

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

1

PROTOKÓŁ
KONTROLI GOSPODARKI FINANSOWEJ
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	Gmina Brójce
Termin kontroli:	21 marca – 23 maja 2016 roku
Kontrolujący (imię, nazwisko, stanowisko służbowe):	Ewa Chojka starszy inspektor kontroli Wioletta Zubowicz starszy inspektor kontroli
Okres objęty kontrolą	lata 2014-2015
Numer i data upoważnienia:	WK 601-1/13./2015 z dnia 10 marca 2016 roku WK 601-1/13-p/2016 z dnia 5 maja 2016 roku

Uwaga!

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz.2058), z ograniczeniami wynikającymi z art.5 tej ustawy.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

DANE O JEDNOSTCE

Gmina Brójce położona jest w województwie łódzkim, w powiecie łódzkim wschodnim. Powierzchnia Gminy wynosi 69,55 km². W obrębie Gminy znajdują się następujące sołectwa: Brójce, Bukowiec, Giemzów, Karpin, Kotliny, Kurowice, Kurowice Kościelne, Leśne Odpadki, Pałczew, Przypusta, Stefanów, Wardzyn, Wola Rakowa, Wygoda.

Adres siedziby Urzędu Gminy: 95-006 Brójce 39.

Numer REGON 000538099 został nadany Urzędowi Gminy w Brójcach przez Urząd Statystyczny w Łodzi.

Numer NIP 728-10-05-747 został nadany Urzędowi Gminy w Brójcach decyzją Urzędu Skarbowego w Łodzi.

Numer REGON 472057750 został nadany osobie prawnej Gminie Brójce przez Urząd Statystyczny w Łodzi.

Numer NIP 728-27-00-283 został nadany Gminie Brójce decyzją Urzędu Skarbowego w Łodzi.

Kontrola ma charakter kontroli kompleksowej, obejmującej prowadzenie gospodarki finansowej i udzielanie zamówień publicznych.

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

Wskaźniki charakteryzujące sytuację finansową Gminy Brójce w latach 2013-2015, obliczone w oparciu o dane wynikające ze sprawozdań finansowych – Rb-27S - z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego, Rb-28S - z wykonania planu wydatków jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego i Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	2013 rok (zł)	2014 rok (zł)	2015 rok (zł)
Dochody wykonane ogółem (Do), w zł,	17.575.261,16	17.913.000,02	20.442.834,92
z tego:			
Dochody bieżące (Db) w zł	17.183.842,16	17.188.914,42	18.377.977,58
Dochody majątkowe (Dm) w zł	391.419,00	724.085,60	2.064.857,34
w tym:			
dotacje i środki otrzymane na inwestycje	9.939,00	408.698,00	711.174,28
dochody ze sprzedaży majątku (Sm)	200.000,00	217.260,00	210.211,46
dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	0,00	98.127,60	1.055,60
Dochody własne (Dw) w zł	14.602.087,29	14.999.493,26	16.900.577,88
Wydatki wykonane ogółem (Wo) w zł, z tego:	16.172.124,61	17.496.185,87	23.131.581,19
wydatki majątkowe (Wm) w zł	1.948.419,68	1.858.292,10	6.250.052,05
wydatki bieżące (Wb) w zł, w tym:	14.223.704,93	15.637.893,77	16.881.529,14
wydatki na wynagrodzenia i pochodne (Ww)	7.276.646,34	7.765.881,76	8.139.876,79

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE BRÓJCE
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

nadwyżka operacyjna – dodatnia wartość wyniku Db – Wb (No) w zł	2.960.137,23	1.551.020,65	1.496.448,44
nadwyżka operacyjna + dochody majątkowe w zł	3.351.556,23	2.275.106,25	3.561.305,78
suma nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku (No + Sm) w zł	3.160.137,23	1.768.280,65	1.706.659,90
transfery bieżące z budżetu państwa (subwencja ogólna i dotacje bieżące) – Tb w zł	7.157.757,87	7.579.262,76	7.983.859,76
Zobowiązania ogółem (Zo) w zł, w tym:	2.782.483,00	2.594.908,28	5.948.656,00
zobowiązania wymagalne w zł	0,00	5.056,28	0,00
odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek (O) – w zł	187.016,88	116.914,12	124.931,69
spłata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek (R) – w zł	1.099.748,00	1.052.631,00	1.141.196,00
ludność Gminy (w osobach)	6117	6230	6298
udział dochodów bieżących w dochodach ogółem (W _{B1}) w %	97,77	95,96	89,90
udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem (W _{B3}) w %	16,84	8,66	7,32
udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (W _{B4}) w %	12,05	10,62	27,02
obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne (W _{B5}) – w %	51,16	49,66	48,22
udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem (W _{B6}) – w %	17,98	9,87	8,35
wskaźnik samofinansowania, wyliczony jako stosunek sumy nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych do wydatków majątkowych (W _{B7}) (n-krotność)	1,72	1,22	0,57
WL ₂ – nadwyżka operacyjna na mieszkańca (według liczby mieszkańców na dzień 31 grudnia danego roku (zł))	483,92	248,96	237,61
W _{Z1} – udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem	15,83	14,49	29,10
W _{Z2} – udział zobowiązań ogółem, bez zobowiązań na projekty unijne, w dochodach ogółem	15,83	14,49	29,10
W _{Z3} – obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia	1,06	0,68	0,61
W _{Z4} – obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez zobowiązań na projekty unijne	1,06	0,68	0,61
W _{Z6} – obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia	83,86	91,69	92,54
W _{Z7} – udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem	0,00	0,19	0,00

Dane dotyczące art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity z 2013 roku Dz.U. poz. 885 ze zm.) zawarto w tabeli:

	2013	2013	2014	2014	2015	2015
	Plan	wykonanie	Plan	wykonanie	plan	Wykonanie
Dochody bieżące plus nadwyżka z lat ubiegłych plus wolne środki	18.273.387,95	18.579.516,82	18.545.548,30	18.887.977,63	19.264.385,53	20.301.223,94
Wydatki bieżące	15.179.690,95	14.223.704,93	16.399.141,30	15.637.893,77	17.866.650,53	16.881.529,14
Wynik	3.093.697,00	4.355.811,89	2.146.407,00	3.250.083,86	1.397.735,00	3.419.694,80

Wskaźnik z art. 243 ustawy o finansach publicznych obliczony dla wykonania budżetu lat: 2013, 2014, 2015 oraz planu na 2016 rok

- Kwota zakładanych do spłaty w 2016 roku rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek w stosunku do zakładanych w 2016 roku dochodów ogółem budżetu Gminy nie przekroczyła średniej arytmetycznej (obliczonej z ostatnich trzech lat, tj. 2013, 2014 i 2015 roku) – relacji procentowej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów ogółem budżetu Gminy.
- Wskaźnik zadłużenia wyliczono według wzoru:

$$\left(\frac{R+O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}} \right)$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- *R* – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90,
- *O* – planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji,
- *D* – planowane dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym,
- *Db* – dochody bieżące,
- *Sm* – dochody ze sprzedaży majątku,
- *Wb* – wydatki bieżące,
- *n* – rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- *n-1* – rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- *n-2* – rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata,
- *n-3* – rok poprzedzający rok budżetowy o trzy lata.

Dane dotyczące art. 243 ustawy o finansach publicznych zawarto w tabeli:

Lp.	Dane do obliczeń	Wykonanie			
		2013*	2014*	2015* (III kwartały)	2015**
1.	dochody bieżące	17.183.842,16	17.188.914,42	14.397.800,16	18.377.977,58
2.	dochody ze sprzedaży majątku	200.000,00	217.260,00	75.831,83	210.211,46
3.	wydatki bieżące	14.223.704,93	15.637.893,77	12.244.900,30	16.881.529,14
4.	dochody ogółem	17.575.261,16	17.913.000,02	15.070.643,87	20.442.834,92
5.	wskaźnik w ujęciu rocznym [(1+2-3)/4] (w %)	17,98	9,87	14,79	8,35
6.	średnia wskaźników z wiersza nr 5 - prawa strona wzoru	14,21			12,07

7.	plan dochodów na 2016 r.	18.463.138,80	18.475.141,46
8.	przypadające do spłaty raty pożyczek w 2016 r. wg planu	944.959,00	944.959,00
9.	odsetki wg planu w 2016 r. i rezerwa na poręczenia	190.000,00	190.000,00
10.	iloraz zadłużenia wraz z odsetkami przez dochody ogółem $[(8+9)/7]$ - lewa strona wzoru (w %)	6,15	6,14
11.	sprawdzenie relacji z art. 243 (10 ≤ 6)	6,15<14,21	6,14<12,07

II. USTALENIA OGÓLNE

1. KIEROWNICTWO JEDNOSTKI

Przewodniczący rady gminy

Na kadencję 2010-2014 przewodniczącym Rady Gminy Brójce organ stanowiący wybrał **Marka Pietrzko**, co stwierdzała uchwała nr I/1/2010 Rady Gminy Brójce z dnia 1 grudnia 2010 roku. Wiceprzewodniczącymi Rady Gminy byli **Leszek Banach** oraz **Dariusz Szewc**, których wybór potwierdzała uchwała Rady Gminy Brójce nr I/2/2010 z dnia 1 grudnia 2010 roku.

Przewodniczącą Rady Gminy Brójce na kadencję 2014-2018 wybrano **Urszulę Brdoń**, co potwierdzała uchwała nr I/1/2014 Rady Gminy Brójce z dnia 29 listopada 2014 roku, natomiast wiceprzewodniczącymi wybrani zostali **Jacek Samiec** i **Henryk Zawada**, co stwierdzała uchwała nr I/2/2014 Rady Gminy Brójce z dnia 29 listopada 2014 roku.

Wójt

W latach 2010 - 2014 Wójtem Gminy Brójce był **Władysław Stanisław Glubowski**, który zgodnie z zaświadczeniem Gminnej Komisji Wyborczej w Brójcach z dnia 29 listopada 2010 roku wybrany został w wyborach, które odbyły się 21 listopada 2010 roku. Objęcie przez Władysława Stanisława Glubowskiego obowiązków Wójta nastąpiło z dniem 6 grudnia 2010 roku, tj. z chwilą złożenia ślubowania wobec Rady Gminy Brójce, co potwierdzał wyciąg z protokołu II sesji Rady Gminy Brójce, która odbyła się w dniu 6 grudnia 2010 roku.

Na kadencję 2014-2018, w wyborach, które odbyły się 30 listopada 2014 roku, Wójtem Gminy Brójce wybrano **Radosława Wiktora Agaciaka**, co stwierdzało zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Brójcach z dnia 9 grudnia 2014 roku, zaś objęcie obowiązków Wójta nastąpiło z dniem 9 grudnia 2014 roku, co potwierdzał wyciąg z protokołu II sesji Rady Gminy Brójce, która odbyła się w dniu 9 grudnia 2014 roku, stwierdzający złożenie ślubowania wobec Rady Gminy Brójce.

Skarbnik gminy

Uchwałą nr II/11/90 Rady Gminy w Brójcach z dnia 21 czerwca 1990 roku w sprawie powołania sekretarza oraz skarbnika gminy, na stanowisko Skarbnika Gminy w Brójcach powołano **Barbarę Stoszek**.

Sekretarz gminy

Sekretarzem Gminy Brójce w okresie objętym kontrolą był **Paweł Piasta**, który funkcję tę sprawował na podstawie uchwały nr XIV/78/91 Rady Gminy w Brójcach z dnia 27 listopada 1991 roku w sprawie powołania Sekretarza Gminy Brójce. Pismem Wójta Gminy z dnia 27 stycznia 2009 roku zainteresowany został poinformowany, że zgodnie z art. 53 ust.1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych

(Dz.U. nr 223, poz. 1458) z dniem 1 stycznia 2009 roku stosunek pracy na podstawie powołania przekształcił się w umowę o pracę na czas nieokreślony.

2. GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I PRAWNOORGANIZACYJNE FORMY ICH DZIAŁALNOŚCI

Wykaz jednostek organizacyjnych Gminy Brójce zawarto w załączniku nr 3 do Statutu Gminy Brójce. Z danych zawartych w tym wykazie wynikało, że w kontrolowanej jednostce w okresie objętym kontrolą funkcjonowało sześć jednostek organizacyjnych, w tym: zakład budżetowy, instytucja kultury, jednostka budżetowa realizująca zadania z zakresu pomocy społecznej, dwie jednostki oświatowe oraz Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej. Zestawienie funkcjonujących w Gminie Brójce w okresie objętym kontrolą jednostek organizacyjnych ze wskazaniem podstaw ich utworzenia oraz określeniem formy działalności zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 2 protokołu kontroli*.

Kontrolujące stwierdziły, że organizator udostępnił w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.brojce.pl) rejestr instytucji kultury oraz księgę rejestrową instytucji kultury prowadzoną dla Gminnego Ośrodka Kultury w Brójcach, Brójce 39 b, 95-006 Brójce w formie zgodnej z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z 2012 roku poz. 189).

Dotacje dla instytucji kultury corocznie ujmowano w budżecie Gminy Brójce w załączniku „Plan dotacji z budżetu dla podmiotów należących i nienależących do sektora finansów publicznych” w dziale 921 rozdział 92109, co kontrolujące ustaliły na podstawie uchwał Rady Gminy Brójce nr LI/273/2013 z dnia 30 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na 2014 rok i nr V/17/2015 z dnia 27 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na 2015 rok.

W kontrolowanym okresie w Gminie Brójce funkcjonował jeden zakład budżetowy – Zakład Usług Komunalnych w Brójcach utworzony na mocy uchwały nr LVI/340/2010 Rady Gminy Brójce z dnia 26 października 2010 roku w sprawie utworzenia zakładu budżetowego o nazwie Zakład Usług Komunalnych w Brójcach, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2011 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 368, poz. 3497 z dnia 17 grudnia 2010 roku. Załącznikiem do ww. uchwały ustalono Statut zakładu budżetowego o nazwie „Zakład Usług Komunalnych w Brójcach”, w którego treści, w rozdziale II *Zakres działalności* w § 6 ust. 3 określono, że zakład realizuje zadania w zakresie świadczenia usług komunalnych, w tym w szczególności (pkt 6) **realizacji bieżących napraw i remontów środków transportowych, diagnostyki pojazdowej, należących do gminy oraz jej mieszkańców. Powyższy zapis nie był zgodny z uregulowaniami art. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych**, określającymi katalog zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego, które mogą być wykonywane przez samorządowe zakłady budżetowe.

Kserokopia uchwały nr LVI/340/2010 Rady Gminy Brójce z dnia 26 października 2010 roku w sprawie utworzenia zakładu budżetowego o nazwie Zakład Usług Komunalnych w Brójcach stanowi akta kontroli strony 1-3.

Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia Kierownika Biura Organizacyjno-Prawnego Krzysztofa Brandenbarga, powyższy zapis Statutu został wprowadzony wobec dużego zapotrzebowania społecznego w zakresie prowadzenia diagnostyki, w szczególności ciągników rolniczych i znaczną odległość najbliższych stacji diagnostycznych, natomiast wobec powstania w międzyczasie dwóch stacji diagnostycznych w nieodległych miejscowościach, Zakład Usług Komunalnych w Brójcach nie prowadził i nie prowadzi działalności w powyższym zakresie.

Z analizy akt osobowych kierowników gminnych jednostek organizacyjnych wynikało, że Wójt Gminy Brójce udzielił kierownikom gminnych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej pełnomocnictw w zakresie określonym zapisami art. 47 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 roku Dz. U. nr 142, poz. 1591 ze zm., obecnie tekst jednolity z 2015 roku, poz. 1515 ze zm.), a wykaz pełnomocnictw *stanowi załącznik nr 3 protokołu kontroli.*

3. UNORMOWANIA WEWNĘTRZNE

Statut gminy

Statut Gminy Brójce przyjęty uchwałą nr XVIII/115/2012 Rady Gminy Brójce z dnia 21 lutego 2012 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Brójce wszedł w życie z dniem 12 maja 2012 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego poz. 1333 i został zmieniony uchwałą nr XXVII/164/2012 Rady Gminy Brójce z dnia 27 września 2012 roku w sprawie zmiany w Statucie Gminy Brójce, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 23 listopada 2012 poz. 3721, którą dokonano zmian Statutu w zakresie załącznika nr 3 *Wykaz jednostek organizacyjnych*. Powyższą zmianą zaktualizowano dane w zakresie funkcjonujących w Gminie jednostek.

Statut w swej treści zawierał postanowienia ogólne, określał zasady tworzenia, łączenia, podziału i zniesienia jednostek pomocniczych, w tym uregulowania w zakresie ich gospodarki finansowej. Określono organizację wewnętrzną rady i tryb jej pracy, zadania i obowiązki przewodniczącego rady, w tym upoważnienie do reprezentowania Rady na zewnątrz, zwoływanie posiedzeń komisji w przypadku nieobecności jej przewodniczącego, wnioskowanie o zwoływanie posiedzeń Komisji Rewizyjnej, które to zapisy nie znajdowały umocowania w uregulowaniach ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, w której art. 19 ust. 2 określono zadania przewodniczącego rady gminy.

Określono zasady przygotowywania i przebiegu obrad sesji Rady Gminy, opracowywania projektów uchwał oraz procedurę głosowania, w szczególności przeprowadzania głosowań tajnych, dokumentowania przebiegu obrad rady, a także zasady funkcjonowania komisji Rady, w szczególności w odniesieniu do Komisji Rewizyjnej regulując zasady prowadzenia czynności kontrolnych i ich dokumentowania z tym, że w treści § 58 ust. 4 **wskazano, że w posiedzeniach Komisji Rewizyjnej mogą brać udział tylko jej członkowie i zaproszone osoby, co nie było zgodne z zapisami art. 11 b ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym**, którymi określono, że działalność organów gminy jest jawna, a jej ograniczenia mogą wynikać wyłącznie z ustaw, zaś jawność działania organów gminy obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów gminy i komisji rady gminy. Określając zasady udostępniania dokumentów z zakresu działania rady i komisji, organ stanowiący nałożył na Wójta obowiązek ustalenia zarządzeniem odpłatności za uwierzytelnienie sporządzonych notatek, fotografii oraz odbitek kserograficznych, co nie było zgodne z zapisami art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. nr 112, poz. 1198 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 2058 ze zm.), którym dopuszczono pobranie od wnioskodawcy opłaty w wysokości odpowiadającej dodatkowym kosztom związanym ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia informacji w formę wskazaną we wniosku.

Wójt Gminy Brójce nie określił zasad odpłatności za udostępnianie dokumentów na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w

formie wydruku lub kserokopii dokumentu oraz na nośniku elektronicznym, a jak wynika z wyjaśnień Sekretarza Gminy, dokumenty takie udostępniane są sporadycznie, bez pobierania opłat.

Regulamin organizacyjny urzędu

Wójt Gminy Brójce zarządzeniem nr 78/2005 z dnia 30 grudnia 2005 roku ustalił Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Brójce, a do przedmiotowego dokumentu nie wprowadzono zmian.

W ww. *Regulaminie* zawarto:

- postanowienia ogólne określające podstawy prawne i zadania Urzędu, zakres wprowadzonych uregulowań oraz wykaz załączników do regulaminu określających: strukturę organizacyjną Urzędu, organizację działalności kontrolnej oraz **wykaz jednostek organizacyjnych**, co nie było spójne z zakresem opisywanego uregulowania. Przedmiotowy wykaz stanowiący załącznik nr 3 do *Regulaminu* **nie był zgodny z załącznikiem nr 3 wykaz jednostek organizacyjnych gminy do Statutu Gminy Brójce a także Rejestrem jednostek organizacyjnych Gminy Brójce prowadzonym przez Wójta Gminy zgodnie z § 5 ust. 2 Statutu**,
- zasady kierowania Urzędem ze wskazaniem zadań i kompetencji:
 - Wójta Gminy, który, w szczególności, kieruje bieżącymi sprawami Gminy i Urzędem Gminy, reprezentuje Gminę i Urząd, jest zwierzchnikiem służbowym pracowników Urzędu oraz gminnych jednostek organizacyjnych, nadzoruje realizację zadań zleconych i powierzonych gminie, ogłasza budżet, realizuje zadania z zakresu obrony cywilnej oraz organizuje akcje ratownicze w przypadkach klęsk żywiołowych,
 - Sekretarza Gminy, któremu przypisano: pełnienie zastępstwa Wójta podczas Jego nieobecności; organizowanie pracy Urzędu; kierowanie pracą sekretariatu; nadzorowanie: czasu pracy, prowadzenia spraw administracyjnych Urzędu, współpracy z sołectwami, prowadzenia rejestru skarg i wniosków, biblioteki; koordynowanie spraw z zakresu sportu i turystyki, współpracy z sąsiednimi gminami; wykonywanie innych zadań powierzonych przez Wójta a także odpowiedzialność w zakresie organizacji pracy Urzędu i jego prawidłowego funkcjonowania, poprawności formalno-prawnej przygotowywanych decyzji i spraw, prawidłowości załatwiania spraw obywateli oraz skarg i wniosków, podnoszenia kwalifikacji pracowników oraz kontroli wewnętrznej,
 - Skarbnika Gminy, któremu powierzono opracowywanie założeń do projektu budżetu oraz jego realizowanie, bieżącą analizę oraz obowiązki informacyjne w tym zakresie, realizację przepisów prawa w zakresie finansów publicznych oraz podatków i opłat, organizowanie i przygotowywanie obiegu dokumentów finansowych a także dokonywanie kontroli finansowej,
- określenie organizacji wewnętrznej urzędu z wyszczególnieniem komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk pracy,
- zakresy działania poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu i samodzielnych stanowisk pracy z określeniem zasad jednoosobowego kierownictwa oraz podległości zespołów i stanowisk a także zasad opracowywania zakresów czynności poszczególnych pracowników z tym, że w odniesieniu do zadań Biura Organizacyjno-Prawnego **nie dokonano ich aktualizacji wskazując na obowiązek prowadzenia spraw oraz nadzoru nad pracownikami Gminnego Zakładu Komunikacji**, tj. gospodarstwa pomocniczego zlikwidowanego z dniem 31 grudnia 2010 roku zarządzeniem nr 55/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 6 września 2010 roku w sprawie likwidacji gospodarstwa pomocniczego o nazwie „Gminny Zakład Komunikacji - Gospodarstwo Pomocnicze Urzędu Gminy w Brójcach”
- tryb pracy Urzędu, w tym zasady ustalania zastępstw, podpisywania pism oraz określenie godzin pracy Urzędu.

Treść załącznika nr 1 *Struktura organizacyjna Urzędu Gminy Brójce do Regulaminu organizacyjnego* nie była zgodna z jego nazwą, gdyż dokumentem tym wskazano na podległość Wójta wobec Rady Gminy oraz podległość jednostek organizacyjnych wobec Wójta zaś wykaz wyodrębnionych jednostek organizacyjnych nie został zaktualizowany i zawierał osiem jednostek, w tym **gospodarstwo pomocnicze**.

Ustalone zasady gospodarowania mieniem komunalnym

Rada Gminy Brójce nie ustaliła, na podstawie dyspozycji art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości. Czynność taka każdorazowo dokonywana była na podstawie stosownej uchwały organu stanowiącego.

Zasady gospodarowania zasobem Gminy w zakresie zawierania umów najmu, dzierżawy i użytkowania organ stanowiący określił uchwałą nr XXVI/175/2008 Rady Gminy Brójce z dnia 5 grudnia 2008 roku w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawierania umów najmu, dzierżawy lub użytkowania nieruchomości stanowiących własność Gminy Brójce.

Instrukcja w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Zarządzeniem nr 102/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji postępowania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, na podstawie art. 15a ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 roku nr 46, poz. 276 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz. 299), Wójt Gminy Brójce określił instrukcję postępowania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w Urzędzie Gminy w Brójcach i jednostkach organizacyjnych gminy, załącznikami do niej ustalając wzory powiadomienia Głównego Inspektora Informacji Finansowej i rejestru powiadomień GIIF, funkcję koordynatora do spraw współpracy z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej powierzając Sekretarzowi Gminy Pawłowi Piasta. Zapisami *Instrukcji* określono, że obowiązki w zakresie realizacji ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu dotyczą jednostek organizacyjnych Gminy, co nie było zgodne z uregulowaniami ww. przepisu prawa, który w art. 2 pkt 8 i art. 15 a wskazuje jednostki zobowiązane do jej stosowania oraz wprowadzenia uregulowań w tym zakresie. Załącznikiem nr 1 do *Instrukcji postępowania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w Urzędzie Gminy Brójce i jednostkach organizacyjnych gminy* określono wzór oświadczenia o przyjęciu do wiadomości i przestrzegania zasad określonych w instrukcji i zobowiązania do postępowania zgodnie z jej postanowieniami. Fakt zapoznania się przez właściwych merytorycznie pracowników z zapisami *Instrukcji*, zgodnie z treścią jej § 3, winien zostać potwierdzony poprzez złożenie podpisu na opisanym wyżej oświadczeniu, a stosowny dokument potwierdzający zapoznanie się z *Instrukcją* przez merytorycznych pracowników uzupełniono w trakcie czynności kontrolnych.

4. UNORMOWANIA W ZAKRESIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej (w tym – finansowej). Osoby odpowiedzialne.

Ogólne uregulowania dotyczące kontroli wewnętrznej obowiązujące w okresie objętym kontrolą zawarto w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy Brójce, stanowiącym

załącznik do zarządzenia nr 78/2005 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 grudnia 2005 roku w sprawie regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy Brójce, w szczególności w zakresach zadań Sekretarza Gminy oraz Skarbnika Gminy i kierowanego przez nią Referatu Finansowego. Z ustaleń powyższych wynikało, że odpowiedzialność za kontrolę wewnętrzną w Urzędzie ponosi Sekretarz Gminy, Skarbnik dokonuje kontroli finansowej, zaś do zadań kierowanego przez Skarbnika Referatu Finansowego należy kontrolowanie gospodarki finansowej jednostek organizacyjnych gminy oraz stowarzyszeń w zakresie udzielanych dotacji z budżetu gminy.

Powyższe było zgodne z zakresem czynności i odpowiedzialności Sekretarza Gminy, któremu powierzono, między innymi, zapewnienie kontroli wewnętrznej urzędu, nadzór nad pracą referatów i samodzielnych stanowisk pracy.

Znajdujący się w aktach osobowych Skarbnika Gminy zakres czynności z dnia 2 listopada 1989 roku określony dla Głównego Księgowego - Kierownika Referatu Finansowego Urzędu Gminy w Brójcach wyszczególniał zadania dotyczące wykonywania nadzoru i kontroli wewnętrznej w zakresie legalności, rzetelności i prawidłowości dokumentów, zaś zarządzeniem nr 28/2012 z dnia 4 czerwca 2012 roku Wójt Gminy Brójce powierzył Skarbnikowi Gminy Brójce obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi oraz dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Ponadto w strukturze Urzędu wyodrębniono samodzielne stanowisko ds. zamówień publicznych i kontroli wewnętrznej, do którego zadań należało, między innymi, prowadzenie corocznych kontroli wewnętrznych w jednostkach organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania środkami publicznymi.

Ustalenia w zakresie kontroli finansowej obowiązujące w objętym kontrolą okresie zawarto również w uregulowaniach wprowadzonych zarządzeniami Wójta Gminy Brójce:

- nr 60/2011 z dnia 30 września 2011 roku w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku wewnętrznego instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie,
- nr 104/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości ustalonych załącznikiem nr 1 do ww. zarządzenia, obejmującym: *Wykaz stosowanych ksiąg rachunkowych, Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego, Zakładowy plan kont* z wykazem i opisem zasad funkcjonowania kont dla budżetu Gminy Brójce (organu) oraz wykazem i opisem zasad funkcjonowania kont dla jednostki budżetowej-Urzędu Gminy Brójce, *Wykazem zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe*. W przedmiotowym uregulowaniu dokonano zmian: w zakresie *Wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe* wprowadzonych z dniem 1 stycznia 2011 roku zarządzeniem nr 3/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 12 stycznia 2011 roku, w zakresie *Zakładowego planu kont* w odniesieniu do wykazu i zasad funkcjonowania kont dla budżetu Gminy Brójce oraz wykazu i zasad funkcjonowania kont dla Urzędu Gminy Brójce wprowadzonych zarządzeniem nr 36/2012 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 lipca 2012 roku z zastosowaniem od 1 stycznia 2012 roku oraz zarządzeniem nr 55/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 25 września 2014 roku w sprawie zmian w zarządzeniu nr 104/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości zmienionym zarządzeniem nr 36/2012 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 lipca 2012 roku, którym określono nowe brzmienie części *Zakładowy plan kont* ustalone załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 55/2014 oraz części *Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe*, której treść ustalono załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 55/2014,

- nr 106/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planu kont dla organu podatkowego Gminy Brójce, które utraciło moc z dniem 1 stycznia 2015 roku, tj. z dniem wejścia w życie zarządzenia nr 91/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organu podatkowego Gminy Brójce,
- nr 4/2011 z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce, które utraciło moc z dniem 1 stycznia 2015 roku, tj. z dniem wejścia w życie zarządzenia nr 92/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce. Załącznikami do ww. zarządzeń ustalono *Instrukcję sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce*. Powyższym dokumentem określono pojęcie dowodu księgowego, rodzaje, cechy, zasady sporządzania i funkcje dowodu księgowego, zasady jego kontroli pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym. Nie określono zasad weryfikacji dowodu księgowego w ramach nadzoru głównego księgowego z tym, że uregulowanie takie wynikało z zarządzenia nr 28/2012 Wójta Gminy Brójce z dnia 4 czerwca 2012 roku w sprawie powierzenia obowiązków i odpowiedzialności Skarbnikowi Gminy Brójce.

W treści ust. 16 § 2 (w części *Dowody księgowe*) opisanej *Instrukcji*, określonej zarówno zarządzeniem nr 4/2011 z dnia 12 stycznia 2011 roku, jak i zarządzeniem nr 92/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku, ustalono, że **do podpisywania dowodów księgowych (zatwierdzania do wypłaty) uprawniona była, między innymi, Skarbnik**, co, wobec realizacji przez skarbnika obowiązków określonych zapisami art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, nie było zgodne z uregulowaniami art. 59 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, który określa, że dyspozycja środkami pieniężnymi oddzielona jest od kasowego jej wykonania. Jak wyjaśniła Skarbnik Gminy, powyższy zapis pozostał w treści zaktualizowanej w 2014 roku *Instrukcji* przez przeoczenie, a w trakcie trwania czynności kontrolnych dokonano zmiany opisywanego uregulowania w zakresie wykazu osób upoważnionych do zatwierdzania do wypłaty dowodów księgowych. *Instrukcją* określono zasady dokumentowania operacji księgowych w zakresie majątku trwałego, rozliczeń z kontrahentami, sprzedaży towarów, materiałów i usług, przychodów i rozchodów magazynowych i transportu, a ponadto zasady dokumentowania dochodów i wydatków budżetowych, dokonywania dekretacji dokumentów księgowych, zasady prowadzenia ewidencji druków ścisłego zarachowania z określeniem ich rodzajów oraz zasady i okresy przechowywania dokumentów księgowych oraz dokumentowanie inwentaryzacji.

W rozdziale II *Dokumentowanie operacji kasowych* niniejszego uregulowania określono dokumenty kasowe stanowiące podstawę dokonania operacji kasowych, zasady dokumentowania i rozliczania zaliczek, a także poleceń wyjazdu służbowego. W rozdziale III szczegółowo opisano wymogi w odniesieniu do dokumentów stanowiących podstawę dokonania wypłaty wynagrodzeń z uszczegółowieniem zasad sporządzania list płac określając, że ich sprawdzenia pod względem merytorycznym dokonuje pracownik odpowiedzialny za sprawy kadrowe, pod względem formalno-rachunkowym pracownik sporządzający listy, a dokumenty te po dokonaniu wstępnej kontroli przez skarbnika, zatwierdzane są do wypłaty przez wójta lub osobę upoważnioną (sekretarza gminy). Termin wypłaty wynagrodzeń określono do 27 dnia każdego miesiąca nie później jednak niż trzy dni robocze przed zakończeniem miesiąca, co nie było tożsame z zapisami zarządzenia nr 98/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku, w którego załączniku Regulamin pracy Urzędu

Gminy Brójce - § 33 ust. 5 określono, że wynagrodzenie za pracę wypłacane jest z dołu, nie później niż ostatniego dnia miesiąca,

- nr 107/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji regulującej zasady gospodarki kasowej w urzędzie gminy ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 62/2012 z dnia 15 listopada 2012 roku, które utraciło moc z dniem 1 stycznia 2015 roku, tj. z dniem wejścia w życie zarządzenia Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji regulującej zasady gospodarki kasowej w urzędzie gminy,

oraz instrukcjach i procedurach wynikających z zarządzeń Wójta Gminy Brójce:

- nr 19 z dnia 22 maja 2006 roku w sprawie kontroli i oceny realizacji zadań zleconych przez gminę organizacjom pozarządowym, zastąpionego z dniem 1 stycznia 2015 roku zarządzeniem nr 89/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie *Regulaminu kontroli wykorzystania dotacji przekazywanych z budżetu Gminy Brójce organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom na realizację zadań publicznych*,
- nr 16/2011 z dnia 25 lutego 2011 roku w sprawie ustalenia procedur związanych z gromadzeniem, wydatkowaniem i zwrotem środków publicznych, procedur kontroli oraz zasad przeprowadzania wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków w Gminie Brójce,
- nr 89/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie zasad prowadzenia ewidencji gruntów stanowiących własność i współwłasność lub będących w użytkowaniu wieczystym gminy oraz Skarbu Państwa ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 8/2016 z dnia 12 lutego 2016 roku. Wskazać należy, że **przedmiotowym zarządzeniem określono zasady prowadzenia ewidencji analitycznej gruntów będących własnością, współwłasnością lub będących w użytkowaniu wieczystym Skarbu Państwa, której to ewidencji Gmina nie miała obowiązku i nie prowadziła, a powyższe wskazuje na niedostosowanie uregulowań w tym zakresie do faktycznie realizowanych zadań**,
- nr 90/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie zasad przyznawania i rozliczania dotacji podmiotowej i celowej z budżetu Gminy Brójce dla samorządowych instytucji kultury,
- nr 37/2015 z dnia 5 maja 2015 roku w sprawie ustalenia zasad używania samochodów niebędących własnością pracodawcy do celów służbowych oraz zasad kierowania na delegacje krajowe pracowników Urzędu, rejestrowania i rozliczania delegacji w Urzędzie Gminy Brójce.

Z obowiązującymi w jednostce procedurami w zakresie kontroli finansowej na bieżąco zapoznawani byli pracownicy pionu finansowego, co wynikało z oświadczenia Skarbnika Gminy, które *stanowi załącznik nr 4 protokołu kontroli*.

Ponadto regulacje w zakresie kontroli wewnętrznej, Wójt Gminy Brójce określił:

- zarządzeniem nr 12/2007 z dnia 28 lutego 2007 roku, w sprawie: Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy w Brójcach, którym wprowadzono „*Politykę bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych Urzędu Gminy w Brójcach*”. Uregulowaniem tym określono definicje podstawowych pojęć z tego zakresu, obszar przetwarzania danych osobowych, wykaz zbiorów danych osobowych wraz ze wskazaniem aplikacji używanych do przetwarzania tych danych oraz opis struktury danych osobowych i sposób przepływu danych pomiędzy systemami i aplikacjami informatycznymi z tym, że **przedmiotowego uregulowania nie aktualizowano i nie zawierało ono ustaleń dotyczących wszystkich programów komputerowych użytkowanych w Urzędzie**

określonych załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 55/2014 Wójta Gminy Brójce obowiązującym od dnia 25 września 2014 roku, a wcześniej zarządzeniem nr 3/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 12 stycznia 2011 roku.

Opisywanym zarządzeniem ustalono środki techniczne i organizacyjne niezbędne do zapewnienia poufności, integralności i rozliczalności przetwarzanych danych w postaci elektronicznej (ze wskazaniem, że środki bezpieczeństwa określa instrukcja zarządzania systemem informatycznym) oraz danych w rejestrach papierowych. Określono zadania powoływanego przez Administratora Danych Osobowych Administratora Bezpieczeństwa Informacji, środki organizacyjne oraz środki ochrony fizycznej, środki sprzętowe, informatyczne i telekomunikacyjne oraz środki ochrony w ramach oprogramowania,

- zarządzeniem nr 76/2006 z dnia 29 grudnia 2006 roku w sprawie Instrukcji Zarządzania Systemem Informatycznym Urzędu Gminy Brójce, którym określono procedury nadawania i zmiany uprawnień do przetwarzania danych, zasady posługiwania się hasłami, procedury rozpoczęcia, zawieszenia i zakończenia pracy w systemie, procedury tworzenia zabezpieczeń oraz procedury postępowania w sytuacjach awaryjnych, zasady przechowywania oraz niszczenia wydruków zawierających dane osobowe,
- zarządzeniem nr 8/2009 z dnia 10 lutego 2009 roku w sprawie wprowadzenia w Urzędzie Gminy Brójce regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości 14.000 euro, zmienionym zarządzeniem nr 5/2013 z dnia 18 lutego 2013 roku i zastąpionym z dniem 6 maja 2014 roku zarządzeniem Wójta Gminy Brójce w sprawie wprowadzenia w Urzędzie Gminy Brójce „Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty netto 30.000 euro”,
- zarządzeniem nr 98/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu pracy Urzędu Gminy Brójce, którym określono, że wchodzi on w życie po upływie dwóch tygodni od dnia podania go do wiadomości pracowników, z tym że nie udokumentowano podania do wiadomości pracowników Urzędu ww. dokumentu,
- zarządzeniem nr 99/2010 z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Brójce z załącznikiem ustalającym *Warunki przyznawania i wypłacania premii pracownikom zatrudnionym na stanowiskach pomocniczych i obsługi Urzędu Gminy Brójce.*

Zarządzeniem nr 30/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 maja 2011 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu kontroli zarządczej ustalono podstawowe reguły funkcjonowania i założenia organizacyjne systemu kontroli zarządczej określając jej cele oraz procedury i mechanizmy w odniesieniu do regulacji zewnętrznych oraz obowiązujących w jednostce unormowań wewnętrznych kształtujących środowisko wewnętrzne wskazując, że zapewnienie skutecznej, adekwatnej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków Wójta Gminy. Jako podstawę oceny stanu kontroli zarządczej określono wyniki monitorowania, samooceny systemu oraz przeprowadzonych kontroli i audytów.

Opisano zasady funkcjonowania kontroli instytucjonalnej prowadzonej przez jednostki zewnętrzne na podstawie zlecenia organu wykonawczego, kontroli finansowej i funkcjonalnej oraz samokontroli z tym, że w odniesieniu do kontroli instytucjonalnej wskazano iż jest ona prowadzona, między innymi przez **Regionalną Izbę Obrachunkową i Najwyższą Izbę Kontroli w sytuacji, kiedy prowadzi działania kontrolne na zlecenie organu wykonawczego samorządu, a także poprzez komórkę kontroli wewnętrznej na podstawie rocznego planu zatwierdzonego przez Wójta, na zasadach określonych regulaminem kontroli wewnętrznej wprowadzonym odrębnym zarządzeniem. Kontrolującym nie okazano,**

powołanego wyżej zarządzenia wprowadzającego regulamin kontroli wewnętrznej, a także rocznych planów kontroli zatwierdzonych przez Wójta Gminy na objęte analizą lata 2014-2015. Wskazać należy, że w regulaminie organizacyjnym Urzędu Gminy Brójce, wprowadzonym zarządzeniem nr 78/2005 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 grudnia 2005 roku i strukturze organizacyjnej stanowiącej załącznik do tego zarządzenia wyszczególniono samodzielne stanowisko ds. zamówień publicznych i kontroli wewnętrznej z tym, że **stanowisko takie w okresie objętym kontrolą nie funkcjonowało, a zadań w zakresie kontroli wewnętrznej nie zawarto w zakresie czynności i nie powierzono żadnemu z pracowników Urzędu.**

Ponadto zarządzeniem nr 30/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 maja 2011 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu kontroli zarządczej opisano kryteria, zasady przeprowadzania postępowań kontrolnych, rodzaje kontroli oraz jej sprawowanie jako kontroli wstępnej, bieżącej i następczej.

W ramach ww. uregulowania określono wymagania kwalifikacyjne pracowników w odniesieniu do ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych, zapewnienie rozwoju kompetencji zawodowych oraz przeprowadzanie ocen okresowych pracowników.

Ustalono, że kontrolom kompleksowym, problemowym, sprawdzającym i doraźnym podlega Urząd Gminy oraz jednostki organizacyjne Gminy, a w terminie do 30 stycznia każdego roku opracowywany jest roczny plan kontroli (przeprowadzanych w oparciu o regulamin kontroli wewnętrznej) zatwierdzany przez wójta.

Powyższym uregulowaniem określono: misję Urzędu Gminy oraz zasady określania celów realizowanych w perspektywie rocznej ustalonych przez wójta na podstawie przedłożonych sekretarzowi gminy propozycji; zasady oceny i identyfikacji ryzyka (raz w roku **w terminie określonym odrębnym zarządzeniem wójta z tym, że zarządzenia takiego nie przedłożono kontrolującym**), z uwzględnieniem informacji z przeprowadzonych audytów i kontroli; zasady monitorowania stanu kontroli, a załącznikami określono wzory stosowanych druków: nr 2 – *Rejestr celów, ryzyk i reakcji na ryzyko*, nr 3 *Ankieta do samooceny kontroli zarządczej- kierownictwo (kierownicy komórek organizacyjnych) i pracownicy*, nr 4 *Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej*.

Kontrolującym nie okazano dokumentacji potwierdzającej opracowywanie i realizację planu kontroli, jak również realizację ww. zapisów dotyczących monitorowania i ewaluacji systemu kontroli zarządczej, jak również powoływanych ww. zarządzeniem *Regulaminu kontroli wewnętrznej i Kodeksu etyki pracownika samorządowego*. Jak wyjaśnił Sekretarz Gminy, okazany kontrolującym projekt *Kodeksu etyki pracownika samorządowego* został opracowany, nie został on jednak wprowadzony w życie.

Powyższe wskazuje na brak realizacji ustaleń w zakresie kontroli zarządczej i wewnętrznej wymaganych uregulowaniami wewnętrznymi. Ponadto wskazać należy, że **zakres przyjętych przedmiotowym zarządzeniem uregulowań był nieadekwatny do zakresu zadań i struktury organizacyjnej Urzędu Gminy Brójce**, zaś zadania, zakres działania i kompetencje regionalnych izb obrachunkowych oraz Najwyższej Izby Kontroli określają stosowne ustawy, odpowiednio: z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2012 roku poz. 1113 ze zm.) i z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku poz. 1096).

Wyjaśnienie w sprawie realizacji ustaleń w zakresie kontroli zarządczej i wewnętrznej oraz ich dokumentowania złożył Sekretarz Gminy i **stanowi ono załącznik nr 5 protokołu kontroli.**

Wyjaśnienie Sekretarza Gminy Pawła Piasty potwierdza brak realizacji określonych przez Wójta procedur kontroli zarządczej.

Realizację kontroli finansowej i zarządczej przeprowadzonej w okresie grudzień 2015-styczeń 2016 roku za rok 2014 i I półrocze 2015 roku:

- w Gminnym Ośrodku Kultury w Brójcach na podstawie upoważnienia nr 40/2015 z dnia 17 grudnia 2015 roku,
- w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brójcach na podstawie upoważnienia nr 41/2015 z dnia 17 grudnia 2015 roku,
- w Zespole Szkół w Kurowicach na podstawie upoważnienia nr 39/2015 z dnia 17 grudnia 2015 roku

potwierdzały okazane kontrolującym protokoły podpisane w dniu 8 lutego 2016 roku przez kontrolującą i Wójta Gminy Brójce,

zaś przeprowadzonej w okresie luty – marzec 2016 roku:

- w Zakładzie Usług Komunalnych w Brójcach na podstawie upoważnienia nr 9/2016 z dnia 8 lutego 2016 roku,
- w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Brójcach z/s w Kurowicach na podstawie upoważnienia nr 10/2016 z dnia 8 lutego 2016 roku,
- w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bukowcu na podstawie upoważnienia nr 8/2016 z dnia 8 lutego 2016 roku

potwierdzały okazane kontrolującym protokoły podpisane w dniu 10 marca 2016 roku przez kontrolującą i Wójta Gminy Brójce.

Nie udokumentowano przekazania protokołów kierownikom jednostek organizacyjnych, którym, jak opisano wcześniej, wydano stosowne pełnomocnictwa w zakresie określonym zapisami art. 47 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Kierownikowi Gminnego Ośrodka Kultury w Brójcach w dniu 12 lutego 2016 roku przekazano jeden egzemplarz protokołu kontroli finansowej w celu odniesienia się do jego ustaleń, w szczególności stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości (w zakresie obowiązujących w jednostce uregulowań wewnętrznych oraz stosowania art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości).

Czynności kontrolne przeprowadziła (...)¹ na podstawie umów o dzieło, odpowiednio, nr 3/2015 zawartej w dniu 14 grudnia 2015 roku z terminem realizacji od 14 grudnia 2015 roku do 31 stycznia 2016 roku i nr 1/2016 zawartej w dniu 8 lutego 2016 roku z terminem realizacji od 9 lutego do 7 marca 2016 roku, którymi określono, między innymi, że realizacja dzieła polegać będzie na wykonaniu zadań w zakresie kontroli finansowej w wymienionych umową jednostkach za lata 2014-2015. Kontrolujące wskazują, że **przedmiotowe umowy nie zostały zrealizowane w pełnym zakresie, gdyż czynnościami kontrolnymi udokumentowanymi ww. protokołami objęto okres roku 2014 i I półrocza 2015**, zaś wynagrodzenie wypłacono w pełnej wysokości określonej każdą z umów na kwotę 7.500,00 zł w wymaganym terminie 7 dni od daty otrzymania przez zamawiającego prawidłowo wystawionego rachunku. Na podstawie okazanej kontrolującym dokumentacji, tj. rachunku nr 1/2015 z dnia 8 lutego 2016 roku, którego wpływu do Urzędu Gminy nie potwierdzono, co nie było zgodne z zapisami § 40 i 42 ust. 2 w związku z § 7 ust. 6 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. nr 14, poz. 67). oraz rachunku nr 1/2016 z dnia 20 marca 2016 roku, którego wpływ odnotowano z datą

¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

10 marca 2016 roku nr 189, kontrolujące stwierdziły, że **przedmiotowe rachunki nie zostały opisane zgodnie z zapisami rozdziału III Dokumentowanie wypłat wynagrodzeń Wynagrodzenia bezosobowe Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce nie zawierając potwierdzenia weryfikacji pod względem merytorycznym oraz zatwierdzenia do wypłaty**, zaś sporządzone w oparciu o ww. rachunki listy płac zawierały podpis osoby sporządzającej, potwierdzenie weryfikacji pod względem formalnym i rachunkowym, potwierdzenie zgodności z planem finansowym przez Skarbnika Gminy oraz zostały zatwierdzone przez Sekretarza Gminy, tj. przez osoby wskazane ww. *Instrukcją* z tym, że nie dokonano potwierdzenia dokonania sprawdzenia merytorycznego list, co było wymagane wzorem druku listy wypłat.

Funkcję kasjera powierzono zakresem czynności z dnia 2 lipca 2012 roku inspektor Wioletcie Wójt, która spełniała określone wewnętrznymi uregulowaniami wymagania kwalifikacyjne, złożyła oświadczenie o przejściu pełnej odpowiedzialności materialnej za powierzone składniki mienia, w szczególności pieniądze, papiery wartościowe, depozyty oraz pokwitowała odbiór instrukcji w sprawie gospodarki kasowej, zarządzenia w sprawie ustalenia pogotowia kasowego i wykazu osób upoważnionych do podpisywania – zatwierdzania dokumentów.

Zastępstwo w kasie Urzędu zakresem czynności z dnia 1 czerwca 2012 roku powierzono inspektor Barbarze Mielczarz, spełniającej wymagania kwalifikacyjne określone dla stanowiska kasjera, a ww. złożyła w dniu 23 maja 2012 roku oświadczenie o przyjęciu materialnej odpowiedzialności za powierzone, w związku z pełnieniem funkcji kasjera, składniki majątku, w szczególności za powierzone pieniądze, papiery wartościowe i depozyty.

(...)²

W wyniku analizy akt osobowych pracowników pionu finansowego stwierdzono, że zakresami czynności ustalono zastępstwa poszczególnych stanowisk pracy. Zakresy czynności poszczególnych pracowników były spójne z ustaleniami Regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy Brójce, z tym że **Regulaminem tym przewidziano stanowisko ds. księgowości jednostek organizacyjnych Gminy i inwentaryzacji, które to stanowisko nie funkcjonowało faktycznie w Urzędzie Gminy Brójce w okresie objętym kontrolą.** Zakres zadań określonych zakresami czynności pracowników Referatu Finansowego był zgodny z ustaleniami Regulaminu organizacyjnego w odniesieniu do powierzonych tej komórce czynności, **nie obejmował jednak kontroli gospodarki finansowej jednostek organizacyjnych gminy i stowarzyszeń w zakresie udzielanych z budżetu gminy dotacji.** Również zakres czynności Skarbnika Gminy z dnia 2 listopada 1989 roku dotyczący stanowiska Głównego Księgowego, w którym ujęto, między innymi, wykonywanie nadzoru i kontroli wewnętrznej w zakresie legalności, rzetelności i prawidłowości dokumentów, w szczególności dotyczących wydawania i przyjmowania środków pieniężnych, obrotami na rachunkach bankowych, ewidencją środków trwałych i innymi operacjami określonymi obowiązującymi przepisami a także nadzorowanie prawidłowości prowadzenia księgowości i ewidencji funduszy specjalnych i środków pozabudżetowych, nie ustalał realizacji czynności kontrolnych w opisanym wyżej, powierzonym Referatowi Finansowemu, zakresie.

² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Akta osobowe pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych zawierały wymagane art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz. U. nr 223, poz. 1458 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz.1202 ze zm.) informacje z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności.

Pracownicy pionu finansowego uczestniczyli w szkoleniach, a wykaz szkoleń, w których uczestniczyli w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku pracownice Referatu Finansowego *stanowi załącznik nr 6 protokołu kontroli.*

W wyniku analizy akt osobowych Barbary Stoszek pełniącej funkcję Skarbnika Gminy Brójce ustalono, że Wójt Gminy Brójce powierzył jej, na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zarządzeniem nr 28/2012 z 4 czerwca 2012 roku, obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi oraz dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Skarbnik Gminy Brójce spełniała wymogi określone w ust. 2 art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 885 ze zm.).

W Urzędzie Gminy Brójce nie wprowadzono odrębnych unormowań w zakresie obiegu dokumentów wpływających do jednostki, a obowiązującym w tym zakresie uregulowaniem była instrukcja kancelaryjna ustalona rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych.

Kontroli prawidłowości rejestracji wpływających do jednostki dokumentów stanowiących podstawę zapisów w księgach rachunkowych oraz spełniani określonych przyjętymi w jednostce uregulowaniami, wymogów dowodu księgowego podlegającego zaewidencjonowaniu w urządzeniach księgowych dokonano w oparciu o 76 dokumentów przyjętych i zaewidencjonowanych przez jednostkę, w tym czternaście stanowiących saldo konta 201 na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz dowodów wystawionych przez dziewięciu wybranych kontrahentów, a zestawienie danych w tym zakresie zawarto w *tabelach stanowiących załącznik nr 7 protokołu kontroli.*

Na wybranej próbie stwierdzono, że wszystkie objęte zestawieniem faktury i rachunki posiadały pieczęć wpływu do Urzędu Gminy Brójce. Dokumenty stanowiące podstawę ujęcia w ewidencji księgowej spełniały wymogi dowodu księgowego określone *Instrukcją sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce*, zawierając potwierdzenie dokonania ich weryfikacji pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym przez upoważnionych do dokonania tych czynności pracowników, zgodność z planem finansowym potwierdziła każdorazowo Skarbnik Gminy, zaś zatwierdzenia do wypłaty dokonał Wójt lub upoważniony do tej czynności Sekretarz Gminy.

Dokumenty spełniały wymogi dowodu księgowego określone zapisami art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 330 ze zm.)

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że w ośmiu przypadkach płatności dokonano z przekroczeniem określonego dowodem księgowym terminu zapłaty, a opóźnienia wynosiły od dwóch do dziewiętnastu dni. Jak wynika z oświadczenia Skarbnika Gminy Brójce, od nieterminowych płatności Gmina nie uiściła odsetek. Oświadczenie Skarbnik Gminy w tym zakresie *stanowi załącznik nr 8 protokołu kontroli.*

Test z zakresu funkcjonowania procedur kontroli wewnętrznej stanowi załącznik nr 9 protokołu kontroli.

5. KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Kontrole przeprowadzone przez RIO

W okresie od 7 maja do 14 czerwca 2012 roku kontrolę kompleksową gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Brójce za lata 2010 – 2011 przeprowadzili inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi. Wystąpienie pokontrolne skierował do Wójta Gminy Brójce pismem WK-6020/68/2012 z dnia 16 listopada 2012 roku Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

O wykonaniu zaleceń pokontrolnych Wójt Gminy Brójce poinformował pismem SKG.1710.1.2012.BS z dnia 19 grudnia 2012 roku, zaś o dodatkowe wyjaśnienia w zakresie realizacji wskazanych wniosków pokontrolnych Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wystąpił pismem WK-602/68-1/2012/2013 z dnia 21 października 2013 roku. Pismem SKG.1710.1.2013.BS z dnia 25 listopada 2013 roku Wójt Gminy Brójce udzielił odpowiedzi w żądanym zakresie.

W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że jednostka nie zrealizowała wniosków pokontrolnych w zakresie:

- **dostosowania uregulowań wewnętrznych dotyczących kontroli finansowej do zapisów art. 59 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym,**
- **wykazywania na koncie 221 dwóch sald, tj. salda należności i salda zobowiązań, zgodnie z obowiązującym zakładowym planem kont i rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 289 ze zm.),**
- **terminowego regulowania zobowiązań, zgodnie z zapisami art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych ,**
- **wywiązania się przez Radę Gminy Brójce z obowiązku nałożonego zapisami art. 21 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 150 ze zm.), tj. uchwalenia zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy.**

Kontrole przeprowadzone w zakresie gospodarki finansowej przez inne podmioty

Zgodnie z zapisami książki kontroli w okresie od 1 stycznia 2013 roku do dnia przeprowadzania czynności kontrolnych, w Urzędzie Gminy Brójce przeprowadzono sześć kontroli zewnętrznych dotyczących gospodarki finansowej, a ich zestawienie z określeniem dat, podmiotów i tematyki przeprowadzanych kontroli zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 10 protokołu kontroli.*

Ponadto, jak wynikało z okazanej kontrolującym dokumentacji, w Urzędzie Gminy Brójce przeprowadzone zostały, nieujęte w ww. książce, kontrole Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług oraz prawidłowości obliczania

i wpłacania podatku od nieruchomości za rok 2012, a także w zakresie celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi w 2013 roku.

W wyniku przeprowadzonych przez Urząd Kontroli Skarbowej postępowań kontrolnych Gmina Brójce otrzymała wystąpienia Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej: UKS1091/W3P2/42/142/14/14/024 z dnia 30 marca 2015 roku w zakresie dokonania korekt deklaracji VAT-7 za 2012 rok oraz deklaracji na podatek od nieruchomości stanowiących zasób Gminy na 2012 rok i UKS10W3B.420.1.2016.9 z dnia 23 lutego 2016 roku w zakresie wykazania dochodów podatkowych za 2011 rok, w tym skutków obniżenia górnych stawek podatkowych oraz udzielonych ulg i zwolnień. Gmina Brójce pismem SKG.1710.2.2015.BS z dnia 7 maja 2015 roku poinformowała o złożeniu korekty deklaracji za 2014 rok oraz deklaracji DN-1 za lata 2010, 2011, 2013 i 2015 a także dokonaniu zapłaty podatku wraz z odsetkami, co potwierdzały złożone przez Gminę deklaracje oraz zapisy ewidencji księgowej. Ustalenia Urzędu Kontroli Skarbowej zawarte w piśmie Wynik kontroli UKS10W3B.420.1.2016.9 z 23 lutego 2016 roku zostały uwzględnione w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP sporządzonych na dzień 31 grudnia 2015 roku, co kontrolujące zweryfikowały na podstawie okazanej dokumentacji, tj. wyliczeń sporządzonych za poszczególne lata objęte korektą ustalając ich zgodność z danymi zawartymi w ww. sprawozdaniach budżetowych.

6. BANK WYKONUJĄCY OBSŁUGĘ BANKOWĄ JEDNOSTKI

Wybór banku

Bankową obsługę budżetu Gminy Brójce w okresie objętym kontrolą wykonywał Bank Spółdzielczy w Andrespolu zs. w Andrespolu ul. Rokicińska 130a, 95-020 Oddział w Brójcach 05-006 Brójce, na podstawie umowy zawartej 31 grudnia 2012 roku, podpisanej z Pełnomocnikami Zarządu Banku przez Wójta Gminy z kontrasygnatą Skarbnika Gminy. Przedmiotową umowę zawarto bez stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity z 2010 roku Dz. U. nr 113, poz. 759 ze zm., obecnie tekst jednolity z 2015 roku, poz. 2164) na podstawie jej art. 4 pkt 8 z tym, że nie udokumentowano ustalenia szacunkowej wartości zamówienia na zasadach określonych zapisami art. 34 ust. 4 Prawa zamówień publicznych, co nie było zgodne z uregulowaniami zarządzenia nr 8/2009 Wójta Gminy Brójce z dnia 10 lutego 2009 roku w sprawie wprowadzenia w Urzędzie Gminy Brójce regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości 14.000 euro. Powyższe uniemożliwiło ustalenie prawidłowości przeprowadzenia postępowania w odniesieniu do zapisów ww. *Regulaminu*, w którego treści określono dolną granicę stosowania ww. uregulowania wewnętrznego. W wyniku zapytania cenowego z dnia 10 grudnia 2012 roku, tj. procedury nieprzewidzianej zapisami uregulowań wewnętrznych, uzyskano dwie oferty złożone w dniu 17 grudnia 2012 roku przez Bank Spółdzielczy w Andrespolu oraz Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. Oddział w Łodzi. Nie udokumentowano dokonania oceny spełniania przez złożone oferty wymogów określonych formularzem ustalonym przez zamawiającego, jak również dokonania oceny merytorycznej złożonych ofert.

Umowę zawarto na czas oznaczony, zgodnie z zapisami zapytania i formularza oferty, tj. na okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku i określała ona prowadzenie bankowej obsługi zamawiającego i jednostek organizacyjnych, zasady otwarcia i prowadzenia rachunku bieżącego, zgodnie z *Regulaminem otwierania i prowadzenia rachunków bankowych dla klientów instytucjonalnych* oraz złożoną ofertą, ustalała jednostki organizacyjne, dla których prowadzone będą odrębne rachunki bankowe i zawarte zostaną odrębne umowy, zasady składania i realizacji dyspozycji, obowiązki i uprawnienia zamawiającego a także Banku, w tym możliwość i zasady rozwiązania umowy. Ustalono:

- zmienną stopę oprocentowania środków pieniężnych na wszystkich rachunkach wyliczoną na podstawie zmiennej stawki WIBID O/N przyjmowanej według notowań rynkowych na ostatni dzień roboczy miesiąca kończącego kwartał kalendarzowy (do wyliczenia oprocentowania na kolejny kwartał) minus stała marża 3,00%, wyliczoną w okresach kwartalnych, co na dzień zawierania umowy stanowiło 1,36% w stosunku rocznym,
- możliwość otwierania lokat terminowych z odsetkami naliczanymi na zasadach określonych w *Regulaminie* z możliwością negocjacji warunków oprocentowania,
- miesięczną opłatę abonamentową za korzystanie z systemu Home Banking (20,00 zł), wydanie blankietów czekowych (10,00 zł), wypłaty gotówkowe zasiłków z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (0,80 zł/szt.), przelewy na rachunki w innych bankach - 0,80 zł.

Do przedmiotowej umowy zawarto w dniu 31 grudnia 2015 roku aneks nr 1 do umowy nr 600141, którym określono, iż umowę zawarto **na czas określony od 1 stycznia do 31 stycznia 2016 roku**, co nie było zgodne z warunkami określonymi procedurą przeprowadzoną w celu wyłonienia wykonawcy. Jak wyjaśniła Skarbnik Gminy powyższy zapis było oczywistą omyłką pisarską, gdyż umowa obowiązywała od 1 stycznia 2013 roku.

W wyniku wystosowanego w dniu 20 stycznia 2016 roku zaproszenia do złożenia oferty na *Kompleksową obsługę bankową budżetu Gminy Brójce i jej jednostek organizacyjnych* uzyskano złożoną w ustalonym zaproszeniem terminie, tj. w dniu 27 stycznia 2016 roku, ofertę Banku Spółdzielczego w Andrespolu Oddział w Brójcach.

W dokumentacji przedmiotowego postępowania przeprowadzonego w oparciu o zarządzenie nr 28/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 6 maja 2014 roku w sprawie wprowadzenia w Urzędzie Gminy Brójce „*Regulaminu udzielania zamówień publicznych których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty netto 30.000 euro*” **brak ustalenia szacunkowej wartości zamówienia**, co uniemożliwiło stwierdzenie prawidłowości zastosowanych procedur w odniesieniu do zapisów *Regulaminu*, w których zasady dokumentowania przeprowadzonych czynności uzależniono od wartości szacunkowej.

Wyjaśnienie dotyczące ustalenia wartości zamówienia na obsługę bankową budżetu złożyła Skarbnik Gminy i **stanowi ono załącznik nr 11 protokołu kontroli**.

Z powyższego wyjaśnienia wynika, że szacunkowa wartość zamówienia została przez Skarbnik Gminy ustalona na kwotę 4.500,00 zł na podstawie dotychczas ponoszonych kosztów obsługi bankowej.

Odnosząc się do powyższego wyjaśnienia wskazać należy, że realizacji czynności ustalenia szacunkowej wartości zamówienia nie udokumentowano. Zamawiający nie udokumentował dokonania oceny formalnej i merytorycznej złożonej oferty.

Jak wynika z wyjaśnienia merytorycznego pracownika, w ww. postępowaniach nie sporządzano dokumentacji w zakresie spełniania przez złożone oferty wymagań zamawiającego określonych w zaproszeniu wobec wartości zamówienia, w odniesieniu do której dokumentowanie czynności zamawiającego nie było wymagane ww. uregulowaniami wewnętrznymi.

W dniu 29 stycznia 2016 roku Wójt Gminy Brójce przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy zawarł z Pełnomocnikami Zarządu Banku Spółdzielczego w Andrespolu zs. w Andrespolu ul. Rokicińska 130a, 95-020 Oddział w Brójcach 05-006 Brójce umowę nr 600141 na bankową obsługę Gminy i jej jednostek organizacyjnych. Umową zawartą na czas oznaczony od 1 lutego 2016 roku do 31 grudnia 2017 roku określono:

- zasady otwarcia i prowadzenia rachunków wskazując, że w sprawach nieuregulowanych umową zastosowanie ma *Regulamin otwierania i prowadzenia rachunków bankowych dla klientów instytucjonalnych*,
- numery i nazwy prowadzonych dla zamawiającego rachunków bankowych, a także jednostki organizacyjne, dla których zawarte zostaną odrębne umowy na obsługę bankową,
- zasady składania i realizacji dyspozycji, obowiązki i uprawnienia zamawiającego a także Banku,
- możliwość otwierania lokat terminowych z odsetkami naliczanymi na zasadach określonych w *Regulaminie*,
- zgodnie ze złożoną ofertą:
 - zmienną stopę oprocentowania środków pieniężnych na wszystkich rachunkach wyliczaną na podstawie zmiennej stawki WIBID 1M dla złotych depozytów bankowych w okresach jednomiesięcznych wg notowania z drugiego dnia miesiąca przed okresem obrachunkowym x stały w okresie obowiązywania umowy współczynnik 0,10%, co na dzień zawierania umowy stanowiło 0,14% w stosunku rocznym,
 - miesięczną opłatę abonamentową za korzystanie z systemu elektronicznego (20,00 zł), opłaty za: wydanie blankietu czeku (0,40 zł/szt.), system kont wirtualnych na podatki i opłaty lokalne (150,00 zł), przelewy na rachunki w innych bankach - 0,80 zł, a także za udzielenie kredytu odnawialnego: prowizja 0,00%, oprocentowanie zmienne wyliczone na podstawie WIBOR 1M podwyższony o 0,50% stanowiące stałą marżę banku.

Jak ustaliły kontrolujące, w objętym kontrolą okresie, tj. latach 2014-2015, bank bezpośrednio z rachunku pobierał opłaty, które określono jako „opłaty za prowadzenie konta – usługa płatności masowych” w kwocie 150,00 zł miesięcznie, którą to operację ewidencjonowano na podstawie wyciągów bankowych, co kontrolujące stwierdziły na podstawie wb 148/3 z 31 lipca 2014 roku i wb 20/13 z 30 stycznia 2015 roku, na kontach jednostki Wn 402-430 Ma 130-2 z klasyfikacją budżetową dział 750 rozdział 750023 § 4300. Z dokonanych przez kontrolujące ustaleń wynikało, że powyższe opłaty nie stanowiły opłat za prowadzenie rachunku bankowego wynikających z umowy zawartej w dniu 31 grudnia 2012 roku.

Kontrolujące stwierdziły, że oprócz opisanej wyżej umowy na obsługę bankową, zawarto:

- 26 czerwca 2013 roku między Bankiem Spółdzielczym w Andrespolu a Gminą Brójce umowę nr 600141/2013 na świadczenie usługi Home Banking z wykorzystaniem systemu, który Bank zobowiązał się zainstalować. W treści umowy, mimo zapisów ust. 3 § 3 rozdział II, nie ustalono ilości udostępnianych stanowisk, a opłatę abonamentową określono na 20,00 zł miesięcznie. **Umowę zawarto na czas nieokreślony**, tj. niezgodnie z zapisami art. 142 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych, który określa, że umowę zawiera się na czas oznaczony, aneksem nr 1 z dnia 29 stycznia 2016 roku zmieniając okres jej obowiązywania na czas określony od 1 lutego 2016 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku. Powyższy zapis nie był zgodny z faktycznym okresem funkcjonowania systemu, który gmina użytkowała od lipca 2013 roku,
- 9 lipca 2013 roku między Bankiem Spółdzielczym w Andrespolu a Gminą Brójce umowę o usługę płatności masowych kierowanych poprzez tzw. rachunki wirtualne, stanowiące identyfikatory płatności z opłatą w wysokości 150,00 zł miesięcznie. **Przedmiotowa umowa zawarta została na czas nieokreślony**, co nie było zgodne z zapisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień

publicznych, które określają, że umowy, co do zasady, zawiera się na czas określony, zaś aneksem nr 1 z dnia 29 stycznia 2016 roku dokonano zmiany okresu obowiązywania umowy ustalając go od 1 lutego 2016 roku do 31 grudnia 2017 roku.

Jak wyjaśniła Skarbnik Gminy aneksami błędnie określono datę początkową obowiązywania umowy, a datę końcową określono na 31 grudnia 2017 roku w celu ujednoczenia okresu obowiązywania umów na obsługę bankową.

Ww. umowy zawarto z Bankiem, z którym w dniu 31 grudnia 2012 roku podpisano umowę 600141 o prowadzenie rachunków bankowych z tym, że z treści umowy na obsługę bankową nie wynikał obowiązek zawarcia odrębnych umów na użytkowanie systemu Home Banking i opłat za dodatkową usługę - obsługa płatności masowych. Jak wyjaśniła Skarbnik Gminy, mimo zapisów obu umów, tj. umowy z dnia 31 grudnia 2012 roku na obsługę bankową, którą określono płatność abonamentową za korzystanie z systemu Home banking w kwocie 20,00 zł miesięcznie oraz treści rozdziału IV Opłaty § 9 ust. 1 umowy 600141/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku na świadczenie usługi Home banking, którą określono comiesięczną opłatą abonamentową za korzystanie z systemu na kwotę 20,00 zł, bank pobierał jedną opłatę w miesięcznej kwocie 20,00 zł.

Lp.	Nazwa rachunku bankowego	Konto	Stan na 31.12.2015
Rachunki bankowe prowadzone dla organu			
1	Rachunek podstawowy	133	2.963.040,18
2	Fundusz alimentacyjny	139-1	0,00
Rachunki bankowe prowadzone dla jednostki			
1	Dochody i wydatki jednostki	130	0,00
2	Dochody – gospodarka odpadami komunalnymi	130	0,00
3	Zakładowy fundusz Świadczeń Socjalnych	135	10.145,51
4	Sumy depozytowe	139	32.304,28
5	Rachunek – przygotowanie terenów inwestycyjnych dla Strefy	130-8	0,00
4	Rachunek EFS nie uruchomiony		0,00
6	PFRON – zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych	130-3	0,00
7	Uczeń na wsi – pomoc w zdobyciu wykształcenia	130	0,00
8	Wsparcie przyszkolnych oddziałów przedszkolnych w gminie Brójce	130	0,00
9	Wydatki niewygasające	130-5	0,00
10	Mogę więcej	130-10	0,00
11	Kształcenie młodocianych – pozabudżet	130-4	0,00

Wskazać należy, że w § 12 umowy nr 600141 z dnia 31 grudnia 2012 roku na obsługę bankową budżetu **określono, że do umowy mają zastosowanie warunki określone w ofercie przygotowanej przez Bank w dniu 17 października 2012 roku, zaś wszystkie dodatkowe czynności wykonywane przez Bank w czasie trwania umowy nie będą podlegały innym opłatom niż wymienione w ofercie z dnia 17 października 2012 roku.**

Rachunki bankowe

Wysokość środków finansowych zgromadzonych na poszczególnych rachunkach bankowych na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawiono w tabeli:

Wykazane w ww. tabeli salda poszczególnych rachunków bankowych ustalone na podstawie potwierdzeń sald według stanu na 31 grudnia 2015 roku były zgodne z saldami kont księgowych 133 i 139 – sumy depozytowe oraz (prowadzonego ręcznie) konta 135 - ZFSS według stanu na 31 grudnia 2015 roku, stanem środków na

rachunkach bankowych według wyciągów bankowych oraz danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych sporządzonym w dniu 19 lutego 2016 roku.

7. KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE, PORĘCZENIA, AKCJE I UDZIAŁY

Zaciągnięte kredyty i pożyczki - 2015 rok

W budżecie Gminy Brójce na rok 2015, przyjętym uchwałą nr V/17/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 27 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na 2015 rok, zaplanowano dochody budżetu w wysokości 17.677.261,00 zł, z tego dochody bieżące 17.097.261,00 zł i dochody majątkowe 580.000,00 zł, a wydatki na kwotę 21.937.437,00 zł, w tym wydatki bieżące w wysokości 16.443.937,00 zł i wydatki majątkowe – 5.493.500,64 zł. Różnicę między dochodami i wydatkami stanowił planowany deficyt w wysokości 4.260.176,00 zł, który zaplanowano pokryć przychodami pochodzącymi z zaciągniętych kredytów oraz wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Przychody budżetu zaplanowano na 5.401.372,00 zł, z czego 4.500.000,00 zł stanowiły kredyty zaciągane z przeznaczeniem na pokrycie deficytu w kwocie 3.870.537,00 zł oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów w wysokości 629.463,00 zł, a 901.372,00 zł - wolne środki przeznaczone w kwocie 511.733,00 zł na spłatę rat kredytów i w wysokości 389.639,00 zł na pokrycie deficytu budżetu. Środki zaplanowane na rozchody ustalone w wysokości 1.141.196,00 zł w całości przeznaczone na spłatę kredytów, jak wynika z powyższych danych, pochodzić miały z kredytów w wysokości 629.463,00 zł i wolnych środków w kwocie 511.733,00 zł.

Limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu zaplanowano w wysokości 220.000,00 zł oraz na finansowanie planowanego deficytu i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów wraz z odsetkami - na 6.200.000,00 zł.

Przedmiotową uchwałą Wójta Gminy upoważniono do zaciągania kredytów i pożyczek na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu do wysokości 200.000,00 zł oraz zaciągania kredytów i pożyczek w wysokości 4.500.000,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie deficytu budżetu w kwocie 3.870.537,00 zł oraz spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek długoterminowych w wysokości 629.463,00 zł.

Po zmianach w trakcie roku budżetowego, dochody budżetu zaplanowano na 20.412.063,53 zł, w tym bieżące – 18.382.013,53 zł, majątkowe – 2.030.050,00 zł, zaś wydatki w kwocie 24.653.239,53 zł, z czego 17.866.650,53 zł to wydatki bieżące a 6.786.589,00 zł - wydatki majątkowe. Jak wynikało z zapisów uchwały nr XVIII/78/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 27 listopada 2015 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Brójce planowany deficyt budżetu Gminy określony na kwotę 4.241.176,00 zł zaplanowano sfinansować przychodami pochodzącymi z kredytów i pożyczek oraz wolnych środków. Przychody budżetu zaplanowano na 5.382.372,00 zł, z czego 4.500.000,00 zł pochodzić miało z planowanych do zaciągnięcia kredytów, w tym 3.656.912,00 zł z przeznaczeniem na pokrycie deficytu budżetu i w kwocie 629.463,00 zł na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów oraz pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi przeznaczonej na pokrycie planowanego deficytu, a kwota 882.372,00 zł stanowiła wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych przeznaczone na spłatę rat kredytów w kwocie 511.733,00 zł oraz na pokrycie deficytu budżetu – 370.639,00 zł. Rozchody przeznaczono na spłatę otrzymanych kredytów ustalając je na kwotę 1.141.196,00 zł, której sfinansowanie, jak opisano powyżej, w wysokości 629.463,00 zł pochodzić miało z kredytów oraz w kwocie 511.733,00 zł – z wolnych środków.

Powyższe dane były spójne z zapisami Wieloletniej prognozy finansowej Gminy Brójce, określonej uchwałą nr V/16/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 27 stycznia 2015 roku oraz, przyjętymi przez organ stanowiący, zmianami do ww. uchwały.

Z analizy zapisów ewidencji księgowej w zakresie kont 134 i 260 wynikało, że w roku 2015 jednostka zaciągnęła w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pożyczkę na kwotę 213.625,00 zł oraz kredyt na kwotę 4.286.375,00 zł, a zestawienie danych w zakresie zaciągniętego kredytu i pożyczki zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 12 protokołu kontroli.**

Ww. kwoty były zgodne z danymi wykazanymi w korekcie nr 1 z dnia 2 marca 2016 roku do sprawozdania NDS sporządzonego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku.

Na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Zgodnie z ustaleniami ww. uchwały w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na 2015 rok i zmian w budżecie Gminy Brójce, planowany deficyt budżetu Gminy zaplanowano sfinansować przychodami, w tym pochodzącymi z kredytów w kwocie 3.656.912,00 zł i z pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w wysokości 213.625,00 zł. Z realizacji budżetu wynika, że deficyt budżetu Gminy Brójce w 2015 roku wyniósł 2.688.746,27 zł, a Gmina zaciągnęła pożyczkę na planowaną kwotę 213.625,00 zł oraz kredyt, w kwocie 3.656.912,00 zł przeznaczony na sfinansowanie deficytu budżetu.

Pożyczka Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na dofinansowanie zadania „Budowa ujęcia i stacji wodociągowej w Bukowcu”

Zarządzeniem nr 41/2015 z dnia 14 maja 2015 roku w sprawie zaciągnięcia pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na realizację zadania pn. „Budowa ujęcia i stacji wodociągowej w Bukowcu” Wójt Gminy Brójce postanowił zaciągnąć pożyczkę na realizację w 2015 roku ww. zadania, zaś umowę o dofinansowanie nr 55/GW/PD/2015 zawarto w dniu 10 czerwca 2015 roku.

Na dzień wydania zarządzenia oraz podpisania umowy, w budżecie Gminy Brójce, w załączniku nr 3 do uchwały nr X/35/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 29 kwietnia 2015 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Brójce na 2015 rok, ujęte było w dziale 010 rozdziale 01010 § 6057 i 6059 zadanie „Budowa ujęcia i stacji wodociągowej w Bukowcu” z planowaną kwotą wydatków 976.000,00 zł. Ww. uchwałą określono planowany deficyt w kwocie 4.596.176,00 zł i jego pokrycie przychodami z kredytów, pożyczek i wolnych środków, z czego kredyt na pokrycie planowanego deficytu zaplanowano na 3.656.912,00 zł, pożyczkę z WFOŚiGW w kwocie 213.625,00 zł, zaś wysokość wolnych środków angażowanych na sfinansowanie deficytu określono na 725.639,00 zł.

Z powyższych danych wynika, że wysokość deficytu budżetu planowanego na dzień podpisania umowy uzasadniała zaciągnięcie ww. zobowiązania, które ujęto w planie przychodów budżetu Gminy i które mieściło się w określonym przez organ stanowiący limicie zobowiązań zaciąganych na sfinansowanie planowanego deficytu i na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów wraz z odsetkami.

Pozytywną opinię dotyczącą możliwości spłaty pożyczki długoterminowej w wysokości 213.635,00 zł zaciąganej przez Gminę Brójce w roku 2015 w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi uchwałą nr I/93/2015 z dnia 29 maja 2015 roku wydał Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi. Przedmiotową uchwałą wskazano, iż możliwość spłaty długu, z której najwyższe obciążenie dla budżetu Gminy przypada na lata 2015-2017 uzależniona jest od pełnej realizacji założeń wieloletniej prognozy finansowej Gminy Brójce w zakresie wykonania

dochodów, zarówno bieżących, jak i ze sprzedaży majątku oraz utrzymania zakładanego poziomu wydatków bieżących celem wypracowania nadwyżek operacyjnych.

Umowę nr 742/GW/PD/2015 o dofinansowanie zadania „Budowa ujęcia i stacji wodociągowej w Bukowcu” ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w formie pożyczki i dotacji z przedstawicielami Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w dniu 10 czerwca 2015 roku zawarł Wójt Gminy Brójce przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy.

Umową ustalono:

- wysokość dotacji w kwocie 142.416,00 zł (do 40% kwoty możliwego dofinansowania) oraz pożyczki w kwocie 213.625,00 zł, łącznie nie więcej niż 95% wartości kosztu całkowitego zadania,
- koszt całkowity zadania i jego zakres rzeczowy określony w harmonogramie stanowiącym załącznik nr 1 do umowy,
- termin zakończenia realizacji zadania rozumiany jako data sporządzenia protokołu odbioru do 30 czerwca 2015 roku,
- wypłatę dofinansowania po ustanowieniu prawnych zabezpieczeń przewidzianych zapisami umowy, stwierdzeniu przez Fundusz terminowej realizacji zadania zgodnie z harmonogramem, przedstawieniu potwierdzonych za zgodność z oryginałem faktur w terminie co najmniej 20 dni przed datą przekazania dofinansowania,
- przekazywanie dofinansowania zgodnie z harmonogramem sukcesywnie do 31 lipca 2015 roku na rachunek bankowy beneficjenta,
- obowiązki beneficjenta w zakresie dokumentowania wydatków, zapłaty przedstawionych do realizacji faktur, przedstawienia końcowego rozliczenia zadania w terminie do 31 sierpnia 2015 roku, osiągnięcia efektu ekologicznego wskazanego w harmonogramie, umożliwienia kontroli prawidłowości wykorzystania pożyczki a także w zakresie informacji i promocji,
- oprocentowanie pożyczki w wysokości 1,50% w stosunku rocznym oraz zasady i termin jej spłaty zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik nr 3 do umowy, tj. kwartalnie do ostatniego dnia kończącego trzymiesięczny okres począwszy od 31 stycznia 2016 roku do 31 października 2018 roku (tj. 11 rat po 17.802,00 zł i jedna rata 17.803,00 zł),
- zasady naliczania i zapłaty odsetek, w tym ich uiszczenie za okres od dnia przekazania pożyczki do 31 stycznia 2016 roku w dacie jej uruchomienia, a kolejne miesięcznie do 10 tego dnia każdego miesiąca,
- wynikający z harmonogramu okres kredytowania do dnia 31 października 2018 roku,
- ustanowienie prawnych zabezpieczeń spłaty kapitału i odsetek od pożyczki w postaci weksla własnego in blanco wraz z deklaracją wekslową,
- obowiązki beneficjenta w zakresie dokumentowania wykorzystania pożyczki zgodnie z celem określonym umową, przedkładania i udostępniania informacji i dokumentów.

Realizacja wydatków na dzień 31 grudnia 2015 roku w zakresie zadania *Budowa ujęcia i stacji wodociągowej w Bukowcu* wyniosła 958.067,16 zł, co wynikało z obrotów konta 080-125 (rozszerzenie zastosowane do opisywanego zadania inwestycyjnego) za 2015 rok i informacji z realizacji budżetu Gminy Brójce za rok 2015.

Pożyczkę uruchomiono jednorazowo na podstawie przedłożonych Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi faktur za realizację robót wraz z wymaganymi umową dokumentami, a jej przekazanie w kwocie 211.860,40 zł dokumentował wyciąg bankowy nr 232/4 z dnia 15 lipca 2015 roku potwierdzający wpływ pożyczki po potrąceniu przez WFOŚiGW odsetek w kwocie 1.764,60 zł, zgodnie z zapisami § 5 ust. 4 pkt 1 umowy, na podstawie faktury FV/15/000154.

Operację przekazania pożyczki zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 133-1 Ma 260-1 z datą wpływu środków na rachunek bankowy w kwocie wynikającej z wysokości przekazanych środków, zaś operację uregulowania odsetek w ww. kwocie 1.764,60 zł, na podstawie PK 350 pod datą 30 września 2015 roku na koncie organu Wn 140-1 Ma

260-1 i jednostki na podstawie PK 578/1 Wn 751 Ma 225-14 i Ma 998, na podstawie wb 208/6 z dnia 23 października 2015 roku: Wn 225-14 Ma 130-2 oraz na podstawie wyciągu bankowego nr 194 z dnia 23 października 2015 roku Wn 133-1 Ma 14-1. Powyższe opóźnienie wynikało z błędu pracownika, który został sprostowany w dacie sporządzania sprawozdań.

Kredyt długoterminowy w kwocie 4.500.000,00 zł

Zarządzeniem nr 6/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego, Wójt Gminy Brójce postanowił o zaciągnięciu kredytu długoterminowego w wysokości 4.500.000,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego w kwocie 3.870.537,00 zł oraz sfinansowanie rozchodów z tytułu wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek w wysokości 629.463,00 zł, określając zabezpieczenie uzyskanego kredytu wekslem „in blanco” z deklaracją wekslową, okres spłaty od marca 2016 roku do czerwca 2026 roku, jako źródło pokrycia zobowiązania wskazując wpływy z podatku od nieruchomości.

Pozytywną opinię o możliwości spłaty kredytu długoterminowego zaciąganego w 2015 roku w wysokości 4.500.000,00 zł, z uwagą dotyczącą możliwości spłaty długu, w szczególności w latach 2015-2017, wymagającej pełnej realizacji przyjętych w wieloletniej prognozie finansowej założeń w zakresie wykonania prognozowanych dochodów, zarówno bieżących, jak i z tytułu sprzedaży mienia, a także utrzymanie zakładanego poziomu wydatków bieżących pozwalającego na wypracowanie nadwyżek operacyjnych, uchwałą nr I/30/2015 z dnia 12 marca 2015 roku wyraził Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

Zarządzeniem nr 40/2015 z dnia 13 maja 2015 roku w sprawie zmian w zarządzeniu nr 6/2015 z 28 stycznia 2015 roku w sprawie zaciągnięcia przez Gminę Brójce kredytu długoterminowego, Wójt Gminy Brójce określił wysokość zaciąganego kredytu na kwotę 4.286.375,00 zł, z czego 3.656.912,00 zł na sfinansowanie planowanego deficytu oraz na spłatę rat kredytów zaciągniętych w latach poprzednich – 629.463,00 zł.

Wyboru banku udzielającego i obsługującego kredyt długoterminowy w wysokości 4.500.000,00 zł dokonano w trybie przetargu nieograniczonego o wartości nieprzekraczającej kwoty określonej na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych. Szacunkową wartość zamówienia ustalono w dniu 5 marca 2015 roku na kwotę 822.588,00 zł, tj. 194.700,00 euro. Ogłoszenie o zamówieniu zostało opublikowane w dniu 18 marca 2015 roku w Biuletynie Zamówień Publicznych pod numerem 60092-2015, a postępowanie zostało wszczęte poprzez zamieszczenie ogłoszenia w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego w dniu 18 marca 2015 roku, zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych.

W wyniku postępowania, do którego wpłynęły trzy oferty, zamawiający do realizacji zamówienia wybrał wykonawcę Bank Spółdzielczy w Andrespolu z siedzibą w Andrespolu, ul. Rokicińska 130A.

Umowę nr 44847/2015/127 o udzielenie kredytu długoterminowego w wysokości 4.500.000,00 zł w dniu 14 kwietnia 2015 roku zawarł Wójt Gminy Brójce przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy z przedstawicielami Banku Spółdzielczego w Andrespolu na warunkach określonych zgodnie z wymogami specyfikacji istotnych warunków zamówienia i zgodnych z ofertą wybranego wykonawcy.

Umową ustalono:

- wysokość kredytu na kwotę 4.500.000,00 zł z tym, że kredytobiorca zastrzegł możliwość niewykorzystania kredytu w całości bez ponoszenia dodatkowych obciążeń z tego tytułu,

- przeznaczenie kwoty 3.870.537,00 zł na finansowanie planowanego deficytu oraz kwoty 629.463,00 zł na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów,
- okres kredytowania do dnia 30 czerwca 2026 roku,
- postawienie kredytu do dyspozycji w dwóch transzach: pierwszej płatnej do 15 kwietnia 2015 roku w kwocie 2.470.537,00 zł i drugiej - do 25 czerwca 2015 roku,
- warunki wykorzystania kredytu, którymi określono ustanowienie zabezpieczeń w postaci weksla własnego in blanco wraz z deklaracją wekslową oraz oświadczenie Kredytobiorcy o dobrowolnym poddaniu się egzekucji do kwoty kredytu wraz z odsetkami,
- oprocentowanie kredytu zmienne od pierwszego dnia miesiąca rozpoczynającego kolejny kwartał kalendarzowy ustalane w oparciu o średnią arytmetyczną stopy referencyjnej WIBOR 3M wyliczoną wg. danych za okres od 1 do 10 dnia miesiąca poprzedzającego dany kwartał kalendarzowy powiększoną o stałą marżę banku w wysokości 0,58%, co na dzień podpisywania umowy stanowiło 2,56% w stosunku rocznym,
- zasady naliczania odsetek w okresach kwartalnych od kwoty uruchomionego pozostającego do spłaty kredytu płatnych do ostatniego dnia miesiąca kwartału danego roku, począwszy od 30 czerwca 2015 roku oraz informowania o aktualnej stopie oprocentowania kredytu,
- nie pobieranie prowizji z tytułu udzielenia kredytu oraz kosztów obsługi rachunku kredytowego,
- dokonywanie spłat rat kredytu z karencją spłaty pierwszej raty do 30 marca 2016 roku, której płatność określono na 31 marca 2016 roku, zaś termin płatności ostatniej raty – do 30 czerwca 2026 roku oraz możliwość, w szczególnych przypadkach, dokonywania w drodze aneksu zmian wysokości i terminu spłaty kredytu/raty, na pisemny wniosek złożony przez kredytobiorcę (wraz z uzasadnieniem) na 14 dni przed terminem płatności raty kapitałowej, z tym że czas przesunięcia spłaty nie może wykraczać poza okres roku kalendarzowego,
- załącznikiem ustalono harmonogram spłat kredytu w 45 ratach kwartalnych płatnych do ostatniego dnia każdego kwartału z określeniem wysokości poszczególnych rat, z których pierwsze cztery (płatne w 2016 roku) po 127.375,00 zł, osiem rat (2017 i 2018 rok) po 132.375,00 zł, cztery (rok 2019) po 117.000,00 zł, 24 raty (2020-2025) po 96.875,00 zł i dwie raty po 69.250,00 zł płatne w 2026 roku,
- termin zapłaty odsetek ustalono kwartalnie na ostatni dzień każdego miesiąca kończącego kwartał kalendarzowy,
- obowiązki kredytobiorcy w zakresie wykorzystania kredytu zgodnie z celem określonym umową oraz informowania Banku o decyzjach mających wpływ na sytuację ekonomiczną i finansową

oraz wskazanie, iż do kredytu ma zastosowanie *Regulamin kredytowania w Banku Spółdzielczym w Andrespolu* (w zakresie niesprzecznym z ustawą Prawo zamówień publicznych oraz specyfikacją istotnych warunków zamówienia).

Na dzień podpisywania umowy, tj. 14 kwietnia 2015 roku, określony uchwałą nr IX/28/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 24 marca 2015 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Brójce na 2015 rok, deficyt budżetu Gminy Brójce planowano na kwotę 4.596.176,00 zł, jego pokrycie ustalono z przychodów z tytułu kredytów oraz wolnych środków. Rozchody budżetu ustalono na kwotę 1.141.196,00 zł, a przychody na kwotę 5.737.372,00 zł, z czego 4.500.000,00 zł pochodzące z kredytów zaciąganych w kwocie

3.870.537,00 zł na pokrycie deficytu budżetu i 629.463,00 zł na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów oraz 1.237.372,00 zł z wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, w tym w kwocie 511.733,00 zł przeznaczonej na spłatę kredytów oraz 725.639,00 zł – na pokrycie deficytu budżetu.

Na wniosek Wójta Gminy Brójce z dnia 5 maja 2015 roku o zmniejszenie wypłaty drugiej transzy o kwotę 213.625,00 zł, w dniu 13 maja 2015 roku strony zawarły aneks nr 1 do umowy nr 44847/2015/127, którym wysokość kredytu długoterminowego określono na kwotę 4.286.375,00 zł z przeznaczeniem określonym zgodnie z zarządzeniem Wójta Gminy Brójce nr 40/2015 z dnia 13 maja 2015 roku, ustalając wysokość drugiej transzy płatnej w terminie do 25 czerwca 2015 roku na kwotę 1.815.838,00 zł. Powyższe skutkowało zmianą harmonogramu spłat, który określono załącznikiem do aneksu ustalając spłatę kapitału w 45 ratach, z których pierwsze cztery (płatne w 2016 roku) po 109.573,00 zł, osiem rat (2017 i 2018 rok) po 114.573,00 zł, cztery (rok 2019) po 117.000,00 zł, 24 raty (2020-2025) po 96.875,00 zł i dwie raty po 69.250,00 zł płatne w 2026 roku.

Uruchomienie kredytu nastąpiło w transzach, tj. zgodnie z zapisami umowy:

- w dniu 14 kwietnia 2015 roku w kwocie 2.470.537,00 zł, co dokumentował wyciąg bankowy nr 121/4,
- w dniu 25 czerwca 2015 roku w kwocie 1.815.838,00 zł, co dokumentował wyciąg bankowy 193/2,

a operacje te zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 133-1 Ma 134-10.

Pierwszym okresem rozliczenia odsetek naliczanych kwartalnie był 30 czerwca 2015 roku. Kontrolujące stwierdziły terminowe dokonanie wpłaty pierwszej raty odsetkowej w kwocie 14.279,68 zł, co udokumentowano wyciągiem bankowym 125/1223 z 30 czerwca 2015 roku. Zapłatę odsetek zaewidencjonowano w urządzeniach księgowych jednostki na kontach Wn 751 Ma 130-2 klasyfikując je w dziale 757 rozdział 757702 § 8110.

Odsetki od kredytu naliczane w okresach kwartalnych płatne były do ostatniego dnia kwartału kalendarzowego, wobec czego nie dokonywano zapisów operację na koncie organu Wn 909.

Na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (art. 89 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Uchwałą nr V/17/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 27 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na 2015 rok zaplanowano przychody budżetu w kwocie 5.401.372,00 zł, z czego 4.500.000,00 zł stanowiły zaciągane kredyty, w tym, w wysokości 629.463,00 zł na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów, a rozchody zaplanowane na 1.141.196,00 zł w całości przeznaczone na spłatę kredytów zaplanowano pokryć środkami pochodzącymi z kredytów w wysokości 629.463,00 zł i wolnych środków w kwocie 511.733,00 zł.

W 2015 roku Gmina Brójce zaciągnęła, opisany we wcześniejszej części protokołu, kredyt długoterminowy w łącznej kwocie 4.500.000,00 zł, w tym 629.463,00 zł na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek zaciągnięty umową nr 44847/2015/127 z dnia 14 kwietnia 2015 roku z aneksem nr 1 z dnia 13 maja 2015 roku, którym określono ostateczną wysokość zaciąganego kredytu na kwotę 4.286.375,00 zł, z czego 629.463,00 zł na spłatę rat kredytów zaciągniętych w latach poprzednich.

Na dzień podpisywania umowy, tj. 14 kwietnia 2015 roku, określone uchwałą nr IX/28/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 24 marca 2015 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Brójce na 2015 rok rozchody budżetu ustalono na kwotę 1.141.196,00 zł, a ich pokrycie zaplanowano sfinansować przychodami na łączną kwotę 5.737.372,00 zł, z czego 629.463,00 zł na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów pochodzić miało z

kredytów, zaś 511.733,00 zł z wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Wysokość kredytu zaciągniętego na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów, tj. kwota 629.463,00 zł mieściła się w ustalonym przez organ stanowiący limicie zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów wraz z odsetkami, który określono na 6.200.000,00 zł oraz była zgodna z udzielonym przez Radę Gminy Brójce Wójtowi Gminy upoważnieniem do zaciągania kredytów i pożyczek, w tym na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek długoterminowych, w wysokości 629.463,00 zł.

Na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

W budżecie Gminy Brójce na rok 2015 przyjętym uchwałą nr V/17/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 27 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na 2015 rok limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu zaplanowano w wysokości 220.000,00 zł, Wójta Gminy upoważniając do zaciągania kredytów i pożyczek na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu do wysokości 200.000,00 zł.

Mimo opisanych wyżej zapisów uchwały, Gmina Brójce w 2015 roku nie korzystała z kredytu na finansowanie przejściowego deficytu budżetu, co potwierdziła analiza zapisów księgowych w zakresie rachunku bankowego oraz oświadczenie Skarbnika Gminy *stanowiące załącznik nr 13 protokołu kontroli*.

Na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych).

W 2015 roku Gmina Brójce nie zaciągała zobowiązań na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, co wynikało z analizy zapisów ewidencji księgowej i zostało potwierdzone oświadczeniem Skarbnika Gminy, które *stanowi załącznik nr 13 protokołu kontroli*.

Udzielone gwarancje i poręczenia

W latach 2012-2015 roku Gmina Brójce nie udzielała poręczeń i gwarancji określonych zapisami art. 94 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz nie posiadała zobowiązań z tytułu udzielonych w latach poprzednich gwarancji i poręczeń, co potwierdzały zapisy sprawozdania Rb-Z sporządzonego w dniu 27 lutego 2015 roku według stanu na koniec IV kwartału 2014 roku oraz korekty z dnia 23 lutego 2016 roku sprawozdania Rb-Z sporządzonego według stanu na IV kwartał 2015 roku i oświadczenie Skarbnika Gminy, które *stanowi załącznik nr 13 protokołu kontroli*.

Wyemitowane papiery wartościowe

W latach 2014-2015 oraz latach poprzednich Gmina Brójce nie emitowała papierów wartościowych, co kontrolujące ustaliły na podstawie danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-Z sporządzonym w dniu 27 lutego 2015 roku według stanu na koniec IV kwartału 2014 roku oraz korekcie z dnia 23 lutego 2016 roku sprawozdania Rb-Z sporządzonego według stanu na IV kwartał 2015 roku, a powyższe potwierdza oświadczenie Skarbnika Gminy, które *stanowi załącznik nr 13 protokołu kontroli*.

Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych

Obowiązujący w objętym kontrolą okresie, wprowadzony zarządzeniem nr 104/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie prowadzenia rachunkowości ze zmianami wynikającymi z zarządzeń Wójta Gminy Brójce nr 36/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku i nr 55/2014 z dnia 25 września 2014 roku, *Zakładowy plan kont* w zakresie wykazu i zasad funkcjonowania kont dla Urzędu Gminy nie przewidywał funkcjonowania konta 030 Długoterminowe aktywa finansowe. Brak funkcjonowania ww. konta wskazuje na nie posiadanie przez Gminę akcji i udziałów w spółkach prawa handlowego, co potwierdzały dane zawarte w *Informacji o stanie mienia komunalnego Gminy Brójce za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku*, *Informacji o stanie mienia komunalnego Gminy Brójce za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku* oraz oświadczenie Skarbnika Gminy Brójce **stanowiące załącznik nr 13 protokołu kontroli**.

Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego – 2014 - 2015 rok

Stan zadłużenia ustalony na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za 2014 i 2015 rok, tj. sprawozdań o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń – Rb-Z za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku, I półrocze 2015 roku i za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku, sprawozdań Rb-28S za 2014, I półrocze 2015 roku i 2015 rok oraz na podstawie ewidencji księgowej przedstawiał się jak niżej:

Lp.	Wyszczególnienie wg tytułów	Kwota zadłużenia na dzień		
		31 grudnia 2014 roku (w zł)	30 czerwca 2015 roku (w zł)	31 grudnia 2015 roku (w zł)
1	Kredyty	2.589.852,00	5.852.761,00	5.735.031,00
2	Pożyczki	0,00	0,00	213.625,00
3	Przyjęte depozyty	0,00	0,00	0,00
4	Emisja papierów wartościowych	0,00	0,00	0,00
5	Emisja obligacji samorządowych	0,00	0,00	0,00
6	Zobowiązania wymagalne	5.056,28	0,00	0,00
7	Zobowiązania wymagalne z tytułu gwarancji i poręczeń	0,00	0,00	0,00
	RAZEM	2.594.908,28	5.852.761,00	5.948.656,00

W wyniku przeprowadzonej przez kontrolujące weryfikacji zgodności danych w zakresie zadłużenia Gminy Brójce prezentowanych w sprawozdaniach z ewidencją księgową nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wykazanych kwot.

Na powyższą kwotę zobowiązań Gminy Brójce na dzień 31 grudnia 2014 roku, 30 czerwca 2015 roku i 31 grudnia 2015 roku składały się pozostające do spłaty kredyty i pożyczki, których specyfikację przedstawiono w tabeli **stanowiącej załącznik nr 14 protokołu kontroli**.

Z analizy przedłożonych danych wynikało, że w analizowanym okresie jednostka nie zaciągnęła jak również nie spłacała kredytów, pożyczek i nie wyemitowała papierów wartościowych, których spłata, zgodnie z zapisami art. 243 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 21 sierpnia 2009 roku, wyłączona została spod rygoru określonego ust. 1 i 2 powołanego wyżej przepisu prawa.

Całkowita kwota zadłużenia Gminy Brójce na 31 grudnia 2014 roku pochodziła z trzech pozostających do spłaty kredytów zaciągniętych w roku 2011, 2012 i 2014.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku jednostka posiadała zobowiązania wymagalne na kwotę 5.056,28 zł, z czego:

- 4.250,00 zł w dziale 750 Administracja publiczna, rozdział 75023 Urzędy gmin, § 4430 Różne opłaty i składki - dotyczyło składki członkowskiej za 2014 rok do Stowarzyszenia Łódzkich Obszarów Metropolitalnych z terminem płatności do 31 października 2014 roku, którą zapłacono w dniu 5 stycznia 2015 roku (wb nr 2), a nieterminowa zapłata wynikała z przeoczenia,
- w dziale 801 Oświata i wychowanie, rozdziale 80106 Inne formy wychowania przedszkolnego, § 4120 Składki na Fundusz Pracy - w wysokości 107,80 zł stanowiącej różnicę między prawidłowym naliczeniem a wysokością kwot przekazanych w 2014 roku wynikłą z dokonania przeliczenia ww. kwot w ramach samokontroli, a ww. kwotę uiszczono 15 stycznia 2015 roku (wb nr 9) i w rozdziale 80195 Pozostała działalność § 4170 Wynagrodzenia bezosobowe, w wysokości 698,48 zł, którą stanowiło wynagrodzenie za grudzień 2014 roku płatne do 27 grudnia 2014 roku, przekazane w dniu 9 stycznia 2015 roku (wb nr 5), co wynikało z przeoczenia wobec natłoku prac związanych z zakończeniem roku obrachunkowego.

Od opisanych wyżej zobowiązań wymagalnych dotyczących Urzędu Gminy nie zapłacono odsetek, co wynikało z zapisów ewidencji księgowej oraz danych wykazanych w sprawozdaniu budżetowym RB-28S, a powyższe potwierdza oświadczenie złożone przez Skarbnik Gminy Brójce *stanowiące załącznik nr 15 protokołu kontroli*.

Zadłużenie na dzień 30 czerwca 2015 roku stanowiły trzy kredyty, tj. pozostające do spłaty kredyty: zaciągnięty umową nr 40868/2012/127 z 30 marca 2012 roku, z którego zadłużenie wynosiło 706.386,00 zł, wynikający z umowy nr 91/55/2014 – zadłużenie w wysokości 860.000,00 zł oraz kredyt w wysokości 4.286.375,00 zł pozyskany w wyniku realizacji umowy nr 44847/2015/127 z 14 kwietnia 2015 roku, zaś na zadłużenie pozostające do spłaty wg. stanu na 31 grudnia 2015 roku składały się trzy ww. kredyty oraz pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

W analizowanym okresie Gmina Brójce nie posiadała zobowiązań z tytułu umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, które mają wpływ na poziom długu publicznego, papierów wartościowych o ograniczonej zbywalności, umów sprzedaży, w których cena płatna jest w ratach, umów leasingu a także umów nienazwanych o terminie zapłaty dłuższym niż rok, tj. zobowiązań, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu, a które określono w § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 roku (Dz. U. nr 298, poz. 1767). Powyższe wynikało z ewidencji księgowej, sprawozdań Rb-Z oraz oświadczenia Skarbnika Gminy Brójce, które *stanowi załącznik nr 16 protokołu kontroli*.

Spłata zaciągniętych zobowiązań - w szczególności z tytułu kredytów i pożyczek

Planowane i wykonane przez Gminę Brójce w analizowanym okresie rozchody dotyczyły spłaty rat kapitałowych zobowiązań zaciągniętych na pokrycie planowanego deficytu budżetu oraz na spłatę rat kredytów zaciągniętych w latach poprzednich, a wysokość planowanych i wykonanych przez Gminę Brójce kwot spłat rat kredytów i odsetek w objętym kontrolą okresie, według danych wynikających z uchwał budżetowych oraz realizacji budżetu za 2014 rok, I półrocze 2015 roku i 2015 rok przedstawiono w tabeli:

Jak wynika z okazanych kontrolującym dokumentów, w latach 2014 - 2015 roku Gmina Brójce dokonywała spłat czterech kredytów, z których dwa zostały w całości spłacone w 2014 roku, a jeden do końca pierwszego kwartału 2015 roku.

W analizowanym okresie nie dokonywano spłat rat i odsetek od zobowiązań podlegających wyłączeniu przy ustalaniu wskaźnika zadłużenia określonego w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych na zasadach określonych zapisami ust. 3 i 3a tegoż artykułu.

Kontrolujące przyjęły do analizy terminowość dokonywania w latach 2014-2015 spłat rat kapitałowych i odsetkowych od kredytów:

- udzielonego przez Bank Spółdzielczy w Andrespolu umową nr 39601/2011/127 z dnia 18 kwietnia 2011 roku na kwotę 1.408.921,00 zł z kwartalnym (do ostatniego dnia kwartału kalendarzowego) terminem zapłaty odsetek i ratami kapitałowymi: w 2014 roku (do 31 marca) w kwocie 100.637,00 zł, w 2015 roku dwie raty po 452.868,00 zł płatne do 31 marca 2015 roku i do 30 czerwca 2015 roku. Przedmiotowy harmonogram określony został aneksem nr 1/2012 z 31 grudnia 2012 roku zawartym zgodnie z zapisami umowy kredytowej i polegał na przesunięciu terminów spłat rat kapitałowych (z II kwartału 2013 roku i II, III i IV kwartału 2014 roku) i skomasowanie spłat na I i II kwartał 2015 roku,
- udzielonego przez Bank Spółdzielczy w Andrespolu umową nr 40868/2012/127 z 30 marca 2012 roku na kwotę 1.295.036,00 zł z kwartalną (do ostatniego dnia kwartału kalendarzowego) spłatą rat kapitałowych na lata 2014-2015 określonych w kwocie po 58.865,00 zł oraz odsetek,
- udzielonego przez Bank Spółdzielczy w Andrespolu umową nr 38061/2010/127 z dnia 30 marca 2010 roku na kwotę 1.502.660,00 zł z kwartalnym (do ostatniego dnia kwartału kalendarzowego) terminem zapłaty odsetek oraz rat kapitałowych, które w 2014 roku płatne były po 232.553,00 zł do 31 marca i 30 czerwca 2014 roku. Aneksem nr 1 z 31 marca 2011 roku i kolejnym aneksem nr 2/2012 z 31 grudnia 2012 roku dokonano zmian harmonogramu spłat rat kapitałowych komasując spłatę raty za I i II kwartał 2014 roku na 30 czerwca 2014 roku, raty za

Tytuł spłaty	2014 rok		2015 roku		
	planowane	wykonane na 31 grudnia	planowane	wykonane na 30 czerwca	wykonane na 31 grudnia
1. Kredyty	1.052.631,00	1.052.631,00	1.141.196,00	1.023.466,00	1.141.196,00
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Pożyczki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Odsetki od kredytów	130.000,00	116.915,12	165.800,00	53.231,23	124.931,69
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Odsetki od pożyczek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Pozostałe odsetki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	1.182.631,00	1.169.546,12	1.306.996,00	1.076.697,23	1.266.127,69

III i IV kwartał 2013 roku na I kwartał 2014 roku,

- udzielonego przez Bank Spółdzielczy w Andrespolu umową nr 39176/2010/127 z dnia 18 listopada 2010 roku na kwotę 880.000,00 zł z kwartalnym (do ostatniego dnia kwartału kalendarzowego) terminem zapłaty odsetek oraz rat kapitałowych, które w 2014 roku płatne były po 125.714,00 zł do 31 marca i 30 czerwca 2014 roku. Harmonogram określony aneksem nr 2/2012 przesuającym spłaty rat kapitałowych (IV raty 2012 i I raty 2013 roku na II i III kwartał 2013 roku, płatność rat z II, III kwartału 2013 roku do 31 marca 2014 roku oraz I raty z roku 2014 płatnej wraz z ratą za II kwartał)

a także rat odsetkowych od zaciągniętych w latach 2014 -2015 roku kredytów, których okres karencji spłaty kapitału przypadał do końca pierwszego kwartału 2016 roku, tj:

- kredytu udzielonego przez Bank Spółdzielczy w Mszczonowie umową nr 91/55/2014 z dnia 26 marca 2014 roku w kwocie 860.000,00 zł, z kwartalną - do ostatniego dnia kwartału kalendarzowego (począwszy od 31 marca 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku) spłatą odsetek,
- kredytu udzielonego przez Bank Spółdzielczy w Andrespolu umową nr 44847/2015/127 z 14 kwietnia 2015 roku na kwotę 4.286.375,00 zł z kwartalną (do ostatniego dnia kwartału kalendarzowego począwszy od drugiego kwartału 2015 roku) zapłatą odsetek.

Szczegółowe dane w zakresie dokonywanych przez Gminę Brójce spłat rat kapitałowych i odsetkowych zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 17 protokołu kontroli*.

W wyniku analizy przedłożonych dokumentów i zapisów ewidencji księgowej kontrolujące ustaliły, że:

- spłat rat kapitałowych opisanych wyżej kredytów w kontrolowanym okresie dokonywano w wysokościach i terminach określonych harmonogramami spłat określonymi załącznikami do umów oraz aneksów,
- spłaty rat kapitałowych ewidencjonowano w urządzeniach księgowych organu na kontach Wn 134 (z rozszerzeniem) Ma 133,
- odsetki od kredytów uiszczano w terminach zgodnych z harmonogramami spłat w wysokościach wynikających z ich aktualizacji oraz przekazywanych przez banki informacji o aktualnym oprocentowaniu, a ich zapłatę ewidencjonowano w dacie realizacji na kontach jednostki: Wn 751 Ma 130-2, z pominięciem zapisów na koncie 240, z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8110,
- wobec treści umów analizowanych kredytów, zgodnie z którymi odsetki od kontrolowanych kredytów rozliczano w okresach kwartałów kalendarzowych, a płatność następowała do ostatniego dnia miesiąca kończącego kwartał, nie dokonywano przypisu odsetek na koncie 909.

Udzielone pożyczki

W latach 2014-2015 Gmina Brójce nie udzielała pożyczek innym podmiotom, co potwierdza oświadczenie Skarbnik Gminy Brójce *stanowiące załącznik nr 13 protokołu kontroli*.

III. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

1. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI. ZABEZPIECZENIE DANYCH PRZETWARZANYCH W SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH.

Obowiązujące w kontrolowanej jednostce zasady rachunkowości wynikały z uregulowań wewnętrznych wprowadzonych zarządzeniami Wójta Gminy Brójce, tj.:

- zasad prowadzenia rachunkowości ustalonych załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 104/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku, obejmującym: *Wykaz stosowanych ksiąg rachunkowych, Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego, Zakładowy plan kont* budżetu dla Gminy Brójce (organu) oraz jednostki budżetowej – Urzędu Gminy Brójce, *Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe*, ze zmianami: w zakresie *Wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe* wprowadzonymi zarządzeniem nr 3/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 12 stycznia 2011 roku, w zakresie *Zakładowego planu kont* wynikającymi z zarządzenia nr 36/2012 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 lipca 2012 roku oraz wprowadzonymi zarządzeniem nr 55/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 25 września 2014 roku, którym określono nowe brzmienie części *Zakładowy plan kont* oraz części *Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe*,
- *Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce*, określonej zarządzeniem nr 4/2011 z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce, a od 1 stycznia 2015 roku - zarządzeniem nr 92/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce,
- zasad rachunkowości oraz planu kont dla organu podatkowego Gminy Brójce, ustalonych zarządzeniem nr 106/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku, które z dniem 1 stycznia 2015 roku zastąpiono zarządzeniem nr 91/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organu podatkowego Gminy Brójce,
- instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie określonej zarządzeniem nr 60/2011 z dnia 30 września 2011 roku,
- instrukcji regulującej zasady gospodarki kasowej w urzędzie gminy wprowadzonej zarządzeniem nr 107/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 62/2012 z dnia 15 listopada 2012 roku, a od 1 stycznia 2015 roku - określonej zarządzeniem Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji regulującej zasady gospodarki kasowej w urzędzie gminy,
- procedur związanych z gromadzeniem, wydatkowaniem i zwrotem środków publicznych, procedur kontroli oraz zasad przeprowadzania wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków w Gminie Brójce wprowadzonych zarządzeniem nr 16/2011 z dnia 25 lutego 2011 roku,
- zasad prowadzenia ewidencji gruntów stanowiących własność i współwłasność lub będących w użytkowaniu wieczystym gminy oraz Skarbu Państwa wynikających z zarządzenia nr 89/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku zmienionych zarządzeniem nr 8/2016 z dnia 12 lutego 2016 roku,
- zasad używania samochodów niebędących własnością pracodawcy do celów służbowych oraz zasad kierowania na delegacje krajowe pracowników Urzędu,

rejestrowania i rozliczania delegacji w Urzędzie Gminy Brójce określonych zarządzeniem nr 37/2015 z dnia 5 maja 2015 roku,

- zasad przyznawania i rozliczania dotacji podmiotowej i celowej z budżetu Gminy Brójce dla samorządowych instytucji kultury wprowadzonych zarządzeniem nr 90/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku,

oraz zarządzenia nr 12/2007 Wójta Gminy Brójce z dnia 28 lutego 2007 roku w sprawie: Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy w Brójcach, którym określono „*Politykę bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych Urzędu Gminy w Brójcach*” i zarządzenia nr 76/2006 z dnia 29 grudnia 2006 roku w sprawie: Instrukcji Zarządzania Systemem Informatycznym Urzędu Gminy Brójce.

Wymieniona dokumentacja:

- opisywała w języku polskim przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości,
- określała rok obrotowy wskazując, że obejmuje on rok budżetowy, który oznacza rok od 1 dnia stycznia do 31 grudnia, wskazywała okres sprawozdawczy - miesiąc,
- opisywała metody wyceny aktywów i pasywów oraz sposób ustalenia wyniku finansowego,
- zawierała wykaz i sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont dla budżetu Gminy Brójce,
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont jednostki budżetowej - Urzędu Gminy,
- określała wykaz i zasady funkcjonowania kont dla ewidencji podatków i opłat z tym, że w wyniku dokonanych przez kontrolujące ustaleń stwierdzono, że nie wykorzystywano, opisanych w ww. dokumentacji, kont pozabilansowych: 990 Rozrachunki z osobami trzecimi z tytułu ich odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe podatnika i 991 Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników,
- opisywała system przetwarzania danych, w tym wykaz programów komputerowych finansowo-księgowych z określeniem ich przeznaczenia, autora, **bez wskazania dat rozpoczęcia użytkowania**, czego wymóg wynikał z zapisów art. 10 ust. 3 lit c ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, ze wskazaniem, że opis podstawowych funkcji z opisem algorytmów i parametrów dla stosowanych programów zawarto w instrukcjach użytkowania programów stanowiących uzupełnienie dokumentacji polityki rachunkowości,
- zawierała opis zasad ochrony i metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu przetwarzania danych komputerowych, w tym metody i częstotliwość tworzenia kopii bezpieczeństwa,
- określała zasady przechowywania i ochrony oraz archiwizowania dokumentów finansowo – księgowych a także zasady udostępniania danych i dokumentów.

Przyjęte unormowania określające politykę rachunkowości zawierały opisy w zakresie ewidencji zdarzeń na poszczególnych kontach księgowych jednostki i organu, określały zasady prowadzenia kont pomocniczych oraz powiązań z kontami księgi głównej.

Kontrolujące ustaliły, że zapisy w zakresie techniki prowadzenia ksiąg rachunkowych w opisywanych uregulowaniach były niespójne, gdyż w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 104/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku określono, że księgi rachunkowe prowadzone są metodą komputerową, co nie było zgodne z częścią *Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe*, w której wskazano, że księgi rachunkowe prowadzone są zarówno techniką ręczną, jak i techniką komputerową, z wyszczególnieniem poszczególnych programów i wskazaniem, że techniką ręczną

prowadzi się dzienniki i konta pomocnicze dla Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz konta pomocnicze dla czynszów lokalowych, dzierżawy gruntów, użytkowania wieczystego, podatku od nieruchomości od osób prawnych, rozliczeń usług telekomunikacyjnych z osobami fizycznymi i prawnymi oraz jednostkami organizacyjnymi gminy a także rozliczeń materiałowych - magazyn dla urzędu/OSP. Również w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 3/2011 Wójta Gminy Brójce *Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe* określono, że księgi rachunkowe prowadzone są zarówno techniką ręczną, jak i techniką komputerową, z wyszczególnieniem wykorzystywanych programów i określeniem, że techniką ręczną prowadzi się dzienniki i konta pomocnicze dla Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz konta pomocnicze dla: podatku od nieruchomości od osób prawnych, środków trwałych i pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, magazynu materiałów dla urzędu, OSP, zaś *Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe* ustalony załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 55/2014 roku Wójta Gminy Brójce z dnia 25 września 2014 roku określał, że księgi rachunkowe prowadzone są zarówno techniką ręczną jak i techniką komputerową z wyszczególnieniem poszczególnych programów i wskazaniem, że techniką ręczną prowadzi się dzienniki i konta pomocnicze dla Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz magazynu materiałów dla urzędu.

Analiza wymienionych dokumentów wykazała, że odpowiadały one wymogom określonym w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości. Ustalenia zakładowego planu kont i przyjęte zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych zapewniały ujęcie operacji w sposób rzetelny, bezbłędny, tak, aby właściwie był przedstawiony stan majątkowy i stan finansowy jednostki, zapewniały kontrolę wewnętrzną dokonywanych operacji i stanu składników majątku, będącego w posiadaniu i dyspozycji jednostki oraz umożliwiały sporządzenie wymaganych sprawozdań finansowych, deklaracji podatkowych i innych informacji wymaganych obowiązującymi przepisami.

2. URZĄDZENIA KSIĘGOWE

Zgodnie z ustaleniami przyjętej polityki rachunkowości, w kontrolowanym okresie w siedzibie w siedzibie Urzędu Gminy Brójce prowadzono metodą komputerową księgi rachunkowe organu i jednostki budżetowej obejmujące zbiory zapisów księgowych tworząc:

- dziennik zawierający chronologiczne ujęcie zdarzeń występujących w danym okresie, z zapisami kolejno numerowanymi w okresie roku, obrotami liczonymi w sposób ciągły,
- księgę główną (ewidencja syntetyczna), w której obowiązuje ujęcie każdej operacji zgodnie z zasadą podwójnego zapisu, rejestrującą systematycznie i chronologicznie zdarzenia gospodarcze,
- księgi pomocnicze (konta analityczne) stanowiące zapisy uszczegóławiające dla wybranych kont księgi głównej,
- zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej sporządzane na koniec każdego miesiąca,
- zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych sporządzane dla wszystkich ksiąg pomocniczych na koniec każdego roku.

W okresie objętym kontrolą w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostka wykorzystywała licencjonowane komputerowe programy finansowo - księgowe wyszczególnione w *Wykazie zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe* określonym zarządzeniem nr 104/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości zmienionym zarządzeniem nr 3/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 12 stycznia 2011 roku oraz zarządzeniem nr 55/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 25 września 2014 roku.

Wyszczególnione ww. uregulowaniami funkcjonujące w Urzędzie Gminy programy komputerowe to:

- dla płac Kadry i PŁACE,
- system KASA,
- księgowość budżetowa organu – system BUDŻET,
- wymiar podatku od nieruchomości od osób prawnych wraz z księgowością podatkową –JGU,
- ewidencja środków trwałych – system ŚRODKI TRWAŁE,
- księgowość budżetowa jednostki budżetowej – BUDŻET,
- plan dla organu i jednostki budżetowej – BUDŻET,
- wymiar podatków lokalnych – PODATKI,
- księgowość podatków lokalnych - KSGZOB,
- wymiar podatku od środków transportowych – AUTA,
- księgowość podatku od środków transportowych – KSGZOB,
- księgowość analityczna pozostałych dochodów (użytkowanie wieczyste, czynsze, dzierżawy)- system OPLOK

opracowane przez U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek sp.j. oraz: program KP-2007 firmy CDN Comarch (sprzedaż i zakupy dla potrzeb podatku VAT), QNET System Usług Komunalnych do obsługi gospodarki komunalnej w zakresie gospodarki odpadami, program Środki trwałe firmy SPUTNIK, a także oprogramowanie „Besti@” Sputnik Software udostępnione przez Regionalną Izbę Obrachunkową oraz PŁATNIK - system przetwarzania i przesyłania danych do ZUS.

Przedmiotowe zarządzenia określały użytkowaną wersję programów, opisywały ich podstawowe funkcje, zasady działania i możliwości.

Księgi rachunkowe prowadzono w sposób zapewniający trwałość zapisów i wyraźnie oznaczono co do roku obrotowego. Dowody księgowe po ich zaksięgowaniu gromadzono w segregatorach oznakowanych rodzajem dowodów oraz okresem objętym ww. dowodami. Dokumenty księgowano w programie finansowo-księgowym od pierwszej pozycji narastająco.

Prawidłowość dokonywania ewidencji księgowej w dzienniku organu i jednostki skontrolowano na podstawie analizy wybranych zapisów i dowodów stanowiących podstawę ich dokonania w odniesieniu do:

- dziennika organu za okres od 1 do 31 maja 2014 roku (od numeru 1108 do numeru 1397) oraz za okres od 1 do 31 maja 2015 roku,
- dziennika jednostki za okres od 1 do 31 maja 2014 roku (od numeru 4920 do 6220) oraz za okres od 1 maja 2015 do 31 maja 2015 roku.

Analiza zapisów ewidencji księgowej w zakresie dziennika jednostki za ww. okresy, na podstawie wybranej próby wykazała, że:

- każdy zapis księgowy zawierał datę dokonania operacji, rodzaj i numer dowodu księgowego, krótki opis operacji, kwotę i datę zapisu oraz oznaczenie kont, których operacje dotyczyły (dekretacja),
- dokonane zapisy pozwoliły na identyfikację dowodu księgowego będącego podstawą zapisu,
- dokumenty stanowiące podstawę dokonania zapisów w ewidencji były wolne od błędów rachunkowych i zawierały adnotacje potwierdzające przeprowadzenie ich weryfikacji pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym, sprawdzenia zgodności z planem finansowym przez Skarbnik Gminy, tj. przez osoby umocowane do dokonania tych czynności wskazane załącznikiem do *Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych* stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 92/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku. Wskazać

należy, że obowiązujące do 1 stycznia 2015 roku zarządzenie nr 4/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 12 stycznia 2011 roku nie określało zasad i konieczności dokonania weryfikacji dowodów księgowych stanowiących podstawę wypłaty środków finansowych przez Skarbnika Gminy, wskazując skarbnika gminy i wójta jako osoby upoważnione do zatwierdzania dowodów księgowych, a powyższe było przedmiotem wniosków pokontrolnych skierowanych do Wójta Gminy Brójce pismem WK-6020/68/2012. Stwierdzono cztery przypadki braku zaewidencjonowania wpływu dokumentu do jednostki i jego zarejestrowania w dzienniku podawczym, co nie było zgodne z zapisami § 40 i 42 ust. 2 w związku z § 7 ust. 6 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych,

- zatwierdzenia dokumentów do wypłaty dokonał Wójt Gminy Brójce lub Sekretarz Gminy Brójce działający z upoważnienia Wójta zgodnie z zapisami *Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce,*
- dowody księgowe spełniały wymogi określone uregulowaniami art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości,
- zapisy dokumentujące dokonanie operacji ujmowane były w dzienniku oraz na kontach księgi głównej chronologicznie, systematycznie i we właściwym okresie sprawozdawczym.

Analiza zapisów dziennika organu oraz dokumentów stanowiących podstawę ich dokonania wykazała, że:

- każdy zapis księgowy zawierał datę dokonania operacji, kwotę, datę jego dokonania oraz oznaczenie kont, których operacje dotyczyły (dekretacja),
- w dzienniku organu ujęto operacje zgodne z zasadami funkcjonowania kont organu określonymi załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 104/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami Wójta Gminy Brójce: nr 3/2011 z dnia 12 stycznia 2011 roku, nr 36/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku oraz nr 55/2014 z dnia 25 września 2014 roku, tj.:
- zrealizowane przez jednostki dochody przekazywane na rachunek bankowy organu, co ewidencjonowano: Wn 133-1, Ma 222 z analityką umożliwiającą ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami, zapisów na koncie 901 dokonując: Wn 222 (z rozszerzeniem) Ma 901 (z analityką) miesięcznie na podstawie PK sporządzonego w oparciu o sprawozdania Rb-27S,
- przekazanie środków na wydatki dokonywane na podstawie dyspozycji Skarbnika w uzgodnieniu z kierownikami poszczególnych jednostek z tym, że powyższej dyspozycji nie dokumentowano stosownym dokumentem potwierdzającym weryfikację merytoryczną, zgodność z planem finansowym i zatwierdzenie wydatku przez kierownika jednostki, a operacje ewidencjonowano Wn 223 (z analityką umożliwiającą ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami) Ma 133-1 oraz rozliczenie zrealizowanych wydatków ewidencjonowane na podstawie dowodu PK miesięcznie, w oparciu o sprawozdania Rb-28S, na kontach: Wn 902 (z rozszerzeniem) Ma 223 (z analityką),
- przekazanie dochodów bądź udziałów w zrealizowanych dochodach należnych innym podmiotom ewidencjonowano Wn 222 Ma 133 z rozszerzeniem,

- otrzymane dotacje, środki otrzymane w ramach realizacji porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego ewidencjonowano: Wn 133 Ma 901 oraz udziały przekazane przez Urzędy Skarbowe: Wn 133-1 Ma 224 (z rozszerzeniem),
- dochody z tytułu udostępnienia danych i ich rozliczenie z Urzędem Wojewódzkim Wn 133-2 Ma 240-2 i Wn 240-2 Ma 133-2 oraz wpływ wyegzekwowanych środków - fundusz alimentacyjny Wn 139 Ma 224 oraz ich przekazanie Wn 224 Ma 139 (z rozszerzeniem),
- operacje ujmowano chronologicznie i systematycznie.

Kontrolujące stwierdziły, że księgi rachunkowe za 2014 rok zostały zamknięte, czego wymóg wynikał z zapisów art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

W celu sprawdzenia prawidłowości dokumentowania obrotu bezgotówkowego oraz ciągłości sald rachunków bankowych, kontrolujące analizie poddały ostatnie wyciągi z 2014 roku oraz pierwsze z 2015 roku, ostatnie wyciągi z czerwca 2015 roku i pierwsze wyciągi z lipca 2015 roku, ostatnie wyciągi z sierpnia i pierwsze wyciągi z września 2015 roku oraz ostatni wyciąg z grudnia 2015 roku i pierwszy wyciąg ze stycznia 2016 roku rachunku podstawowego budżetu Gminy Brójce, rachunku sum depozytowych, Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, rachunku dochodów i wydatków jednostki. Kwoty ww. sald końcowych zweryfikowano z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej kont: 133 (konto organu), 139, 130 i 135 wg stanu na dzień 1 stycznia 2015 i 2016 roku, 30 czerwca 2015 roku, 31 sierpnia 2015 roku oraz na 31 grudnia 2014 i 2015 roku.

Zestawienie sald końcowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku, 30 czerwca 2015 roku, 31 sierpnia 2015 roku i 31 grudnia 2015 roku oraz sald początkowych na dzień 1 stycznia 2015 i 2016 roku oraz na dzień 1 lipca i 1 września 2015 roku wybranych rachunków bankowych **stanowi załącznik 18 protokołu kontroli.**

Analiza opisanych wyżej stanów wybranych rachunków bankowych wykazała, że zachowano ciągłość sald końcowych i początkowych w badanym okresie oraz zgodność sald za wskazane okresy z ewidencją księgową.

Zasady oraz prawidłowość ewidencjonowania operacji finansowych na poszczególnych kontach przeanalizowano dodatkowo na podstawie przykładowych księgowiń wymienionych poniżej:

- wpływ w grudniu subwencji oświatowej na rok następny

Wpływ subwencji oświatowej z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków w 2015 roku w kwocie 360.017,00 zł zewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego nr 224/2014 poz. księgowa 409 z dnia 22 grudnia 2014 roku. Operację ujęto na kontach księgi głównej organu: Wn 133-1, Ma 909-1. W dniu 2 stycznia 2015 roku na podstawie polecenia księgowania w całości przeksięgowano subwencję na dochody budżetu roku 2015, ewidencjonując tę operację na kontach organu: Wn 909-1, Ma 901-1 z klasyfikacją budżetową dział 758 rozdział 75801 § 2920.

Wpływ subwencji oświatowej z przeznaczeniem na finansowanie wydatków roku 2016 w kwocie 396.448,00 zł zewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego nr 234/2015 poz. księgowa 438 z dnia 23 grudnia 2015 roku. Operację ujęto na kontach organu: Wn 133-1, Ma 909-1. Na podstawie polecenia księgowania nr 1 z 4 stycznia 2016 roku kwotę tę przeksięgowano na dochody budżetu, ewidencjonując opisywaną operację na kontach organu: Wn 909-1, Ma 901-1 z klasyfikacją budżetową dział 758 rozdział 75801 § 2920.

- wpływ dotacji na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

Wpływ dotacji na realizację przez Gminę Brójce zadań wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. poz. 195) w kwocie 200.000,00 zł zewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego nr 056/2016 poz. księgową 112 z 6 kwietnia 2016 roku. Operację ujęto w tej dacie na kontach organu: Wn 133-1, Ma 901-1 z klasyfikacją dział 852 rozdział 85295 § 2010. W dniu 7 kwietnia 2016 roku kwotę w wysokości 200.000,00 zł przekazano do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brójcach realizującego zadania wynikające z ww. ustawy na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Brójce nr 14/2016 z dnia 15 marca 2016 roku, a operację powyższą dokumentował wyciąg bankowy nr 57/2016 z dnia 7 kwietnia 2016 roku, poz.114, co zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 223-28, Ma 133-1.

- wpływ na rachunek bankowy środków stanowiących zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz zwrot tych środków

Zgodnie z umową nr 12/PN/2015 z dnia 27 lutego 2015 roku zawartą pomiędzy Gminą Brójce a Zakładem Robót Elektrycznych Dyonizy Okrasa, 92-701 Łódź, Borki 1 w dniu 25 lutego 2014 roku od wykonawcy pobrano kwotę 2.337,00 zł tytułem należytego wykonania umowy dotyczącej realizacji robót budowlanych polegających na budowie energetycznej linii napowietrznej nn 0,4kV oświetlenia ulicznego w miejscowości Brójce, co dokumentował wyciąg bankowy nr 007/2015 poz. księgową 284/1. Operację zaewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego na kontach: Wn 139, Ma 240-18. Na podstawie pisma nr GP.7013.4.20.2014.PG z 8 kwietnia 2015 roku oraz protokołu końcowego odbioru robót, dokonano zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania robót Zakładowi Robót Elektrycznych Dyonizy Okrasa 92-701 Łódź, Borki 1 w odniesieniu do zadania inwestycyjnego pn. „Budowa oświetlenia ulicznego w Brójcach” zgodnie zapisami § 7 pkt 7.2.1 umowy nr 12/PN/2015 z dnia 27 lutego 2015 roku. Kwotę stanowiącą 70% wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania kontraktu przekazano na rachunek bankowy wykonawcy w dniu 14 kwietnia 2015 roku, co stwierdzono na podstawie zapisów wyciągu bankowego nr 009/2015, poz. 688. **Zwrotu powyższej kwoty dokonano bez odsetek, co nie było zgodne z zapisami art. 148 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych**, który określa, że zabezpieczenie należytego wykonania robót wniesione w pieniądzu, zamawiający przechowuje na oprocentowanym rachunku bankowym i zwraca je z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy. Operację ujęto na kontach jednostki: Wn 240-18, Ma 139.

- zapłata faktury za roboty inwestycyjne

Faktura VAT nr FV/15/00154 z dnia 14 maja 2015 roku (data wpływu do Urzędu Gminy w Brójcach z 25 maja 2015 roku, nr 388) na kwotę 727.969,68 zł brutto, za „Budowę ujęcia i stacji wodociągowej w Bukowcu w Gminie Brójce II i III rata płatności – umowa nr 57/PN/2014 z 18 grudnia 2014 roku” wystawiona została przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „PRO-MET” H. Kobusiński i wspólnicy Spółka Jawna, ul. Borecka 29 a , 63-720 Koźmin Wlkp. zgodnie z § 9 pkt 9.1 umowy nr 9/2014 z dnia 14 marca 2014 roku. Termin płatności, zgodnie z uregulowaniami § 9 pkt 9.3 ww. umowy i zapisami faktury, określono na 30 dni, tj. do 13 czerwca 2015 roku. Sprawdzenie dowodu księgowego pod względem merytorycznym potwierdził inspektor ds. inwestycji Paweł Gondzio, weryfikację pod względem formalno-rachunkowym potwierdziła pracownik Referatu Finansów, zaś Skarbnik Gminy dokonała sprawdzenia zgodności wydatku z planem finansowym. Zatwierdzony przez Sekretarza Gminy dowód księgowy stanowił podstawę dokonania zapłaty w dniu 12 czerwca 2015 roku, co potwierdzał wyciąg bankowy nr 113/2015 (poz. 1082), a powyższe wskazuje na terminowe dokonanie zapłaty. Wydatek zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 080-125 Ma 130-2 z klasyfikacją budżetową dział 010 rozdział 01010 § 6057 (kwota 295.922,63 zł) i

§ 6057 (432.047,05 zł), tj. z pominięciem zapisów na koncie rozrachunkowym 201 (rozszerzenie dla ww. kontrahenta – 480). Na podstawie polecenia księgowania nr 164 dokonano przypisu zobowiązania ewidencjonując zaangażowanie Ma 998 z datą 31 marca 2014 roku z klasyfikacją dział 010 rozdział 01010 § 6050, poleceniem księgowania korygując powyższy zapis z datą 30 czerwca 2015 roku poprzez wyksięgowanie z § 6050 i zaewidencjonowanie w § 6057 i § 6059. Uruchomienie środków na inwestycje nastąpiło w dniu 30 maja 2015 roku na podstawie polecenia księgowania nr 276 (poz. 1015) zaewidencjonowanego na kontach: Wn 810 Ma 800-1,

– wpłata podatku od środków transportowych na rachunek bankowy

Podatek od środków transportowych w kwocie 3.865,00 zł wpłacony na rachunek bankowy w dniu 12 lutego 2015 roku został zaewidencjonowany w urządzeniach księgowych jednostki na podstawie wyciągu bankowego z dnia 16 lutego 2015 roku nr 031/2015 (wb 225) na kontach: Wn 130-1 – „Rachunek bieżący jednostki budżetowej” i Ma 221 –1 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75616 § 0340. Przypisu zobowiązania dokonano zbiorczo 31 marca 2015 roku dowodem PK 156/2, na kontach jednostki: Wn 221-1 i Ma 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” z klasyfikacją 756 rozdział 75616 § 0340.

Zagadnienie zbadano w oparciu o test stanowiący załącznik nr 19 protokołu kontroli.

Analiza zapisów ewidencji księgowej w odniesieniu do opisanych wyżej operacji i weryfikacja dokumentów stanowiących podstawę ich dokonania wykazała, że treść operacji ewidencjonowanych na kontach jednostki i organu była zgodna z zapisami zakładowego planu kont dla Urzędu Gminy Brójce oraz dla Gminy Brójce określonego zarządzeniem nr 55/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 25 września 2014 roku, zaś podstawę zapisów stanowiły dowody księgowe spełniające wymogi określone zarządzeniem nr 92/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce.

3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I BILANS JEDNOSTKI. ZGODNOŚĆ DANYCH WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIACH BUDŻETOWYCH Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ

Na podstawie okazanych sprawozdań jednostkowych sporządzonych według stanu na 31 grudnia 2014 roku, 31 grudnia 2015 roku oraz 30 maja 2015 roku kontrolujące ustaliły, że jednostki organizacyjne Gminy Brójce przekazywały sprawozdania budżetowe określone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2014 roku poz. 119, ze zm.) w formie papierowej, co nie wynikało z uregulowań wewnętrznych ustalonych na podstawie zapisów § 12 ust. 3 ww. rozporządzenia. Powyższe nie spełniało wymogów ustalonych § 10 powołanego rozporządzenia, który wskazuje że sprawozdania sporządza się w formie dokumentu elektronicznego.

Ustalono, że jednostki organizacyjne sporządziły i przedłożyły do Urzędu Gminy sprawozdania finansowe określone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 289 obecnie ze zm.) oraz sprawozdania wymagane rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 1773) z tym, że

sprawozdanie Rb-N, Rb-UN, Rb-Z i Rb-UZ za 2014 rok złożone przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Brójcach wpłynęło do Urzędu Gminy w dniu 9 lutego 2015 roku, tj. z dwudniowym opóźnieniem.

W 2014 i 2015 roku z wykonania budżetu Gmina Brójce sporządziła sprawozdania budżetowe określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz sprawozdania finansowe określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej:

- miesięczne – Rb-27S, Rb-28S,
- kwartalne – Rb-27S, Rb-28S, Rb-Z, Rb-ZN, Rb-N, Rb-30S, Rb-50, Rb-NDS, Rb-27ZZ,
- półroczne – Rb-27S, Rb-28S, Rb-Z, Rb-N, Rb-30S, Rb-34S, Rb-NDS, Rb-50, Rb-ZN, Rb-27ZZ, informacje z wykonania dochodów i wydatków,
- roczne – Rb-27S, Rb-28S, Rb-30S, Rb-Z, Rb-34S, Rb-ZN, Rb-N, Rb-UZ, Rb-NDS, Rb-PDP, Rb-ST, Rb-50, Rb-27ZZ,
- bilans Gminy Brójce – sprawozdanie finansowe,
- bilans zbiorczy jednostek budżetowych,
- bilans Urzędu Gminy Brójce.

Do sprawozdań za 2015 rok złożono korekty w zakresie: Rb-Z nr 1 z dnia 23 lutego 2016 roku), NDS (nr 1 z 31 marca 2016 roku), Rb-N (nr 1 z 31 marca 2016 roku), PDP (nr 1 z 31 marca 2016 roku), Rb-ZN (nr 1 z 22 lutego 2016 roku) Rb-27S (nr 1 z 21 marca 2016 roku).

Sprawozdania budżetowe, sprawozdania w zakresie operacji finansowych za 2015 rok Gmina Brójce sporządziła i przekazała w terminach:

rodzaj sprawozdania	wymagany termin przekazania sprawozdania	Faktyczny termin przekazania za 2014 rok	Faktyczny termin przekazania za 2015 rok	Adresat
Rb- 27S	20 lutego	19 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-28S	20 lutego	19 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-30S	20 lutego	19 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-34S	20 lutego	19 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi

		12 lutego	12 lutego	dysponenci przekazujący dotacje
		11 lutego	12 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi (do wiadomości)
Rb-50	15 lutego	27 lutego	26 lutego	delegatura Najwyższej Izby Kontroli (do wiadomości)
Rb-ST	20 lutego	19 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb – PDP	20 lutego	19 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
		06 lutego	08 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-27ZZ	10 lutego	06 lutego	08 lutego	dysponenci przekazujący dotacje
Rb-NDS	20 lutego	19 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-Z,	23 lutego	19 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-N	23 lutego	19 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-ZN	7 lutego	6 lutego	8 lutego	dysponenci główni przekazujący dotacje
Rb-UZ	23 lutego	19 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi

Sprawozdania budżetowe Rb-27S, Rb-PDP, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-30S, Rb-34S i Rb-ST za IV kwartały 2015 roku przekazano w formie wymaganej zapisami § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, sprawozdania Rb-Z, Rb-UZ, Rb-N w formie określonej § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, w terminach zgodnych z określonymi zapisami ww. rozporządzeń, do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

Sprawozdanie Rb-50 za 2015 rok w zakresie dochodów i wydatków przekazano do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego i Krajowego Biura Wyborczego w dniu 12 lutego 2016 roku, zaś sprawozdania ZN przekazano do ww. jednostek w dniu 8 lutego 2016 roku, tj. w terminie zgodnym z określonym załącznikiem nr 44 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w **dniu 26 lutego 2016 roku, tj. po upływie terminu określonego do**

15 lutego 2016 roku przekazano sprawozdanie Rb-50 do NIK Delegatura w Łodzi, ul. Kilińskiego 210.

Roczne sprawozdania budżetowe podpisane zostały z upoważnienia Wójta przez Sekretarza Gminy Pawła Piastę oraz Skarbnika Gminy Barbarę Stoszek.

Sprawozdania finansowe, tj.:

- bilans Gminy Brójce za 2014 rok sporządzono w dniu 28 kwietnia 2015 roku i przekazano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi 30 kwietnia 2015 roku. Do ww. dokumentu sporządzono korektę z dnia 21 maja 2015 roku,
- bilans Urzędu Gminy Brójce sporządzono w dniu 31 marca 2015 roku i przekazano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi 30 kwietnia 2015 roku.

Bilans jednostki budżetowej, bilans skonsolidowany jednostki samorządu terytorialnego, bilans i sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu Gminy Brójce za 2014 rok podpisała Skarbnik Gminy oraz Wójt Gminy Brójce.

- bilans Gminy Brójce za 2015 rok sporządzono w dniu 1 lutego 2016 roku i przekazano 29 kwietnia 2016 roku,
- bilans Urzędu Gminy Brójce sporządzono w dniu 31 marca 2016 roku i przekazano w dniu 29 kwietnia 2016 roku, a do ww. dokumentu sporządzono korekty- korekta nr 2 z dnia 12 maja 2016 roku.

Bilans jednostki budżetowej, bilans skonsolidowany jednostki samorządu terytorialnego, bilans i sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu Gminy Brójce za 2015 rok podpisała Skarbnik Gminy oraz z upoważnienia Wójta Gminy Brójce Sekretarz Gminy.

Sprawozdanie Rb-27S – z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia 2015 rok sporządzono 19 lutego 2016 roku z korektą nr 1 z dnia 2 marca 2016 roku

Plan dochodów po zmianach wynosił 20.412.063,53 zł, dochody wykonano na dzień 31 grudnia 2015 roku w 100,15 %, co stanowiło kwotę 20.442.834,92 zł niezgodną z wysokością obrotów za 2015 rok strony Ma konta 901, które stanowiły 20.519.914,05 zł. Jak wyjaśniła inspektor Jolanta Płuciennik, powyższe wynikało z pomniejszenia obrotów konta 901 o kwotę 77.079,13 zł, która stanowiła: w wysokości 66.915,75 zł środki zwrócone do Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego, a w wysokości 10.163,38 zł, zwroty dokonane w trakcie roku 2015 do Krajowego Biura Wyborczego i Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego. Powyższe było zgodne z saldem strony Ma konta 224 oraz ewidencją księgową prowadzoną w zakresie dotacji.

Wyjaśnienie inspektor Jolanty Płuciennik dotyczące różnicy między wysokością obrotów strony Ma konta 901 a wysokością dochodów wykazaną w sprawozdaniu Rb-27S według stanu na 31 grudnia 2015 roku **stanowi załącznik nr 20 protokołu kontroli.**

Ze złożonego przez merytorycznego pracownika wyjaśnienia oraz załączonego wydruku wynika, że różnicę w wysokości 70.079,13 zł między wysokością obrotów strony Ma konta 901 za 2015 rok a kwotą dochodów wykazaną w sprawozdaniu Rb-27S sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2015 roku stanowiła, wynikająca z rozliczenia dotacji, kwota zwrotu dochodów. Zwrotu środków z rozliczenia dotacji w wysokości 66.915,75 zł (saldo strony Ma konta 224 na 31 grudnia 2015 roku) dokonano w styczniu roku 2016, zaś pozostałą kwotę, tj. 10.163,38 zł stanowiły sumy wynikające z rozliczenia przekazanych dotacji zwrócone dysponentom środków w trakcie roku budżetowego 2015.

Powyższe wyjaśnienie oraz analiza zapisów ewidencji księgowej w tym zakresie **wskazują na niewłaściwe ewidencjonowanie operacji zwrotu środków niewykorzystanych dotacji i nieprawidłowe zapisy na koncie 901 „Dochody budżetu”,** które zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z

dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, służy do ewidencji dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego, na stronie Wn konta 901 ujmuje się przeniesienie, w końcu roku, sumy dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego na konto 961, zaś na stronie Ma konta 901 ujmuje się dochody budżetu: na podstawie sprawozdań budżetowych jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 222; na podstawie sprawozdań innych organów w zakresie dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w korespondencji z kontem 224; z tytułu rozrachunków z innymi budżetami za dany rok budżetowy, w korespondencji z kontem 224; z innych tytułów, w szczególności subwencje i dotacje, w korespondencji z kontem 133; pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, w korespondencji z kontem 133; pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, w korespondencji z kontem 133, a ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 901 powinna umożliwiać ustalenie stanu poszczególnych dochodów budżetu według podziałek planu finansowego. Saldo Ma konta 901 oznacza sumę dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego za dany rok i pod datą ostatniego dnia roku budżetowego saldo konta 901 przenosi się na konto 961. W myśl ww. rozporządzenia operacje w zakresie dotacji na zadania zlecone winny być ujmowane w księgach rachunkowych organu na kontach: Wn 133, Ma 901 – wpływ dotacji, Wn 223, Ma 133 przekazanie środków na wydatki do jednostki realizującej zadanie, Wn 133, Ma 223 oraz Wn 901, Ma 224 - wpływ na rachunek bankowy niewykorzystanej dotacji, następnie zapis memoriałowy na koncie 901, tj. Wn 901, Ma 901 w wartości ujemnej, Wn 224, Ma 133 - przekazanie na rachunek bankowy dysponenta.

Należności na 31 grudnia 2015 roku wynosiły ogółem 824.758,57 zł, którą stanowiły zaległości wynikające z tytułu: grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych – 6.494,40 zł, opłat pochodzących z użytkowania wieczystego nieruchomości – 21.753,47 zł, z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych w wysokości 101.309,95 zł, wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności – 8.444,80 zł, wpływów z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej – 42.074,53 zł z pozostałych odsetek – 43.408,53 zł, różnych dochodów – 8.818,81 zł, podatków: od nieruchomości w wysokości 247.441,38 zł, rolnego – 34.002,99 zł, leśnego - 1.382,80 zł, od środków transportowych - 19.397,40 zł, od spadków i darowizn – 16.756,25 zł, od czynności cywilnoprawnych – 16.976,20 zł oraz z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat – 49.618,32 zł, wpływów z opłaty eksploatacyjnej – 8.598,50 zł, opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i innych opłat w kwocie 66.163,71 zł, w wysokości 177,00 zł z podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu udziałów należnych gminie w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa oraz dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami – 129.917,82 zł.

Kserokopia sprawozdania Rb-27S za 2015 rok oraz wydruk zestawienia obrotów i sald kont organu za 2015 rok stanowią akta kontroli strony 4-18.

Rb-28S - z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego na 31 grudnia 2015 roku sporządzono 19 lutego 2016 roku

Plan po zmianach na 31 grudnia 2015 roku wynosił 24.653.239,53 zł, wydatki wykonano w kwocie 23.131.581,19 zł, co stanowiło 93,83% planu. Kwota wykonanych wydatków wykazana w sprawozdaniu wynikała z sumy obrotów strony Wn konta 902. Zobowiązania według danych powyższego sprawozdania na 31 grudnia 2015 roku wynosiły 602.678,73 zł i nie były zobowiązaniami wymagalnymi.

Sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie - sporządzone wg. stanu na 31 grudnia 2015 roku

Dane dotyczące planu dla wymienionego okresu wykazano na podstawie planu budżetu jednostki, natomiast dane dotyczące wykonania wykazane zostały na podstawie kont księgowych. Dochody wykonane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS za 2015 rok w pozycji A wynosiły 20.442.834,92 zł i nie były zgodne z saldem konta 901 strony Wn - zostały pomniejszone o dokonane w trakcie roku budżetowego zwroty rozliczonych dotacji oraz pozostające do zwrotu na 31 grudnia 2015 roku środki dotacji stanowiące saldo Ma konta 224, co opisano we wcześniejszej części protokołu kontroli. Wydatki wykonane wykazane w poz. B wynosiły 23.131.581,19 zł, co było zgodne z obrotami konta 902 strona Ma. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS w zakresie dochodów (w poz. A.), były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie 7 - dochody wykonane, natomiast dane wykazane w poz. B sprawozdania Rb-NDS, były zgodne z danymi ze sprawozdania Rb-28S z kolumny 6 - wydatki wykonane. W poz. C przedmiotowego sprawozdania wykazano deficyt budżetowy w wysokości 2.688.746,27 zł zgodnej z saldem konta 961 strony Wn (planowany deficyt - 4.241.176,00 zł). W poz. D.1 kwota wykonanych przychodów wynosiła 6.423.246,36 zł, z czego 4.500.000,00 zł pochodziło z kredytów i pożyczek (co było zgodne z sumą obrotów strony Ma kont 134 i 260) oraz przychodów z wolnych środków wynikających z rozliczenia kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, które zrealizowano w kwocie 1.923.246,36 zł a plan w tym zakresie (po zmianach) ustalono na 882.372,00 zł. Wykazana w poz. D.2 kwota rozchodów w wysokości zgodnej z planem (po zmianach) wynosiła 1.141.196,00 zł (obroty strony Wn konta 134 (z analityką)) i była tożsama z kwotą wykazaną w pozycji D.21 sprawozdania-spłaty kredytów i pożyczek.

Sprawozdanie Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia 2015 roku

Wykazany w rocznym sprawozdaniu stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na 31 grudnia 2015 roku wynosił 2.963.040,18 zł, w tym 396.448,00 zł - środki pochodzące z subwencji przekazane w grudniu 2015 roku na wydatki roku następnego (saldo Ma konta 909) oraz środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym w wysokości 66.915,75 zł (saldo Ma konta 224) i był zgodny saldem konta 133 strona Wn oraz stanem środków na rachunku bankowym prowadzonym dla budżetu Gminy Brójce - wyciąg bankowy z dnia 31 grudnia 2015 roku (wb 444).

Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji według stanu na koniec IV kwartału 2015 roku

W sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań wg stanu na 31 grudnia 2015 roku wykazano zadłużenie jednostki w kwocie 5.948.656,00 zł, na które składały się kredyty długoterminowe w wysokości 5.735.031,00 zł (saldo Ma konta 134) oraz pożyczka w kwocie 213.625,00 zł (saldo Ma konta 260). Z części B przedmiotowego sprawozdania wynikało, że jednostka nie udzielała poręczeń i gwarancji, zaś z danych uzupełniających sprawozdania (część C) - że kontrolowana jednostka nie posiadała zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek przeznaczonych na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz z tytułu wykupu papierów wartościowych, spłat kredytów i pożyczek oraz przejętego zadłużenia SPZOZ, a także z tytułu wykupu obligacji nominowanych w walutach obcych wyemitowanych na rynki zagraniczne przed 1 stycznia 2010 roku oraz zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę. Z danych przedstawionych w części D przedmiotowego sprawozdania wynikało, że jednostka nie posiadała zobowiązań z tytułu umów nienazwanych związanych z finansowaniem usług, dostaw i robót budowlanych,

co potwierdzało oświadczenie Skarbnika Gminy **stanowiące załącznik nr 16 protokołu kontroli.**

Z części E przedmiotowego sprawozdania dotyczącej zobowiązań jednostek posiadających osobowość prawną z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego wynikało, że kontrolowana jednostka nie posiadała zobowiązań z tytułu odsetek, co potwierdzało sprawozdanie zbiorcze RB-Z wg. stanu na 31 grudnia 2015 roku sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych gminnych jednostek organizacyjnych.

Analiza zapisów wybranych operacji księgowych zaewidencjonowanych na kontach organu, tj. 222 i 223, 901 i 902 w 2015 roku, które stanowiły podstawę danych wynikowych przedstawionych w sprawozdaniach finansowych Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, nie wykazała nieprawidłowości oprócz, opisanych powyżej, zapisów w zakresie konta 901 dotyczących rozliczenia niewykorzystanych dotacji.

Sprawozdania Rb-PDP sporządzone według stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz na 31 grudnia 2015 roku z wykonania dochodów podatkowych

Z analizy sprawozdań Rb – PDP i Rb – 27S za 2014 rok i 2015 rok wynikało, że wykazane w nich skutki obniżenia górnych stawek podatków, skutki udzielonych ulg i zwolnień oraz skutki finansowe decyzji wydanych przez Wójta Gminy Brójce na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. z 2012 roku, poz.749 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 613 ze zm.), dla poszczególnych podatków (umorzenia zaległości, rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności) wykazane były odrębnie we wskazanych kolumnach ww. sprawozdań, które zostały sporządzone zgodnie z zasadami określonymi w § 3 ust. 1 pkt 9-11 *Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego*, stanowiącej załącznik nr 39 obowiązującego od dnia 24 stycznia 2014 roku rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Kwoty skutków finansowych udzielonych ulg w postaci umorzeń w podatku od nieruchomości, podatku rolnym i podatku od środków transportowych oraz skutków obniżenia górnych stawek podatków wykazane w sprawozdaniach Rb – PDP i Rb-27S za 2014 i 2015 rok przedstawiono poniżej:

Rok	2014 rok		2015rok	
	Rb- PDP	Rb-27S	Rb- PDP	Rb-27S
w zakresie podatku rolnego				
umorzenia	0,00	0,00	1.230,00	1.230,00
w tym:				
- osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		1.230,00
odroczenia, rozłożenia na raty i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
ulgi i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
obniżenie górnych stawek podatkowych	48.618,00	48.618,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		48.618,00		0,00
w zakresie podatku od nieruchomości				
Umorzenia	0,00	0,00	654,00	654,00
w tym				
- osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		654,00
odroczenia, rozłożenia na raty i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	500.905,98

w tym		0,00		500.905,98
- osoby prawne				
- osoby fizyczne		0,00		0,00
ulgi i zwolnienia	35.745,98	35.74598	50.433,88	50.433,88
w tym:		35.745,98		50.433,88
- osoby prawne				
- osoby fizyczne		0,00		0,00
obniżenie górnych stawek podatkowych	436.927,00	436.927,00	978.529,19	978.529,19
w tym:		36.260,00		610.207,19
- osoby prawne				
- osoby fizyczne		400.667,00		368.322,00
w zakresie podatku leśnego				
umorzenia	0,00	0,00	57,00	57,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		57,00
odroczenia, rozłożenia na raty i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
ulgi i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
obniżenie górnych stawek podatkowych	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
w zakresie podatku od środków transportowych				
umorzenia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
ulgi i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
odroczenia, rozłożenia na raty i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
obniżenie górnych stawek podatkowych	106.153,00	106.153,00	113.226,00	113.226,00
w tym: - osoby prawne		1.154,00		1.153,89
- osoby fizyczne		104.999,00		112.072,11

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika zgodność danych w zakresie skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa wykazanych w sprawozdaniach Rb-PDP za 2014 i 2015 rok z danymi zawartymi w sprawozdaniach Rb – 27S za analogiczne okresy sprawozdawcze.

W zakresie podatku od nieruchomości

W jednostce skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych wyliczone zostały za pomocą programu komputerowego.

W celu zweryfikowania prawidłowości dokonanych przez kontrolowaną jednostkę ustaleń z zakresie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości kontrolujące dokonały wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych za 2014 i 2015 rok w grupie B – budynki związane z działalnością gospodarczą i E – grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Dane dotyczące sporządzonych przez kontrolujące wyliczeń finansowych skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby fizyczne w wybranych do analizy grupach w odniesieniu do skutków finansowych wykazanych przez organ podatkowy za 2014 rok przedstawiono poniżej:

- B - budynki związane z działalnością gospodarczą: stawka ustawowa 23,03 zł, stawka uchwalona przez radę – 22,85 zł. Skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych wykazane przez organ podatkowy **2.790,34 zł**, skutki finansowe wyliczone przez kontrolujące **2.784,77 zł**, różnica 5,57 zł (zawyżenie),
- E – grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej: stawka ustawowa 0,89 zł, stawka uchwalona przez radę – 0,82 zł. Skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych wykazane przez organ podatkowy **4.987,23 zł**, kwota wyliczona przez kontrolujące **5.008,54 zł**, różnica 21,31 zł (zaniżenie).

Dane dotyczące sporządzonych przez kontrolujące wyliczeń finansowych skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby fizyczne za 2014 rok **stanowi załącznik nr 21 protokołu kontroli.**

Dane dotyczące sporządzonych przez kontrolujące wyliczeń finansowych skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby prawne w wybranych do analizy grupach w odniesieniu do skutków finansowych wykazanych przez organ podatkowy za 2014 rok:

- B - budynki związane z działalnością gospodarczą: stawka ustawowa 23,03 zł, stawka uchwalona przez radę – 22,85 zł. Wykazane przez organ podatkowy skutki finansowe obniżenia górnej stawki podatkowej to kwota **8.829,84 zł**, kwota wynikająca z wyliczeń kontrolujących – **8.829,84 zł**,
- E – grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej: stawka ustawowa 0,89 zł, stawka uchwalona przez radę – 0,82 zł. Skutki finansowe obniżenia górnej stawki podatkowej wykazane przez organ podatkowy – **19.913,44 zł**, kwota wyliczona przez kontrolujące to **19.913,44 zł**.

Wyliczenia skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby prawne za 2014 rok w wybranych do analizy grupach zawarto w tabelach **stanowiących załącznik nr 22 protokołu kontroli.**

Wyliczone przez kontrolujące skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości w wybranych grupach osoby fizyczne za 2015 roku w odniesieniu do skutków finansowych wykazanych przez organ podatkowy kształtowały się następująco:

- B - budynki związane z działalnością gospodarczą: stawka ustawowa 23,13 zł, stawka uchwalona przez radę – 22,90 zł. Skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych wykazane przez organ stanowiły **3.670,34 zł**, a wyliczone przez kontrolujące – **3.676,95 zł**, (różnica 6,61 zł – zaniżenie),
- E – grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej: stawka ustawowa 0,90 zł, stawka uchwalona przez radę – 0,83 zł. Skutki finansowe obniżenia górnej stawki podatkowej wykazane przez organ podatkowy to **6.314,58 zł**, a kwota wyliczona przez kontrolujące – **6.314,57 zł**.

Dane dotyczące skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości w wybranych do analizy grupach osoby fizyczne za 2015 rok zawarto w tabelach **stanowiących załącznik nr 23 protokołu kontroli.**

Skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby prawne w wybranych do analizy grupach za 2015 rok wyliczone przez kontrolujące w odniesieniu do danych wykazanych przez organ podatkowy:

- B - budynki związane z działalnością gospodarczą: stawka ustawowa 23,13 zł, stawka uchwalona przez radę – 22,90 zł. Wyliczony przez kontrolujące skutek obniżenia górnych stawek podatkowych to kwota **11.703,16 zł**, skutki finansowe wykazane przez organ podatkowy **11.703,17 zł**,

- E – grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej: wg stawki ustawowej 0,90 zł, stawka uchwalona przez radę 0,83 zł. Wyliczony przez kontrolujące skutek finansowy obniżenia górnych stawek podatkowych to **20.366,35 zł**, a skutek finansowy wykazany przez organ podatkowy - **20.341,69 zł** (różnica 24,76 zł – zaniżenie).

Wyliczenia skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby prawne za 2015 rok w wybranych do analizy grupach zawarto w tabelach *stanowiących załącznik nr 24 protokołu kontroli*.

Różnice w zakresie wyliczonych przez kontrolujące i wykazanych przez organ podatkowy skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby fizyczne i osoby prawne w zakresie wybranych do analizy kategorii przedmiotów opodatkowania (budynki związane z działalnością gospodarczą oraz grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej) nie stanowiły znaczących kwot, a ich skala wskazuje, iż wynikały z zaokrągleń.

Z okazanych kontrolującym danych dotyczących wyliczenia skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w odniesieniu do przedmiotów opodatkowania zwolnionych z podatku od nieruchomości na mocy uchwały Rady Gminy Brójce nr XL/249/2009 z dnia 14 grudnia 2009 roku w sprawie zmian w uchwale nr XXXIX/236/2009 Rady Gminy Brójce z dnia 10 listopada 2009 roku w sprawie zwolnienia z podatków od nieruchomości oraz od środków transportowych, wynikało że podlegające zwolnieniu na mocy ww. uchwały przedmioty opodatkowania stanowiły własność Gminy Brójce, a w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP za 2015 rok zostały wykazane skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od przedmiotów opodatkowania zwolnionych z podatku od nieruchomości na mocy powyższej uchwały.

W zakresie podatku od środków transportowych

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych za lata 2014 i 2015 wyliczono za pomocą programu komputerowego.

Na podstawie bazy danych udostępnionych przez jednostkę kontrolującą dokonano wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób fizycznych za 2014 rok i 2015 rok w wybranych grupach pojazdów w odniesieniu do wyliczeń jednostki stanowiących podstawę wykazania danych w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP:

- FG – samochody ciężarowe z zawieszeniem pneumatycznym i równoważnym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 26 ton :
2014 rok: wg wyliczeń jednostki – **2.150,00 zł**, wg wyliczeń kontrolujących **2.150,12 zł**,
2015 rok: wg wyliczeń jednostki **2.671,83 zł**, wg wyliczeń kontrolujących **3.116,00 zł, różnica 444,17 zł** (zaniżenie),
- GG – samochody ciężarowe z zawieszeniem innym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 26 ton:
2014 rok: wg wyliczeń jednostki **1.673,00 zł**, wg wyliczeń kontrolujących **1.671,03 zł, różnica 1,97 zł (zawyżenie)**,
2015 rok: wg wyliczeń jednostki **2.174,70 zł**, wg wyliczeń kontrolujących **1.584,45 zł, różnica 590,25 zł** (zawyżenie).

*Wydruki sporządzonego przez jednostkę wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby fizyczne za 2015 rok stanowią **akta kontroli** strony 19-23.*

Wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby fizyczne w odniesieniu do wybranych kategorii przedmiotów opodatkowania za 2014 i 2015 rok sporządzone przez kontrolujące zawarto w tabeli *stanowiącej **załącznik nr 25** protokołu kontroli.*

Jak wynikało z okazanej kontrolującym dokumentacji, w ewidencji podatkowej w zakresie podatku od środków transportowych w latach 2014 – 2015 w Gminie Brójce funkcjonował jeden podatnik osoba prawna opodatkowany podatkiem od środków transportowych. Do opodatkowania wykazano jeden pojazd w grupie K – przyczepa z zawieszeniem innym. Wyliczone i wykazane przez organ skutki finansowe obniżenia górnej stawki podatkowej wyniosły za 2014 rok kwotę **1.154,00 zł** i za 2015 rok – **1.153,89 zł**, zaś według wyliczeń kontrolujących stanowiły one, odpowiednio, **1.153,89 zł** i **1.160,45 zł**.

Wyliczenie skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby prawne za 2014 i 2015 rok sporządzone przez kontrolujące zawarto w tabelach *stanowiących **załącznik nr 26** protokołu kontroli.*

Jak wynika z wyjaśnienia inspektor Jolanty Płuciennik, które *stanowi **załącznik nr 27** protokołu kontroli*, różnice między wyliczeniem sporządzonym przez kontrolujące a danymi wykazanymi w sprawozdaniach Rb-PDP i Rb-27S za 2015 rok w zakresie skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych była wynikiem „nie zapamiętania” przez program komputerowy maksymalnych stawek wprowadzonych na 2015 rok.

Odnosząc się do powyższego wyjaśnienia stwierdzić należy, że o ile zaniżenie wykazanych skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych za 2015 rok w odniesieniu do pojazdów grupy FG może wynikać z opisanego w wyjaśnieniu przyczyny, o tyle zawyżenie ww. wartości w zakresie pojazdów grupy GG w stosunku do danych wyliczonych przez kontrolujące nie zostało przez wyjaśniającą uzasadnione. Jak wyjaśniła inspektor Jolanta Płuciennik, po przeprowadzeniu szczegółowej analizy ustaliła, że program komputerowy zawyżył kwotę wyliczonych skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w ww. grupie GG za lata 2014 i 2015 przyjmując większą niż faktycznie wynikająca z ewidencji, ilość pojazdów, co wskazywać może na niebieżące nanoszenie informacji do ewidencji podatkowej Urzędu.

W trakcie czynności kontrolnych podjęto działania mające na celu sporządzenie prawidłowych wyliczeń, w wyniku czego w dniu 1 czerwca 2016 roku jednostka złożyła korektę sprawozdania Rb-27S i Rb-PDP za IV kwartał 2015 roku, w wyniku której kwota skutków finansowych wynikających z obniżenia górnych stawek w podatku od środków transportowych od osób prawnych 1.160,45 zł (zwiększenie o 6,56 zł), zaś kwota skutków finansowych obniżenia górnych stawek w podatku transportowym od osób fizycznych wyniosła 113.036,23 zł (wzrost o 964,12 zł).

W sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP za 2014 i 2015 rok nie ujęto skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od pojazdów podlegających zwolnieniu z opodatkowania na podstawie ww. uchwały Rady Gminy Brójce nr XXXIX/236/2009 z dnia 10 listopada 2009 roku ze zmianą wynikającą z uchwały nr XL/249/2009 z dnia 14 grudnia 2009 roku, zgodnie z którą zwolnieniu z podatku od środków transportowych podlegały pojazdy wykorzystywane do prowadzenia działalności statutowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Jak wynikało z ustnych wyjaśnień

inspektor Jolanty Płuciennik działalność statutową w powyższym zakresie na terenie Gminy Brójce prowadzą jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w poszczególnych miejscowościach użytkujące pojazdy stanowiące własność Gminy Brójce.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że deklaracji na podatek od środków transportowych będących własnością Gminy nie składał Urząd Gminy w Brójcach, podczas gdy z ewidencji środków trwałych wynikało, że Gmina była właścicielem zarówno pojazdów użytkowanych przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, jak i innych pojazdów podlegających opodatkowaniu podatkiem od środków transportowych - między innymi autobusów.

W trakcie kontroli Gmina złożyła deklaracje na podatek od środków transportowych w zakresie pojazdów użytkowanych przez Ochotnicze Straże Pożarne. Z powyższych deklaracji wynikało, że OSP są użytkownikami wyłącznie pojazdów specjalnych podlegających zwolnieniu z opodatkowania na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 849 ze zm.). Na terenie Gminy nie funkcjonowały pojazdy podlegające zwolnieniu z opodatkowania podatkiem od środków transportowych na podstawie zapisów uchwały Rady Gminy Brójce nr XXXIX/236/2009 z dnia 10 listopada 2009 roku ze zmianą wynikającą z uchwały nr XL/249/2009 z dnia 14 grudnia 2009 roku.

Ze złożonych przez Urząd Gminy deklaracji podatkowych w zakresie podatku od środków transportowych będących własnością Gminy wynikało, że Gmina w okresie objętym kontrolą była właścicielem ośmiu autobusów. Na deklaracjach zamieszczono adnotację o zwolnieniu z opodatkowania na podstawie uchwały nr XXXIX/236/2009 Rady Gminy Brójce z dnia 10 listopada 2009 roku. W § 2 przedmiotowej uchwały zawarto zapis, iż zwalnia się z podatku od środków transportowych pojazdy wykorzystywane w celu wykonywania przez Gminę zadań użyteczności publicznej (...) z tym, że został on zmieniony uchwałą nr XL/249/2009 Rady Gminy Brójce z dnia 14 grudnia 2009 roku w sprawie zmian w uchwale nr XXXIX/236/2009 Rady Gminy Brójce z dnia 10 listopada 2009 roku w sprawie zwolnienia z podatków od nieruchomości oraz środków transportowych i otrzymał brzmienie: „zwalnia się z podatku od środków transportowych pojazdy wykorzystywane do prowadzenia działalności statutowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej”. Wobec powyższego stwierdzić należy, że **opisane wyżej uchwały Rady Gminy Brójce nie stanowiły podstawy zwolnienia z opodatkowania środków transportowych będących własnością Gminy. Przedmiotowe środki transportowe nie zostały objęte opodatkowaniem, a organ podatkowy nie wykazał również skutków obniżenia górnych stawek w podatku od środków transportowych od osób prawnych w odniesieniu do ww. nieopodatkowanych pojazdów w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP za lata 2014 i 2015.**

*Kserokopie deklaracji w zakresie podatku od środków transportowych złożonych przez Gminę Brójce oraz uchwały nr XXXIX/236/2009 Rady Gminy Brójce z dnia 10 listopada 2009 roku i uchwały nr XL/249/2009 Rady Gminy Brójce z dnia 14 grudnia 2009 roku stanowią **akta kontroli** strony 24-47.*

Na podstawie złożonych przez Gminę deklaracji na podatek od środków transportowych za lata 2014-2015 kontrolujące wyliczyły skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych od zgłoszonych do opodatkowania pojazdów, w wyniku czego stwierdzono, że **niewykazane w sprawozdaniach skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od osób prawnych w odniesieniu do ww. pojazdów za 2014 rok wyniosły 5.225,18 zł, a za 2015 rok – 5.724,08 zł.**

*Sporządzone przez kontrolujące wyliczenie w ww. zakresie stanowi **załącznik nr 28** protokołu kontroli.*

Jak ustnie wyjaśniła inspektor Jolanta Płuciennik stosowna korekta kwoty skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych zostanie złożona w sprawozdaniach za I półrocze 2016 roku.

Bilans organu z wykonania budżetu sporządzony według stanu na 31 grudnia 2014 roku

Prawidłowość wykazywania danych w bilansie z wykonania budżetu samorządu terytorialnego sprawdzono na podstawie bilansu sporządzonego 28 kwietnia 2015 roku według stanu na 31 grudnia 2014 roku. Bilans zamknął się sumą bilansową aktywów i pasywów w wysokości 2.296.869,85 zł, a stan aktywów i pasywów wykazany w bilansie na początek roku 2014 był zgodny ze stanem na 31 grudnia 2013 roku. W bilansie z wykonania budżetu Gminy Brójce na 31 grudnia 2014 roku wykazano następujące dane:

AKTYWA	Saldo konta	PASYWA	Saldo konta
I. Środki pieniężne	2.177.593,16	I. Zobowiązania	2.594.631,14
50.I.1. Środki pieniężne	2.177.593,16	I.1. Zobowiązania finansowe	2.589.852,00
I.1.1. Środki pieniężne budżetu	2.163.986,67 suma salda Wn konta 133 i salda lokat bez kwoty 8.827,35 zł stanowiącej dochód budżetu z lokaty)	I. 1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00
I.1.2. Pozostałe środki pieniężne	13.606,49 suma sald strony Ma konta 224 i Ma konta 222 powiększone o saldo Ma konta 909 w kwocie 8.827,35 zł środków z lokaty bankowej	I. 1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	2.589.852,00 saldo strony Ma konta 134
II. Należności i rozliczenia	119.276,69 saldo Wn konta 140	I.2. Zobowiązania wobec budżetów	4.779,14 suma sald konta 224 i 222 strona Ma
II.1. Należności finansowe	0,00	I.3. Pozostałe zobowiązania	0,00
II.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00	II. Aktywa netto budżetu	-666.605,64 Suma poniższych sald
II.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	0,00	II.1. Wynik wykonania budżetu (+,-)	416.814,15
II.2. Należności od budżetów	119.276,69 saldo Wn konta 140	II.1.1. Nadwyżka budżetu (+)	416.814,15 saldo Ma konta 961
II.3. Pozostałe należności i rozliczenia	0,00	II.1.2. Deficyt budżetu (-)	0,00
III. Inne aktywa	0,00	II.1.3. Niewykonane wydatki (-)	0,00
		II.2. Wynik na operacjach niekasowych (+, -)	0,00
		II.3. Rezerwa na niewygasające wydatki	0,00
		II.4. Środki z prywatyzacji	0,00
		II. 5. Skumulowany wynik budżetu (+, -)	- 1.083. 419,79 saldo Wn konta 960
		III. Inne pasywa	368.844,35 suma sald Ma konta 909 (subwencja oraz w wysokości 8.827,35 zł odsetki

			od lokaty niewykazane jako dochody)
Suma aktywów	2.296.869,85	Suma pasywów	2.296.869,85

Jak wynika z powyższego zestawienia w poszczególnych pozycjach bilansu wykazano salda w kwotach wynikających z zestawienia obrotów i sald kont budżetu sporządzonego na 31 grudnia 2014 roku.

Kontrolowana jednostka na ostatni dzień 2014 roku posiadała środki do zwrotu pochodzące z dotacji z budżetu państwa w wysokości 1.919,66 zł (co wykazano w sprawozdaniu budżetowym Rb-ST sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2014 roku), w kwocie 217,38 zł wynikającej z rozliczeń z innymi budżetami (rozliczenia z innymi jednostkami samorządu) z tytułu świadczeń alimentacyjnych oraz 5,00 zł – rozliczenie z Urzędem Skarbowym. W poz. I.1.2 aktywów bilansu wykazano również środki stanowiące saldo Ma konta 222 w wysokości 2.637,10 zł stanowiące środki przekazane przez jednostkę, nie będące dochodami Gminy Brójce, co wynikało z zasad ewidencjonowania rozliczenia dochodów z dotacji na koncie 901, a co opisano we wcześniejszej części protokołu kontroli. Suma opisanych powyżej zobowiązań wobec budżetów w wysokości 4.779,14 zł zgodna była z poz. I.2 pasywów zobowiązania wobec budżetów. Ponadto w kwocie pozostałych środków pieniężnych wykazanych po stronie aktywów (poz. I.1.2.) **błędnie ujęto środki w wysokości 8.827,35 zł stanowiące środki pieniężne przekazane na rachunek bankowy lokaty terminowej jako rozliczenie przez bank odsetek od ww. lokaty. Powyższe środki stanowiły część salda strony Ma konta 909, którą ujęto po stronie pasywów w pozycji III. Inne pasywa bilansu. Wskazać należy, że zgodnie z wyciągiem z rachunku bankowego prowadzonego dla lokaty według stanu na 31 grudnia 2015 roku oraz potwierdzeniem sald według stanu na 31 grudnia 2014 roku, stan środków na rachunku bankowym stanowił kwotę 508.827,05 zł, z których 500.000,00 zł (kwota lokaty) ujęto w bilansie jako środki własne, zaś kwotę przekazanych przez bank odsetek od tej lokaty stanowiącą na 31 grudnia 2014 roku 8.827,35 zł ujęto w sprawozdaniu w ramach poz.I.1.2 pozostałe środki pieniężne i po stronie pasywów w poz. III inne pasywa, gdzie wykazano sumę salda Ma konta 909, tj. stanowiącą ww. kwotę odsetek i kwotę subwencji 360.017,00 zł. Zaewidencjonowanie przekazanej na rachunek bankowy kwoty wynikającej z odsetek od lokaty naruszało zapisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż kwota ta stanowiąca dochód roku 2014, w którym środki zostały przekazane na rachunek bankowy, winna zostać zaewidencjonowana na podstawie wyciągu bankowego na kontach organu: wpływ środków Wn 133 Ma 240, przekazana na rachunek bankowy jednostki: Ma 240 Wn 133, wpływ na rachunek bankowy Urzędu Wn 130 Ma 221 i Wn 221 Ma 720 oraz przekazana na rachunek bankowy organu na podstawie jednostkowego sprawozdania Rb-27S z zaewidencjonowaniem na kontach Wn 133 Ma 901.**

Kserokopia wyciągu z rachunku bankowego lokat według stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz potwierdzenia salda tego rachunku na 31 grudnia 2014 roku, bilans z wykonania budżetu za 2014 rok (korekta nr 1) oraz wydruk zestawienia obrotów i sald organu za 2014 rok stanowią akta kontroli strony 48-70.

Pozycja I.2 pasywów wykazane środki w kwocie 4.779,14 zł stanowiły sumę sald strony Ma: konta 222 – przekazane przez jednostkę środki do rozliczenia w wysokości 2.637,10 zł (co opisano powyżej) i konta 224 w kwocie 2.142,04 zł, z czego 1.919,66 zł stanowiło rozliczenie z Krajowym Biurem Wyborczym, 5,00 zł rozliczenia z Urzędem

Skarbowym oraz 217,38 zł – rozliczenie z innymi gminami z tytułu świadczeń alimentacyjnych.

Wyliczona na podstawie danych wykazanych w bilansie kwota wolnych środków wynosiła 1.932.073,71 zł i nie była zgodna z danymi wynikającymi ze sprawozdania budżetowego Rb-NDS za I kwartał 2015 roku poz. D.16, gdzie kwotę wolnych środków wykazano na 1.923.246,36 zł. Różnica stanowiła kwotę 8.827,35 zł. Powyższe wynikało z opisanego wyżej nieprawidłowego zaewidencjonowania dochodu Gminy i nie wykazania go w jednostkowym sprawozdaniu budżetowym Urzędu Rb-27S sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2014 roku, a w konsekwencji powyższego – w zbiorczym sprawozdaniu budżetowym Rb-27S za 2014 rok.

Kserokopia sprawozdania Rb-NDS za I kwartał 2015 roku stanowi akta kontroli strony 71-73.

Bilans organu z wykonania budżetu sporządzony według stanu na 31 grudnia 2015 roku

Kontrolujące zweryfikowały prawidłowość wykazywania danych w bilansie za 2015 rok z wykonania budżetu samorządu terytorialnego na podstawie bilansu (korekta nr 2 sporządzona 12 maja 2016 roku) według stanu na 31 grudnia 2015 roku. Bilans zamknął się sumą bilansową aktywów i pasywów w wysokości 3.086.219,94 zł, a stan aktywów i pasywów wykazany w bilansie na początek roku 2015 był zgodny ze stanem na 31 grudnia 2014 roku. W bilansie z wykonania budżetu Gminy Brójce na 31 grudnia 2015 roku wykazano następujące dane:

AKTYWA	Saldo konta	PASYWA	Saldo konta
I. Środki pieniężne	2.963.040,18	I. Zobowiązania	6.045.123,85
50.I.1. Środki pieniężne	2.963.040,18	I.1. Zobowiązania finansowe	5.948.656,00
I.1.1. Środki pieniężne budżetu	2.866.572,33	I.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00
I.1.2. Pozostałe środki pieniężne	96.467,75	I.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	5.948.656,00 (suma sald strona Ma kont 134 i 260)
II. Należności i rozliczenia	123.179,76	I.2. Zobowiązania wobec budżetów	96.467,75 zł suma sald konta 224 i 222 strona Ma
II.1. Należności finansowe	0,00	I.3. Pozostałe zobowiązania	0,00
II.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00	II. Aktywa netto budżetu	- 3.355.351,91 Suma poniższych sald
II.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	0,00	II.1. Wynik wykonania budżetu (+,-)	- 2.688.746,27
II.2. Należności od budżetów	119.412,02 saldo Wn konta 140	II.1.1. Nadwyżka budżetu (+)	0,00
II.3. Pozostałe należności i rozliczenia	3.767,74 (saldo strony Wn konta 224)	II.1.2. Deficyt budżetu (-)	- 2.688.746,27 saldo Wn konta 961 w kwocie 2.688.746,27 zł
III. Inne aktywa	0,00	II.1.3. Niewykonane wydatki (-)	0,00
		II.2. Wynik na operacjach niekasowych (+, -)	0,00
		II.3. Rezerwa na niewygasające wydatki	0,00
		II.4. Środki z prywatyzacji	0,00
		II. 5. Skumulowany wynik budżetu (+, -)	- 666.605,64 saldo Wn konta 960

		III. Inne pasywa	396.448,00 suma saldo Ma konta 909 (subwencja)
Suma aktywów	3.086.219,94	Suma pasywów	3.086.219,94

W powyższym bilansie środki pieniężne wykazano w kwocie zgodnej ze sprawozdaniem ST według stanu na 31 grudnia 2015 roku, saldem strony Wn konta 133 i stanem środków na rachunku bankowym wynikającym z potwierdzeń sald na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Kontrolowana jednostka na ostatni dzień 2015 roku posiadała środki do zwrotu pochodzące z dotacji z budżetu państwa w wys. 66.915,75 zł, co wykazano w sprawozdaniu budżetowym Rb-ST sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2015 roku w kwocie zgodnej z saldem strony Ma konta 224.

W poz. I środki pieniężne wykazano kwotę 2.963.040,18 zł stanowiącą środki pieniężne (poz.I.1) w kwocie zgodnej z saldem strony Wn konta 133 i wysokością środków na rachunkach bankowych wynikającą z potwierdzeń wg. stanu na 31 grudnia 2015 roku.

W poz. I.1.2 aktywów bilansu pozostałe środki pieniężne wykazana kwota 96.467,85 zł stanowiła saldo strony Ma konta 224 w kwocie 66.915,75 zł i saldo Ma konta 222 – rozliczenie dochodów budżetowych jednostki środki w kwocie 29.552,10 zł stanowiącej środki przekazane do budżetu lecz nieobjęte sprawozdaniami i niestanowiące dochodu Gminy. Powyższe wynikało z obrotów kont 222 – 901 za 2015 rok oraz wyjaśnienia merytorycznego pracownika, które **stanowi załącznik nr 20 protokołu kontroli**.

Przedmiotowe wyjaśnienie potwierdza dokonywanie zapisów w ewidencji księgowej w odniesieniu do konta 901 w zakresie rozliczenia przekazanych do budżetu dotacji niezgodnie z zasadami określonymi rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, co opisano we wcześniejszej części protokołu.

W poz. II aktywów bilansu Należności i rozliczenia wykazano wartość 123.179,76 zł, na którą składały się należności od budżetów w kwocie 119.412,02 zł, co było zgodne z saldem konta 140 strona Wn oraz poz. II.3 Pozostałe należności i rozliczenia w kwocie 3.767,74 zł stanowiącej saldo Wn konta 224.

Pozycja I pasywów zobowiązania w kwocie 6.045.123,85 zł stanowiła zobowiązania finansowe w kwocie 5.948.656,00 zł stanowiącej sumę sald strony Ma kont 134 i 260 oraz wykazane w poz. I.2 Zobowiązania wobec budżetów w kwocie 96.467,85 zł, która stanowiła sumę sald strony Ma: konta 222 w wysokości 29.552,10 zł (co opisano powyżej) i konta 224 w kwocie 66.915,75 zł, z czego 66.830,15 zł stanowiła kwota zwrotu dotacji na drogi oraz rozliczenie dotacji z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego – 85,60 zł.

Poz. II Aktywa netto budżetu stanowiła kwotę w wysokości – 3.355.351,91 zł, na którą składały się: w poz. II.1 wynik wykonania budżetu (deficyt) - 2.688.746,27 zł, co było zgodne z saldem konta 961 Wynik wykonania budżetu oraz poz. II.5 skumulowany wynik budżetu, gdzie wykazano wartość – 666.605,64 zł, która to była zgodna z saldem strony Wn konta 960. Wskazać należy, że saldo konta 901 po stronie Ma stanowiło kwotę 20.519.914,05 zł, która nie była zgodna z kwotą 20.442.834,92 zł przeksięgowaną na stronę Ma konta 961. Jak wynikało z powołanego wyżej wyjaśnienia inspektor Jolanty Płuciennik pod datą 31 grudnia 2015 roku dokonano przeksięgowania dochodów z konta 901 na konto 961 z pomniejszeniem o zwroty dochodów w kwocie 77.079,13 zł.

Poz.III Inne pasywa w całości stanowiło saldo Ma konta 909 stanowiące kwotę 396.448,00 zł przekazanej w 2015 roku subwencji oświatowej na rok 2016.

Wyliczona na podstawie danych wykazanych w bilansie kwota wolnych środków wynosiła 2.593.304,09 zł i była zgodna z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej (z uwzględnieniem opisanych wyżej uwag w zakresie funkcjonowania konta 901) oraz z danymi wynikającym ze sprawozdania budżetowego Rb-NDS za I kwartał 2016 roku poz. D.16, gdzie kwotę wolnych środków wykazano na 2.593.304,09 zł.

Bilans jednostki na 31 grudnia 2014 roku

Wykazany w bilansie jednostki budżetowej sporządzonym dla Urzędu Gminy Brójce w dniu 31 marca 2015 roku według stanu na 31 grudnia 2014 roku, stan aktywów i pasywów wynosił 24.744.775,37 zł. Stan aktywów i pasywów wykazany w ww. bilansie na początek roku 2015 był zgodny ze stanem odnotowanym na 31 grudnia 2014 roku w bilansie sporządzonym w dniu 31 marca 2014 roku z korektą z dnia 22 kwietnia 2014 roku.

Kontrolą objęto wszystkie pozycje bilansu za 2014 rok, a mianowicie:

Aktywa

Poz. A. I Wartości niematerialne i prawne - wykazane w bilansie stanowiły kwotę 19.585,60 zł, która wynikała z salda konta 020 strona Wn wartości niematerialne i prawne - kwota 64.884,89 zł minus umorzenie (wynikające z części salda konta 072, strona Ma) w wys. 45.299,29 zł.

Poz. A. II. Rzeczowe aktywa trwałe wykazano na kwotę 23.990.413,99 zł, na którą składały się środki trwałe o wartości netto 22.557.717,37 zł oraz inwestycje rozpoczęte - 1.432.696,62 zł.

Poz.A.II.1 Środki trwałe - wykazana w bilansie wartość wynosiła 22.557.717,37 zł, którą w całości stanowiły środki trwałe, wynikające z ewidencji konta 011 w kwocie 30.592.538,55 zł (saldo konta 011) pomniejszone o wartość umorzenia środków trwałych w wys. 8.034.821,18 zł (saldo konta 071), z czego:

- grunty stanowiły wartość - 12.827.564,52 zł, która była zgodna z wartością wynikającą z ewidencji środków trwałych - grupa „0”,
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupy 1 i 2) - o wartości **9.029.199,89 zł, która nie była zgodna z wynikającą z ewidencji księgowej wartością brutto w kwocie 14.957.268,52 zł minus umorzenie 5.719.194,65 zł - część salda konta 071**, zgodnie z ewidencją analityczną, wartość bilansowa środków trwałych w tych grupach stanowiła 9.238.073,89 zł. Jak wynikało z wyjaśnienia merytorycznego pracownika oraz okazanych dokumentów, różnica w kwocie 208.874,00 zł wynikała z wykazania w wartości analitycznej środków trwałych pełnej wartości środka trwałego ujętego (w części, tj. wartości 208.874,00 zł) w odrębnym bilansie sporządzonym dla rejestru „*wsparcie przyszkolnych oddziałów przedszkolnych*” i nie ujęcie ww. wartości (208.874,00 zł) w bilansie Urzędu.

Wyjaśnienie dotyczące wartości środków trwałych wykazanych w bilansie Urzędu za 2014 rok złożone przez inspektora Jolantę Płuciennik **stanowi załącznik nr 29 protokołu kontroli**.

Jak wyjaśniła inspektora Jolanta Płuciennik, różnice między ewidencją księgową a wartościami wykazanymi w bilansie w zakresie poz. A.II.1.2 wynikały z wykazania wartości środków trwałych na kwotę 208.874,00 zł w sporządzonym odrębnie bilansie pod nazwą „*Wsparcie przyszkolnych oddziałów przedszkolnych*” bez umorzenia naliczonego od ww. środków trwałych, które zostało zaksięgowane i ujęte w bilansie jednostki. Powyższe wyjaśnienie potwierdza sporządzenie odrębnego sprawozdania finansowego dla wyodrębnionego rejestru.

Naliczenie umorzenia od tego środka trwałego ujęto w bilansie Urzędu Gminy w pełnej wysokości (tj. naliczonej od pełnej wartości środka trwałego), **w bilansie jednostki budżetowej „wsparcie przyszkolnych oddziałów przedszkolnych” sporządzonym w dniu 31 marca 2015 roku wg. stanu na 31 grudnia 2014 roku wykazując wartość środków trwałych w wartości brutto, bez uwzględnienia umorzenia.** Wskazać należy, że zgodnie z uregulowaniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, sprawozdanie finansowe składające się z bilansu, rachunku zysków i strat i zestawienia zmian w funduszu, na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych jednostki, zobowiązane są składać podmioty, o których mowa w § 1 pkt 3 i 4 ww. rozporządzenia, tj. jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe. Powyższe sprawozdanie ma na celu rzetelne przedstawienie sytuacji finansowej danego podmiotu jako całości, a prowadzenie, w celu wyodrębnienia wydatków dotyczących danego zadania, odrębnego rejestru nie stanowi podstawy sporządzenia odrębnych sprawozdań finansowych, gdyż w Gminie Brójce nie funkcjonowała jednostka budżetowa „wsparcie przyszkolnych oddziałów przedszkolnych”.

*Kserokopia zestawienia obrotów i sald Urzędu za 2014 rok, zestawienia zbiorczego środków trwałych na 31 grudnia 2014 roku oraz bilansu jednostki budżetowej Urząd Gminy i „wsparcie przyszkolnych oddziałów przedszkolnych” i obrotów za 2014 rok konta 071 stanowi **akta kontroli** strony 74-89.*

Umorzenie środków trwałych za 2014 rok w wartości łącznej stanowiło kwotę 728.656,71 zł według zestawienia sporządzonego dla poszczególnych grup, co było zgodne z obrotami strony Ma konta 071.

- urządzenia techniczne i maszyny (grupy od 3 do 6) – wykazano wartość 156.904,40 zł, zgodną z wartością wynikającą z ewidencji księgowej (część salda konta 011 w kwocie 596.109,88 zł minus umorzenie w kwocie 439.205,48 zł - część salda konta 071),
- środki transportowe (grupa 7) – o wartości 534.048,55 zł stanowiącej część salda konta 011 w kwocie 2.320.705,83 zł minus umorzenie 1.786.657,28 zł (część salda konta 071),
- inne środki trwałe – grupa 8 wykazana w bilansie wartość wynosiła 10.000,01 zł, co było zgodne z ewidencją księgową, zgodnie z którą wartość brutto innych środków trwałych wynosiła 99.763,80 zł (część salda konta 011) minus umorzenie 89.763,79 zł - część salda konta 071).

Poz.A.II.2. Środki trwałe w budowie (inwestycje) – wykazano w bilansie na kwotę 1.432.696,62 zł zgodną z wartością wynikającą z konta księgowego 080.

Poz. B. Aktywa obrotowe – na wykazaną w bilansie kwotę 734.775,78 zł, składały się: materiały o wartości 22.668,96 zł, należności krótkoterminowe w wysokości 680.503,64 zł oraz krótkoterminowe aktywa finansowe w kwocie 31.603,18 zł.

Poz. B.I.1.1 - Materiały – w bilansie wykazano wartość 22.668,96 zł, która była zgodna z saldem konta 310 Materiały strona Wn.

Poz. B.II. – Należności krótkoterminowe - wykazane w bilansie stanowiły 680.503,64 zł, na co składały się należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 1.757,13 zł oraz pozostałe należności w wysokości 676.109,41 zł, rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych 2.637,10 zł.

Poz. B.II.1 – Należności z tytułu dostaw i usług – wartość bilansowa 1.757,13 zł była zgodna z saldem strony Wn konta 201 Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami.

Poz. B.II.4 Pozostałe należności – wartość wykazana w bilansie to 676.109,41 zł, na którą składały się należności podatkowe bądź inne opłaty i dochody budżetowe uzyskiwane przez Gminę w wys. 675.955,21 zł (saldo konta 221 strona Wn) oraz należności z tytułu pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych – saldo Wn konta 234 w kwocie 154,20 zł,

Poz. B.III. Krótkoterminowe aktywa finansowe - w bilansie wykazano wartość 31.603,18 zł, którą w całości stanowiły środki pieniężne na rachunkach bankowych (poz.B.III.2 bilansu), co było zgodne z saldem Wn konta 139 oraz ze stanem na 31 grudnia 2014 roku środków na rachunku bankowym wynikającym z potwierdzenia sald rachunków bankowych.

Pasywa

Poz. A.I. Fundusz jednostki na koniec okresu – wg bilansu 24.744.775,37 zł wynikał z wartości wykazanych w zestawieniu zmian w funduszu jednostki: fundusz jednostki na początek roku obrotowego 9.356.368,82 zł (zgodny ze stanem na koniec roku poprzedniego), zwiększenia funduszu w ciągu roku budżetowego w łącznej kwocie 24.729.932,52 zł, (tj. zysk bilansowy za rok ubiegły 10.840.396,43 zł, zrealizowane wydatki budżetowe 8.863.445,90 zł, środki na inwestycje 1.560.052,10 zł i nieodpłatnie otrzymane środki trwałe, środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne i prawne – 3.466.038,09 zł stanowiące wartość wprowadzonych do ewidencji gruntów) oraz zmniejszenia funduszu w kwocie 19.787.526,97 zł, na którą to wartość składały się: zrealizowane dochody budżetowe 17.198.116,28 zł, dotacje i środki na inwestycje 2.386.729,23 zł oraz inne zmniejszenia na kwotę 202.681,41 zł. Fundusz jednostki na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 14.298.774,37 zł (saldo Ma konta 800) plus zysk netto 10.176.538,29 zł (saldo konta 860 strona Ma), tj. 24.475.312,66 zł, którą to wartość wykazano w poz. A bilansu jednostki.

Poz.A.II.1. Zysk netto – wykazana w bilansie kwota 10.176.538,29 zł była zgodna z ewidencją księgową, tj. saldem konta 860 (strona Ma) oraz rachunkiem zysków i strat.

*Poz.C. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania – wykazana w bilansie kwota 269.462,71 zł stanowiła w całości zobowiązania krótkoterminowe (C.II), a mianowicie: zobowiązania z tytułu dostaw i usług (poz.C.II.1 bilansu) w wys. 44.594,52 zł (saldo konta 201 strona Ma), zobowiązania wobec budżetów (poz.C.II.2 bilansu) w kwocie 12.555,30 zł, którą tworzyły zobowiązania z tytułu dochodów budżetowych państwa (saldo konta 225 strona Ma – 12.555,30 zł) oraz zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń (poz.C.II.3 bilansu) w wys. 55.264,41 zł (saldo konta 229 strona Ma) - naliczone składki pracodawcy na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy od dodatkowego wynagrodzenia rocznego, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń (poz.C.II.4 bilansu) w wys. 96.280,30 zł, dotyczące naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2014 rok (saldo konta 231 strona Ma), pozostałe zobowiązania (poz.C.II.5 bilansu) w wys. 36.253,17 zł wynikające z nadpłat z tytułu opłat i podatków w wys. 29.165,00 zł (saldo konta 221 strona Ma) oraz salda Ma konta 240-1 **w kwocie 7.088,17 zł, które stanowiły środki stanowiące odsetki na rachunku bankowym depozytów niezwrócone wykonawcom w dacie zwrotu zabezpieczeń należytego wykonania umów** oraz naliczone od aktualnych kwot zabezpieczeń, co wynikało z wyjaśnienia złożonego przez inspektor Jolantę Płuciennik **stanowiącego załącznik nr 30 protokołu kontroli oraz poz. C.II.6 sumy obecne (depozyty, zabezpieczenia wykonania umów) w kwocie 24.515,01 zł, którą stanowiło saldo Wn konta 139 w kwocie 31.603,18 zł pomniejszone o kwotę 7.088,17 zł (saldo strony Ma konta 240-1) wykazaną w poz. C.II.5**, co opisano powyżej. Jak wynika z wyjaśnienia merytorycznego pracownika, część kwoty odsetek*

stanowią środki, które winny być przekazane podmiotom, którym wniesione w formie pieniądza zabezpieczenie należytego wykonania kontraktu zwrócono bez odsetek. Wobec powyższego jednostka winna ustalić i przekazać wykonawcom należne im kwoty z tytułu odsetek od środków przechowywanych na rachunku bankowym.

Wszystkie wykazane w bilansie wartości odpowiadały danym zawartym w ewidencji księgowej jednostki.

Bilans jednostki na 31 grudnia 2015 roku

Wykazany w bilansie jednostki budżetowej sporządzonym dla Urzędu Gminy Brójce w dniu 31 marca 2016 roku według stanu na 31 grudnia 2015 roku, stan aktywów i pasywów wynosił 40.640.978,38 zł, a stan aktywów i pasywów wykazany w ww. bilansie na początek roku 2015 był zgodny ze stanem odnotowanym na 31 grudnia 2014 roku w bilansie sporządzonym w dniu 31 marca 2015 roku.

Analizie poddano wszystkie pozycje bilansu za 2015 rok:

Aktywa

Poz. A. I Wartości niematerialne i prawne - wykazane w bilansie stanowiły kwotę 1.736,74 zł, która wynikała z salda konta 020 strona Wn wartości niematerialne i prawne - kwota 64.884,89 zł minus umorzenie (wynikające z sumy części sald strony Ma kont 072 i 071 (071-2)) w wys. 63.148,15 zł.

Poz. A. II. Rzeczowe aktywa trwałe - wykazano na kwotę 39.904.964,51 zł, na którą składały się środki trwałe o wartości netto 38.095.976,49 zł oraz inwestycje rozpoczęte - 1.808.988,02 zł.

Poz.A.II.1 Środki trwałe - wykazana w bilansie wartość wynosiła 38.095.976,49 zł, którą w całości stanowiły środki trwałe, wynikające z ewidencji konta 011 w kwocie 46.893.992,80 zł (saldo konta 011) pomniejszone o wartość umorzenia środków trwałych w wys. 8.798.016,71 zł (saldo konta 071-1), z czego:

- grunty stanowiły wartość - 23.576.008,52 zł, która była zgodna z wartością wynikającą z ewidencji środków trwałych - grupa „0”,
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupy 1 i 2) - o wartości 13.759.087,28 zł, która była zgodna z wynikającą z ewidencji księgowej wartością brutto w kwocie 20.169.591,14 zł minus umorzenie 6.410.503,86 zł - część salda konta 071-1.
- urządzenia techniczne i maszyny (grupy od 3 do 6) - wykazano wartość 134.529,48 zł zgodną z wartością wynikającą z ewidencji księgowej (część salda konta 011 w kwocie 614.104,87 zł minus umorzenie w kwocie 479.575,39 zł - część salda konta 071-1),
- środki transportowe (grupa 7) - o wartości 620.351,17 zł stanowiącej część salda konta 011 w kwocie 2.434.524,47 zł minus umorzenie 1.814.173,30 zł (część salda konta 071-1),
- inne środki trwałe - grupa 8 wykazana w bilansie wartość wynosiła 6.000,04 zł, co było zgodne z ewidencją księgową, zgodnie z którą wartość brutto innych środków trwałych wynosiła 99.763,80 zł (część salda konta 011) minus umorzenie 93.763,76 zł - część salda konta 071-1).

Poz.A.II.2. Środki trwałe w budowie (inwestycje) - wykazano w bilansie na kwotę 1.808.988,02 zł zgodną z wartością wynikającą z salda konta księgowego 080.

Poz. B. Aktywa obrotowe - na wykazaną w bilansie wartość 734.277,13 zł, składała się wartość materiałów 47.136,55 zł, należności krótkoterminowe w wys. 654.836,30 zł oraz krótkoterminowe aktywa finansowe w wys. 32.304,28 zł.

Poz. B.I.1.1 - Materiały – w bilansie wykazano wartość 47.136,55 zł, która była zgodna z saldem konta 310 Materiały strona Wn.

Poz. B.II. – Należności krótkoterminowe wykazane w bilansie stanowiły 654.836,30 zł, na co składały się należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 0,10 zł oraz pozostałe należności w wysokości 625.284,10 zł i rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych 29.552,10 zł.

Poz. B.II.1 – Należności z tytułu dostaw i usług – wartość bilansowa 0,10 zł była zgodna z saldem strony Wn konta 201 *Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami*.

Poz. B.II.4 Pozostałe należności – wartość wykazana w bilansie to 625.284,10 zł, na którą składały się należności podatkowe bądź inne opłaty i dochody budżetowe uzyskiwane przez Gminę w wys. 625.052,85 zł (saldo konta 221 strona Wn).

Poz. B.II.5 Rozliczenie z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych w kwocie 29.552,10 zł, zgodnej z saldem Wn konta 222, którą stanowiły środki przekazane przez jednostkę do budżetu a nieobjęte sprawozdaniem Rb-27S.

Poz. B.III. Krótkoterminowe aktywa finansowe - w bilansie wykazano wartość 32.304,28 zł, którą w całości stanowiły środki pieniężne na rachunkach bankowych (poz.B.III.2 bilansu), co było zgodne z saldem Wn konta 139 oraz ze stanem na 31 grudnia 2015 roku środków na rachunku bankowym wynikającym z potwierdzenia sald rachunków bankowych.

Pasywa

Poz. A.I. Fundusz jednostki na koniec okresu – wg bilansu 28.785.135,43 zł wynikał z wartości wykazanych w zestawieniu zmian w funduszu jednostki: fundusz jednostki na początek roku obrotowego 14.298.774,37 zł (zgodny ze stanem na koniec roku poprzedniego), zwiększenia funduszu w ciągu roku budżetowego w łącznej kwocie 41.416.847,65 zł, (tj. zysk bilansowy za rok ubiegły 10.176.538,29 zł, zrealizowane wydatki budżetowe 14.187.849,27 zł, środki na inwestycje 6.035.120,05 zł i inne zwiększenia 11.062.340,04 zł (wprowadzenie do ewidencji księgowej wartości gruntów)) oraz zmniejszenia funduszu w kwocie 26.975.486,59 zł, na którą to wartość składały się: zrealizowane dochody budżetowe 19.810.373,54 zł, dotacje i środki na inwestycje 6.909.382,99 zł, wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych, środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych na kwotę 44.868,70 zł oraz inne zmniejszenia na 210.861,36 zł (likwidacja środków trwałych-pojazdy strażackie). Fundusz jednostki na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 40.363.081,65 zł, co było zgodne z sumą kwoty 28.785.135,43 zł (saldo konta 800 strona Ma) i zysku netto 11.577.946,22 zł (saldo konta 860 strona Ma). Na zakończenie roku obrotowego Fundusz wynosił 40.363.081,65 zł, którą to wartość wykazano w poz. A bilansu jednostki.

Poz.A.II.1. Zysk netto – wykazana w bilansie kwota 11.577.946,22 zł była zgodna z ewidencją księgową, tj. saldem konta 860 (strona Ma) oraz rachunkiem zysków i strat.

Poz.C. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania – wykazana w bilansie kwota 277.896,73 zł stanowiła w całości zobowiązania krótkoterminowe (C.II), a mianowicie: zobowiązania z tytułu dostaw i usług (poz.C.II.1 bilansu) w wys. 40.442,37 zł (saldo konta 201 strona Ma), zobowiązania wobec budżetów (poz.C.II.2 bilansu) w kwocie 41.937,30 zł, którą tworzyły zobowiązania z tytułu dochodów budżetowych państwa (saldo konta 225 strona Ma – 41.937,30 zł) oraz zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń (poz.C.II.3 bilansu) w wys. 51.307,73 zł (saldo konta 229 strona Ma pomniejszone o saldo konta 229-6 składki na PFRON) - naliczone składki pracodawcy na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy od dodatkowego wynagrodzenia rocznego, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń (poz.C.II.4 bilansu) w wys. 88.467,80 zł dotyczące naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2015 rok (saldo konta

231 strona Ma), pozostałe zobowiązania (poz.C.II.5 bilansu) w wys. 32.391,37 zł wynikające z: nadpłat z tytułu opłat i podatków w wys. 20.231,25 zł (saldo konta 221 strona Ma) oraz, opisanego wyżej, salda Ma konta 240-1 w kwocie 7.088,17 zł, konta 240-7 w wysokości 1.865,95 zł i konta 229-6 w wysokości o 3.206,00 (PFRON) oraz poz. C.II.6 sumy obce (depozyty, zabezpieczenia wykonania umów) w kwocie 23.350,16 zł, którą stanowiło saldo Wn konta 139 w kwocie 32.304,28 zł pomniejszone o kwotę 7.088,17 zł (saldo strony Ma konta 240-1) i 1.865,95 zł (saldo strony Ma konta 240-7). Wykazane w bilansie wartości odpowiadały danym zawartym w ewidencji księgowej jednostki.

IV. ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

1. ROZRACHUNKI Z ODBIORCAMI I DOSTAWCAMI. TERMINOWOŚĆ REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ (LATA 2014 - 2015)

Zgodnie z obowiązującymi w Urzędzie Gminy Brójce zasadami funkcjonowania kont stanowiącymi załącznik do zarządzenia Wójta Gminy Brójce nr 55/2014 z dnia 25 września 2014 roku, konto 201 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług, a także należności z tytułu przychodów finansowych. Ewidencja szczegółowa dla konta prowadzona jest według kontrahentów i zapewnia możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów.

Stan zobowiązań na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 40.442,37 zł i składały się na niego następujące dowody księgowe (zobowiązania wynikające z faktur):

Lp	Nazwa kontrahenta	Oznaczenie faktury	Kwota faktury (zł)	Data wpływu faktury do jednostki	Data ujęcia faktury w ewidencji	Umowny termin zapłaty	Faktyczny termin zapłaty
1.	Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego ul. Północna 27/29 91-420 Łódź	Pismo z podatków	24,07	25.01.2016	31.12.2015	25.01.2016	25..01.2016
2.	Hotel dla Zwierząt i Ptactwa Domowego Longin Siemiński Gabinet Weterynaryjny , Schronisko, Centrum Rehabilitacyjno-Szkoleniowo-Adopcyjne ul. Kosodrzewiny 56/2 92-411 Łódź	1145/12/2015	8.873,22	4.01.2016	31.12.2015	14.01.2016	11.01.2015
3.	MM SERVICE Masłowski Mariusz ul. Wileńska 49 m 70 95-200 Pabianice	10655/15/FVS 10552/15/FVS	61,50 98,40	5.01.2016 05.01.2016	31.12.2015 31.12.2015	14.01.2016 14.01.2016	11.01.2016 11.01.2016
4.	PGE Dystrybucja S.A. 20-340 Lublin ul. Garbarska 21 A	80/905/129	734,91	4.01.2016	31.12.2015	13.01.2016	11.01.2016
5.	Corrente Sp z o.o. ul. Konotopska 4 05-850 Ożarów Mazowiecki	1027/2016/OEE 5851/2015/OEE/	6.546,87 142,73	18.01.2016 22.12.2015	31.12.2015 31.12.2015	4.02.2016 14.01.2016	26.01.2016 11.01.2016
6.	Tomasz Chandze-Acer Chirurgia Drzew ul. Ozdobna 10 92-624 Łódź	98/12/2015	307,50	23.12.2015	31.12.2015	22.01.2016	11.01.2016
7.	Eco Ergia Sp. z o.o. ul. Zabłocie 23 30-701 Kraków	Fv/9434/12/2015	3.008,51	28.12.2015	31.12.2015	9.01.2016	11.01.2016
8.	Polska Press Sp.z o.o.	F20150075421/B	996,30	4.01.2016	31.12.2015	13.01.2016	11.01.2016

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE BRÓJCE
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	ul. Domaniewska 45 02-672 Warszawa	LO					
9.	Remondis Sp.z o.o. Zawodzie 16 02-981 Warszawa	4121197564 4121197563 4121197562	533,52 51,84 160,38	8.01.2016 8.01.2016 8.01.2016	31.12.2015 31.12.2015 31.12.2015	20.01.2016 20.01.2016 20.01.2016	18.01.2016 18.01.2016 18.01.2016
10.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo - Usługowe MAXDROGI Dawid Rakoczy 43-300 Bielsko Biała Pl. Wolności 10/7	5/G/12/2015 6/G/12/2015	7.189,35 10.338,15	30.12.2015 30.12.2015	31.12.2015 31.12.2015	29.01.2016 29.01.2016	29.01.2016 29.01.2016
11.	A-Z dom Jan Widuliński 95-040 Kozłowski Różycza ul. Makowa 16	75/2015	1.000,00	24.12.2015	31.12.2015	23.01.2016	25.01.2016
12.	PHU WAMAZ Andrzej Wójcik Starowa Góra ul. Centralna 45 95-030 Rzgów Filia 93-430 Łódź ul. Demokratyczna 89/93	SKP6302242/12/ 2015	204,00	12.01.2016	31.12.2015	6.01.2016	13.01.2016
13.	PLAY dla Firm	F/20563250/12/1 5	1,34	16.12.2015	17.12.2015	28.12.2015	16.02.2016
14	Konica Minolta Business Solutions Polska Sp z o.o. Ul Muszkietierów 15 02-273 Warszawa	Fs/COK/15/1078 86	169,78		31.12.2015	20.01.2016	14.01.2016
RAZEM: 40.442,37							

Ponadto kontrolą objęto zobowiązania Gminy z tytułu świadczenia dostaw i usług przez wybranych kontrahentów w 2014 i 2015 roku:

MAT-POŻ Irena Matusiak, Ireneusz Matusiak Sp. Jawna – faktury wystawiane na rzecz Gminy Brójce.

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	506/1111	30.05.2014	9.06.2014	11.06.2014	113	FSRZG/2014/05/000198	06.06.2014	1.454,76
2.	647/1392	4.07.2014	7.07.2014	14.07.2014	135	2014/07/000037	18.07.2014	767,88
3.	648/1393	9.07.2014	10.07.2014	14.07.2014	135	2014/07/000068	23.07.2014	1.452,63
4.	649/1394	10.07.2014	10.07.2014	14.07.2014	135	2014/07/000071	24.07.2014	2.199,96
5.	663/1434	11.07.2014	14.07.2014	23.07.2014	142	2014/07/000076	25.07.2014	77,76

FHU B-TRONIK Wiesław Bykowski- faktury wystawiane na rzecz Gminy Brójce.

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	315/707	1.04.2014	7.04.2014	14.04.2014	73	00046/2014	15.04.2014	282,90
2.	413/930	14.05.2014	19.05.2014	20.05.2014	97	00066/2014	28.05.2014	307,50
3.	497/1096	29.05.2014	5.06.2014	9.06.2014	111	00071/2014	12.06.2014	731,85
4.	866/1893	15.09.2014	18.09.2014	26.09.2014	188	00118/2014	29.09.2014	467,40
5.	867/1894	12.09.2014	15.09.2014	26.09.2014	188	00114/2014	26.09.2014	184,50
6.	961/2151	13.10.2014	20.10.2014	27.10.2014	209	00127/2014	27.10.2014	5.999,40

EKO-BUK Józef Bukowski – faktury wystawiane na rzecz Gminy Brójce

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	276/649	1.04.2014	1.04.2014	8.04.2014	69	26	21 dni	306,00
2.	277/650	1.04.2014	1.04.2014	8.04.2014	69	27	21 dni	828,00
3.	391/879	2.05.2014	6.05.2014	9.05.2014	90	48	21 dni	288,00
4.	392/880	2.05.2014	6.05.2014	9.05.2014	90	49	21 dni	1.584,00

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE BRÓJCE
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

5.	488/1076	1.06.2014	2.06.2014	4.06.2014	108	66	21 dni	90,00
6.	489/1077	1.06.2014	2.06.2014	4.06.2014	108	67	21 dni	1.809,00
7.	642/1378	2.07.2014	2.07.2014	11.07.2014	134	79	21 dni	1.584,00
8.	643/1379	2.07.2014	2.07.2014	11.07.2014	134	80	21 dni	180,00
9.	704/1524	3.08.2014	4.08.2014	5.08.2014	151	98	21 dni	1.584,00
10.	705/1525	3.08.2014	4.08.2014	5.08.2014	151	99	21 dni	180,00
11.	792/1750	2.09.2014	3.09.2014	4.09.2014	172	118	21 dni	180,00
12.	793/1751	2.09.2014	3.09.2014	4.09.2014	172	117	21 dni	1.593,00
13.	914/2051	1.10.2014	3.10.2014	14.10.2014	200	134	21 dni	90,00
14.	915/2052	1.10.2014	3.10.2014	14.10.2014	200	135	21 dni	1.278,00
15.	995/2252	4.11.2014	5.11.2014	6.11.2014	217	157	21 dni	306,00
16.	996/2253	4.11.2014	5.11.2014	6.11.2014	217	156	21 dni	1.593,00
17.	1088/2468	1.12.2014	3.12.2014	8.12.2014	238	176	21 dni	1.593,00
18.	1089/2469	1.12.2014	3.12.2014	8.12.2014	238	175	21 dni	180,00
19.	1207/2697	3.01.2015	5.01.2015	13.01.2015	12	2	21 dni	90,00
20.	1208/2698	3.01.2015	5.01.2015	13.01.2015	12	3	21 dni	1.674,00

Centrum „Progres” Paweł Nowak – faktury wystawiane na rzecz Gminy Brójce

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	114/242	31.01.2014	4.02.2014	10.02.2014	27	FAS/19/2014	14.02.2014	664,00
2.	193/419	28.02.2014	7.03.2014	10.03.2014	47	44/2014	14.03.2014	1.760,00
3.	316/708	31.03.2014	4.04.2014	14.04.2014	73	71/2014	14.04.2014	2.038,00
4.	429/946	30.04.2014	8.05.2014	20.05.2014	97	100/2014	14.05.2014	1.482,00
5.	518/1133	30.05.2014	6.06.2014	16.06.2014	116	146/2014	13.06.2014	1.760,00
6.	638/1374	30.06.2014	2.07.2014	11.07.2014	134	202/2014	14.07.2014	2.038,00
7.	882/1975	30.09.2014	2.10.2014	14.10.2014	200	353/2014	14.10.2014	1.930,00
8.	1018/2294	31.10.2014	5.11.2015	14.11.2014	222	404/2014	14.11.2014	1.976,00
9.	1105/2488	28.11.2014	3.12.2014	9.12.2014	239	466/2014	12.12.2014	1.976,00
10.	1124/2518	5.12.2014	9.12.2014	11.12.2014	241	491/2014	19.12.2014	816,00
11.	1157/2602	16.12.2014	16.12.2014	23.12.2014	249	526/2014	30.12.2014	600,00
12.	1169/2620	29.12.2014	30.12.2014	30.12.2014	252	566/2014	12.01.2014	2.308,00
13.	1170/2621	29.12.2014	30.12.2014	30.12.2014	252	565/2014	12.01.2014	990,00

Planeta Sp. z o.o. – faktury wystawiane na rzecz Gminy Brójce

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	422/939	12.05.2014	14.05.2014	20.05.2014	97	ŁH/17/05/14	26.05.2014	381,30
2.	604/1310	18.06.2014	30.06.2014	4.07.2014	129	ŁH/82/06/14	2.07.2014	3.437,85
3.	695/1513	21.07.2014	21.07.2014	1.08.2014	149	ŁH/52/07/14	4.08.2014	3.004,89
4.	804/1766	3.09.2014	3.09.2014	5.09.2014	173	ŁH/7/09/14	17.09.2014	940,95
5.	872/1905	25.09.2014	25.09.2014	30.09.2014	190	ŁH/82/09/14	9.10.2014	1.309,95
6.	984/2241	28.10.2014	28.10.2014	6.11.2014	217	ŁH/111/10/14	11.11.2014	1.094,70

Kancelaria Radcy Prawnego Jerzy Wysoczyński- faktury wystawiane na rzecz Gminy Brójce

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	734/1609	4.08.2015	14.08.2015	18.08.2015	160	181/15	31.08.2015	4.000,00
2.	792/1743	3.09.2015	4.09.2015	10.09.2015	177	205/15	30.09.2015	4.000,00
3.	935/2050	7.10.2015	8.10.2015	19.10.2015	204	235/15	31.10.2015	4.000,00
4.	1010/2218	4.11.2015	6.11.2015	9.11.2015	219	260/15	30.11.2015	4.000,00
5.	1135/2478	7.12.2015	11.12.2015	15.12.2015	244	288/15	31.12.2015	4.000,00

ID Inżynieria Ruchu Dominik Jerzy- faktury wystawiane na rzecz Gminy Brójce

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE BRÓJCE
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	623/1394	7.07.2015	14.07.2015	15.07.2015	136	F/10/15/000447	28.07.2015	3.768,11
2.	1168/2518	7.12.2015	14.12.2015	17.12.2015	246	F/10/15/000780	28.12.2015	2.046,72

Sławomir Szokalski wynajem sprzętu budowlanego – faktury wystawiane na rzecz Gminy Brójce

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	326/737	15.04.2015	20.04.2015	27.04.2015	81	P 150111	29.04.2015	1.333,32
2.	890/1903	26.09.2015	29.09.2015	30.09.2015	191	P 150379	10.10.2015	1.771,20

Wspólnota Mieszkaniowa – faktury wystawiane na rzecz Gminy Brójce

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	453/989	21.05.2015	25.05.2015	28.05.2015	103	01/05/2015	1.06.2015	5.762,35
2.	533/1174	18.06.2015	19.06.2015	24.06.2015	121	01/06/2015	26.06.2015	5.762,35
3.	638/1430	10.07.2015	21.07.2015	22.07.2015	141	01/07/2015	28.07.2015	5.762,35
4.	699/1558	10.08.2015	11.08.2015	12.08.2015	156	01/08/2015	18.08.2015	5.762,35
5.	835/1809	09.09.2015	14.09.2015	21.09.2015	184	02/09/2015	21.09.2015	92,59
6.	843/1821	8.09.2015	14.09.2015	21.09.2015	184	01/09/2015	21.09.2015	5.044,80
7.	953/2080	10.10.2015	16.10.2015	20.10.2015	205	01/10/2015	23.10.2015	5.044,80
8.	1059/2308	3.11.2015	9.11.2015	19.11.2015	226	01/11/2015	16.11.2015	5.044,80
9.	1137/2480	3.12.2015	11.12.2015	15.12.2015	244	01/12/2015	18.12.2015	5.044,80

Poczta Polska Spółka Akcyjna – faktury wystawiane na rzecz Gminy Brójce

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	393/889	6.05.2015	11.05.2015	15.05.2015	94	15496/G0400/09/04/15	20.05.2015	763,70
2.	485/1098	5.06.2015	9.06.2015	10.06.2015	111	20641/G0400/09/05/15	19.06.2015	1.027,75
3.	618/1374	3.07.2015	9.07.2015	10.07.2015	133	25843/G0400/09/06/15	17.07.2015	2.356,75
4.	700/1559	5.08.2015	10.08.2015	12.08.2015	156	31048/G0400/09/07/15	19.08.2015	1.376,15
5.	811/1768	3.09.2015	8.09.2015	17.09.2015	182	36230/G0400/09/08/15	17.09.2015	917,80
6.	938/2053	5.10.2015	7.10.2015	19.10.2015	204	41470/G0400/09/09/15	19.10.2015	2.407,10
7.	1056/2305	4.11.2015	9.11.2015	19.11.2015	226	46736/G0400/09/10/15	18.11.2015	4.023,80
8.	1119/2446	3.12.2015	8.12.2015	9.12.2015	240	52041/G0400/09/11/15	17.12.2015	1.501,90

W wyniku kontroli ww. dokumentów stwierdzono:

- zobowiązania regulowane były terminowo, za wyjątkiem pięciu faktur zapłaconych kilka dni po terminie;
- wszystkie dokumenty zostały opisane oraz sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym,
- dokumenty podlegały wstępnej kontroli przez Skarbnika Gminy zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy o finansach publicznych;
- zatwierdzenia do wypłaty dokonywał Wójt lub z upoważnienia Wójta Sekretarz Gminy.
- dowody księgowe posiadały datę wpływu do Urzędu Gminy;
- faktury będące podstawą zapisów księgowych, spełniały wymogi dotyczące dokumentu źródłowego określone przez art. 21 i 22 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

2. ROZRACHUNKI PUBLICZNOPRAWNE

Konto 225 – rozrachunki z budżetami

W zakładowym planie kont odnotowano między innymi, iż konto 225 służy do ewidencji rozrachunków z budżetami w szczególności z tytułu podatków – podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku VAT, nadpłat w rozliczeniach z budżetami.

Urząd Gminy Brójce sporządził deklarację roczną o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy (PIT-4R) za 2015 rok.

Terminowość przekazywania zaliczek na podatek dochodowy przedstawia tabela:

Należność za miesiące 2015 r.	Deklaracja na zaliczkę na podatek dochodowy		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota	Data	Nr dokumentu księgowego	
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)
Styczeń	PIT – 4R	9.307,00	20.02.2015	9.307,00	19.02.2015	WB 34/252	
Luty	PIT – 4R	21.492,00.	20.03.2015	21.492,00	16.03.2015	WB 52/448	
Marzec	PIT – 4R	12.643,00	20.04.2015	12.643,00	30.03.2015	WB 62/530	
Kwiecień	PIT – 4R	13.490,00	20.05.2015	13.490,00	5.05.2015	WB86/795	
Maj	PIT-4R	10.700,00	20.06.2015	10.700,00	28.05.2015	WB103/999	
Czerwiec	PIT – 4R PIT - 8AR	15.424,00 27,00	20.07.2015 20.07.2015	15.424,00 27,00	30.06.2015 30.06.2015	WB125/1223	
Lipiec	PIT – 4R PIT – 8AR	16.880,00 72,00	20.08.2015 20.08.2015	16.880,00 72,00	31.07.2015 31.07.2015	WB148/1482	
Sierpień	PIT – 4R	12.285,00	20.09.2015	12.285,00	4.09.2015	WB173/1718	
Wrzesień	PIT – 4R PIT – 8AR	10.799,00 68,00	20.10.2015 20.10.2015	10.799,00 68,00	29.09.2015 29.09.2015	WB190/1888	
Październik	PIT – 4R	12.621,00	20.11.2015	12.621,00	29.10.2015	WB212/2132	
Listopad	PIT – 4R PIT – 8AR	12.911,00 32,00	20.12.2015 20.12.2015	12.911,00 32,00	27.11.2015 27.11.2015	WB 232/2342	
Grudzień	PIT – 4R PIT – 8AR	19.460,00 13,00	20.01.2016 20.01.2016	19.460,00 13,00	31.12.2015 31.12.2015	WB 255/2629	

Ewidencji przekazanych zaliczek podatku dokonywano na kontach Wn 225, Ma 130.

Konto 229 – pozostałe rozrachunki publicznoprawne

W zakładowym planie kont, odnośnie konta 229 zapisano, że służy ono do ewidencji innych niż z budżetami rozrachunków publicznoprawnych w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.

Sprawdzono terminowość zapłaty zobowiązań z tytułu naliczonych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy od wynagrodzeń pracowników Urzędu za 2015 rok. Po przeanalizowaniu poddanych kontroli dokumentów źródłowych oraz wydruków ewidencji księgowej stwierdzono, że ww. pochodne od wynagrodzeń były przekazywane na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do dnia 5-go następnego miesiąca zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 121)

Terminowość przekazywania składek przedstawia tabela:

Należność za miesiące 2015 r.	Składki zadeklarowane według DRA		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota	Data	Nr dokumentu księgowego	
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)
Styczeń	Społeczne	39.440,08	5.02.2015	39.440,08	5.02.2015	WB 24/173	
	Zdrowotne	10.340,00	5.02.2015	10.340,00	5.02.2015	WB 24/173	
	Fundusz pracy	2.209,68	5.02.2015	2.283,73	5.02.2015	WB 24/173	
Luty	Społeczne	82.041,28	5.03.2015	82.041,28	5.03.2015	WB 44/354	
	Zdrowotne	21.157,05	5.03.2015	21.157,05	5.03.2015	WB 44/354	
	Fundusz pracy	4.390,38	5.03.2015	4.390,38	5.03.2015	WB 44/354	
Marzec	Społeczne	43.809,96	5.04.2015	43.902,14	30.03.2015	WB 62/530	
	Zdrowotne	11.999,70	5.04.2015	12.025,66	30.03.2015	WB 62/530	
	Fundusz pracy	2.452,87	5.04.2015	2.452,87	30.03.2015	WB 62/530	
Kwiecień	Społeczne	44.173,66	5.05.2015	44.173,66	5.05.2015	WB 86/795	
	Zdrowotne	11.672,32	5.05.2015	11.672,32	5.05.2015	WB 86/795	
	Fundusz pracy	2.487,73	5.05.2015	2.413,68	5.05.2015	WB 86/795	
Maj	Społeczne	45.272,49	5.06.2015	45.272,49	28.05.2015	WB 103/999	
	Zdrowotne	11.976,40	5.06.2015	11.976,40	28.05.2015	WB 103/999	
	Fundusz pracy	2.510,46	5.06.2015	2.510,46	28.05.2015	WB 103/999	
Czerwiec	Społeczne	47.254,68	5.07.2015	47.439,02	30.06.2015	WB 125/1223	
	Zdrowotne	13.149,64	5.07.2015	13.201,55	30.06.2015	WB 125/1223	
	Fundusz pracy	2.542,98	5.07.2015	2.614,21	30.06.2015	WB 125/1223	

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE BRÓJCE
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Lipiec	Społeczne	38.808,61	5.08.2015	38.808,61	31.07.2015	WB 148/1482	
	Zdrowotne	10.583,85	5.08.2015	10.583,85	31.07.2015	WB 148/1482	
	Fundusz pracy	2.244,23	5.08.2015	2.173,00	31.07.2015	WB 148/1482	
Sierpień	Społeczne	39.197,15	5.09.2015	39.197,15	4.09.2015	WB 173/1718	
	Zdrowotne	10.886,43	5.09.2015	10.886,43	4.09.2015	WB 173/1718	
	Fundusz pracy	2.443,14	5.09.2015	2.443,14	4.09.2015	WB 173/1718	
Wrzesień	Społeczne	37.655,65	5.10.2015	37.379,13	29.09.2015	WB 190/1888	
	Zdrowotne	11.435,87	5.10.2015	11.358,00	29.09.2015	WB 190/1888	
	Fundusz pracy	2.321,88	5.10.2015	2.321,88	29.09.2015	WB 190/1888	
Październik	Społeczne	38.047,00	5.11.2015	38.047,00	29.10.2015	WB 212/2132	
	Zdrowotne	10.807,61	5.11.2015	10.807,61	29.10.2015	WB 212/2132	
	Fundusz pracy	2.400,12	5.11.2015	2.400,12	29.10.2015	WB 212/2132	
Listopad	Społeczne	40.380,58	5.12.2015	40.380,58	27.11.2015	WB 232/2342	
	Zdrowotne	11.089,56	5.12.2015	11.089,56	27.11.2015	WB 232/2342	
	Fundusz pracy	2.641,30	5.12.2015	2.641,30	27.11.2015	WB 232/2342	
Grudzień	Społeczne	49.768,24	5.01.2016	49.768,24	31.12.2015	WB 255/2629	
	Zdrowotne	13.982,84	5.01.2016	13.982,84	31.12.2015	WB 255/2629	
	Fundusz pracy	3.201,83	5.01.2016	3.201,83	31.12.2015	WB 255/2629	

Kontrolowana jednostka na podstawie art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity z 2011 roku Dz. U. nr 127, poz. 721 ze zm.) była zobowiązana dokonywać miesięcznych wpłat na Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Z dokumentacji przedstawionej do kontroli wynikało, że w okresie styczeń – grudzień 2015 roku jednostka była zobowiązana i sporządzała deklaracje miesięczne do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ogółem za 2015 rok na rzecz PFRON przekazano kwotę 31.172,00 zł. Kwota comiesięcznych wpłat na PFRON ujęta w ewidencji księgowej w 2015 roku była zgodna z kwotami do zapłaty wynikającymi z deklaracji.

Wpłaty na PFRON w 2015 roku obrazuje tabela:

Należność za miesiąc 2015 r.	Deklaracja miesięcznych wpłat na PFRON		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota	Data	Nr dokumentu księgowego	
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)
Styczeń	DEK-I-a	2.928,00	20.02.2015	2.928,00	20.02.2015	WB 35/254	

Luty	DEK-I-a	2.664,00	20.03.2015	2.664,00	5.03.2015	WB 44/354	
Marzec	DEK-I-a	1.739,00	20.04.2015	1.739,00	9.04.2015	WB 69/638	
Kwiecień	DEK-I-a	1.790,00	20.05.2015	1.790,00	13.05.2015	WB 92/878	
Maj	DEK-I-a	1.835,00	20.06.2015	1.835,00	09.06.2015	WB 110/1072	
Czerwiec	DEK-I-a	1.887,00	20.07.2015	1.887,00	20.07.2015	WB 139/1412	
Lipiec	DEK-I-a	2.918,00	20.08.2015	2.918,00	29.09.2015	WB 190/1888	
Sierpień	DEK-I-a	2.988,00	20.09.2015	2.988,00	14.09.2015	WB 179/1779	
Wrzesień	DEK-I-a	3.056,00	20.10.2015	3.056,00	2.10.2015	WB 193/1993	
Październik	DEK-I-a	2.988,00	20.11.2015	2.988,00	12.11.2015	WB 221/2251	
Listopad	DEK-I-a	3.173,00	20.12.2015	3.173,00	29.12.2015	WB 253/2566	
Grudzień	DEK-I-a	3.206,00	20.01.2016	3.206,00	15.01.2016	WB 9/47 z 2016 r.	

3. POZOSTAŁE ROZRACHUNKI

Konto 240 – pozostałe rozrachunki (jednostka)

Zgodnie z zasadami funkcjonowania konta opisanymi w zarządzeniu nr 55/2014 z dnia 25 września 2014 roku w sprawie przyjęcia zasad (polityki) rachunkowości, na koncie 240 ujmuje się należności i roszczenia oraz zobowiązania nieobjęte ewidencją na kontach 201 - 234.

Próbie kontrolnej poddano trzy losowo wybrane pozycje składające się na obroty konta strona Ma, tj.:

- kwota 5.030,48 zł – zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr 9/PN/2014 zawartej w dniu 14 lutego 2014 roku z Łukaszem Piotrowskim - Zakład Robót Drogowych P-Bruk z siedzibą 93-277 Łódź, ul Rodakowskiego 4 m. 71, na realizację zadania pn. „Utwardzenie terenu w Kurowicach”. Kwota ogółem zabezpieczenia wyniosła 7.186,40 zł, z tego 70% - należało zwrócić w ciągu 30 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego, 30% - po upływie okresu gwarancyjnego. Protokół odbioru końcowego sporządzono w dniu 1 kwietnia 2014 roku. Okres gwarancji ustalono na 36 miesięcy od dnia odbioru końcowego. Okres gwarancji upływa 1 kwietnia 2017 roku. W dniu 8 kwietnia 2014 roku zwrócono wykonawcy kwotę 5.030,48 zł (70% wysokości zabezpieczenia wyniosło 5.030,48 zł).
- kwota 1.635,90 zł – zwrot 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr 12/PN/2015 z dnia 27 lutego 2015 roku zawartej z Zakładem Robót Elektrycznych Dionizy Okrasa z siedzibą 92-701 Łódź, Borki 1, na zadanie pn. „Budowa oświetlenia ulicznego w Brójcach”. Kwota ogółem zabezpieczania wynosiła 2.337,00 zł, z tego 70% - należało zwrócić w ciągu 30 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego, 30% - po upływie okresu gwarancyjnego. Okres gwarancji ustalono na 48 miesięcy od dnia odbioru końcowego. Protokół odbioru robót sporządzono w dniu 7 kwietnia 2015 roku. Okres gwarancji upływa dnia 7 kwietnia 2019 roku. W dniu

17 kwietnia 2015 roku zwrócono wykonawcy kwotę 1.635,90 zł (70% wysokości zabezpieczenia);

- kwota 8.541,12 zł – zwrot 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr 55/PN/2013 zawartej w dniu 8 listopada 2013 roku z „SINST” – Jacek Sapiński z siedzibą w Kurowicach przy ul. Brzezińskiej 2 na realizację zadania pn. „Budowa budynku gospodarczego OSP Kurowice”. Kwota ogółem zabezpieczenia wynosiła 12.201,60 zł, z tego 70% - należało zwrócić w ciągu 30 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego, 30% po upływie okresu gwarancyjnego. Okres gwarancji ustalono na 36 miesięcy od dnia odbioru końcowego. Protokół odbioru robót sporządzono **w dniu 27 grudnia 2013 roku**. Okres gwarancji upływa dnia 28 grudnia 2016 roku. **W dniu 7 lutego 2014 roku** zwrócono wykonawcy kwotę 8.541,12 zł (70% wysokości zabezpieczenia wynosiło 8.541,12).

Stwierdzono nieterminowy zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesionego w pieniądzu.

Na **koncie 231 – rozrachunki z tytułu wynagrodzeń** ewidencjonuje się rozrachunki z pracownikami jednostki i innymi osobami fizycznymi z tytułu wypłat pieniężnych i świadczeń rzeczowych zaliczanych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do wynagrodzeń a w szczególności należności za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej i innych umów zawartych zgodnie z odrębnymi przepisami.

Saldo konta na 31 grudnia 2015 roku wynosiło po stronie Ma – 88.467,80 zł i kwotę tę stanowiło naliczone dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2015 rok, wypłacone w dniu 16 lutego 2016 roku. Saldo konta po stronie Wn wyniosło 0,00 zł.

Konto 234 – pozostałe rozrachunki z pracownikami. Na koncie dokonuje się ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia (zaliczki, zajęcia komornicze potrącone z wynagrodzenia, składki PZU i pożyczki mieszkaniowe potrącone z wynagrodzenia). Saldo konta 234 na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 0,00 zł (strona Wn). Wartość udzielonych i rozliczonych do końca 2015 roku zaliczek wyniosła 700,00 zł.

V. GOSPODARKA KASOWA

1. ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH I DRUKÓW ŚCISŁEGO ZARACHOWANIA. KONTROLA KASY. INSTRUKCJA KASOWA

Zabezpieczenie wartości pieniężnych i druków ścisłego zarachowania opisano w protokole kontroli kasy przeprowadzonej w dniu 18 maja 2016 roku, stanowiącym załącznik nr 1 protokołu kontroli.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Gminy obowiązywały zasady gospodarki kasowej ustalone zarządzeniem nr 107/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji regulującej zasady gospodarki kasowej w urzędzie gminy ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 62/2012 Wójta Gminy Brójce z dnia 15 listopada 2012 roku, którym, między innymi, wprowadzono załącznik „Wykaz osób upoważnionych do dysponowania gotówką, zatwierdzania dowodów kasowych oraz wzory ich podpisów”, którym określono, że do dysponowania gotówką, zatwierdzania dowodów kasowych upoważnieni są Wójt Gminy, Sekretarz Gminy i Skarbnik Gminy oraz dwie pracownice zatrudnione na stanowisku inspektora w referacie finansowym. Wskazanie Skarbnika Gminy i pracownic referatu finansowego w Jej zastępstwie dokonujących zatwierdzenia dowodów księgowych do wypłaty nie było zgodne z zapisami art. 59 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, który określa, że dyspozycja środkami pieniężnymi oddzielona jest od kasowego jej

wykonania, zaś do obowiązków Skarbnika Gminy (lub osób upoważnionych do Jej zastępowania) należy, zgodnie z zapisami art. 54 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, prowadzenie rachunkowości jednostki, wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych. Analogiczne uregulowania w zakresie wskazania osób upoważnionych do dysponowania gotówką i zatwierdzania dowodów kasowych zawarto w załączniku do instrukcji regulującej zasady gospodarki kasowej obowiązującej od 1 stycznia 2015 roku wprowadzonej zarządzeniem nr 90/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku.

Instrukcja regulująca zasady gospodarki kasowej określała:

- wymagania w zakresie zabezpieczenia wartości pieniężnych przed zniszczeniem, utratą lub zagarnięciem, ustalając w odniesieniu do pomieszczenia kasy konieczność jej wydzielenia i zabezpieczenia (okno zewnętrzne antywłamaniowe, wewnętrzne urządzenie monitorujące, wyposażenie w okienko do dokonywania wpłat i wypłat gotówki oraz kasę pancerną),
- wymagania w odniesieniu do osoby kasjera w zakresie kwalifikacji, niekaralności, posiadania nienagannej opinii oraz pełnej zdolności do czynności prawnych i złożenia stosownych oświadczeń dotyczących znajomości przepisów w zakresie dokonywania operacji kasowych i transportu gotówki, a także odpowiedzialności materialnej za powierzoną gotówkę i inne wartości. Określono zasady przejęcia - przekazania obowiązków kasjera oraz odpowiedzialność za stan gotówki, funkcjonowanie kasy i powierzone mienie,
- zasady ochrony środków pieniężnych oraz transportu gotówki,
- zasady gospodarki kasowej, w tym określenie wartości, które mogą znajdować się w kasie, zasady odprowadzania, podejmowania i przechowywania gotówki, zgodnie z którymi: gotówka przyjęta do kasy podlega odprowadzeniu na rachunek bankowy w dniu przyjęcia lub w dniu następnym, podjęta z rachunku bankowego gotówka na pokrycie wydatków może być przeznaczona jedynie na cel określony przy jej podjęciu, a niewypłacone kwoty mogą być przechowywane w kasie przez okres nie dłuższy niż trzy dni robocze, gotówka złożona w formie depozytu podlegająca zwrotowi nie może być wykorzystana na pokrycie wydatków jednostki, wadła wnoszone w formie gwarancji bankowych, ubezpieczeniowych i gwarancji bankowych podlegają ewidencji w przechowywanym w kasie pancernej rejestrze, zaś wysokość pogotowia kasowego ustala kierownik jednostki. Wysokość niezbędnego zapasu gotówki w kasie (pogotowie kasowe) Wójt Gminy Brójce ustalił zarządzeniem nr 78/2006 z dnia 29 grudnia 2006 roku w sprawie ustalenia wysokości pogotowia kasowego w kasie Urzędu Gminy Brójce na kwotę 6.000,00 zł,
- dowody kasowe źródłowe lub zastępcze, w tym dokumenty operacyjne kasy, dokumenty źródłowe lub dyspozycyjne, dokumenty organizacyjne kasy, zasady dokumentowania operacji kasowych, obieg dokumentów kasowych w odniesieniu do instrukcji obiegu dokumentów kasowych, z tym że takiego dokumentu kontrolującym nie okazano oraz zasady korygowania błędów w dowodach kasowych. Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia Skarbnik Gminy w opisywanym dokumencie wskazując instrukcję obiegu dokumentów kasowych powoływano się na zapisy zarządzenia w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo- księgowych w Urzędzie Gminy Brójce,
- zasady dokumentowania przychodów i rozchodów gotówki, przechowywania oraz sporządzania raportów kasowych z ich wyodrębnieniem dla poszczególnych rachunków bankowych oraz jednostek organizacyjnych gminy, dla których

prowadzona jest w Urzędzie obsługa kasowa, niedopuszczalność dokonywania w raportach kasowych jakichkolwiek przeróbek,

- metody, terminy i zasady przeprowadzania inwentaryzacji kasy oraz ustalania niedoboru kasowego obciążającego kasjera oraz nadwyżki kasowej,
- rodzaje druków ścisłego zarachowania oraz zasady ich ewidencjonowania,
- zasady przechowywania depozytów gotówkowych, wadiów, kaucji, poręczeń lub gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych, weksli i innych papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie należności

a także obowiązek umieszczenia w miejscu widocznym informacji o godzinach dokonywania czynności kasowych oraz pouczenia o nieuwzględnianiu reklamacji po odejściu od kasy.

Obowiązki kasjera w objętych kontrolą latach 2014 i 2015 pełniła inspektor Violetta Wójt, zgodnie z zakresem czynności z dnia 2 lipca 2012 roku, a ww. pracownica spełniała określone wewnętrznymi uregulowaniami wymagania kwalifikacyjne, złożyła oświadczenie o przejęciu pełnej odpowiedzialności materialnej za powierzone składniki mienia, w szczególności pieniądze, papiery wartościowe, depozyty oraz potwierdziła odbiór instrukcji w sprawie gospodarki kasowej, zarządzenia w sprawie ustalenia pogotowia kasowego i wykazu osób upoważnionych do podpisywania – zatwierdzania dokumentów. Zastępstwo w kasie Urzędu zakresem czynności z dnia 1 czerwca 2012 roku powierzono inspektor Barbarze Mielczarz, spełniającej wymagania kwalifikacyjne określone dla stanowiska kasjera, a ww. złożyła oświadczenie o przyjęciu materialnej odpowiedzialności za powierzone, w związku z pełnieniem funkcji kasjera, składniki majątku, w szczególności za powierzone pieniądze, papiery wartościowe i depozyty.

W trakcie kontroli ustalono, że kasa Urzędu prowadzi obsługę kasową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brójcach, co wynikało ze Statutu tej jednostki ustalonego uchwałą nr XLVII/253/2013 Rady Gminy Brójce z dnia 29 października 2013 roku, gminnej instytucji kultury Gminny Ośrodek Kultury w Brójcach a także zakładu budżetowego Zakład Usług Komunalnych w Brójcach, a powierzenie obsługi kasowej Urzędowi przez wyodrębnione jednostki organizacyjne, w tym posiadającą osobowość prawną instytucję kultury nie zostało usankcjonowane.

Ponadto w raportach kasowych wyodrębniono saldo I dla niefunkcjonującego funduszu remontowego oraz saldo C i D dla, odpowiednio dochodów i wydatków nieistniejącego od 1 stycznia 2011 roku Gminnego Zakładu Komunikacji –Gospodarstwa Pomocniczego, a w kasie znajdowały się druki ścisłego zarachowania (czeki) pobrane dla tego podmiotu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że pomieszczenie kasy Urzędu spełniało wymagania określone *instrukcją regulującą gospodarkę kasową*, stanowiąc wyodrębnioną część pomieszczenia i posiadało określone tym dokumentem zabezpieczenia, tj. wyposażone było w okno z szybami antywłamaniowymi i okienko do dokonywania wpłat i wypłat oraz monitoring, wartości przechowywano w kasie pancernej, gotówkę pobieraną z banku i odprowadzaną do banku kasjerka przenosiła bez zabezpieczenia do kwoty 10.000,00 zł, a powyżej tej wartości, w asyście innego pracownika Urzędu.

Rzeczywisty stan gotówki oraz druków ścisłego zarachowania zgodny był ze stanem ewidencyjnym.

2. DOKUMENTOWANIE OPERACJI KASOWYCH

Prawidłowość dokumentowania operacji kasowych oraz ich zgodność z uregulowaniami wewnętrznymi zweryfikowano na podstawie wybranych grup dokumentów dotyczących:
Salda A - dochody Urząd Gminy,

Salda B - wydatki Urząd Gminy,

Salda J – dochody i wydatki Fundusz Socjalny

Sprawdzono dowody kasowe zewidencjonowane w raportach kasowych:

- raport kasowy nr 12/2014/0000 (31/IX) dla salda J za okres od 1 do 10 września 2014 roku,
- raport kasowy nr 157/2014/0000 (957) dla salda A z 20 maja 2014 roku,
- raport kasowy nr 140/2014/0000 (838) dla salda B za okres od 1 do 5 maja 2014 roku,
- raport kasowy nr 143/2014/0000 (855) dla salda A z 7 maja 2014 roku,
- raport kasowy nr 164/2014/0000 (968) dla salda B za okres od 24 do 26 maja 2014 roku,
- raport kasowy nr 146/2014/0000 (893) saldo A z 9 maja 2014 roku,
- raport kasowy nr 142/2014/0000 (849) saldo B z 6 maja 2014 roku,
- raport kasowy nr 02/2015/0000 (16/X) saldo J za okres od 1 sierpnia do 22 października 2015 roku, co nie było zgodne z zapisami § 7 pkt 4 instrukcji regulującej zasady gospodarki kasowej w urzędzie gminy wprowadzonej zarządzeniem nr 90/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku, którym określono, że raporty kasowe nie mogą wykraczać poza okres sprawozdawczy,
- raport kasowy nr 136/2015/0000 (796) saldo A z 5 maja 2015 roku,
- raport kasowy nr 140/2015/0000 (815) saldo B z 7 maja 2015 roku,
- raport kasowy nr 139/2015/0000 (814) saldo A z 7 maja 2015 roku,
- raport kasowy nr 144/2015/0000 (838) saldo A z 12 maja 2015 roku,
- raport kasowy nr 146/2015/0000 (874) saldo A z 13 maja 2015 roku,
- raport kasowy nr 145/2015/0000 (839) saldo B z 12 maja 2015 roku,
- raport kasowy nr 147/2015/0000 (875) saldo B z 13 maja 2015 roku,
- raport kasowy nr 148/2015/0000 (49) saldo B z 14 maja 2015 roku,
- raport kasowy nr 153/2015/0000 (905) saldo B za okres od 16 do 18 maja 2015 roku.

W wyniku kontroli wymienionych raportów kasowych stwierdzono:

- raporty kasowe prowadzono z wykorzystaniem użytkowanego przez jednostkę programu. Wygenerowane z systemu raporty zostały podpisane przez kasjera jako osobę sporządzającą, osobę odbierającą raport oraz Skarbnika Gminy, która potwierdziła sprawdzenie wszystkich badanych raportów,
- gotówka uzyskana z wpłat do kasy odprowadzana była na koniec dnia do banku, co potwierdzały bankowe dowody wpłaty,
- na środki na wydatki dokonywano przychodu czekiem,
- stan gotówki w kasie według poddanych analizie raportów kasowych z okresu objętego kontrolą nie przekroczył stanu gotówki jaki mógł pozostać w kasie (pogotowie kasowe),
- przeanalizowane dowody księgowe stanowiące podstawę przyjęcia gotówki spełniały wymogi dowodu przychodowego określone zapisami § 5 *instrukcji regulującej zasady gospodarki kasowej*,
- na wydatki, których wypłaty dokonywano gotówką z kasy pobierano gotówkę z banku na podstawie czeku,
- dowody rozchodowe zawierały podpisy osób dokonujących kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej, zostały zweryfikowane pod względem zgodności z planem finansowym i zatwierdzone do wypłaty przez osoby upoważnione do dokonania tych czynności zgodnie z uregulowaniami *instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych i w Urzędzie Gminy Brójce*,

- żaden z piętnastu przeanalizowanych dowodów stanowiących podstawę dokonania wypłaty (rachunki, faktury) nie zawierał udokumentowania jego wpływu do Urzędu Gminy – brak pieczęci wpływu i nadania numeru z dziennika podawczego, co nie było zgodne z zapisami § 40 i 42 ust. 2 w związku z § 7 ust. 6 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych,
- delegacje stanowiące podstawę dokonania wydatków dotyczących wyjazdów służbowych spełniały wymogi określone rozdziałem II *instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych i w Urzędzie Gminy Brójce*, tj. zostały złożone w wymaganym terminie i zawierały potwierdzenie dokonania weryfikacji merytorycznej, formalno-rachunkowej, potwierdzenia i zatwierdzenia wydatku,
- nie stwierdzono wypłacania pracownikom zaliczek na poczet wynagrodzenia,
- stwierdzono ciągłość sald poddanych kontroli raportów kasowych (stan poprzedni, stan obecny).

Wpłaty gotówkowe dotyczące dochodów budżetowych (podatków) i opłat niepodatkowych dokonywane w kasie Urzędu ewidencjonowano na kontach Wn 101 Ma 221, zaś wydatki dokonywane z kasy (wypłaty diet, zakupy) Wn na kontach zespołu 4 (401, 402, 409) Ma 101.

Udzielanie i rozliczanie zaliczek

Z oświadczenia Skarbnika Gminy wynika, że w okresie objętym kontrolą nie dokonywano wypłaty zaliczek pracownikom Urzędu Gminy na poczet wynagrodzeń jak również jednorazowych zaliczek na bieżące wydatki.

Oświadczenie Skarbnika Gminy Barbary Stoszek dotyczące niedokonywania wypłat zaliczek pracownikom na poczet wynagrodzenia oraz zaliczek jednorazowych stanowi załącznik nr 31 protokołu kontroli.

Uregulowania wewnętrzne ustalone zarządzeniem Wójta Gminy Brójce nr 92/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu, i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce oraz poprzedzającej to uregulowanie *Instrukcji sporządzania, obiegu, i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce* określonej zarządzeniem nr 4/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 12 stycznia 2011 roku, w rozdziale II Dokumentowanie operacji kasowych określały zasady udzielania i rozliczania zaliczek jednorazowych i stałych pracownikom, którzy w związku z czynnościami służbowymi pokrywają bezpośrednio drobne, powtarzające się wydatki.

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość dokonania wypłaty i rozliczenia jedynej w 2015 roku udzielonej zaliczki stałej, a jak wynikało z ustnej informacji udzielonej przez kasjerkę, zaliczek jednorazowych w analizowanym okresie nie udzielano, co potwierdzało powołane wyżej oświadczenie Skarbnika Gminy.

W oparciu o okazaną dokumentację dokonano ustaleń:

- na podstawie wniosku z dnia 29 stycznia 2015 roku, który został zweryfikowany pod względem merytorycznym, zweryfikowanego pod względem formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzonego do wypłaty, w dniu 29 stycznia 2015 roku dokonano wypłaty zaliczki stałej w kwocie 700,00 zł, co potwierdzał podpis zaliczkobiorcy i kasjera, wypłaty dokonano na rzecz pracownika Urzędu Gminy

zatrudnionego na stanowisku kierowcy z przeznaczeniem na zakup paliwa i części samochodowych,

- operację wypłaty zaliczki ujęto w raporcie kasowym nr 26/2015/0000 z 29 stycznia 2015 roku salda B i zaewidencjonowano w urządzeniach księgowych na kontach Wn 234 Ma 101,
- zwrotu zaliczki dokonano w kwocie 700,00 zł w dniu 22 grudnia 2015 roku, co dokumentowało pokwitowanie wpłaty nr 2015/20924 ujęte w raporcie kasowym nr 398/2015/0000 z dnia 22 grudnia 2015 roku, ewidencjonując powyższą operację na kontach jednostki: Wn 101 Ma 234. Nie dokonano rozliczenia zaliczki na druku wewnętrznym „Rozliczenie zaliczki”, co określono zapisami ww. regulacji wewnętrznej (rozdział II pkt 9 *Instrukcji sporządzania, obiegu, i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce*), jak wyjaśnił merytoryczny pracownik, wobec wpłaty pełnej kwoty wypłaconej zaliczki,
- zaliczkę rozliczono w terminie zgodnym z ustaleniami pkt 8 rozdział II *Instrukcji sporządzania, obiegu, i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce*.

VI. WYKONYWANIE BUDŻETU JEDNOSTKI. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE – 2015 ROK.

Dochody i przychody budżetu

Plan dochodów i przychodów budżetu Gminy Brójce na 2015 rok określono uchwałą nr V/17/2015 z dnia 27 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na 2015 rok. Ww. uchwałą dochody budżetu Gminy na 2015 rok ustalono na kwotę 17.677.261,00 zł, która w wyniku zmian w trakcie roku budżetowego ostatecznie zaplanowana została w wysokości 20.412.063,53 zł, z czego 18.382.013,53 zł to dochody bieżące zaś 2.030.050,00 zł – dochody majątkowe (w tym sprzedaż 180.000,00 zł). Wykonanie dochodów wyniosło 20.442.834,92 zł stanowiąc 100,15% planu, z czego dochody bieżące zrealizowano w 99,98% (18.377.977,58 zł), a dochody majątkowe w 101,71%, tj. w kwocie 2.064.857,34 zł. Planowane przychody na 2015 rok wynosić miały 5.401.372,00 zł, a po zmianach - 5.382.372,00 zł, zaś ich wykonanie zamknęło się kwotą 6.423.246,36 zł stanowiącą 119,34% zakładanych przychodów, co wynikało z wyższej niż zakładano (882.372,00 zł) kwoty wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, które zrealizowane zostały w wysokości 1.923.246,36 zł.

Dane w zakresie dochodów i przychodów Gminy Brójce za lata 2014 i 2015 zestawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	plan 2014 rok po zmianach	wykonanie za 2014 rok	plan 2015 rok po zmianach	wykonanie za 2015 rok
DOCHODY OGÓŁEM	17 845 320,30	17 913 000,02	20 412 063,53	20 442 834,92
Dochody bieżące	17 107 622,30	17 188 914,42	18 382 013,53	18 377 977,58
Dochody majątkowe	737 698,00	724 085,60	2 030 050,34	2 064 857,34
Dotacje	3163 360,31	3 112 643,89	4 794 216,53	4 788 478,33
z tego:				
- z budżetu Wojewody	2 015 567,31	2 008 866,43	2 127 429,53	2 123 224,11
- środki zagraniczne	0,00	0,00	0,00	0,00
- inne	1 147 793,00	1 139 866,46	2 666 787,00	2 665 254,22
PRZYCHODY	2 297 926,00	2 559 063,21	6 423 246,36	6 423 246,36
z tego:				
Kredyty, pożyczki, obligacje	860 000,00	860 000,00	4 500 000,00	4 500 000,00
Nadwyżka z lat poprzednich	0,00	0,00	0,00	0,00
Inne (wolne środki)	1 437 926,00	1 699 063,21	882 372,00	1 923 246,36

Planowane w budżecie Gminy Brójce na 2014 rok dochody pochodzące z dotacji w wysokości 3.163.360,31 zł zostały zrealizowane w 98,39% (kwota 3.112.643,89 zł), a szczegółowe zestawienie planowanych po zmianach i wykonanych kwot dotacji w roku 2014 z wyszczególnieniem źródeł pochodzenia środków, w tym przeznaczonych na wydatki majątkowe zawarto w tabeli:

	plan po zmianach	wykonanie	w tym majątkowe
Dotacje	2 015 567,31	2 008 866,43	0,00
z tego:			
- z budżetu Wojewody w tym:	2 015 567,31	2 008 866,43	0,00
- na zadania zlecone	1 361 685,31	1 357 350,55	0,00
- na zadania własne bieżące	653 882	651 515,88	0,00
- na zadania własne majątkowe	0,00	0,00	0,00
inne:	1 147 793,00	1 139 866,46	408 698,00
- Środki zagraniczne	0,00	0,00	0,00
- Inne (Dotacje rozwojowe)			
- PROW	199 824,00	199 824,00	199 824,00
- POKL	208 874,00	208 874,00	208 874,00
- WFOŚiGW	67 813,00	31 724,00	0,00
- na podstawie porozumień pomiędzy jst	603 215,00	602 659,00	0,00
RAZEM	3 163 360,31	3 112 643,89	408 698,00

W budżecie Gminy Brójce na 2015 rok, po zmianach dokonanych w trakcie roku budżetowego, zaplanowano dochody pochodzące z dotacji w wysokości 4.794.216,53 zł, zaś ich realizacja zamknęła się kwotą 4.788.478,33 zł stanowiąc 99,88% planu. Zestawienie planowanych po zmianach i wykonanych kwot dotacji w roku 2015 z wyodrębnieniem źródeł pochodzenia środków oraz kwot przeznaczonych na wydatki majątkowe zawarto w tabeli:

	plan po zmianach	Wykonanie	w tym majątkowe
Dotacje	2 127 429,53	2 123 224,11	0,00
z tego:			
- z budżetu Wojewody w tym:	2 127 429,53	2 123 224,11	0,00
- na zadania zlecone	1 459 662,53	1 458 920,09	0,00
- na zadania własne bieżące	667 767,00	664 304,02	0,00
- na zadania własne majątkowe	0,00	0,00	0,00
inne:	2 666 787,00	2 599 254,22	1 853 590,28
- środki zagraniczne	0,00	0,00	0,00
- Inne (Dotacje rozwojowe)	59 707,00		
- PROW	707 634,00	707 634,00	707 634,00
- POKL	0,00	3 540,28	3 540,28
- WFOŚiGW	196 876,00	196 876,00	142 416,00
- na podstawie porozumień pomiędzy jst	702 659,00	635 828,85	0,00
- celowa z ministerstwa	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
RAZEM	4.794 216,53	4 788 478,33	1 853 590,28

Wydatki i rozchody budżetu.

Uchwałą nr V/17/2015 z dnia 27 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na 2015 rok Rada Gminy Brójce ustaliła plan wydatków i rozchodów Gminy na 2015 rok, zgodnie z którym wydatki budżetowe Gminy określono na kwotę 21.937.437,00 zł, z czego 16.443.937,00 zł stanowiły wydatki bieżące, a 5.493.500,00 zł – wydatki majątkowe. Plan wydatków budżetowych na 2015 rok uległ zmianie w trakcie roku budżetowego i ostatecznie ich planowana kwota wyniosła 24.653.239,53 zł (w tym 17.866.650,53 zł to wydatki bieżące, a 6.786.589,00 zł – wydatki majątkowe), a jego wykonanie w kwocie 23.131.581,19 zł stanowiło 93,82% zakładanej wielkości. Wydatki bieżące wykonano w kwocie 16.881.529,14 zł (94,49%), a wydatki majątkowe w wysokości 6.250.052,05 zł, tj. 92,09% planu. Kwota planowanych na 2015 rok rozchodów w wysokości 1.141.196,00 zł w trakcie roku budżetowego nie uległa zmianie i została wykonana w 100,00%.

Dane w zakresie planowanych po zmianach i wykonanych wydatków i rozchodów Gminy Brójce za 2014 i 2015 rok zestawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	plan po zmianach 2014 rok (zł)	wykonanie 2014 rok (zł)	plan 2015 rok po zmianach (zł)	wykonanie 2015 rok (zł)
WYDATKI OGÓŁEM	19 090 615,30	17 496 185,87	24 653 239,53	23 131 581,19
z tego:				
Wydatki majątkowe	2 691 474,00	1 858 292,10	6 786 589,00	6 250 042,05
Wydatki bieżące	16 399 141,30	15 637 893,77	17 866 650,53	16 881 539,14
ROZCHODY	1 052 631,00	1 052 631,00	1 141 196,00	1 141 196,00
w tym: spłata kredytów i pożyczek	1 052 631,00	1 052 631,00	1 141 196,00	1 141 196,00

Wieloletnia prognoza finansowa

Wieloletnia prognoza finansowa

W latach 2014 i 2015 obowiązywały uchwały Rady Gminy Brójce w sprawie uchwalenia Wieloletniej prognozy finansowej Gminy Brójce:

- uchwałą nr LI/272/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej prognozy finansowej Gminy Brójce na lata 2014-2020, którą błędnie wskazano datę uchwalenia, zmieniona uchwałami Rady Gminy Brójce: nr LII/276/2014 z dnia 9 stycznia 2014 roku, nr LIII/279/2014 z dnia 11 lutego 2014 roku, nr LIII/280/2014 z dnia 11 lutego 2014 roku, nr LVI/288/2014 z dnia 26 marca 2014 roku, nr LV/296/2014 z dnia 15 kwietnia 2014 roku, nr LVII/304/2014 z dnia 10 czerwca 2014 roku, nr LVIII/311/2014 z dnia 27 czerwca 2014 roku, nr LVIII/312/2014 z dnia 27 czerwca 2014 roku, nr LIX/319/2014 z dnia 7 sierpnia 2014 roku, nr LX/325/2014 z dnia 27 sierpnia 2014 roku, nr LXII/330/2014 z dnia 25 września 2014 roku, którą wydłużono okres objęty wieloletnią prognozą finansową o 6 lat, tj. do czasu spłaty ostatniej raty planowanego do zaciągnięcia kredytu czyli do roku 2026, nr LXIII/335/2014 z dnia 23 października 2014 roku, nr LXIV/339/2014 z dnia 13 listopada 2014 roku, nr III/9/2014 z dnia 17 grudnia 2014 roku, nr IV/11/2014 z dnia 29 grudnia 2014 roku oraz zarządzeniem Wójta Gminy Brójce nr 18/2014 z dnia 31 marca 2014 roku w zakresie zgodnym z ustaleniami art. 232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych,
- uchwałą nr V/16/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 27 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej prognozy finansowej Gminy Brójce na lata 2015-2016 zmieniona uchwałami Rady Gminy Brójce: nr VI/20/2015 z dnia 20 lutego 2015 roku, nr IX/29/2015 z dnia 24 marca 2015 roku, nr X/36/2015 z dnia

29 kwietnia 2015 roku, nr XI/40/2015 z dnia 18 maja 2015 roku, nr XII/42/2015 z dnia 11 czerwca 2015 roku, nr XIII/46/2015 z dnia 30 czerwca 2015 roku, nr XIV/56/2015 z dnia 21 lipca 2015 roku, nr XV/62/2015 z dnia 26 sierpnia 2015 roku, nr XVI/69/2015 z dnia 29 września 2015 roku, nr XVII/74/2015 z dnia 29 października 2015 roku, nr XVIII/79/2015 z dnia 27 listopada 2015 roku, nr XX/94/2015 z dnia 29 grudnia 2015 roku oraz zarządzeniami Wójta Gminy Brójce: nr 18/2015 z dnia 9 marca 2015 roku, nr 43/2015 z dnia 15 maja 2015 roku, nr 60/2015 z dnia 30 czerwca 2015 roku w zakresie zgodnym z ustaleniami art. 232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Ww. prognozy zawierały dane wymagane uregulowaniami art. 226 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zawierały objaśnienia określone ust. 3 tegoż artykułu i obejmowały okres zgodny z ustaleniami zawartymi w art. 227 ww. ustawy.

Dane zawarte w ww. dokumentach wypełniały wymogi określone zapisami art. 229 cytowanej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Uchwałą nr LI/272/**2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku** (błędnie wskazany numer i data podjęcia uchwały) w sprawie uchwalenia Wieloletniej prognozy finansowej Gminy Brójce na lata 2014-2020 oraz uchwałą nr VI/16/2015 roku z 27 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej prognozy finansowej Gminy Brójce na lata 2015-2026 organ stanowiący udzielił upoważnienia Wójtowi Gminy Brójce do zaciągania zobowiązań w zakresie wynikającym z uregulowań art. 228 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Zestawienie określonych opisywanymi Wieloletnimi Prognozami Finansowymi podstawowych wielkości finansowych, tj. planowanych kwot dochodów bieżących oraz dochodów ze sprzedaży majątku i dochodów majątkowych, wydatków bieżących oraz przychodów, rozchodów i wskaźnika określonego zapisami art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych na lata 2014-2017 zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 32 protokołu kontroli*.

Kontrolujące dokonały analizy wyszczególnionych wyżej, podstawowych danych dotyczących sytuacji finansowej gminy za okres od 2014 do 2017 roku zawartych w ww. Wieloletnich prognozach finansowych w kontekście wymogu, określonej art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, realistyczności zawartych w tych dokumentach wielkości.

Dane w zakresie dynamiki planowanych Wieloletnimi prognozami finansowymi Gminy Brójce dochodów i wydatków bieżących w latach 2014-2017 zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 33 protokołu kontroli*.

Analiza planowanych wielkości w zakresie podstawowych danych zawartych w Wieloletnich prognozach finansowych z lat 2014 i 2015 wykazała:

Dochody bieżące

w opisanych wyżej Wieloletnich prognozach finansowych na lata 2014-2017 wzrost dochodów bieżących w poszczególnych latach w odniesieniu do dochodów bieżących planowanych na rok poprzedni oraz w odniesieniu do realizacji dochodów za rok poprzedni zakładano na poziomie nie przekraczającym prognoz Ministerstwa Finansów oprócz zakładanego pierwotną i ostateczną wersją tego dokumentu z 2014 roku zmniejszenia dochodów bieżących w 2014 roku w stosunku do ich realizacji za 2013 rok odpowiednio o 6,00% i o 0,45% oraz pierwotną i ostateczną wersją Wieloletniej prognozy finansowej z 2015 roku, gdzie przewidziano w odniesieniu do wykonania za 2014 rok, odpowiednio, zmniejszenie o 0,54% i zwiększenie o 6,94%. Dochody bieżące roku 2016 Wieloletnią prognozą finansową w wersji ostatecznej z 2015 roku oraz wersji

pierwotnej z 2016 roku, założono na poziomie znacznie niższym (odpowiednio, o 3,26% i o 2,70%) w stosunku do wykonania za 2015 rok.

Powyższe nie znalazło odzwierciedlenia w zapisach objaśnień do analizowanych Wieloletnich prognoz finansowych, a wyjaśnienie w sprawie opisanych powyżej, przyjętych zapisami Wieloletnich prognoz finansowych, wielkości dochodów bieżących złożyła Skarbnik Gminy i **stanowi ono załącznik nr 34 protokołu kontroli**.

Z wyjaśnień Skarbnik wynikało, że znaczne zmniejszenie dochodów bieżących planowanych na 2014 rok w odniesieniu do ich realizacji za rok 2013 wynikało z ujęcia w dochodach bieżących roku 2013 jednorazowego, dużego wpływu do budżetu z tytułu odszkodowań za grunty przejęte pod poszerzenia pasa drogowego drogi wojewódzkiej. W zakresie podstaw ustalenia Wieloletnią prognozą finansową w wersji ostatecznej z 2015 roku oraz wersji pierwotnej z 2016 roku dochodów bieżących roku 2016 na poziomie znacznie niższym od wykonania za 2015 rok wyjaśniono, iż powyższe wynikało z wykazania w dochodach bieżących roku 2015 otrzymanych przez Gminę dotacji celowych oraz jednorazowego naliczenia podatku za lata 2010-2015 od nieruchomości stanowiących zasób Gminy.

Dochody majątkowe, w tym dochody ze sprzedaży składników majątkowych

Dochody ze sprzedaży majątku planowane pierwotną Wieloletnią prognozą finansową z 2014 roku na rok 2014 w wysokości 450.000,00 zł były zgodne z danymi ujętymi w budżecie Gminy Brójce na ten rok i zostały ostateczną wersją Wieloletniej prognozy finansowej zweryfikowane do kwoty 231.000,00zł, tj. urealnione do wartości wynikającej z realizacji tych dochodów, która wyniosła 217.260,00 zł. Na kolejne analizowane lata, tj. rok 2015, 2016 i 2017 Wieloletnimi prognozami finansowymi w wersjach pierwotnych i ostatecznych z roku 2014, 2015 oraz wersji pierwotnej z 2016 roku, dochody ze sprzedaży majątku założono w jednakowej corocznie wysokości 580.000,00 zł, w przypadku wersji ostatecznej WPF z 2015 roku weryfikując je na 2015 rok do kwoty 180.000,00 zł, która została zrealizowana w 116,76% stanowiąc 210.211,46 zł. Odnosząc się do powyższych wielkości, stwierdzić należy, że wprawdzie Gmina Brójce dysponuje zasobem nieruchomości potwierdzającym możliwość uzyskania dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości rzędu 580.000,00 zł rocznie, tym niemniej realnie uzyskiwane dochody z tego tytułu kształtowały się w latach poprzednich na poziomie znacznie niższym (217.260,00 w roku 2014 i 210.211,46 za 2015 rok). Ponadto nie okazano kontrolującym dokumentów stanowiących podstawę ujęcia w Wieloletnich prognozach finansowych, a także budżetach uchwalanych przez Radę Gminy Brójce na 2014 i 2015 rok, zaplanowanych dochodów z tytułu sprzedaży majątku, w szczególności w zakresie planu rzeczowego.

Analizowanymi Wieloletnimi prognozami finansowymi nie planowano innych niż dochody ze sprzedaży składników majątkowych, dochodów majątkowych.

Planowane wydatki bieżące

Wieloletnimi prognozami finansowymi z lat 2014 – 2016 zaplanowano wzrost wydatków bieżących na lata 2014 - 2017 w stosunku do roku poprzedniego na poziomie od 0,68% do 2,84% jedynie w odniesieniu do roku 2016 i 2017 pierwotnymi wersjami Wieloletniej prognozy finansowej z 2014 i 2015 roku oraz w odniesieniu do wydatków roku 2017 w stosunku do 2016 roku – wersją ostateczną Wieloletniej prognozy finansowej z 2015 roku i pierwotną z 2016 roku. Na pozostałe lata analizowane wieloletnie prognozy finansowe zakładały dynamikę znacznie odbiegającą od założeń makroekonomicznych określonych przez Ministra Finansów na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego, i tak:

- Wieloletnimi prognozami finansowymi w wersji pierwotnej i ostatecznej z 2014 roku zaplanowano wzrost, odpowiednio o 8,10% i 15,29% wydatków bieżących roku 2014 w stosunku do wykonania za 2013 rok oraz na 2015 rok ich zmniejszenie, odpowiednio, o 0,55% i 1,14% w stosunku planu na rok poprzedni (tj. 2014),

- Wieloletnia prognoza finansowa z 2015 roku w wersji pierwotnej i ostatecznej zakładała wzrost wydatków bieżących roku 2015 w odniesieniu do ich realizacji za 2014 rok, odpowiednio o 5,15% i 14,25%, zaś Wieloletnią prognozą z końca 2015 roku założono zmniejszenie wydatków bieżących w roku 2016 w stosunku do planu na 2015 rok o 11,75%,
- wzrost wydatków bieżących o 7,40% w stosunku do wykonania roku poprzedniego (tj. 2015) w roku 2016 założono Wieloletnią prognozą finansową w wersji pierwotnej z 2016 roku.

Powyzsze wielkości nie zostały uzasadnione w objaśnieniach do opisywanych Wieloletnich prognoz finansowych.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy w zakresie przyjętych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi wielkości w zakresie wydatków bieżących zawarto w **załączniku nr 34 protokołu kontroli**.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że, opisany wyżej, wzrost dochodów bieżących w 2015 roku wynikający z otrzymanych dotacji oraz jednorazowego naliczenia podatku od nieruchomości gminnych skutkowało zwiększeniem w tych latach wydatków bieżących (realizacja zadań objętych dotacjami, zapłata podatku), a w konsekwencji, wobec jednorazowego charakteru tych wydatków, obniżeniem planowanych na rok kolejny wydatków bieżących.

Planowane przychody

Wieloletnie prognozy finansowe Gminy Brójce: z 2014 roku w wersji pierwotnej i ostatecznej, z 2015 roku w wersji pierwotnej i ostatecznej oraz w wersji pierwotnej z 2016 roku przewidywały przychody na lata 2014, 2015, 2016 i 2017 w kwotach uwzględniających planowany na kolejne lata wynik budżetu i planowane rozchody.

Planowane rozchody

Rozchody budżetu Gminy Brójce określone Wieloletnimi prognozami finansowymi zaplanowano na okres zgodny z okresem kredytowania określonym w umowach o udzielenie kredytów i pożyczki. Kontrolujące dokonały wyliczenia wysokości spłat rat kapitałowych i odsetkowych zaciągniętych przez Gminę kredytów i pożyczki w oparciu o harmonogramy spłat, a dane w tym zakresie zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 35 protokołu kontroli**.

Jak wynika z danych zawartych w ww. tabeli, ujęte w analizowanych Wieloletnich prognozach finansowych Gminy Brójce dane w zakresie wielkości planowanych rozchodów były zgodne z harmonogramami spłat rat kapitałowych.

Szczegółowa analiza danych zawartych w harmonogramach spłat rat kapitałowych kredytów i pożyczki zaciągniętych w latach poprzednich z uwzględnieniem przychodów zaplanowanych na lata 2015, 2016 i 2017 wykazała, że ujęte w Wieloletnich prognozach finansowych kwoty rozchodów wynikały z wielkości określonych harmonogramami (z aneksami) spłat, nie przewidywano natomiast zwiększenia rozchodów z tytułu spłat rat kolejnych zobowiązań zaciąganych na spłatę rat kredytów i pożyczek. Zapisami umów zawartych z podmiotami udzielającymi kredytów przewidziano możliwość zmian w tym zakresie, a zagadnienie to opisano we wcześniejszej części niniejszego protokołu kontroli.

Wskazać należy, że dokonane przez Gminę Brójce zmiany harmonogramów spłat rat kapitałowych i odsetkowych od zaciągniętych w latach wcześniejszych kredytów polegające na dokonaniu zmian terminów płatności i wysokości rat a także dokonanie przedterminowej spłaty części zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów umożliwiło ustalenie wysokości rozchodów oraz wydatków z tytułu obsługi zadłużenia na kolejne lata na poziomie umożliwiającym wywiązanie się przez Gminę z wymogów określonych zapisami art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Dane w

zakresie maksymalnego wskaźnika określonego zapisami art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych dla budżetu roku 2014, 2015, 2016 i 2017 ujęte w analizowanych Wieloletnich prognozach finansowych zawiera tabela *stanowiąca załącznik nr 32 protokołu kontroli*.

2 PRZESTRZEGANIE ZASAD GOSPODARKI FINANSOWEJ OKREŚLONYCH W ART.254 PKT 3 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNI 2009 ROKU O FINANSACH PUBLICZNYCH

Kontrolujące zweryfikowały przestrzeganie zasad gospodarki finansowej określonych w art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, dokonując analizy wydatków zrealizowanych na dzień: 9 czerwca 2014 roku, 16 grudnia 2014 roku oraz 29 czerwca i 28 grudnia 2015 roku w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

Dział 750 Administracja publiczna rozdział 75023 – urzędy gmin:

- § 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników,
- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia,
- § 4300 – zakup pozostałych usług,
- § 4410 - podróże służbowe krajowe.

Wykonanie na dzień 9 czerwca 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	1 347 748,00	537 732,29	39,90
750 75023 § 4210	169 000,00	83 457,18	49,38
750 75023 § 4300	180.000,00	76 273,57	42,37
750 75023 § 4410	8 000,00	2 802,90	35,04

Wykonanie na dzień 16 grudnia 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	1 300 748,00	1 209 470,39	92,98
750 75023 § 4210	154 000,00	136 910,09	88,90
750 75023 § 4300	170 000,00	162 926,50	95,84
750 75023 § 4410	8 500,00	6 462,48	76,03

Wykonanie na dzień 29 czerwca 2015 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	1 327 748,00	632 061,70	47,60
750 75023 § 4210	174 820,00	71 672,36	41,00
750 75023 § 4300	200 000,00	88 511,37	44,26
750 75023 § 4410	7 000,00	4 639,35	66,28

Wykonanie na dzień 28 grudnia 2015 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	1 354 748,00	1 300 464,56	95,99

750 75023 § 4210	148 020,00	90 764,77	61,32
750 75023 § 4300	195 000,00	169 016,61	86,68
750 75023 § 4410	12 000,00	9 400,88	78,34

Dział 600 Transport i łączność, rozdział 60016 drogi publiczne gminne:

- § 4170 – wynagrodzenia bezosobowe,
- § 4270 – zakup usług remontowych
- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia,
- § 4300 – zakup usług pozostałych,
- § 6050 – wydatki inwestycyjne

Wykonanie na dzień 9 czerwca 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4170	28 350,00	7 771,91	27,41
600 60016 § 4210	270 000,00	159 101,57	58,93
600 60016 § 4300	240 000,00	229 741,60	95,73

Wykonanie na dzień 16 grudnia 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4170	28 350,00	26 445,71	93,28
600 60016 § 4210	226 000,00	225 409,43	99,74
600 60016 § 4300	391 400,00	347 020,31	88,66

Wykonanie na dzień 29 czerwca 2015 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4270	70 000,00	3 501,81	5,00
600 60016 § 4210	226 000,00	6 139,30	2,72
600 60016 § 4300	290 000,00	103 856,26	35,81
600 60016 § 6050	80 000,00	168,30	0,21

Wykonanie na dzień 28 grudnia 2015 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4270	70 000,00	63 501,81	90,72
600 60016 § 4210	286 000,00	225 824,86	78,96
600 60016 § 4300	324 000,00	280 440,77	86,56
600 60016 § 6050	150 000,00	21 549,46	14,37

Z analizy powyższych danych, przeprowadzonej na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych dla Urzędu Gminy, uchwał organu stanowiącego i zarządzeń Wójta Gminy wynikało, że wydatki w wybranych datach i podziałkach klasyfikacji budżetowej, zostały wykonane w granicach kwot określonych w planie finansowym.

VII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

1. DOCHODY Z PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH - 2014 - 2015.

1) Rachunkowość w zakresie podatków i opłat. Plan kont

Zasady prowadzenia ewidencji podatków i opłat organu podatkowego jednostki samorządu terytorialnego uregulowano w zarządzeniu nr 91/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organu podatkowego Gminy Brójce.

W zarządzeniu określono wykaz kont bilansowych dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat, w tym m.in. konto 221 – *Należności z tytułu dochodów budżetowych*, 720 – *Przychody z tytułu dochodów budżetowych*, 226 – *długoterminowe należności budżetowe*. Ewidencja szczegółowa do kont analitycznych prowadzona jest w Referacie Finansów i służy do rozrachunków z podatnikami, które podlegają przypisaniu na kontach oraz w zakresie dokonywanych wpłat i ich rozliczenia w systemie komputerowym, „KSZOB - system Księgowości zobowiązań Podatkowych” U.I.INFO-SYSTEM, Roman i Tadeusz Groszek s.c. z Legionowa.

Prawidłowość dokonanych zapisów księgowych oraz zapisów na kontach podatników przeanalizowano w oparciu o dokumenty źródłowe (deklaracje podatkowe, decyzje określające wysokość zobowiązania, decyzje umorzeniowe, dowody wpłaty) dotyczące podatku od nieruchomości.

2) Organizacja wymiaru i poboru podatków i opłat (inkaso)

W Urzędzie Gminy Brójce zagadnieniem podatków i opłat zajmują się trzy osoby zatrudnione w Referacie Finansowym. Naliczenie przypisu, ewidencja, pobór i egzekucja podatków: rolnego, leśnego, od nieruchomości i od środków transportowych dokonywana jest z wykorzystaniem programu komputerowego finansowo-księgowego firmy U.I.INFO-SYSTEM, Roman i Tadeusz Groszek s.c. Opis funkcjonowania. Ewidencja analityczna (konto 221), prowadzona jest w formie odrębnych kont, oddzielnie dla każdego rodzaju podatku. Na poszczególnych kontach podatników ewidencjonowane są przypisy, odpisy, zaległości, odsetki i nadpłaty. Na koniec każdego roku budżetowego ustalane są stany kont zobowiązań pieniężnych poszczególnych podatników.

Na podstawie obowiązujących w jednostce uregulowań do ewidencji podatków i opłat lokalnych służą konta: 101, 130, 141, 221, 226, 290, 720. Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 litera „b” i „c” ustawy o rachunkowości, zasady przetwarzania i ochrony danych osobowych w systemie informatycznym, opracowano i zawarto w zarządzeniu nr 72/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 14 listopada 2011 roku. Ponadto w jednostce kontrolowanej obowiązuje polityka bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Brójce, wprowadzona tym samym zarządzeniem nr 72/2011 Wójta Gminy z dnia 14 listopada 2011 roku

W okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące uchwały dotyczące poboru podatków w drodze inkasa:

- uchwała nr X/54/2011 Rady Gminy Brójce z dnia 28 czerwca 2011 roku w sprawie poboru podatków w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso, zmieniona uchwałą nr XXIII/148/2012 roku z dnia 27 czerwca 2012 roku w sprawie zmian w uchwale nr X/54/2011 z dnia 28 czerwca 2011 roku oraz uchwałą nr LVI/299/2014 z dnia 25 kwietnia 2014 roku w sprawie

zmian w uchwałach nr X/54/2011 z dnia 28 czerwca 2011 roku i nr XXIII/148/2012 roku z dnia 27 czerwca 2012 roku;

- uchwała nr LVII/306/2014 Rady Gminy Brójce z dnia 10 czerwca 2014 roku w sprawie zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso;
- uchwała nr VI/22/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 20 lutego 2015 roku w sprawie zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso.

Terminy rozliczania się inkasentów z dwóch losowo wybranych sołectw, z pobranych podatków przedstawia poniższa tabela:

(...)³.

W wyniku kontroli dokumentacji źródłowej ustalono, że:

- inkasenci zebrane kwoty wpłacali do banku obsługującego Gminę;
- rozliczenie się przez inkasentów z pobranych kwot odbywało się w terminie wynikającym z art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2012 r., Dz. U. z 2012 r., poz. 749), i uchwały nr XXIII/148/2012 Rady Gminy Brójce z dnia 27 czerwca 2012 roku oraz uchwały VII/55/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 27 marca 2015 roku.
- ustalenie wysokości prowizji od zainkasowanych kwot następowało zgodnie z postanowieniami uchwały.

Jednostka nie ujmowała w dzienniku główna prowadzonego dla Urzędu Gminy operacji w zakresie rozrachunków z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków na koncie 991, pomimo uregulowań dotyczących przedmiotowego konta, zawartych w zarządzeniu nr 106/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planu kont dla organu podatkowego Gminy Brójce, zmienionym zarządzeniem nr 91/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku. Powyższym zaniechaniem naruszono przepisy § 12 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. nr 208, poz. 1375), zgodnie z którymi - do ewidencji rozliczeń z tytułu inkasa służy konto pozabilansowe 991.

Realizację dochodów Gminy Brójce z tytułu podatków i opłat lokalnych w latach 2014 – 2015 przedstawiono w poniżej zamieszczonych tabelach:

Tabela
Plan i realizacja dochodów w 2014 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania Planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
	DOCHODY BUDŻETOWE –	17 845 320,30	17 913 000,02	100,38	X

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

ogółem					
1.	Podatek od nieruchomości	3 411 000,00	3 409 447,79	99,95	19,03
2.	Podatek rolny	393 800,00	381 102,29	96,77	2,13
3.	Podatek leśny	14,031,00	13 674,90	97,46	0,08
4.	Podatek od środków transportowych	175 884,00	181 154,00	102,99	1,01
5.	Opłata targowa	700,00	577,00	82,43	0,00
6.	Pozostałe dochody własne	5 446 132,60	5 558 468,13	102,06	31,03
Dochody własne ogółem		9 441 547,60	9 544 424,02	101,09	53,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy Brójce

Tabela
Plan i realizacja dochodów za 2015 rok

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE – ogółem		20 412 063,53	20 442 834,92	100,15	X
1.	Podatek od nieruchomości	4 164 420,00	4 144 488,04	99,95	19,03
2.	Podatek rolny	393 459,00	383 139,38	78,45	0,70
3.	Podatek leśny	15 577,00	15 531,60	80,70	0,12
4.	Podatek od środków transportowych	175 480,00	186 135,60	105,42	1,54
5.	Opłata targowa	700,00	1 060,00	106,10	0,22
6.	Pozostałe dochody własne	5 727 692,00	5 636 350,99	98,41	27,57
Dochody własne ogółem		10 477 328,00	10 366 705,61	98,94	50,71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy Brójce

3) Podatek od nieruchomości

W okresie objętym kontrolą obowiązywała uchwała Rady Gminy Brójce nr XLIX/261/2013 z dnia 20 listopada 2013 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz uchwała Rady Gminy Brójce nr LXIV/340/2014 z dnia 13 listopada 2014 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że ww. uchwały jednostka przesłała do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w następujących terminach:

- uchwała Rady Gminy Brójce nr XLIX/261/2013 z dnia 20 listopada 2013 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości – przesłana w dniu 28 listopada 2013 roku;
- uchwała Rady Gminy Brójce nr LXIV/340/2014 z dnia 13 listopada 2014 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości – przesłana w dniu 24 listopada 2014 roku. **Kontrolujące zauważają, że przesłanie przedmiotowej uchwały nastąpiło z naruszeniem przepisów art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym Wójt obowiązany jest do przedłożenia wojewodzie uchwał rady gminy w ciągu 7 dni od dnia ich podjęcia.**

Prawidłowość przyjętych przez Radę Gminy stawek podatku od nieruchomości, skontrolowano porównując je ze stawkami określonymi w: obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 2013 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2014 roku (MP z 2013 roku poz. 724) oraz obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2015 roku (MP z 2014 roku poz. 718).

Przedmiot opodatkowania	Górne granice stawek podatkowych uchwalone przez Radę Gminy (w zł)	
	rok 2014	rok 2015
Od budynków mieszkalnych lub ich części od 1m ² (art.5 ust.1 pkt 2 lit a)	<u>0,74</u> 0,53	<u>0,75</u> 0,55
Od budynków lub ich części związanych z działalnością gospodarczą oraz części budynków mieszkalnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarcze (art.5 ust.1 pkt 2 lit. b)	<u>23,03</u> 22,85	<u>23,13</u> 22,90
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym (art.5 ust.1 pkt 2 lit. c)	<u>10,75</u> 10,64	<u>10,80</u> 10,68
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych od 1m ² (art.5 ust.1 pkt 2 lit. d)	<u>4,68</u> 4,66	<u>4,70</u> 4,68
Od budynków zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego i pozostałe pozarządowe (art.5 ust.1 pkt 2 lit. e)	<u>7,73</u> 6,56	<u>7,77</u> 6,59
Od 1m ² powierzchni gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków(art.5 ust.1 pkt1 lit. a)	<u>0,89</u> 0,82	<u>0,90</u> 0,83
Od pozostałych gruntów od 1m ² w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe(art.5 ust.1 pkt 1 lit. c)	<u>0,46</u> 0,27	<u>0,47</u> 0,30
Grunty pod jeziorami, zbiornikami wodnymi, elektrowniami wodnymi od 1ha powierzchni (art.5 ust.1 .pkt 1 lit. b)	<u>4,56</u> 4,56	<u>4,58</u> 4,58
Od budowli art.5 ust.1 pkt .3)	a) 2% ich wartości określonej w art.4 ust.1 pkt 3 i ust.3-7,	a) 2% ich wartości określonej w art.4 ust.1 pkt 3 i ust.3-7,

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że obowiązujące na terenie Gminy Brójce stawki nie przekroczyły wysokości górnych stawek podatku za 2014 i 2015 rok określonych w cytowanych wyżej przepisach.

Rada Gminy Brójce wprowadziła ponadto zwolnienia z podatku od nieruchomości uchwałą nr XXXIX/236/2009 z dnia 10 listopada 2009 roku wprowadzono zwolnienia dla: [1] gruntów, budynków i budowli służących realizacji przez Gminę zadań w zakresie użyteczności publicznej wyszczególnionych w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, [2] nieruchomości zajętych w celu prowadzenia działalności statutowej w zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji oraz ochrony przeciwpożarowej. Cytowaną powyżej uchwałę zmieniono uchwałą nr XL/249/2009 z dnia 14 grudnia 2009 roku zmieniając zapis § 1 uchwały nr XXXIX/236/2009, zgodnie z którym zwalnia się z podatku od nieruchomości grunty, budynki lub ich części zajęte w celu prowadzenia działalności statutowej w zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji oraz w celu prowadzenia działalności statutowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

W kontrolowanym okresie obowiązywała uchwała nr XV/88/2011 Rady Gminy Brójce w sprawie ustalenia wzorów formularzy dla celów podatku od nieruchomości. Do przedmiotowej uchwały wprowadzono zmiany uchwałą nr XVII/112/2012 Rady Gminy Brójce z dnia 12 stycznia 2012 roku.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2014 - 2015 plan i wykonanie dochodów w podatku od nieruchomości od osób prawnych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2014 rok (w zł)	2015 rok (w zł)
75615 § 0310	Dochody planowane po zmianach	2 416.000,00	2 964.420,00
	Dochody wykonane	2 337.138,60	2 935.967,02

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2014 i 2015 rok

W okresie objętym kontrolą, ilość podatników - osób prawnych w zakresie podatku od nieruchomości kształtowała się w następujący sposób: 2014 rok – 55 podatników oraz 2015 rok – 55 podatników.

Kontrolą objęto prawidłowość określenia wysokości podatku (wymiar), terminowość wpłat rat podatku, prowadzenie ewidencji księgowej oraz zakres podejmowanych przez organ podatkowy czynności windykacyjnych wobec siedmiu losowo wybranych podatników.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

(...)⁴

- deklaracje w latach 2014-2015 zostały złożone przez wszystkich podatników. **Stwierdzono przypadek złożenia deklaracji w 2014 roku z naruszeniem terminu. Opóźnienie w złożeniu deklaracji dotyczyło podatnika (...)⁵, który złożył deklarację w dniu 5 czerwca 2014 roku.** Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że organ wezwał podatnika do złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości dopiero w dniu 23 maja 2014 roku. Zgodnie z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatkach o opłatach lokalnych (tekst jednolity z 2010 roku, Dz. U. nr 95, poz. 613 ze zm.), osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są obowiązane składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku;
- deklaracje zawierały pieczętkę z datą i nr pozycji rejestracji wpływu deklaracji do Urzędu Gminy Brójce;
- **złożone przez podmioty deklaracje podatkowe nie zawierały adnotacji pracownika organu podatkowego o sprawdzeniu poprawności deklaracji pod względem formalno-rachunkowym, co daje podstawy do stwierdzenia, że organ podatkowy nie dokonał czynności sprawdzających, wynikających z art.**

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2005 r., Dz. U. nr 8, poz. 60 ze zm. oraz tekst jednolity z 2012 r., Dz. U. z 2012 r., poz. 749);

- deklaracje objęte kontrolą były prawidłowe pod względem stawki podatkowej;
- jednostka ma dostęp do danych ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w formie komputerowej;
- podatnicy zazwyczaj uiszczali podatek w terminach wynikających z art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Nieterminowych wpłat rat podatku dokonywali podatnicy (...)⁶;
- organ podatkowy proporcjonalnie zaliczał wpłaty na poczet zaległości i odsetek, a następnie podatnik dokonywał wpłaty kwoty odsetek, jako dopełnienie należnej kwoty podatku;
- w związku ze zmianami w przedmiocie opodatkowania podatnicy składali korekty deklaracji na podatek od nieruchomości zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Zmiana wysokości należnego podatku następowała od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaszła zmiana;
- przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami w ewidencji gruntów;
- **na podstawie deklaracji na podatek od nieruchomości złożonych w 2014 roku stwierdzono przypadki nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, dotyczące dokonywania przypisu podatku pod inną datą niż data złożenia deklaracji. Nieprawidłowości dotyczyły podatnika (...)⁷, na którego koncie podatkowym organ dokonał przypisu w ewidencji księgowej w dniu 31 stycznia 2014 roku w okolicznościach, gdy deklarację złożono w dniu 3 lutego 2014 roku oraz podatnika (...)⁸, na którego koncie podatkowym organ dokonał przypisu w ewidencji księgowej w dniu 31 stycznia 2014 roku w okolicznościach, gdy deklarację złożono w dniu 4 lutego 2014 roku. Powyższe stanowiło naruszenie przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375), zgodnie z którym do udokumentowania przypisów służą deklaracje w rozumieniu art. 3 pkt 5 Ordynacji podatkowej, z których wynika zobowiązanie podatkowe;**
- w okresie kontrolowanym Gmina Brójce złożyła deklaracje podatkowe w następujących terminach: na 2014 rok – w dniu 21 grudnia 2014 roku; na 2015 rok na – w dniu 24 kwietnia 2015 roku. **Powyższe stanowiło naruszenie art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości**

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

prawnej, jednostki organizacyjnej Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także jednostki organizacyjnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są obowiązane składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku. Przypisu podatku za 2014 rok dokonano z datą 31 grudnia 2014 roku. Należny podatek zapłacono jednorazowo w dniu 31 grudnia 2014 roku. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że organ podatkowy nie ustalił kwoty odsetek za nieterminową wpłatę I-XII raty podatku. Przypisu podatku za 2015 rok dokonano z datą 24 kwietnia 2015 roku. Należny podatek uiszczano terminowo, za wyjątkiem I-III raty. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że organ podatkowy w dniu 24 kwietnia 2015 roku ustalił kwoty odsetek za nieterminową wpłatę I-XII raty podatku za 2014 rok oraz I-III raty podatku za 2015 rok. Kwoty zaległych odsetek zapłacono w dniu 24 kwietnia 2015 roku.

Ponadto w odniesieniu do opodatkowania gruntów, budynków i budowli stanowiących własność Gminy Brójce, z przedłożonej do kontroli dokumentacji wynika, że złożenie deklaracji podatkowych przez Gminę Brójce za 2014 i 2015 rok nastąpiło w rezultacie wszczętego w dniu 31 października 2014 roku postępowania kontrolnego przez Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi. W wyniku czynności kontrolnych przeprowadzonych przez Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi, Gmina Brójce złożyła także deklaracje na podatek od nieruchomości za lata 2010-2013 oraz dokonała zapłaty podatku wraz z należnymi odsetkami w dniu 24 kwietnia 2015 roku.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2014 i 2015 plan i wykonanie dochodów w podatku od nieruchomości od osób fizycznych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2014 rok (w zł)	2015 rok (w zł)
75616 § 0310	Dochody planowane po zmianach	995.000,00	1 200.000,00
	Dochody wykonane	1 072.309,19	1 208.521,02

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2014 rok i 2015 rok

W okresie objętym kontrolą, ilość podatników - osób fizycznych w zakresie podatku od nieruchomości kształtowała się w następujący sposób: 2014 rok - 2.682 podatników oraz 2015 rok - 2.695 podatników.

Kontrolą objęto prawidłowość ustalenia wysokości podatku (wymiar), terminowość wpłat rat podatku, prowadzenie ewidencji księgowej oraz zakres podejmowanych przez organ podatkowy czynności windykacyjnych wobec piętnastu losowo wybranych podatników.

Dane dotyczące daty doręczenia decyzji podatkowej oraz wysokości podatku za lata 2014-2015 **stanowią załącznik nr 36 protokołu kontroli.**

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały, co następuje:

- podatek od nieruchomości ustalono w prawidłowej wysokości, tj. wg stawek podatku określonych przez Radę Gminy Brójce;
- przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami z ewidencji gruntów i budynków oraz w oparciu o informacje na podatek złożone przez podatników;

- w przypadkach gdy obowiązek podatkowy powstał w ciągu roku, podatek za ten rok ustalono proporcjonalnie do liczby miesięcy, od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające jego powstanie zgodnie z art. 6 ust. 1 i ust. 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz dokonywano zmiany decyzji, którą ustalono podatek, co wynikało z art. 6 ust. 8 ww. ustawy;
- decyzje doręczano przez sołtysów lub za pośrednictwem Urzędu Pocztowego. Decyzje doręczano w terminie nie późniejszym niż 14 dni przed ustawowym terminem płatności zobowiązania podatkowego zgodnie z art. 47 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa;
- należności podatkowe płacono w równych ratach w terminach ustawowych lub jednorazowo. Podatnicy objęci próbą kontroli dokonali terminowych wpłat rat podatku;
- **na podstawie decyzji wymiarowych doręczonych w 2014 i 2015 roku stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, dotyczące dokonywania przypisu podatku pod inną datą niż data doręczenia decyzji wymiarowych. Organ podatkowy dokonywał w ewidencji przypisu podatku pomimo niedoręczenia decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego. Ustalenia w tym zakresie obrazuje poniższa tabela:**

Tabela nr 2

(...)⁹

Powyższe stanowiło naruszenie przepisów § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, w związku z art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji ustalającej wysokość tego zobowiązania. W wyniku weryfikacji kart kontowych podatników stwierdzono, że organ podatkowy dokonywał wymiaru w dniu sporządzenia decyzji. Powyższe oznacza, że organ podatkowy przypisywał nieistniejące zobowiązanie podatkowe. Prawidłowym rozwiązaniem jest pojawienie się przypisu podatku w księgowości podatkowej w momencie skutecznego doręczenia decyzji ustalającej wymiar podatku.

Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od nieruchomości (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2014 rok

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak. Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	-	-
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	1	99.246,00
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	1	34.735,00 w tym: 34.014,00 rozłożenie na raty zaległości podatkowej, 721,00 rozłożenie odsetek na raty
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

2015 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	2	2.047,00 w tym: 1.941,00 umorzenie zaległości podatkowe, 106,00 umorzenie odsetek
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	1	96.208,00
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

Kontrolą objęto następujące decyzje:

1. decyzja FN.3120.07.14 z dnia 14 lipca 2014 roku w sprawie rozłożenia na raty zaległości w podatku od nieruchomości za okres I-VI 2014 rok w kwocie 34.735,00 zł (należność główna wraz z odsetkami) – data wpływu wniosku 20 czerwca 2014 roku;
2. decyzja FN.3120.01.14 z dnia 28 stycznia 2014 roku w sprawie odroczenia terminu płatności miesięcznych rat podatku od nieruchomości za 2014 rok – data wpływu wniosku 3 stycznia 2014 roku;
3. decyzja FN.3120.01.15 z dnia 4 lutego 2015 roku w sprawie odroczenia terminu płatności miesięcznych rat podatku od nieruchomości za 2015 rok – data wpływu wniosku 7 stycznia 2015 roku;
4. decyzja FN.3123.1.2015 z dnia 23 grudnia 2015 roku w sprawie umorzenia łącznego zobowiązania pieniężnego z tytułu I, II, III i IV raty podatku za 2015 rok w kwocie 1.353,00 zł oraz odsetki od zaległości podatkowych w wysokości 33,00 zł – data wpływu wniosku 24 listopada 2015 roku;
5. decyzja FN.3120.1.2015 z dnia 16 grudnia 2015 roku w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości z tytułu III i IV raty za 2013 rok oraz I, II, III, i IV raty za 2014 rok, w łącznej kwocie 588,00 zł oraz odsetki od zaległości w wysokości 73,00 zł – data wpływu wniosku 17 listopada 2015 roku.

Na podstawie przeanalizowanej dokumentacji w powyższym zakresie ustalono:

- sprawy z wniosku podatnika, dotyczące umorzeń zaległości, rozłożenia na raty zaległości oraz odroczeń terminu płatności podatku, zgodnie z art. 207 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, zostały załatwione w drodze decyzji;
- organem wydającym decyzje był Wójt Gminy;
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne ich wydania, zgodnie z art.210 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;
- instytucję umorzenia zastosowano wyłącznie do podatków, co do których upłynął termin płatności;
- wszystkie przeanalizowane decyzje wydane były na podstawie dokumentów potwierdzających opisywane we wnioskach okoliczności stanowiące podstawę zastosowania ulg w podatku, np. wyroków sądowych, zaświadczeń o zatrudnieniu, PIT-36, rachunków zysków i strat, umów kredytowych, protokołów o stanie majątkowym, zaświadczeń lekarskich oraz protokołów z oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwie.

4) Terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych

Kwoty zaległości w poszczególnych rodzajach podatków oraz zestawienie działań windykacyjnych, podejmowanych przez jednostkę w latach 2014-2015 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 1

2014 rok

Rodzaj podatku	Kwota zaległości na koniec roku	Kwota odsetek naliczona na koniec roku	Upomnienia	Upomnienia	Tytuły wykonawcze	Tytuły wykonawcze	Kwota wyegzekwowanych zaległości (oraz kwota wyegzekwowanych odsetek) także tych wcześniejszych
			Ilość	Wartość	Ilość	Wartość	
Łączne zobowiązanie pieniężne (podatek od nieruchomości, rolny i leśny) – osoby fizyczne	210 756,76	30 554,00	475	281 102,18	33	14 419,60	97 879,71 (18 823,24)
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	146 390,03	17 469,00	2	3.172,00	-	-	14 649,80 (4 124,00)
Podatek rolny – osoby prawne	0,00	0,00	-	-	-	-	6,50
Podatek leśny	3,00	0,00	-	-	-	-	0,00
Podatek od środków transportowych	22 820,50	4 898,00					11 601,50 (1 385,24)

Tabela nr 2

2015 rok

Rodzaj podatku	Kwota zaległości na koniec roku	Kwota odsetek naliczona na koniec roku	Upomnienia	Upomnienia	Tytuły wykonawcze	Tytuły wykonawcze	Kwota wyegzekwowanych zaległości (oraz kwota wyegzekwowanych odsetek) także tych wcześniejszych
			Ilość	Wartość	Ilość	Wartość	
Łączne zobowiązanie pieniężne (podatek od nieruchomości, rolny i leśny) – osoby fizyczne	208 489,26	32 844,00	420	273 432,50	42	42 644,00	100 439,93 (11 677,58)
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	74 335,91	7 785,00	Brak wystawionych upomnień				360 119,00 (90 016,92)
Podatek rolny – osoby prawne	0,00	0,00	-	-	-	-	0,00
Podatek leśny	0,00	0,00	-	-	-	-	3,00
Podatek od środków transportowych	19 397,40	6 086,0	Brak wystawionych upomnień				3 423,10 1 072,38

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2001 r. Nr 137, poz. 1541 ze zm.), wierzyciel jest zobowiązany do systematycznego kontrolowania terminowości zapłaty zobowiązań finansowych. Jeżeli podatek nie został zapłacony w terminie, organ podatkowy wysyła upomnienie, chyba że zobowiązany ma ustawowy obowiązek obliczenia lub uiszczenia należności pieniężnej bez wezwania, a zobowiązanie wynika ze złożonej deklaracji zawierającej pouczenie, że stanowi ona podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego bez uprzedniego doręczenia upomnienia. Zarówno ustawa z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 1619 ze zm.), ani powoływane rozporządzenie nie podają dokładnego terminu do wystosowania upomnienia przez organ podatkowy. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu wierzyciel wystawia tytuł wykonawczy (§5 rozporządzenia).

W kontrolowanej jednostce brak było uregulowań wewnętrznych dotyczących windykacji zobowiązań podatkowych.

Prawidłowość i terminowość podejmowania oraz przeprowadzania działań windykacyjnych, przeanalizowano na przykładzie czynności podejmowanych przez organ podatkowy w odniesieniu do zaległości z tytułu I raty 2015 roku w zakresie podatku od nieruchomości osoby prawne, II raty z roku 2014 – osoby fizyczne i II raty 2015 roku w zakresie podatku od środków transportowych, co zestawiono w poniższych tabelach:

Podatek od nieruchomości od osób prawnych – I rata 2015 r. (termin zapłaty 31 stycznia 2015 r.)

(...)¹⁰

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych – II rata 2014 r. (termin zapłaty 15 maja 2014 r.)

(...)¹¹

Podatek od środków transportowych – II rata 2015 r. (termin zapłaty 15 września 2015 r.)

(...)¹²

Powyższą próbę uzupełniono danymi dotyczącymi podatników z największymi kwotami zaległości na dzień 31 grudnia 2015 roku, w zakresie podatku od nieruchomości od osób prawnych. Skontrolowano działania windykacyjne z lat 2014-2015.

(...)¹³

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, co następuje:

- **działania windykacyjne organu podatkowego w odniesieniu do zalegających z opłatami podatku od nieruchomości od osób fizycznych i osób prawnych oraz podatku od środków transportowych były prowadzone niesystematycznie. Stwierdzono brak podejmowania działań lub podejmowanie tychże działań ze znaczną zwłoką. W odniesieniu do podatników zalegających z opłatami podatku od nieruchomości od osób fizycznych, większość tytułów wykonawczych wystawiono dopiero w trakcie prowadzonej przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi kontroli kompleksowej. Wskazać należy, że zaniechanie lub podejmowanie działań windykacyjnych ze znaczną zwłoką stanowi naruszenie postanowień: [1] rozporządzenia Ministra Finansów dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji obowiązującego do 20 maja 2014 roku, zgodnie z którym to § 3 ust. 1 rozporządzenia po upływie terminu płatności danego zobowiązania powinno być wystawione dłużnikowi upomnienie, określające termin jego zapłaty, a w myśl § 5 ust. 1 cytowanego rozporządzenia po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu powinien być wystawiony tytuł wykonawczy. Windykację każdej nieuiszczonej w obowiązującym terminie raty podatku, przeprowadza się przed upływem terminu wpłaty kolejnej; [2] rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu**

sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 656) obowiązującego od 20 maja 2014 roku, zgodnie z którym to § 5 wierzyciel niezwłocznie doręcza zobowiązanemu upomnienie, w przypadku, gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo, gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy;

- ewidencja upomnień i tytułów wykonawczych prowadzona była komputerowo na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji obowiązującego do 20 maja 2014 roku oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych;
- ewidencja upomnień w okresie do 20 maja 2014 roku prowadzona była wg wzoru określonego w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia i spełniała wymogi określone w § 4 ust. 3 cytowanego powyżej rozporządzenia, zaś ewidencja tytułów wykonawczych prowadzona była wg wzoru określonego w załączniku nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku i spełniała wymogi określone w § 7 ust. 2 cytowanego rozporządzenia. Ewidencja upomnień i tytułów wykonawczych prowadzona od dnia 20 maja 2014 roku spełniała wymogi § 5 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych.

2. DOCHODY Z MAJĄTKU

Zapisami obowiązującego w objętym kontrolą okresie regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy Brójce wprowadzonego zarządzeniem nr 78/2005 Wójta Gminy Brójce z 30 grudnia 2005 roku, zadania w zakresie administrowania nieruchomościami stanowiącymi własność gminy, tworzenia zasobów gruntów na cele budowlane, wykonywania czynności mających na celu zbycie, obciążenie, najem i dzierżawę nieruchomości stanowiących własność gminy, w tym zasobów mieszkaniowych, prowadzenie spraw użytkowania wieczystego oraz zarząd nieruchomościami powierzono Zespołowi do spraw gospodarki przestrzennej obejmującemu stanowiska: ds. gospodarki przestrzennej, ds. gospodarki nieruchomościami, ds. geodezji. Jak wynikało z dokonanych w trakcie kontroli ustaleń, powyższe zapisy nie były zgodne z faktyczną strukturą organizacyjną Urzędu i funkcjonującymi stanowiskami realizującymi zadania z powyższego zakresu.

W okresie objętym kontrolą zadania dotyczące gospodarki gruntami wykonywał zatrudniony na stanowisku ds. gospodarki nieruchomościami i inwestycji inspektor Paweł Gondzio, co wynikało z zakresu czynności sporządzonego i przyjętego z datą 14 marca 2008 roku.

Gmina Brójce sporządzała informacje o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego zawierające dane określone uregulowaniami art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, co kontrolujące ustaliły na podstawie okazanych: *Informacji o stanie mienia komunalnego za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku* i *Informacji o stanie mienia komunalnego za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku.*

Rada Gminy Brójce nie określiła zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości, a w analizowanym okresie czynności takie dokonywane były na podstawie stosownych uchwał organu stanowiącego. Uchwałą nr XXVI/175/2008 Rady Gminy Brójce z dnia 5

grudnia 2008 roku w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawierania umów najmu, dzierżawy lub użytkowania nieruchomości stanowiących własność Gminy Brójce, organ stanowiący określił zasady gospodarowania zasobem Gminy w zakresie zawierania umów najmu, dzierżawy i użytkowania wyrażając zgodę na bezprzetargowe zawieranie przez strony kolejnych umów na tę samą nieruchomość pod warunkiem zachowania dotychczasowego wynikającego z poprzednio zawartej umowy, przeznaczenia nieruchomości, a zawarcie kolejnej umowy następuje na czas określony do 3 lat.

Wójt Gminy Brójce nie sporządził planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, co było wymagane zapisami art. 23 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (obecnie tekst jednolity z 2015 roku, Dz. U. nr 782 ze zm.), w tym planu na lata objęte kontrolą.

Planowane dochody z majątku Gminy Brójce na lata 2014 i 2015, kontrolujące ustaliły na podstawie zapisów:

- uchwały nr LI/273/2013 Rady Gminy Brójce z dnia 30 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na rok 2014 rok, którą w odniesieniu do planowanych dochodów z majątku, w tabeli nr 1 Plan dochodów budżetu Gminy Brójce na 2014 rok w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo 01095 Pozostała działalność § 0750 z tytułu dzierżawy i najmu składników majątkowych zaplanowano kwotę 3.000,00 zł, w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa zaplanowano wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste w § 0470 w kwocie 37.352,00 zł, w § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych oraz innych umów o podobnym charakterze, z najmu i dzierżaw zaplanowano w kwotę 170.000,00 zł, oraz w **§ 0870 wpływy ze sprzedaży składników majątkowych w wysokości 400.000,00 zł, w którym ujmowano również wpływy z tytułu odpłatnego nabycia nieruchomości**. Po zmianach w trakcie roku budżetowego, na 31 grudnia 2014 roku plan zamknął się kwotami: w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo § 0750 z tytułu dzierżawy i najmu składników majątkowych - 3.000,00 zł, w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa w § 0470 wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste - 16.352,00 zł, w § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych - 170.000,00 zł, w § 0760 wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności - 98.000,00 zł oraz w **§ 0870 wpływy ze sprzedaży składników majątkowych - 231.000,00 zł. Sposób zaklasyfikowania planowanych dochodów z tytułu zbycia nieruchomości, był niezgodny z uregulowaniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. nr 38, poz. 207 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku poz. 1053 ze zm.)** zgodnie z którym wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości należy klasyfikować w § 077.
- uchwały nr V/17/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 27 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na rok 2015, w której tabeli nr 1 ujęto: dochody z dzierżawy i najmu w kwocie 3.000,00 zł w dziale 010 rozdział 01095 § 0750 oraz w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa: § 0470 wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości w kwocie 14.726,00 zł, § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych w wysokości 170.000,00 zł oraz w **§ 0870** wpływy ze sprzedaży składników majątkowych w kwocie 580.000,00 zł. Na 31 grudnia 2014 roku, tj. po zmianach dokonanych w trakcie roku budżetowego, dochody z majątku zaplanowano: w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo rozdział 01095 w § 0750 dzierżawa i najem 3.000,00 zł, w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa rozdział 70005 w § 0470 wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i

użytkowanie wieczyste - 22.726,00 zł, w § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych - 170.000,00 zł, nie planowano wpływów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (§ 0760), a z tytułu sprzedaży składników majątkowych **w § 0870** zaplanowano 180.000,00 zł.

Jak ustnie wyjaśniła Skarbnik Gminy, dochody z majątku gminy ujęto w budżecie Gminy Brójce na 2014 i 2015 rok na podstawie danych przekazanych przez inspektora ds. gospodarki nieruchomościami i inwestycji. W Urzędzie nie funkcjonowały procedury określające terminy i formę przekazywania informacji do planu dochodów i wydatków budżetu. Jak wynikało z ustnej informacji Skarbnik Gminy pracownicy przekazywali dane do opracowania projektu budżetu w formie notatek sporządzonych na wewnętrznym, niesformalizowanym druku. Kontrolującym nie okazano dokumentów stanowiących podstawę zaplanowania w budżecie Gminy na rok 2014 i 2015 dochodów z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości stanowiących własność Gminy Brójce, z których wynikałoby wskazanie konkretnych nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w poszczególnych latach wraz ze wskazaniem kwot planowanych do pozyskania, co pozwoliłoby na dokonanie ustaleń w zakresie dysponowania przez organ wykonawczy uchwałami Rady Gminy Brójce w sprawie przeznaczenia do sprzedaży konkretnych składników majątku Gminy, a co za tym idzie zweryfikowanie podstaw ujętych w budżecie wielkości oraz podejmowania działań mających na celu realizację planowanych w tym zakresie dochodów.

Analiza zestawienia zasobu nieruchomości stanowiącego własność Gminy Brójce w odniesieniu do planowanych dochodów z majątku wykazała, że jednostka dysponowała majątkiem uzasadniającym ujęcie w planie przedmiotowych dochodów.

Analiza podstaw ujęcia w budżecie Gminy Brójce dochodów z tytułu użytkowania i użytkowania wieczystego, dzierżawy i najmu składników majątkowych wykazała, że opłaty określone w umowach dotyczących oddania w te formy władania zasobów Gminy, uzasadniały wysokość kwot ujętych w planie dochodów budżetu na 2014 i 2015 rok w tym zakresie.

Uchwałą nr X/51/2011 Rady Gminy Brójce z dnia 28 czerwca 2011 roku w sprawie określenia szczególnych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Brójce i jej jednostkom podległym oraz wskazania organu uprawnionego do udzielania tych ulg, organ stanowiący określił szczegółowe zasady, sposób i tryb stosowania ulg w odniesieniu do wierzytelności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny. Przedmiotowa uchwała weszła w życie z dniem 10 września 2011 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 26 sierpnia 2011 roku, nr 245, poz. 2562. Jak wynika z danych ewidencji księgowej oraz oświadczenia Skarbnika Gminy, w latach 2014-2015 nie udzielano ulg z tytułu należności cywilnoprawnych, a stosowne oświadczenie w tym zakresie **stanowi załącznik nr 37 protokołu kontroli.**

Nabywanie nieruchomości

Plan wydatków na 2015 rok określony tabelą nr 2 do powołanej wyżej uchwały w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na 2015 rok nie obejmował wydatków majątkowych w zakresie nabycia nieruchomości, a po zmianach według stanu na 31 grudnia 2015 roku, w dziale 700 rozdział 70005 § 6050 ujęto kwotę 15.000,00 zł, jak wynikało ze sprawozdania opisowego z wykonania budżetu, planowaną na nabycie udziałów w prawie własności nieruchomości. Powyższy wydatek nie został zrealizowany, co wynikało z ww. sprawozdania, danych zawartych w sprawozdaniu Rb-28S sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2015 roku oraz informacji udzielonych przez Skarbnika Gminy.

Uchwałą nr LI/273/2013 Rady Gminy Brójce z dnia 30 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na 2014 rok, jak również według planu po zmianach w budżecie Gminy Brójce nie przewidywano wydatków majątkowych w dziale 700 rozdział 70005 § 6050, a brak realizacji wydatków w tym zakresie potwierdzają dane wykazane w sprawozdaniu Rb-28S sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2014 roku.

Z powyższych danych wynika, że w latach 2014 - 2015 roku Gmina Brójce nie dokonała odpłatnego nabycia nieruchomości do mienia komunalnego, a powyższe potwierdzają dane zamieszczone w *Informacji o stanie mienia komunalnego Gminy Brójce* za 2014 i 2015 rok oraz oświadczenie Skarbnika Gminy, które **stanowi załącznik nr 38 protokołu kontroli**.

Z danych zawartych w ww. *Informacjach o stanie mienia komunalnego Gminy Brójce* wynika, że w badanym okresie Gmina nabyła w drodze darowizny prawo własności nieruchomości: w 2014 roku o powierzchni 0,0160 ha i w 2015 roku 0,0397 ha.

Analiza okazanej kontrolującym dokumentacji dotyczącej nabycia w 2015 roku działki o numerze ewidencyjnym 60/5 w obrębie 2 Bukowiec o powierzchni 0,0397 ha, wykazała, że:

- na wniosek właścicieli działki położonej we wsi Bukowiec, ul. Tulipanowa oznaczonej numerem ewidencyjnym 60/5 o przejęcie w formie darowizny na rzecz Gminy Brójce ww. działki z przeznaczeniem pod utworzenie/poszerzenie dróg gminnych złożony w dniu 14 maja 2015 roku, w dniu 21 lipca 2015 roku uchwałą nr XIV/58/2015 Rada Gminy Brójce wyraziła zgodę na nabycie w drodze darowizny przez Gminę Brójce części nieruchomości obejmującej ww. działkę gruntu,
- w wykonaniu powyższej uchwały, w dniu 27 sierpnia 2015 roku Wójt Gminy Brójce podpisał z właścicielami (na mocy wspólności ustawowej) działki o numerze ewidencyjnym 60/5 i obszarze 0,0397 ha w obrębie geodezyjnym Bukowiec protokół uzgodnień, którym ustalono wartość przedmiotu darowizny na kwotę 11.910,00 zł określając, iż koszty sporządzenia umowy w formie aktu notarialnego jak również koszty stosownych wpisów w księdze wieczystej ponosi nabywca. Przedmiotowy protokół uzgodnień nie został kontrasygnowany przez Skarbnik Gminy, a kontrolującym okazano pismo GP.6822.2.2.2015.PG z 27 sierpnia 2015 roku podpisane przez Skarbnik Gminy, potwierdzające posiadanie środków finansowych związanych z kosztami przyjęcia darowizny powyższej działki gruntu,
- na mocy aktu notarialnego repertorium A nr 45176/2015 z dnia 1 października 2015 roku – umowa darowizny, Wójt Gminy Brójce działając na rzecz Gminy Brójce nabył do jej zasobu z przeznaczeniem na utworzenie dalszego ciągu drogi gminnej – ulicy Tulipanowej nieruchomość stanowiącą działkę gruntu o numerze ewidencyjnym 60/5 w obrębie 2 Bukowiec o obszarze 0.0397 ha, a wartość darowizny określono na 11.910,00 zł,
- na podstawie faktury nr 127/2015 z dnia 1 października 2015 roku wystawionej przez Kancelarię Notarialną w Łodzi dokonano zapłaty kwoty 1.171,16 zł pobranej z tytułu opłat sądowych, wniosku wieczystoksięgowego, wypisów i taksy notarialnej, co potwierdzał wyciąg bankowy nr 196/2015 z dnia 7 października 2015 roku poz. 2008, a powyższą operację zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 402-430 Ma 201-148 Ma 998 i Wn 201-148 Ma 130-2 z klasyfikacją budżetową dział 750 rozdział 750023 § 4300, tj. bezpośrednio w koszty. **Nieujęcie w wartości środka trwałego kosztów jego pozyskania nie było zgodne z zasadami rachunkowości określonymi zapisami art. 28 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości**, którymi określono, że środki trwałe wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, a cena nabycia, to cena zakupu obejmująca kwotę należną sprzedającemu powiększoną o koszty

bezpośrednio związane z zakupem. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny – jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu. W opisywanym przypadku wartość przedmiotu darowizny została określona protokołem uzgodnień i aktem notarialnym i winna zostać powiększona o opisane wyżej koszty notarialne,

- **nabycie działki o numerze ewidencyjnym 60/5 w obrębie 2 Bukowiec nie zostało odnotowane w ewidencji analitycznej i syntetycznej prowadzonej przez Urząd Gminy Brójce, co wskazuje na nieodzwierciedlanie w księgach rachunkowych jednostki rzeczywistego stanu jej majątku. Brak zaewidencjonowania i w konsekwencji wykazania w majątku Gminy Brójce nabytego środka trwałego świadczy o naruszeniu zasad rachunkowości określonych uregulowaniami art. 24 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, tj. nierzetelnym i niebieżącym dokonywaniu zapisów w księgach rachunkowych.** Zgodnie z powołanym wyżej przepisem prawa księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, przy czym księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty oraz za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań.

Ponadto wskazać należy, że **brak odnotowania w urządzeniach księgowych jednostki nabycia opisywanego gruntu pozostawał w sprzeczności z obowiązującymi w Urzędzie Gminy Brójce uregulowaniami wewnętrznymi określonymi zarządzeniem nr 104/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości, zarządzeniem nr 60/2011 z dnia 30 września 2011 roku w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku wewnętrznego instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie oraz zarządzeniem nr 89/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie zasad prowadzenia ewidencji gruntów stanowiących własność i współwłasność lub będących w użytkowaniu wieczystym gminu oraz Skarbu Państwa ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 8/2016 z dnia 12 lutego 2016 roku.**

*Kserokopia aktu notarialnego repertorium A 4517/2015 z dnia 1 października 2015 roku, protokołu uzgodnień z dnia 27 sierpnia 2015 roku, pisma GP.6822.2.2.2015 Skarbnika Gminy, faktury nr 127/2015 oraz wydruku z ewidencji księgowej stanowi **akta kontroli** strony 90-98.*

Wyjaśnienie w sprawie zasad zaewidencjonowania kosztów związanych z przyjęciem środka trwałego oraz niezaewidencjonowania działki nr 60/5 obręb 2 Bukowiec w ewidencji jednostki złożyła Skarbnik Gminy i **stanowi ono załącznik nr 39 protokołu kontroli.**

Jak wynika z wyjaśnienia Skarbnik Gminy, nabycia działki nr 60/5 w obrębie 2 Bukowiec nie ujęto w ewidencji księgowej Urzędu Gminy wobec nieprzekazania stosownych dokumentów stanowiących podstawę dokonania zapisów w urządzeniach księgowych.

Powyższe wskazuje na nieprawidłowości w zakresie przestrzegania obowiązujących w Urzędzie uregulowań wewnętrznych, niewłaściwe funkcjonowanie procedur kontroli wewnętrznej i zarządczej, co skutkowało nie ujęciem w wartości środków trwałych wszystkich składników majątku jednostki.

Darowizna

Zgodnie z *Informacją o stanie mienia komunalnego Gminy Brójce za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku* jednostka dokonała darowizny nieruchomości o powierzchni 1,1404 ha na cele szczególne.

Uchwałą nr XXXIII/200/2013 Rady Gminy Brójce z dnia 24 stycznia 2013 roku w sprawie darowizny części nieruchomości na cel publiczny, organ stanowiący na podstawie art. 13 ust. 1, 2 i 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami wyraził zgodę na dokonanie darowizny nieruchomości położonej w obrębie 11 Stefanów, oznaczonej jako działka o numerze ewidencyjnym 76/12 o pow. 1,1404 ha. Przeniesienie własności przedmiotowej działki gruntu nastąpiło na mocy aktu notarialnego repertorium A 5687/2014 w dnia 14 listopada 2014 roku, którego koszty pokrył obdarowany – Rzymskokatolicka Parafia Świętego Rafała Kalinowskiego w Łodzi.

Darowana nieruchomość została wyodrębniona w wyniku podziału działki gruntu o numerze ewidencyjnym 76/1 położonej w obrębie Stefanów zatwierdzonego decyzją Wójta Gminy Brójce GP.6831.47.1.2012.EW z 10 października 2014 roku, która stała się ostateczna z dniem 27 października 2014 roku, a którym wydzielono, między innymi, działkę gruntu o numerze ewidencyjnym 76/12 z przeznaczeniem pod powiększenie istniejącego cmentarza. Stan prawny działki gruntu o numerze ewidencyjnym 76/1 w obrębie Stefanów, która uległa opisanemu wyżej podziałowi i której część była przedmiotem darowizny, uregulowany był w księdze wieczystej LD1M/00161285/1, a podstawą wpisu był akt notarialny rep. A nr 4190/2002 z dnia 13 sierpnia 2002 roku.

Kontrolujące ustaliły, że do ewidencji analitycznej środków trwałych - gruntów, na podstawie ww. aktu notarialnego przyjęto środek trwały o numerze inwentarzowym 0/12 określony jako „grunty Stefanów – Posada” ze wskazaniem wartości na kwotę 31.000,00 zł, **zaś karta środka trwałego nie zawierała danych dotyczących powierzchni gruntów, numerów ewidencyjnych działek, informacji o podziale zatwierdzonym decyzją GP.6831.47.1.2012.EW z 10 października 2014 roku oraz zbyciu części nieruchomości w drodze opisanej wyżej darowizny. Operacja zbycia ww. działki gruntu nie została odnotowana w ewidencji analitycznej oraz syntetycznej. Powyższe wskazuje na prowadzenie ksiąg rachunkowych jednostki z naruszeniem zasad określonych zapisami art. 24 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości**, zgodnie z którymi księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, a księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie, między innymi, obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych.

Kserokopia wydruku karty środka trwałego, decyzji zatwierdzającej podział oraz aktu notarialnego repertorium A 5687/2014 z 14 listopada 2014 roku stanowią akta kontroli strony 99-105.

W dniu 8 grudnia 2014 roku oraz 2 stycznia 2015 roku obdarowany – Rzymskokatolicka Parafia Świętego Rafała Kalinowskiego w Łodzi złożyła deklarację na podatek rolny.

2.1. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości

Dochody z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego w budżecie Gminy Brójce na lata 2014-2015 oraz sprawozdaniach z jego realizacji ujęto w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa, rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami § 0870 wpływy ze sprzedaży składników majątkowych, co opisano we wcześniejszej części niniejszego protokołu.

Dane dotyczące planowanych, planowanych po zmianach i wykonanych dochodów w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa, rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami ustalone na podstawie opisanych wyżej uchwał Rady Gminy w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2014 i 2015, zmian przedmiotowych uchwał oraz sprawozdań Rb-27S sporządzonych według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2015 roku przedstawiono poniżej:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12. 2014 rok w dziale 700, rozdział 70005 §0870	450.000,00	231.000,00	217.260,00
w tym dochody z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego			200.160,00
31.12.2015 rok w dziale 700, rozdział 70005 §0870	580.000,00	180.000,00	210.211,46
w tym dochody z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego			209.259,20

Wskazać należy, że ww. dochody pochodziły zarówno z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości jak i ze sprzedaży innych składników majątku Gminy. W tabeli wyodrębniono, w zakresie zrealizowanych dochodów, wpływy uzyskane z tytułu zbycia prawa własności nieruchomości.

Z danych przedstawionych w tabeli obrazującej finansowe wykonanie planu w dziale 700 rozdział 70005 wynika, że realizacja planu w tym zakresie sprzedaży składników majątkowych w 2014 roku w odniesieniu do planu po zmianach wyniosła 94,05%, zaś w stosunku do planu pierwotnego – 48,28%. W 2014 roku dochody w dziale 700 rozdział 70005 § 0870 zrealizowano w kwocie 210.211,46 zł stanowiącej 116,78% planu po zmianach, a 36,24% pierwotnego planu dochodów z tego tytułu.

Rzeczowe i finansowe wykonanie dochodów ze sprzedaży nieruchomości za lata 2014-2015 zestawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 40 protokołu kontroli*.

Z ww. zestawienia wynika, że:

- w 2014 roku dokonano zbycia dwóch nieruchomości o łącznej powierzchni 0,3111 ha, w tym: jedna sprzedaż w drodze bezprzetargowej z udzieleniem bonifikaty oraz jedna w przetargu nieograniczonym, za łączną kwotę 200.160,00 zł,
- w 2015 roku sprzedano cztery nieruchomości, tj. trzy działki gruntu **o łącznej powierzchni 0,3736 ha, co nie było zgodne z danymi wykazanymi w Informacji o stanie mienia komunalnego za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, część Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego, gdzie wykazano sprzedaż nieruchomości o powierzchni 0,1672 ha** oraz w części **Dane o dochodach uzyskanych z tytułu prawa własności, w której z tytułu sprzedaży nieruchomości wykazano kwotę 79.878,20 zł**, która nie była zgodna z zapisami ewidencji księgowej i sprawozdaniem Rb-27S sporządzonym wg. stanu na 31 grudnia 2015 roku, gdzie dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości wykazano na kwotę 209.259,20 zł. Ponadto w 2015 roku Gmina Brójce zbyła jeden lokal mieszkalny z udziałem w częściach wspólnych nieruchomości.

Sprzedaż nieruchomości w drodze przetargu

Zarządzeniem nr 81/2014 z dnia 16 grudnia 2014 roku Wójt Gminy Brójce powołał komisję przetargową do rozporządzania zasobem nieruchomości Gminy Brójce, a przedmiotowe zarządzenie weszło w życie z dniem 16 grudnia 2014 roku i było poprzedzone zarządzeniem nr 84/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 16 grudnia 2010 roku w sprawie powołania komisji przetargowej na rozporządzanie zasobem nieruchomości Gminy Brójce zmienionym zarządzeniem nr 21/2012 Wójta Gminy Brójce z dnia 14 maja 2012 roku.

Przedmiotowymi zarządzeniami powołano komisję przetargową w sześciuosobowym składzie ze wskazaniem przewodniczącego – Sekretarz Gminy Paweł Piasta i zastępcy przewodniczącego – inspektor Paweł Gondzio oraz określeniem, że komisja pracuje w co najmniej trzyosobowym, a od 16 grudnia 2014 roku, czterosobowym składzie z udziałem przewodniczącego lub jego zastępcy. Powyższe było zgodne z uregulowaniami § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. nr 207, poz. 2108 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 1490).

Treść *Regulaminu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na rozporządzanie zasobem nieruchomości Gminy Brójce* określił Wójt Gminy Brójce załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 85/2010 z dnia 16 grudnia 2010 roku obowiązującym do 16 grudnia 2014 roku, tj. do dnia wejścia w życie zarządzenia nr 82/2014 Wójta Gminy Brójce w sprawie zatwierdzenia regulaminu do przeprowadzania przetargów oraz rokowań na rozporządzanie zasobem nieruchomości Gminy Brójce.

Analizie poddano procedurę zbycia w latach 2014-2015 trzech nieruchomości stanowiących własność Gminy Brójce, tj.:

- w 2014 roku nieruchomości położonej w obrębie Bukowiec obejmującej działki o numerach ewidencyjnych 205/1 o powierzchni 0,1633 ha i 206/95 o powierzchni 0,1418 ha w trybie przetargu ustnego nieograniczonego,
- w 2015 roku nieruchomości obejmującej działki położone w Bukowcu oznaczone numerami ewidencyjnymi 430/22 o pow. 0,1249 ha i 432/8 o powierzchni 0,0815 ha w przetargu nieograniczonym oraz lokalu mieszkalnego wraz z udziałami w nieruchomości wspólnej położonego w miejscowości Wola Rakowa, ul. Tuszyńska 8 m. 7 sprzedanego bezprzetargowo na rzecz najemcy na zasadach określonych zapisami art. 34 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 1774 ze zm.)

Sprzedaż nieruchomości położonej w obrębie Bukowiec obejmującej działki o numerach ewidencyjnych 205/1 i 206/95

Uchwałą nr XLI/230/2013 z dnia 14 czerwca 2013 roku w sprawie sprzedaży części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Brójce, Rada Gminy Brójce przeznaczyła do sprzedaży w trybie przetargu nieograniczonego nieruchomości określoną załącznikiem do uchwały, tj. nieruchomość zabudowaną położoną w obrębie Bukowiec obejmującą działki o numerach ewidencyjnych 205/1 i 206/95. Wskazać należy, że tryb przetargowy zbycia nieruchomości stanowi podstawowy tryb sprzedaży nieruchomości stanowiących zasób publicznych, co określono zapisami art. 37 ust. 1 ww. ustawy, zaś sposób i tryb przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Wobec powyższego Wójt, jako podmiot gospodarujący gminnym zasobem nieruchomości, co określa art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, podejmuje działania mające na celu realizację decyzji organu stanowiącego w sprawie zbycia nieruchomości, w granicach określonych ww. rozporządzeniem. W świetle opisanych wyżej przepisów prawa, określenie przez radę gminy rodzaju przetargu jest ingerencją w kompetencje organu wykonawczego.

W wykonaniu ww. uchwały Wójt Gminy Brójce zlecił opracowanie operatu szacunkowego określającego wartość rynkową nieruchomości, którą rzeczoznawca majątkowy o numerze uprawnień 5009 operatem szacunkowym z dnia 28 października 2013 roku określiła na 245.842,00 zł.

Zarządzeniem nr 56/2013 z dnia 14 listopada 2013 roku w sprawie przeznaczenia do sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy Brójce, Wójt Gminy określił przeznaczone do sprzedaży nieruchomości, w tym działki gruntu o numerach ewidencyjnych 205/1 i 206/95 w obrębie Bukowiec. Wywieszenie wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży stanowiącego załącznik do ww. zarządzenia w siedzibie organizatora przetargu udokumentowano stosowną notatką merytorycznego pracownika, publikację w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 14 listopada 2013 roku potwierdzał stosowny wydruk. Ogłoszenie o wywieszeniu wykazu ukazało się w gazecie lokalnej „Polska-Dziennik Łódzki” z dnia 19 listopada 2013 roku.

Wykaz zawierał wszystkie elementy określone art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, z tym że zamiast ceny nieruchomości (zgodnie z art. 35 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami) wpisano kwotę netto w wysokości ustalonej nieco powyżej wartości określonej operatem szacunkowym.

Ww. wykaz wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu na okres od 19 listopada 2013 roku do 10 grudnia 2013 roku, tj. zgodny z wymogiem wynikającym z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, a w jego treści wskazano sześciotygodniowy termin, od wywieszenia wykazu, do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy.

Zarządzeniem nr 1/2014 z dnia 10 stycznia 2014 roku w sprawie ogłoszenia ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Brójce, Wójt Gminy ogłosił pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości określonej załącznikiem nr 1 do zarządzenia. Załącznikiem nr 2 do przedmiotowego zarządzenia określono warunki udziału w przetargu, miejsce przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż działek położonych w obrębie Bukowiec o numerach ewidencyjnych 205/1 i 206/95, wysokość ceny wywoławczej, wysokość, termin i zasady dokonania wpłaty wadium, ustalając termin przetargu na dzień 18 lutego 2014 roku godz. 10⁰⁰.

W treści ogłoszenia zawarto elementy wymagane zapisami art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz określone § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Wadium ustalono w wysokości 12.300,00 zł stanowiącej 5,00% ceny wywoławczej, tj. zgodnej z uregulowaniami ust. 2 § 4 powyższego rozporządzenia oraz uregulowania wewnętrznego, formę i termin jego wniesienia określając zgodnie z ust. 4 i 6 powołanego § 4. W ogłoszeniu zawarto informacje dotyczące zwrotu wadium oraz zaliczenia wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę na poczet ceny nabycia oraz zgodne z zapisami art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, pouczenie dotyczące skutków uchylenia się od zawarcia umowy sprzedaży. W ogłoszeniu wskazano kolumnę określającą postąpienie minimalne w złotych, w której nie zawarto tej wartości wskazując, że minimalne postąpienie wynosi 1% ceny wywoławczej.

Nie udokumentowano dokonania przeliczenia ceny wywoławczej nieruchomości na euro zgodnie z zapisami § 6 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości z tym, że w okazanej kontrolującym dokumentacji znajdował się wydruk

sporządzony 10 stycznia 2014 roku ze strony internetowej Narodowego Banku Polskiego określający kursy walut, z którego wynikało, że kurs euro na ten dzień wynosił 4,1776 zł. Z dokonanego przez kontrolujące przeliczenia wg. ww. kursu wynikało, cena wywoławcza stanowiła 59.026,78 euro, wobec czego z § 6 ust. 1, 4 i 7 ww. rozporządzenia wynikał obowiązek podania do publicznej wiadomości ogłoszenia o przetargu co najmniej 30 dni przed wyznaczonym terminem przetargu, zamieszczenia ogłoszenia o przetargu w prasie lokalnej ukazującej się nie rzadziej niż raz w tygodniu oraz na stronie internetowej właściwego organu.

Ogłoszenie o przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż ww. nieruchomości upubliczniono w dniu 10 stycznia 2014 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy, co potwierdzała stosowna adnotacja merytorycznego pracownika, tj. po upływie terminu określonego zapisami art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, co było zgodne z uregulowaniami art. 38 ust. 2 ww. ustawy, w terminie spełniającym wymogi § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Zamieszczenie ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej udokumentowano wydrukiem z dnia 10 stycznia 2014 roku. Ogłoszenie zamieszczono w Dzienniku Łódzkim z dnia 14 stycznia 2014 roku, tj. codziennej gazecie obejmującej swoim zasięgiem, między innymi, powiat łódzki wschodni, na terenie którego zlokalizowana jest Gmina Brójce. Powyższe wypełniało wymogi określone § 6 ust. 1, 4 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości oraz art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami z tym, że ww. przepisy prawa określają wymóg publikacji ogłoszenia na stronach internetowych właściwego urzędu, a nie w Biuletynie Informacji Publicznej.

Podpisana przez komisję przetargową w czteroosobowym składzie notatka z dnia 17 lutego 2014 roku potwierdzała brak dokonania w wymaganym terminie, tj. do 14 lutego 2014 roku wpłat wadium. Protokół GP.6840.5.4.2013.PG podpisany przez komisję przetargową działającą w czteroosobowym składzie, w tym jej przewodniczącego, zawierał informacje wymagane zapisami § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia i potwierdzał zakończenie przetargu wynikiem negatywnym. Wywieszenie informacji o wyniku przetargu, podpisanej w dniu 18 lutego 2014 roku przez Wójta Gminy Brójce, potwierdza notatka merytorycznego pracownika o jej upublicznieniu na okres od 18 do 26 lutego 2014 roku spełniający wymogi § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

Zarządzeniem nr 11/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 27 lutego 2014 roku w sprawie ogłoszenia ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Brójce ogłoszono drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości określonej załącznikiem nr 1 do zarządzenia, zaś *Warunki uczestnictwa w przetargu* określono załącznikiem nr 2 do przedmiotowego zarządzenia.

W załączniku nr 2 do zarządzenia w sprawie ogłoszenia przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż przedmiotowej nieruchomości określono, że jest to drugi przetarg na zbycie ww. nieruchomości i zawarto elementy wymagane uregulowaniami art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Cenę wywoławczą nieruchomości określono na kwotę 241.000,00 zł, tj. zgodnie z uregulowaniami art. 67 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zaś wadium w wysokości 12.100,00 zł stanowiącej 5,00% ceny wywoławczej ustalono zgodnie z zapisami ust. 2 § 4 ww. rozporządzenia. Termin i formę wniesienia wadium wskazano zgodnie z § 4 ust. 4 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z

dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. W treści załącznika zawarto informacje dotyczące zwrotu wadium oraz zaliczenia wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę na poczet ceny nabycia a także pouczenie dotyczące skutków uchylenia się od zawarcia umowy sprzedaży. Termin przetargu określony na 7 kwietnia 2014 roku godz. 10⁰⁰ w siedzibie Urzędu ustalono zgodnie z uregulowaniami art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Ogłoszenie zamieszczono: w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Brójce, co udokumentowano wydrukiem z dnia 4 marca 2014 roku, w dniu 27 lutego 2014 roku na okres do 8 kwietnia 2014 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy, co potwierdzała stosowna adnotacja merytorycznego pracownika i gazecie codziennej Polska Dziennik Łódzki z dnia 4 marca 2014 roku, czym spełniono wymogi określone § 6 ust. 1 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości oraz art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Z notatki podpisanej przez czterech członków komisji przetargowej, w tym jej przewodniczącego wynikało, że w wymaganym terminie, tj. w dniu 4 kwietnia 2014 roku, w ustalonej przez organizatora przetargu formie i wysokości, wadium wpłacił jeden oferent, który w dniu 7 kwietnia 2014 roku, tj. zgodnie z pkt 6 *Regulaminu* złożył oświadczenie o zapoznaniu się z warunkami oraz przedmiotem przetargu.

Protokół II przetargu ustnego nieograniczonego przeprowadzonego w dniu 7 kwietnia 2014 roku zawierający wszystkie elementy wymagane zapisami § 10 ust. 1 rozporządzenia, został podpisany przez czterech członków komisji przetargowej, w tym jej przewodniczącego i stwierdzał, że do przetargu wpłynęło jedno wadium, a oferent, który je uiścił złożył oświadczenie wymagane *Warunkami uczestnictwa w przetargu* i został dopuszczony do licytacji, jednak mimo trzech wywołań nie zaproponował postąpienia. Wobec powyższego komisja przetargowa stwierdziła zakończenie przetargu wynikiem negatywnym. Informacja o wyniku przetargu, zawierająca dane określone § 12 ww. rozporządzenia, została w dniu 7 kwietnia 2014 roku podpisana przez Wójta Gminy Brójce, zaś jej wywieszenie na okres wymagany ww. przepisem prawa potwierdzała stosowna notatka merytorycznego pracownika.

Dokonanie wpłaty wadium potwierdzał wyciąg bankowy nr 4 poz. 499 z dnia 25 marca 2014 roku, a operację powyższą zaewidencjonowano: Wn 139 Ma 240-2, zaś jego zwrot w dniu 8 kwietnia 2014 roku dokumentował wyciąg bankowy nr 5/2014 poz. 653, co zaewidencjonowano w urządzeniach księgowych Wn 240 Ma 139.

W dniu 11 czerwca 2014 roku Wójt Gminy Brójce wydał zarządzenie nr 36/2014 w sprawie ogłoszenia ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Brójce, w którego treści ogłoszono trzeci przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości określonej załącznikiem nr 1 do zarządzenia *Warunki uczestnictwa w przetargu* ustalając załącznikiem nr 2 do ww. zarządzenia.

Przedmiotowe zarządzenie zawierało elementy wymagane uregulowaniami art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Cenę wywoławczą nieruchomości określono na kwotę 195.000,00 zł, tj. zgodnie z uregulowaniami art. 67 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zaś wadium w wysokości 10.000,00 zł stanowiło 5,12% ceny wywoławczej, co było zgodne z zapisami ust. 2 § 4 ww. rozporządzenia. Termin, do 17 lipca 2014 roku, wniesienia wadium w gotówce ustalono zgodnie z § 4 ust. 4 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. W treści załącznika nr 2 do zarządzenia zawarto

informacje dotyczące zwrotu wadium, zaliczenia wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę na poczet ceny nabycia oraz pouczenie dotyczące skutków uchylecia się od zawarcia umowy sprzedaży. Termin przetargu określony na 21 lipca 2014 roku godz. 10⁰⁰ w siedzibie Urzędu ustalono zgodnie z uregulowaniami art. 39 ust. 1 ww. ustawy.

Ogłoszenie zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Brójce, co udokumentowano wydrukiem z dnia 11 czerwca 2014 roku, w dniu 11 czerwca 2014 roku na okres do 21 lipca 2014 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy, co potwierdzała stosowna adnotacja merytorycznego pracownika, zaś wyciąg z ogłoszenia - w gazecie codziennej Polska Dziennik Łódzki z dnia 17 czerwca 2014 roku, wobec czego spełniono wymogi określone § 6 ust. 1 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości oraz art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Notatka podpisana przez czterech członków komisji przetargowej, w tym jej przewodniczącego, potwierdzała, że w wymaganym terminie, tj. w dniu 8 lipca 2014 roku wadium wpłacił jeden oferent wnosząc je w wymaganej formie i wysokości. W dniu 21 lipca 2014 roku oferent, który dokonał wpłaty wadium złożył oświadczenie o zapoznaniu się z warunkami oraz przedmiotem przetargu. Dokonanie wpłaty wadium potwierdzał wyciąg bankowy nr 6/2014 poz. 1353 z dnia 8 lipca 2014 roku, a operację powyższą zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 139 Ma 240-2.

Protokół III przetargu ustnego nieograniczonego przeprowadzonego w dniu 21 lipca 2014 roku zawierał wszystkie elementy wymagane zapisami § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości i został podpisany przez czterech członków komisji przetargowej, w tym jej przewodniczącego, oraz wyłonionego w przetargu nabywcę. W treści protokołu stwierdzono, że do przetargu wpłynęło jedno wadium, a oferent, który je uiścił złożył oświadczenie wymagane *Warunkami uczestnictwa w przetargu*, wobec czego został dopuszczony do licytacji oferując cenę brutto w wysokości 196.950,00 zł, tj. zaproponował postąpienie wymagane zapisami § 14 ust. 3 rozporządzenia. Komisja przetargowa wskazała ww. uczestnika jako wyłonionego w przetargu nabywcę nieruchomości, zaś w dokumentacji przetargu brak informacji o dokonaniu ustaleń w zakresie nieistnienia przesłanek określonych § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

Informację o wyniku przetargu, w której treści zawarto elementy wymagane § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, w dniu 21 lipca roku podpisał Wójt Gminy Brójce. Upublicznienie informacji o wyniku przetargu na okres wymagany zapisami ww. przepisu potwierdzała stosowna adnotacja merytorycznego pracownika.

Wyłonionego w przetargu nabywcę poinformowano pismem GP.6840.5.7.2013 PG z dnia 11 sierpnia 2014 roku o zaliczeniu na poczet ceny nabycia wpłaconego wadium w wysokości 10.000,00 zł, konieczności okazania dokumentu dokonania dopłaty kwoty 186.950,00 zł przed podpisaniem umowy sprzedaży oraz wyznaczonej na 21 sierpnia 2014 roku dacie podpisania aktu notarialnego sprzedaży nieruchomości ze wskazaniem kancelarii notarialnej, w której ta czynność nastąpi. Pismem powyższym określono, że brak dokonania dopłaty do ceny nabycia oraz nieusprawiedliwione niestawienie w wyznaczonym miejscu i terminie podpisania umowy, skutkuje przepadkiem wadium i brakiem roszczeń o przeniesienie prawa własności nieruchomości, co wskazywało na wywiązanie się przez organizatora z wymogów określonych zapisami art. 41 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Wyłoniony w przetargu

nabywca potwierdził doręczenie mu w dniu 11 sierpnia 2014 roku ww. pisma, co świadczyło o wywiązaniu się przez organizatora przetargu z obowiązku nałożonego zapisami art. 41 ust. 1 ww. ustawy.

Przypisu należności dokonano w oparciu o PK 451 i PK 458 wystawione na podstawie faktur VAT: nr 221/14/0000 z 24 lipca 2014 roku na kwotę 10.000,00 zł tytułem zaliczkowej wpłaty na zakup działek o numerach ewidencyjnych 205/1 i 206/95 i nr 249/14/0000 z 29 sierpnia 2014 roku wystawionej na kwotę 196.950,00 zł minus 10.000,00 zł, na kontach jednostki: Wn 221 Ma 720 z klasyfikacją dział 700 rozdział 70005 § 0870.

Wadium w kwocie 10.000,00 zł wpłacone przez wygrywającego przetarg zostało zaliczone na poczet ceny nabycia, co dokumentował przelew - wb nr 7/2014 poz. 1448, a powyższą operację zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 240 Ma 139 i na podstawie wyciągu bankowego nr 143/2014 poz. 1347 z dnia 24 lipca 2014 roku, na kontach jednostki: Wn 130-1 Ma 221- 1 z klasyfikacją dział 700 rozdział 70005 § 0870. Dopłatę kwoty 76.950,00 zł udokumentowano wyciągiem bankowym nr 162/2014 z 21 sierpnia 2014 roku, co znalazło odzwierciedlenie w zapisach ewidencji księgowej: Wn 130-1, Ma 221-1 zaś przekazanie w dniu 20 sierpnia 2014 roku kwoty 110.000,00 zł na podstawie wyciągu bankowego nr 161/2014 poz. 1624 zaewidencjonowano Wn 130 Ma 221 w dziale 700 rozdział 7005 § 0870 klasyfikacji budżetowej.

Aktem notarialnym repertorium A 3921/2014 z dnia 21 sierpnia 2014 roku, reprezentujący Gminę Brójce Wójt Gminy sprzedał, wyłonionemu w przetargu ustnym nieograniczonym nabywcy, nieruchomość obejmującą działki gruntu o numerach ewidencyjnych 206/95 o obszarze 0,1418 i 205/1 o powierzchni 0,1633 ha w obrębie Bukowiec za cenę 196.950,00 zł potwierdzając dokonanie zapłaty ceny sprzedaży przed podpisaniem aktu.

Zbycia opisanej nieruchomości nie odnotowano w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Brójce, a jak wynika z ustnego wyjaśnienia merytorycznego pracownika powyższe **wynikało z faktu nie wprowadzenia ww. nieruchomości do ewidencji analitycznej i syntetycznej środków trwałych będących własnością Gminy Brójce**. Wyjaśnienie dotyczące braku zaewidencjonowania powyższej operacji złożyła Skarbnik Gminy i *stanowi ono załącznik nr 39 protokołu kontroli*.

Brak ujęcia w ewidencji księgowej jednostki działek gruntu stanowiących własność Gminy oraz zmniejszenia wartości majątku Gminy wobec dokonanej sprzedaży narusza zasady określone uregulowaniami 24 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którymi - księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, a księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie, między innymi, obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych.

Nabywca nieruchomości, po dokonaniu wezwania przez organ podatkowy pismem Fin 3120.2.31.2014 z dnia 23 września 2014 roku złożył w dniu 6 października 2014 roku informację w sprawie podatku od nieruchomości.

Sprzedaż nieruchomości obejmującej działki o numerach ewidencyjnych 430/22 o powierzchni 0,1249 ha i 432/8 0,0815 ha w obrębie Bukowiec

Rada Gminy Brójce uchwałą nr XXXIII/215/2009 z dnia 9 czerwca 2009 roku w sprawie sprzedaży części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Brójce przeznaczyła do sprzedaży, w trybie przetargu nieograniczonego, niezabudowane działki gruntu, których zestawienie zawarto w załączniku do uchwały, obejmującym, między innymi, działki położone w obrębie Bukowiec oznaczone numerami ewidencyjnymi: 430/22 o powierzchni 0,1249 ha i 432/8 o powierzchni 0,0815 ha.

Operatem szacunkowym sporządzonym w dniu 12 sierpnia 2015 roku rzeczoznawca majątkowy o numerze uprawnień 26 określił wartość rynkową nieruchomości położonej w obrębie 2 Bukowiec obejmującej działki gruntu o numerach ewidencyjnych 430/22 i 432/8 wyceniając odrębnie ich wartość, odpowiednio na 77.500,00 zł i 50.600,00 zł. Powyższe nie było zgodne z zapisami art. 156 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku, który określa, że rzeczoznawca majątkowy sporządza na piśmie (w formie operatu szacunkowego) opinię o wartości nieruchomości. W opisanym przypadku rzeczoznawca nie dokonał oszacowania nieruchomości lecz poszczególnych działek gruntu wchodzących w jej skład, co wobec różnicy w powierzchni, w kontekście uregulowań rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 roku w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz.U. nr 207, poz. 2109 ze zm.), skutkowało przyjęciem do porównania nieruchomości o obszarze różnym od powierzchni wycenianej nieruchomości i nieprawidłowym doбором nieruchomości podobnych.

Zarządzeniem nr 74/2015 z dnia 18 sierpnia 2015 roku w sprawie przeznaczenia do sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy Brójce, Wójt Gminy przeznaczył do sprzedaży nieruchomości określone, między innymi, załącznikiem nr 4 do zarządzenia, tj. stanowiące całość gospodarczą działki gruntu o numerach ewidencyjnych 430/22 i 432/8 w obrębie Bukowiec, wskazując, że wykaz nieruchomości określony załącznikami do zarządzenia podlega wywieszeniu na okres 21 dni na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Brójce, a informacja o wywieszeniu wykazu podlega ogłoszeniu w prasie lokalnej oraz na stronie BIP Gminy. Wywiązanie się z powyższego obowiązku wynikającego z zapisów art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami udokumentowano notatką merytorycznego pracownika potwierdzającą wywieszenie wykazu na tablicy ogłoszeń Urzędu na okres od 26 sierpnia 2015 roku do 17 września 2015 roku, wydruk z dnia 26 sierpnia 2015 roku ze strony Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Brójce oraz kserokopia, opublikowanego w gazecie lokalnej „Polska Dziennik Łódzki” z dnia 25 sierpnia 2015 roku obejmującej zasięgiem, między innymi, powiat łódzki wschodni, ogłoszenia o wywieszeniu wykazu nieruchomości stanowiących własność Gminy Brójce przeznaczonych do sprzedaży.

Wykaz zawierał wszystkie elementy określone art. 35 ust. 2 ww. ustawy, oprócz określenia ceny nieruchomości, której wskazanie było wymagane zapisami art. 35 ust. 2 pkt 6 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. W wykazie określono natomiast wartość rynkową nieruchomości w wysokości stanowiącej sumę wartości rynkowej poszczególnych działek gruntu ustalonej przez rzeczoznawcę majątkowego.

Zarządzeniem nr 96/2015 z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ogłoszenia ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Brójce, Wójt Gminy Brójce ogłosił pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości wymienionych, między innymi, w załączniku nr 5 obejmującym opisywane działki gruntu o numerach ewidencyjnych 430/22 i 432/8 w miejscowości Bukowiec. Niniejszym zarządzeniem **wskazano błędnie, że datę, miejsce i Warunki uczestnictwa w przetargu określa załącznik nr 2, podczas gdy informacje te zawarto w załączniku nr 6 do przedmiotowego zarządzenia.**

W treści załącznika nr 5 do zarządzenia nr 96/2015 Wójta Gminy Brójce z dnia 22 października 2015 roku zawarto dane, których określenie wymagane było zapisami § 13 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości oprócz określenia ceny wywoławczej, zaś w załączniku nr 6 do ww. zarządzenia *Warunki uczestnictwa w przetargu* ustalono: miejsce (Urząd Gminy Brójce, pok. nr 23) przetargu, jego termin, który wyznaczono na dzień 30 listopada 2015 roku godz. 13⁰⁰, termin dokonania wpłaty wadium w formie gotówki na wskazany rachunek bankowy do dnia 26 listopada 2015 roku oraz jego wysokość w kwocie 7.000,00 zł, stanowiącej 5,46% kwoty

wywoławczej (netto), co było zgodne z uregulowaniami § 13 pkt 4 i 5 w związku z § 4 ust. 1-4 i 6 ww. rozporządzenia.

Warunkami uczestnictwa w przetargu określono również, zgodnie z zapisami § 4 ust. 7 i 8 ww. rozporządzenia, informacje dotyczące zwrotu wadium oraz zaliczenia wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę na poczet ceny nabycia oraz wskazano, zgodnie z zapisami art. 41 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, termin poinformowania o dacie zawarcia umowy sprzedaży a także pouczenie dotyczące skutków uchylenia się od zawarcia umowy sprzedaży. Wskazano również termin dokonania wpłaty wylicytowanej ceny (brutto) najpóźniej w przeddzień zawarcia umowy notarialnej, której koszty, wraz z opłatami skarbowymi i kosztami sądowymi ponosi nabywca oraz zastrzeżono prawo odwołania ogłoszonego przetargu z uzasadnionej przyczyny.

Nie udokumentowano dokonania przeliczenia ceny wywoławczej nieruchomości na euro zgodnie z zapisami § 6 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Z dokonanego przez kontrolujące przeliczenia ceny wywoławczej nieruchomości na euro według kursu Narodowego Banku Polskiego z 16 października 2015 roku, tj. 7 dni przed terminem zamieszczenia ogłoszenia o przetargu, który wynosił 4,2315 zł wynikało, że cena wywoławcza stanowi 37.235,73 euro, co skutkowało, określonym § 6 ust. 4 ww. rozporządzenia, obowiązkiem publikacji wyciągu z ogłoszenia o przetargu w prasie o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest zbywana nieruchomość, ukazującej się nie rzadziej niż raz w tygodniu, co najmniej na 30 dni przed wyznaczonym terminem przetargu.

Upublicznienie zarządzenia Wójta Gminy Brójce nr 96/2015 z dnia 22 października 2015 roku poprzez: wywieszenie w dniu 23 października 2015 roku (bez wskazania okresu publikacji) na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy potwierdzała stosowna adnotacja merytorycznego pracownika, zamieszczenie ogłoszenia na stronie internetowej Gminy Brójce udokumentowano stosownym wydrukiem, opublikowanie wyciągu z ogłoszenia w gazecie „Dziennik Łódzki” w dniu 27 października 2015 roku, co potwierdzała kopia ogłoszenia, wypełniała, opisany wyżej, wymóg wynikający z zapisów § 6 ust. 1 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Publikacji ogłoszenia dokonano po upływie terminu określonego zapisami art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z uregulowaniami art. 38 ust. 2 ww. ustawy.

Pismem GP.6840.7.4.2015.PG z 27 listopada 2015 roku podpisanym przez czterech członków komisji przetargowej, w tym jej przewodniczącego stwierdzono, że wadium do przetargu na nieruchomość objętą pierwszym przetargiem ustnym nieograniczonym stanowiącą działki gruntu o numerach ewidencyjnych 430/22 i 432/8 położone w Bukowcu w wymaganym terminie (tj. w dniu 24 listopada 2015 roku) wpłacił jeden oferent. Powyższe potwierdzały okazane kontrolującym dokumenty, z których wynikało, że w wymaganym terminie wpłaty dokonał jeden oferent, co potwierdzał wyciąg bankowy nr 14 poz. 2330 z dnia 24 listopada 2015 roku, a operację powyższą zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 139 Ma 240-2.

Oferent, który dokonał wpłaty wadium, w dniu 30 listopada 2015 roku złożył oświadczenie o zapoznaniu się ze stanem zagospodarowania podlegającej sprzedaży nieruchomości oraz *Warunkami uczestnictwa w przetargu*.

Sporządzony w dniu 30 listopada 2015 roku, podpisany przez czterech członków komisji przetargowej, w tym jej przewodniczącego, a także wyłonionego w przetargu nabywcę nieruchomości, protokół ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości stanowiącej działki o numerach ewidencyjnych 430/22 i 432/8 położonych w Bukowcu zawierał wszystkie elementy wymagane zapisami § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady

Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Z treści protokołu wynikało, że do przetargu dopuszczono jednego uczestnika, który spełnił określone przez organizatora warunki, a prowadzący przetarg poinformował o cenie wywoławczej i minimalnym postąpieniu w wysokości zgodnej z zapisami § 14 ust. 3 ww. rozporządzenia.

W protokole określono najwyższą uzyskaną w wyniku licytacji cenę w kwocie 159.138,63 zł, z czego 29.757,63 zł stanowił podatek VAT, odnotowano dane wygrywającego przetarg oraz informacje o terminie uiszczenia ceny brutto najpóźniej w przeddzień zawarcia umowy sprzedaży, o której miejscu i terminie wygrywający zostanie poinformowany w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu.

W dokumentacji przetargu brak potwierdzenia dokonania ustaleń w zakresie nieistnienia przesłanek określonych § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

Informacja o wyniku przetargu zawierająca dane wymagane zapisami § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości podpisana z datą 8 grudnia 2015 roku przez Wójta Gminy Brójce **zawierająca błędną informację o zerowej liczbie osób dopuszczonych do przetargu**, zamieszczona została na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Brójce na okres od 8 do 16 grudnia 2015 roku, co potwierdziła adnotacja merytorycznego pracownika dokonana na tym dokumencie.

Pismem GP.6840.7.8.2015 PG z dnia 14 grudnia 2015 roku, którego odbiór potwierdzono z tą samą datą, wyłonionego w przetargu nabywcę poinformowano o: konieczności okazania przed podpisaniem umowy dowodu wpłaty kwoty 159.138,63 zł stanowiącej cenę nabycia nieruchomości, wyznaczonym na 22 grudnia 2015 roku terminie zawarcia umowy sprzedaży ze wskazaniem kancelarii sporządzającej akt notarialny, nie przysługiwaniu roszczenia o przeniesienie prawa własności i nie podleganie zwrotowi wadium w przypadku nieuiszczenia przez nabywcę ceny nabycia jak również nie stawienia się bez usprawiedliwienia w miejscu i w terminie podanym w zawiadomieniu. Termin zawarcia umowy sprzedaży oraz doręczenia zawiadomienia wypełniały wymogi określone zapisami art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Przypisu należności dokonano na podstawie faktury VAT nr 335/15/0000 z 21 grudnia 2015 roku na kwotę brutto 159.138,63 zł, tj. 129.381,00 zł netto, co zaewidencjonowano na podstawie PK 703 na kontach jednostki: Wn 221-1 Ma 720 w dziale 700 rozdział 70005 § 0870.

Wadium wyłonionego w przetargu nabywcy nieruchomości zaliczono na poczet ceny nabycia, co znalazło odzwierciedlenie w ewidencji księgowej poprzez dokonanie zapisów na kontach organu: Wn 240-2 Ma 139 na podstawie wyciągu bankowego nr 015/2015 poz. 2399 z dnia 2 grudnia 2015 roku i jednostki: Wn 130-1 Ma 221-1 na podstawie wyciągu bankowego nr 235 z dnia 2 grudnia 2015 roku poz. 2398.

Dopłaty do ceny nabycia w wymaganej kwocie 152.138,63 zł dokonano przelewem w dniu 21 grudnia 2015 roku – wyciąg bankowy nr 248/2015 poz. 2537, a operację powyższą zaewidencjonowano: Wn 130-1 Ma 221-1 z klasyfikacją dział 700 rozdział 70005 § 0870.

Aktem notarialnym repertorium A 5987/2015 z dnia 22 grudnia 2015 roku, reprezentujący Gminę Brójce Wójt Gminy sprzedał wyłonionemu w przetargu ustnym nieograniczonym nabywcy, działającemu w ramach firmy Pośrednictwo Handlowe Lidia Helman, Łódź ul. Ustronna 57a, nieruchomość stanowiącą działki o numerach ewidencyjnych 432/8 o obszarze 0,0815 ha i 430/22 o powierzchni 0,1249 ha położone

w obrębie nr 2 Bukowiec za cenę 159.138,63 zł (w tym podatek VAT w kwocie 29.757,53 zł) potwierdzając dokonanie zapłaty ceny sprzedaży przed podpisaniem aktu.

Zbycia opisanej nieruchomości nie odnotowano w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Brójce, a wyjaśnienie dotyczące braku zaewidencjonowania powyższej operacji w księgach rachunkowych jednostki złożyła Skarbnik Gminy i **stanowi ono załącznik nr 39 protokołu kontroli**.

Nie ujęcie w ewidencji księgowej działek gruntu stanowiących majątek Gminy Brójce oraz brak odnotowania ich zbycia stanowi naruszenie uregulowań ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, której art. 24 ust. 1 i 5 określono, że księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, zaś księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie, między innymi, obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych.

Nabywca nieruchomości w dniu 30 grudnia 2015 roku złożyła informację w sprawie podatku rolnego, a organ podatkowy nie udokumentował przeprowadzenia stosownego postępowania wobec zapisów aktu notarialnego określających, że nieruchomość nabywana jest do celów prowadzonej przez kupującego działalności gospodarczej.

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców

W 2015 roku Gmina Brójce dokonała sprzedaży jednego lokalu mieszkalnego wraz z pomieszczeniem przynależnym i ułamkową częścią gruntu na rzecz najemcy na zasadach określonych zapisami art. 34 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Uchwałą nr LXIV/343/2014 z dnia 13 listopada 2014 roku Rada Gminy Brójce określiła warunki udzielania bonifikat od ceny nieruchomości i wysokości stawek procentowych bonifikat przy sprzedaży nieruchomości w drodze bezprzetargowej, stanowiących własność Gminy Brójce.

Przedmiotową uchwałą, podjętą w oparciu o zapisy art. 68 ust. 1 pkt 2, 6 i 7, ust. 1a i b oraz ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, określono, między innymi, warunki udzielania bonifikat od ceny nieruchomości i wysokości stawek procentowych bonifikat przy sprzedaży bezprzetargowej, ustalając:

- bonifikatę w wysokości 90% ceny lokali mieszkalnych wraz z udziałami w części wspólnej nieruchomości sprzedawanych na rzecz najemców stosowaną w sytuacji, gdy cała cena sprzedaży zostanie zapłaconą jednorazowo przez zawarciem umowy notarialnej, najemca nie zalega z płatnościami opłat wynikających ze stosunku najmu, umowa najmu lokalu mieszkalnego zawarta została na czas nieoznaczony, a okres najmu trwa co najmniej 5 lat,
- bonifikatę w wysokości 80% ceny lokali mieszkalnych z udziałem w części wspólnej nieruchomości stosowaną w sytuacji, gdy cała cena lokalu zostanie na wniosek najemcy rozłożona maksymalnie na 10 rat rocznych, przy czym pierwsza rata w wysokości 20% ceny po bonifikacie płatna przed zawarciem umowy notarialnej przeniesienia własności lokalu wraz z udziałami w części wspólnej nieruchomości, a sprzedaż dotyczy wyłącznie lokali, których najemcy nie zalegają w opłatach związanych ze stosunkiem najmu, zaś umowa najmu lokalu mieszkalnego zawarta na czas nieokreślony trwa co najmniej 5 lat.

Przedmiotowa uchwała weszła w życie z dniem 31 grudnia 2014 roku, tj. 14 dni po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 16 grudnia 2014 roku, poz. 4657, wobec czego utraciły moc: uchwała nr LXII/331/2014 Rady Gminy Brójce z dnia 25 września 2014 roku w sprawie określenia wysokości stawki procentowej oraz warunków udzielenia bonifikaty od ceny sprzedaży części nieruchomości oraz

uchwałą nr LIX/321/2014 Rady Gminy Brójce z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie określenia stawki procentowej oraz warunków udzielenia bonifikaty od ceny sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców.

Uchwałą nr LIX/322/2014 Rady Gminy Brójce z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie sprzedaży lokalu mieszkalnego wraz z udziałem w części wspólnej nieruchomości na rzecz jego najemcy organ stanowiący wyraził zgodę na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 7 wraz z udziałem w części wspólnej nieruchomości położonej w Woli Rakowej przy ul. Tuszyńskiej 6/8 w drodze bezprzetargowej na rzecz jego dotychczasowego najemcy. Załącznikiem do przedmiotowej uchwały określono dane dotyczące nieruchomości i ww. lokalu, tj. adres, numery ewidencyjne działek gruntu i ich powierzchnię, obciążenia i zobowiązania, dane z księgi wieczystej, opis nieruchomości i jej przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, strukturę i położenie lokalu oraz pomieszczenia przynależnego, wielkość udziału w nieruchomości wspólnej oraz wartość rynkową prawa własności samodzielnego lokalu mieszkalnego wraz z pomieszczeniem przynależnym i udziałami w części wspólnej nieruchomości, którą rzeczoznawca majątkowy nr uprawnień 5009 określiła operatem szacunkowym z dnia 30 maja 2014 roku.

W wykonaniu ww. uchwały, zarządzeniem nr 53/2015 z dnia 12 czerwca 2015 roku Wójt Gminy Brójce przeznaczył do sprzedaży lokal mieszkalny nr 7 w budynku przy ul. Tuszyńskiej 6/8 w Woli Rakowej, którego wykaz zawierający informacje wymagane zapisami art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, określając do 24 lipca 2015 roku termin do złożenia wniosku przez osoby, którym, na podstawie art. 34 ust. 1 i 2 ww. ustawy, przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży. Przedmiotowe zarządzenie zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń od 12 czerwca 2015 roku do 3 lipca 2015 roku, co potwierdzała stosowna adnotacja merytorycznego pracownika, tj. na okres wymagany zapisami art. 35 ust. 1 ww. ustawy. Wydruk z Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Brójce z dnia 12 czerwca 2015 roku potwierdzał zamieszczenie informacji o zamiarze sprzedaży lokalu mieszkalnego na rzecz najemcy, a informację o wywieszeniu wykazu zamieszczono w gazecie lokalnej „Polska Dziennik Łódzki” z dnia 16 czerwca 2015 roku.

W dniu 24 czerwca 2015 roku wpłynęło do Urzędu Gminy pismo osoby zainteresowanej nabyciem lokalu z deklaracją jednorazowej zapłaty należności wyliczonej na podstawie ustalonej operatem szacunkowym wartości nieruchomości z zastosowaniem 90% bonifikaty określonej zapisami uchwały nr LXIV/343/2014 Rady Gminy Brójce z dnia 13 listopada 2014 roku.

W dniu 31 lipca 2015 roku podpisany został przez Wójta Gminy i wnioskodawcę protokół rokowań GP.6840.5.3.205.PG określający przedmiot sprzedaży, cenę sprzedaży prawa własności wyodrębnionego lokalu mieszkalnego wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej określoną na 88.972,00 zł, zgodnie z wyceną nieruchomości (w tym wartości ułamkowej części gruntu w wysokości 25.580,00 zł), cenę sprzedaży po udzieleniu bonifikaty, ustalenia w zakresie kosztów nabycia prawa własności oraz sporządzenia umowy notarialnej, które ponosi nabywca. Wskazać należy, że **operat szacunkowy stanowiący podstawę ustalenia ceny sprzedaży określał wartość nieruchomości według stanu na 28 maja 2014 roku i został sporządzony w dniu 30 maja 2014 roku, co wobec braku potwierdzenia jego aktualności na zasadach określonych ust. 4 art. 156 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, wskazuje na nie spełnianie przez ten dokument wymogów ust. 3 tegoż artykułu na dzień podpisania protokołu uzgodnień z dnia 31 lipca 2015 roku.**

Pismem GP.6840.5.5.2015.PG z 18 sierpnia 2015 roku, którego odbiór potwierdził nabywca w dniu 18 sierpnia 2015 roku, Wójt Gminy Brójce zawiadomił o terminie

zawarcia umowy sprzedaży wskazując kancelarię notarialną sporządzającą stosowny akt.

W dniu 27 sierpnia 2015 roku Wójt Gminy Brójce sprzedał odrębną własność lokalu mieszkalnego nr 7 w Woli Rakowej przy ul. Tuszyńskiej nr 6 i 8 wraz z udziałami w nieruchomości wspólnej budynku posadowionego na działkach o numerach ewidencyjnych 90/9, 90/10 i 90/11 w obrębie 15 Wola Rakowa za ustaloną cenę 8.879,20 zł uwzględniającą udzieloną 90% bonifikatę, co wynikało z aktu notarialnego repertorium A nr 3971/2015, w którym określono, że kupującego poinformowano o konieczności zwrotu bonifikaty na zasadach określonych zapisami art. 68 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Wójt Gminy potwierdził uiszczenie ceny sprzedaży przed podpisaniem umowy.

Z okazanej kontrolującym dokumentacji wynikało, że **nie udokumentowano dokonania ustaleń w zakresie spełnienia przez nabywcę przesłanek uzasadniających bezprzetargową sprzedaż na jego rzecz lokalu mieszkalnego na zasadach określonych uregulowaniami art. 34 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Ponadto nie udokumentowano spełnienia przez nabywcę określonych przez organ stanowiący uchwałą nr LXIV/343/2014 Rady Gminy Brójce z dnia 13 listopada 2014 roku warunków dokonania sprzedaży z bonifikatą, a dotyczących wymogu nie zalegania przez najemcę z płatnościami wynikającymi ze stosunku najmu oraz udokumentowania zawarcia z nim umowy najmu na czas nieoznaczony i trwania najmu przez co najmniej 5 lat. Przesłanek tych nie określono również w treści protokołu rokowań z dnia 31 lipca 2015 roku.**

Na podstawie faktury VAT 141/15/2015 wystawionej w dniu 31 sierpnia 2015 roku na kwotę 8.897,20 zł dokonano przypisu należności na kontach jednostki: Wn 221-1 Ma 720, zaś dokonanie zapłaty, na podstawie wyciągu bankowego nr 165/2015 poz. 1647 z dnia 25 sierpnia 2015 roku odnotowano w urządzeniach księgowych jednostki: Wn 130-1 Ma 221-1.

Zbycia wyodrębnionego lokalu nie odnotowano w ewidencji syntetycznej i analitycznej wobec braku ujęcia na stanie środków trwałych Gminy Brójce, na dzień dokonania sprzedaży, jak również na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych powyższego środka trwałego, a wyjaśnienie w powyższej sprawie złożyła Skarbnik Gminy i *stanowi ono załącznik nr 39 protokołu kontroli.*

Powyższe wyjaśnienie potwierdza dokonane przez kontrolujące ustalenia dotyczące **nierzetelnego i niebieżącego prowadzenia ksiąg rachunkowych Urzędu, tj. naruszenie zasad określonych zapisami art. 24 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, co skutkowało nierzetelnym wykazywaniem w bilansach wartości majątku Gminy Brójce.**

Jak ustaliły kontrolujące nabywca złożył stosowną informację w sprawie podatku od nieruchomości.

2.2. Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

Dochody z tytułu użytkowania wieczystego, użytkowania i zarządu planowano w dziale 700 rozdział 70005 § 0470 w oparciu o dane przedkładane przez merytorycznego pracownika przy opracowywaniu projektu budżetu Gminy Brójce. Na podstawie uchwał w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brójce na 2014 i 2015 rok, zmian do powyższych uchwał oraz sprawozdań RB-27S ze stanem na dzień 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2015 roku ustalono plan dochodów z tego tytułu i jego realizację:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12. 2014 roku	14.220,00	16.352,00	15.931,45
31.12.2015 roku	14.726,00	22.726,00	24.535,90

Trwały zarząd

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2014-2015 Gmina Brójce nie oddawała nieruchomości w trwały zarząd, nie obowiązywały również wydane we wcześniejszym okresie decyzje w sprawie ustanowienia trwałego zarządu, co potwierdzało oświadczenie p.o. kierownika Referatu Pawła Gondzio **stanowiące załącznik nr 41 protokołu kontroli**.

Użytkowanie

W analizowanych w latach 2014-2015 Gmina Brójce nie oddawała i nie posiadała nieruchomości oddanych w użytkowanie, co potwierdzało oświadczenie p.o. kierownika Referatu Pawła Gondzio **stanowiące załącznik nr 41 protokołu kontroli**.

Użyczenie

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2014-2015 Gmina Brójce nie oddawała nieruchomości stanowiących jej własność w użyczenie. W ww. okresie obowiązywały wcześniej zawarte umowy użyczenia, którymi przekazano nieruchomości Gminne na rzecz jednostek organizacyjnych Gminy, co wynikało z okazanych kontrolującym dokumentów oraz oświadczenia p.o. kierownika Referatu Pawła Gondzio, które **stanowi załącznik nr 41 protokołu kontroli**.

Jak wynikało z przedłożonych kontrolującym dokumentów, nieruchomości stanowiące własność Gminy Brójce oddano w użyczenie na podstawie umów zawartych na czas nieoznaczony: z dnia 29 maja 2001 roku dotyczących użyczenia nieruchomości na rzecz czterech placówek oświatowych, z dnia 17 marca 2009 roku użyczenie dla Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej dla powiatu łódzkiego wschodniego oraz z dnia 2 sierpnia 2010 roku z Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Brójcach.

Użytkowanie wieczyste

Wykazane powyżej dochody z majątku Gminy Brójce pochodziły z opłat za grunty stanowiące własność Gminy Brójce oddane w użytkowanie wieczyste, a w badanym okresie w użytkowanie wieczyste na podstawie 11 umów oddanych było 1.7703 ha, zaś wykaz użytkowników wieczystych wraz z danymi dotyczącymi umów o oddanie w tę formę władania **stanowi załącznik nr 42 protokołu kontroli**.

Według danych na 31 grudnia 2014 i 2015 roku, w analizowanym okresie nie nastąpiły zmiany w ilości użytkowników wieczystych, natomiast nastąpiła zmiana powierzchni gruntów znajdujących się w użytkowaniu wieczystym. Powyższe wynikało z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wyodrębnionej w wyniku decyzji podziałowej, części nieruchomości stanowiącej przedmiot użytkowania wieczystego, co opisano w dalszej części niniejszego protokołu. W badanym okresie nie oddawano gruntów Gminy w użytkowanie wieczyste, w jednym przypadku dokonano ww. przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, nie dokonano sprzedaży prawa własności nieruchomości na rzecz jej użytkownika wieczystego. Nie oddawanie nieruchomości Gminy w użytkowanie wieczyste w poddanych analizie latach 2014-2015 potwierdza oświadczenie złożone przez p.o. Kierownika Referatu Pawła Gondzio **stanowiące załącznik nr 41 protokołu kontroli**.

W analizowanym okresie dokonano aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego jedynie w 2014 roku w odniesieniu do jednego użytkownika wieczystego, zaś opłaty pozostałych dziesięciu użytkowników wieczystych zaktualizowano w 2012 roku.

Kontrolujące weryfikacji poddały prawidłowość trybu przeprowadzenia procedury i stosowania zasad oraz podstawy dokonania naliczenia opłat z tytułu użytkowania wieczystego w odniesieniu do przeprowadzonej w 2014 roku aktualizacji opłaty oraz wybranej aktualizacji przeprowadzonej w 2012 roku, tj. dotyczących:

- użytkownika wieczystego gruntu położonego w obrębie 2 Bukowiec oznaczonego jako działka o numerze ewidencyjnym 562 o pow. 0,0737 ha - prawo użytkowania wieczystego ustanowione aktem notarialnym repertorium A nr III-1882/89 z dnia 12 maja 1989 roku, nabyte przez obecnego użytkownika wieczystego na mocy aktu notarialnego repertorium A nr 1911/94 z dnia 25 kwietnia 1994 roku - umowa sprzedaży prawa użytkowania wieczystego. Stawka procentowa opłaty rocznej dla tej nieruchomości ustalona została w wysokości 1%, tj. zgodnej z zapisami art. 72 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Wypowiedzenia dotychczasowej stawki opłaty rocznej dokonano pismem GP.6843.3.2.2014 PG z dnia 21 listopada 2014 roku doręczonym w dniu 2 grudnia 2014 roku, tj. w wymaganym zapisami art. 78 ust. 1 ww. ustawy terminie, a w jego treści zawarto elementy określone zapisami powołanego wyżej przepisu prawa, tj.: propozycję nowej opłaty obowiązującej od 1 stycznia 2015 roku, informację o możliwości zapoznania się z treścią operatu szacunkowego oraz pouczenie dotyczące zasad kwestionowania wysokości zaktualizowanej opłaty. Opłatę roczną wyliczono na kwotę 670,15 zł w oparciu o ustaloną operatem szacunkowym z dnia 22 października 2014 roku przez rzeczoznawcę majątkowego numer uprawnień 26 wartość rynkową prawa własności nieruchomości gruntowej w kwocie 67.015,00 zł. Wobec faktu, że poprzednio obowiązująca opłata roczna obowiązująca od 1 stycznia 2013 roku stanowiła kwotę 196,50 zł, a zaktualizowana opłata przewyższała co najmniej dwukrotnie wysokość dotychczasowej opłaty, należność za 2015 rok ustalono zgodnie z zasadami określonymi zapisami art. 77 ust. 2 a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, informując użytkownika, że za 2015 rok zobowiązany jest wnieść opłatę w wysokości 393,00 stanowiącej dwukrotność dotychczasowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, a kwota różnicy między zaktualizowaną opłatą a dwukrotnością opłaty dotychczasowej rozłożona na dwie równe raty powiększa opłatę roczną w kolejnych latach. Wobec wniosku użytkownika wieczystego, który wpłynął do Urzędu Gminy w dniu 2 lutego 2016 roku z załączonym zaświadczeniem z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o wysokości świadczenia dokonano ustaleń, że wnioskodawca spełnia przesłanki określone zapisami art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Wójt Gminy Brójce pismem GP.6843.1.1.2016 GP z dnia 3 marca 2016 roku udzielił wnioskodawcy 50% bonifikaty od opłaty rocznej za 2016 rok,
- użytkownika wieczystego nabytego aktem notarialnym repertorium A nr 208/98 z dnia 3 lutego 1998 roku od dotychczasowego użytkownika wieczystego, które na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w 1/3 i 2/3 przysługiwało dwóm osobom fizycznym, obejmującego działkę położoną w obrębie Bukowiec o numerze ewidencyjnym 205/5 o obszarze 0,3172 ha, zabudowaną budynkiem stanowiącym odrębny od gruntu przedmiot własności. Ustalona dla nieruchomości stawka procentowa 3% była zgodna z zapisami art. 72 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, a opłata stanowiła 646,00 zł i została wypowiedziana pismem GP.6843.7.2.2012 PG z dnia 20 września 2012 roku doręczonym współużytkownikom wieczystym w dniu 21 i 24 września 2012 roku. Pismo wypowiedzające opłatę zawierało, zgodnie z zapisami art. 78 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, informację o możliwości zapoznania się z operatem szacunkowym określającym wartość rynkową

nieruchomości oraz o zasadach kwestionowania wysokości dokonywanej aktualizacji. Podstawą dokonania aktualizacji opłaty był operat szacunkowy sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego nr 5009 w dniu 24 sierpnia 2012 roku określający wartość rynkową prawa własności nieruchomości dla potrzeb aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego na kwotę 297.564,00 zł. Wyliczona na 8.929,62 zł opłata roczna obowiązująca od dnia 1 stycznia 2013 roku, ponad dwukrotnie przewyższała dotychczas obowiązującą opłatę wynoszącą 846,00 zł, wobec czego zastosowanie miały zapisy art. 77 ust. 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, o czym poinformowano współużytkowników wieczystych określając wysokość wpłaty na 2013 rok w kwocie 1.692,00 zł i ustalając, że różnica między wyliczoną opłatą a dwukrotnością wcześniej obowiązującej, została rozłożona na dwie raty roczne.

Kontrolujące przeanalizowały terminowość dokonywania wpłat opłat z tytułu użytkowania wieczystego za lata 2014 i 2015 w odniesieniu do czterech użytkowników wieczystych, w tym dwóch użytkowników, których aktualizacje opłat rocznych przeanalizowano powyżej, a zestawienie danych w tym zakresie *zawiera tabela stanowiąca załącznik nr 43 protokołu kontroli*.

Z analizy zawartych w tabeli danych wynika, że wpłat w terminach określonych art. 71 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami w należyj wysokości w 2014 roku dokonał tylko jeden użytkownik wieczysty, jeden użytkownik dokonał wpłaty z opóźnieniem dwóch dni, a **od zaległości nie naliczono i nie pobrano odsetek w kwocie 0,14 zł, zaś od wpłaty dokonanej w dniu 21 sierpnia 2014 roku naliczono i pobrano odsetki w wysokości 31,88 zł, podczas gdy należne odsetki stanowiły kwotę 28,34 zł**. W 2015 roku żaden z użytkowników wieczystych nie dokonał opłaty terminowo, od nieterminowych wpłat **pobrano odsetki w wysokości 4,12 zł (wpłata z 19 maja 2015 roku), podczas gdy wysokość należnych odsetek stanowiła 4,22 zł**, od wpłaty dokonanej 10 września 2015 roku **naliczono i pobrano odsetki w wysokości 37,96 zł, podczas gdy należne odsetki stanowiły 25,44 zł, zaś od wpłaty dokonanej w dniu 5 maja 2015 roku nie naliczono i nie pobrano odsetek w należyj kwocie 16,59 zł**.

Wpłaty opłaty z tytułu użytkowania wieczystego w kontrolowanych latach nie dokonali współużytkownicy wieczystości działki o numerze ewidencyjnym 205/4 w obrębie Bukowiec.

Dla poszczególnych użytkowników wieczystych prowadzono indywidualne kartoteki. Wpłaty z tytułu użytkowania wieczystego ewidencjonowano na kontach jednostki: dokonywane w kasie Urzędu Wn 101-1 Ma 221-1, a dokonywane przelewem - na podstawie wyciągów bankowych - Wn 130-1, Ma 221-1, z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0470, zaś operację przekazania środków z kasy na rachunek bankowy ewidencjonowano z wykorzystaniem zapisów na koncie 141, tj. Wn 141 Ma 101-1 i Wn 130-1 Ma 141. Przypisu należności dokonywano na podstawie zestawienia sporządzanego przez merytorycznego pracownika, na kontach jednostki: Wn 221 Ma 720.

Na podstawie analizy dokumentacji dotyczącej czterech objętych kontrolą terminowości dokonywania wpłat użytkowników wieczystych, kontrolujące ustaliły, że grunty oddane w użytkowanie wieczyste za kontrolowany okres zostały opodatkowane podatkiem od nieruchomości.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego wynosiły 12.805,88 zł, z czego zaległość roku bieżącego w kwocie 5.957,88 zł dotyczyła czterech użytkowników wieczystych, zaś na dzień 31 grudnia 2015 roku zaległość obejmująca trzech użytkowników wynosiła 21.753,47 zł, w tym rok bieżący 9.674,66 zł.

Zaległości z lat ubiegłych w kwotach: na 31 grudnia 2014 roku 6.768,00 zł i 2015 rok - 12.078,81 zł dotyczyły jednego użytkownika wieczystego.

Kontrolujące przeanalizowały czynności mające na celu wyegzekwowanie zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego podejmowane w stosunku do ww. użytkownika wieczystego ustalając, że na podstawie wystosowanych wezwań do zapłaty Gmina w dniu 9 lutego 2016 roku złożyła pozew w postępowaniu upominawczym dotyczący opłaty za 2015 rok w kwocie 8.929,62 zł, zaś na zaległości z lat 2007-2014 w wyniku złożonego w dniu 30 grudnia 2014 roku pozwu o zapłatę w postępowaniu nakazowym uzyskano wyrok z dnia 7 kwietnia 2016 roku wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia, o nadanie któremu klauzuli wykonalności Gmina wystąpiła w dniu 28 kwietnia 2016 roku.

Powyższe działania, na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych okazały się bezskuteczne.

W objętym kontrolą okresie Gmina Brójce nie sprzedawała prawa użytkowania wieczystego nieruchomości na rzecz użytkowników wieczystych nieruchomości, co ustalono za podstawie sprawozdań Rb-27S sporządzonych według stanu na 31 grudnia 2014 i 31 grudnia 2015 roku oraz Informacji o stanie mienia komunalnego Gminy Brójce za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku oraz za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku a powyższe potwierdza oświadczenie p.o. kierownika Referatu Pawła Gondzio, które **stanowi załącznik nr 41 protokołu kontroli.**

Dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości

Według danych z ewidencji księgowej Urzędu Gminy Brójce, danych wynikających z uchwał budżetowych oraz sprawozdań Rb-27S, na 2014 i 2015 rok nie planowano dochodów z tytułu przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności, zaś uzyskane przez Gminę Brójce w latach 2014-2015 roku, klasyfikowane w dziale 700 rozdział 70005 § 0760 dochody przedstawiały się następująco:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12.2014 rok	0,00	98. 000,00	98.127,60
31.12.2015 rok	0,00	0,00	1.055,00

W analizowanym okresie prawo użytkowania wieczystego zostało przekształcone w prawo własności w odniesieniu do jednej nieruchomości.

Decyzją GP.6826.1.2.2014GP z dnia 28 października 2014 roku, która stała się ostateczna w dniu 17 listopada 2014 roku Wójt Gminy dokonał przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości stanowiącej własność Gminy Brójce położonej w obrębie geodezyjnym 2 - Bukowiec oznaczonej jako działka o numerze ewidencyjnym 329/9 o powierzchni 0,1946 ha na rzecz jej współużytkowników wieczystych.

Jak wynikało z okazanej kontrolującym dokumentacji:

- decyzją GP.6831.14.2013 z dnia 23 kwietnia 2013 roku, na wniosek użytkownika wieczystego – Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Bukowcu, ul. Rokicińska 108/110 dokonano podziału działki oznaczonej numerem ewidencyjnym 329/8 o powierzchni 1,1965 ha położonej w miejscowości Bukowiec będącej przedmiotem użytkowania wieczystego ustanowionego na rzecz Spółdzielni, w wyniku czego wyodrębniono, między innymi, działkę o numerze ewidencyjnym 329/9 o powierzchni 0,1946 ha z przeznaczeniem pod tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej,
- aktem notarialnym – umowa sprzedaży repertorium A nr 5155 z 30 lipca 2013 roku Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” zbyła przysługujące jej prawo użytkowania wieczystego opisanej wyżej działki gruntu w udziałach na rzecz współużytkowników wieczystych,

- wszyscy współużytkownicy wieczystości złożyli w dniu 6 października 2014 roku wniosek o przekształcenie prawa użytkowania działki położonej w Bukowcu oznaczonej numerem ewidencyjnym 329/9 o powierzchni 0,1946 ha w prawo własności,
- operatem szacunkowym sporządzonym w dniu 22 października 2014 roku rzeczoznawca majątkowy o numerze uprawnień 26 określił wartość nieruchomości gruntowej jako prawa własności na kwotę 235.154,00 zł oraz wartość prawa użytkowania wieczystego na kwotę 138.082,00 zł,
- decyzją GP.6826.1.2.2014 GP z dnia 28 października 2014 roku Wójt Gminy ustalił opłatę za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości na kwotę 97.072,00 zł płatną jednorazowo na wskazany rachunek Gminy, w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna,
- współużytkownicy wieczystości dokonali wpłaty kwoty 97.072,00 zł, co dokumentował wyciąg bankowy nr 217 z dnia 6 listopada 2014 roku. Operację zaewidencjonowano w urzędzeniach księgowych jednostki: Wn 130-1 Ma 221-1 z klasyfikacją dział 700 rozdział 70005 § 0760, a przypisu należności dokonano w dniu 19 listopada 2014 roku na podstawie ostatecznej decyzji, na kontach: Wn 221-1 Ma 720.

Kontrolujące ustaliły, że współużytkownicy wieczystości spełniali przesłanki określone zapisami art. 1 ust. 1 w związku z ust. 3 tegoż artykułu ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (tekst jednolity z 2012 roku Dz.U. poz.83) będąc następcami prawnymi użytkownika wieczystego, którego prawo użytkowania wieczystego ustanowione zostało aktem notarialnym repertorium A nr 2628/95 z dnia 18 grudnia 1995 roku.

2.3. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości

Wytyczne w sprawie ustalenia wysokości stawek czynszu za dzierżawę gruntów i najem lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Brójce określiła Rada Gminy w Brójcach uchwałą nr II/13/98 z dnia 2 grudnia 1998 roku określając minimalne miesięczne stawki czynszu za grunty i lokale zróżnicowane w zależności od przeznaczenia lokali. Powyższe nie było zgodne z uregulowaniami art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, którego zapisami określono, że gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, do którego kompetencji zgodnie z zapisami art. 23 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy, należy wykonywanie czynności związanych z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu.

Jak wynikało z informacji udzielonych przez inspektora Pawła Gondzio, wytyczne te nie były stosowane, zaś stawki czynszu najmu i dzierżawy ustalał Wójt Gminy.

Na podstawie danych zawartych w uchwałach budżetowych na lata 2014 i 2015, ich zmianach oraz sprawozdaniach z wykonania budżetu Gminy Brójce Rb-27S za rok 2014 i 2015 ustalono, że Gmina Brójce planowane i wykonane dochody z tytułu dzierżawy nieruchomości ujmowała w § 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami, a ujęte w tym paragrafie w dziale 010 rozdział 01095 dochody pochodziły z dzierżaw obwodów łowieckich.

Dzierżawa gruntów

Dochody z dzierżawy gruntów stanowiących własność Gminy Brójce, za lata 2014-2015 kształtowały się następująco:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12. 2014 rok	36.000,00	36.000,00	39.303,05
31.12.2015 rok	36.000,00	36.000,00	37.232,68

i pochodziły z dzierżaw gruntu o pow. 13.628 m² w 2014 rok i 13.576 m² w 2015 roku, a zestawienie umów dzierżawy obowiązujących w latach 2014-2015 zawarto w tabelach **stanowiących załącznik nr 44 protokołu kontroli.**

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość trybu zawarcia dwóch umów dzierżawy, tj.:

- umowy zawartej w dniu 31 października 2013 roku z mocą obowiązująca od 1 listopada 2013 roku na czas określony do 31 października 2016 roku, dotyczącej zabudowanego gruntu o powierzchni 9.124 m² stanowiącego działki o numerach ewidencyjnym 99/2, 100 i 101/3 w miejscowości Wola Rakowa z przeznaczeniem na cele produkcyjno-handlowo-usługowe. Przedmiotowa umowa została zawarta przez Wójta Gminy Brójce przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy z dzierżawcami, którzy w okresie od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2012 roku również byli dzierżawcami przedmiotowej nieruchomości na mocy umowy z 31 grudnia 2009 roku. Umowę zawarto po dziesięciu miesiącach od daty upływu okresu obowiązywania umowy poprzedniej, wskazać jednak należy, że dzierżawca nie przekazał protokolarnie nieruchomości i przez cały ten okres użytkował przedmiot dzierżawy. Z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości za okres od stycznia do października 2013 roku uiszczano comiesięcznie opłaty w wysokości 1.279,95 zł. **Nie udokumentowano sporządzenia i upublicznienia**, przed zawarciem umowy z dnia 31 października 2013 roku, **wykazu nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia, czego wymóg wynikał z zapisów art. 35 ust. 1** ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. W umowie zawarto ustalenia w zakresie: wysokości czynszu dzierżawnego w kwocie 1.327,31 zł, terminu jego płatności (do 25-tego dnia każdego miesiąca z góry) w kasie Urzędu lub na podany rachunek bankowy, zastrzeżenie o możliwości zmiany wysokości czynszu stosownie do stopy inflacji ogłaszanej przez Prezesa GUS oraz ponoszeniu przez dzierżawcę kosztów utrzymania przedmiotu umowy, kosztów eksploatacji, uiszczania podatku od nieruchomości i innych opłat lokalnych, a także trzymiesięczny okres wypowiedzenia umowy. Z okazanych dokumentów wynikało, że w odniesieniu do umowy dzierżawy z 2009 roku dokonywano waloryzacji czynszu, natomiast czynsz wynikający z umowy zawartej 13 października 2013 roku nie był waloryzowany,
- umowy dzierżawy zabudowanego gruntu o powierzchni 4.926 m² stanowiącego działki o numerach ewidencyjnych 157/9 i 157/10 położone we wsi Stefanów, zawartej w dniu 30 maja 2005 roku przez Wójta Gminy Brójce na okres od 1 czerwca 2005 roku do 31 maja 2015 roku. Zawarcie przedmiotowej umowy poprzedziła uchwała nr XXIX/164/2001 z dnia 13 listopada 2001 roku w sprawie wydzierżawienia nieruchomości stanowiącej własność Gminy Brójce położonej w miejscowości Stefanów określonej wykazem stanowiącym załącznik do ww. uchwały, którą ustalono tryb przetargu nieograniczonego, miesięczny czynsz zgodny z ustalonymi przez organ stanowiący wytycznymi, nie określono okresu na jaki ma być zawarta umowa. W wyniku przeprowadzonego, zgodnie z zarządzeniem Wójta Gminy Brójce nr 10/2005 z dnia 19 kwietnia 2005 roku przetargu ustnego nieograniczonego, zawarta została umowa dzierżawy na czas określony. W umowie ustalono wysokość czynszu dzierżawnego w kwocie zgodnej z wynikiem licytacji, termin jego płatności do 15-tego dnia każdego miesiąca z góry w kasie Urzędu lub na podany rachunek bankowy, zastrzeżenie o możliwości zmiany wysokości czynszu stosownie do stopy inflacji ogłaszanej przez Prezesa GUS oraz ponoszeniu przez dzierżawcę kosztów utrzymania przedmiotu umowy, kosztów eksploatacji, a także trzymiesięczny okres wypowiedzenia umowy. Z okazanych kontrolującym dokumentów wynikało, że waloryzacji czynszu dokonano od 1 czerwca 2007 roku oraz z dniem 1 kwietnia 2013 roku, a aneksem z 10 stycznia 2011 roku zmieniono termin płatności czynszu określając go na 10-tego dnia każdego miesiąca. Po upływie okresu na jaki umowa

była zawarta, pismem GP.6845.1.2005.PG z 15 września 2015 roku doręczonym 5 października 2015 roku wezwano dzierżawcę do opuszczenia zajmowanej nieruchomości oraz uiszczenia opłaty za okres bezumownego korzystania z nieruchomości, w wyniku czego w dniu 12 października 2015 roku sporządzono protokół przekazania-przejęcia nieruchomości, którym przekazujący zobowiązał się do uiszczenia opłaty za czerwiec, lipiec i sierpień po 696,93 zł i za okres od 1 do 15 września 2015 roku - 348,47 zł.

Kontrolujące przeanalizowały terminowość dokonywania wpłat czynszu dzierżawnego za rok 2014 i 2015 uiszczanego przez ww. dwóch dzierżawców (w odniesieniu do których przeanalizowano tryb zawarcia umów), a ustalenia w powyższym zakresie ujęto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 45 protokołu kontroli.**

Z zawartych w tabeli danych i okazanych kontrolującym dokumentów wynikało, że wpłat czynszu za poddany analizie okres dokonywano:

- na podstawie faktur wystawianych przez Urząd, za okres i na kwoty zgodne z zawartymi umowami,
- dzierżawca gruntów w Woli Rakowej uiszczał wpłaty terminowo, zaś w odniesieniu do dzierżawcy gruntu położonego w Stefanowie stwierdzono nieterminowe uiszczanie czynszu za wszystkie okresy płatności lat 2014-2015. Od nieterminowych płatności naliczono i pobrano odsetki.

Przypisu należności dokonywano na podstawie wystawianych comiesięcznie faktur na kontach jednostki: Wn 221 Ma 720, wpłaty dokonywane w kasie Urzędu ewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 101 Ma 221 (przekazanie środków na rachunek bankowy Wn 141 Ma 101 i Wn 130 Ma 141), zaś wpłaty dokonywane przelewem: Wn 130 Ma 221 (z rozszerzeniem), z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0750.

Jak wynikało z ustaleń dokonanych przez kontrolujące, dzierżawcy składali stosowne informacje zgłaszając dzierżawione powierzchnie do opodatkowania.

Zaległości z tytułu czynszu dzierżawnego na 31 grudnia 2014 roku dotyczyły pięciu dzierżawców i wynosiły 10.465,79 zł, w tym 7.213,00 zł zaległości z lat ubiegłych, na 31 grudnia 2015 roku - 7.729,00 zł (w tym 5.368,00 z lat ubiegłych), a z opłatami zalegało trzech dzierżawców, w tym w odniesieniu do dwóch - zaległości dotyczyły roku bieżącego.

W odniesieniu do dłużnika, którego zaległość w kwocie 5.989,00 zł obejmowała okres od grudnia 2002 roku do października 2003 roku oraz odsetki uzyskano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym sygn. akt XIIIIGNc 1737/05 z dnia 16 czerwca 2005 roku, który został przekazany do egzekucji komornikowi Sądowemu Rewiru V przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Widzewa, a w wyniku udokumentowanych stosownymi protokołami czynności przeprowadzonych przez komornika czynności nie wyegzekwowano żadnej wpłaty.

Najem lokali użytkowych

Ustalone na podstawie danych ujętych w uchwałach budżetowych i ich zmianach, sprawozdaniach z wykonania budżetu Gminy Brójce Rb-27S za rok 2014 i 2015 oraz danych z ewidencji księgowej dochody za lata 2014-2015 z najmu lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Brójce, przedstawiono w tabeli:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12. 2014 rok	34.000,00	34.000,00	35.332,24
	34.000,00	34.000,00	30.709,63

31.12.2015 rok		
----------------	--	--

Powyższe dochody pochodziły z czynszu najmu lokali użytkowych, a zestawienie umów obowiązujących na 31 grudnia 2014 i 31 grudnia 2015 roku zawarto w tabelach **stanowiących załącznik nr 46 protokołu kontroli**.

W objętym kontrolą okresie zawarto: w 2014 roku trzy umowy najmu lokali użytkowych, wobec czego na dzień 31 grudnia 2014 roku obowiązywało jedenaście umów najmu lokali użytkowych obejmujących powierzchnię 579,29 m², a na dzień 31 grudnia 2015 roku obowiązywało – trzynaście umów lokali na łączną powierzchnię 656,34 m² wobec zawarcia trzech umów najmu.

W wyniku analizy trybu oddania lokali w najem oraz zapisów treści dwóch wybranych umów najmu lokali użytkowych zawartych w kontrolowanym okresie, ustalono:

- umowę najmu lokalu użytkowego o pow. 27,47 m² położonego w Kurowicach przy ul. Pabianickiej 10 zawarto w dniu 31 października 2014 roku na okres do 31 października 2017 roku na wniosek osoby zainteresowanej, a wnioskodawca nie był poprzednim najemcą lokalu. **Nie upubliczniono wykazu nieruchomości przeznaczonych do wynajęcia**, czego wymóg wynikał z uregulowań art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, którym określono że właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, do oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a ponadto informację o wywieszeniu tego wykazu podaje się do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, a także na stronach internetowych właściwego urzędu.

W umowie ustalono wysokość czynszu najmu w kwocie 226,38 zł brutto, termin jego płatności do 10-tego dnia każdego miesiąca z góry w kasie Urzędu lub na podany rachunek bankowy, zastrzeżenie o możliwości corocznego podwyższenia czynszu o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez Prezesa GUS oraz ponoszeniu przez dzierżawcę kosztów dostarczanych do lokalu mediów, zobowiązanie do utrzymania porządku i czystości przedmiotu umowy, uiszczania podatku od nieruchomości i innych opłat lokalnych związanych z przedmiotem najmu, a także sześciomiesięczny okres wypowiedzenia umowy. W dniu 30 marca 2015 roku Najemca złożyła wniosek o rozwiązanie umowy najmu za porozumieniem stron oświadczając, że lokal został wyremontowany na jej koszt, a do pisma załączono skany rachunków na kwotę 4.380,00 zł. Wynajmujący wyraził zgodę na rozwiązanie umowy najmu ze skutkiem od 1 lipca 2015 roku i określił zasady i warunki przekazania lokalu. W dniu 10 lipca 2015 roku podpisano protokół zdawczo-odbiorczy potwierdzający rozliczenie się najemcy z lokalu i przekazanie go wynajmującemu,

- umowę najmu lokalu użytkowego o pow. 123,80 m² położonego w Bukowcu przy ul. Rokicińskiej 129 zawarto w dniu 7 października 2015 roku na okres do 30 września 2018 roku na wniosek osoby zainteresowanej. Zawarcie umowy zostało poprzedzone wywieszeniem na tablicy ogłoszeń w dniu 15 września 2015 roku, bez wskazania okresu upublicznienia na wymagany zapisami art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami okres 21 dni, zarządzenia nr 82/2015 Wójta Gminy Brójce z dnia 10 września 2015 roku w sprawie przeznaczenia do sprzedaży, dzierżawy i najmu nieruchomości stanowiących własność Gminy Brójce i ogłoszenia wykazu nieruchomości, a powyższe udokumentowano stosowną adnotacją merytorycznego pracownika. Załącznikiem nr 2 do ww. zarządzenia ustalono treść wykazu nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy i najmu obejmującego, między innymi, lokale użytkowe w Bukowcu przy ul. Rokicińskiej 129

z tym, że **żaden z lokali wymienionych w wykazie nie obejmował powierzchni 123,80 m², którą wskazano w umowie najmu.** Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia p.o. kierownika Referatu Pawła Gondzio, przedmiotowy lokal był objęty wykazem, z tym że wskazana w nim powierzchnia to 130 m², a pomiarów lokalu dokonano na etapie zawierania umowy. W wykazie wyszczególniono lokale położone w Bukowcu przy ul. Rokicińskiej 129 przeznaczone do wynajęcia na okres do 3 lat z przeznaczeniem na usługi z tym, że część lokali przeznaczona była do oddania w najem na rzecz dotychczasowych najemców, a część w drodze rokowań. Informację o wywieszeniu wykazu na okres od 15 września do 9 października 2015 roku podano do publicznej wiadomości poprzez publikację w lokalnej gazecie codziennej „Dziennik Łódzki” z dnia 15 września 2015 roku oraz zamieszczenie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, co dokumentował wydruk z dnia 15 września 2015 roku, czym wypełniono wymogi wynikające z uregulowań art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. W wykazie **nie zawarto wszystkich informacji określonych zapisami art. 35 ust. 2 ww. ustawy, tj. oznaczenia nieruchomości według księgi wieczystej oraz katastru nieruchomości, terminu zagospodarowania, wysokości opłat z tytułu najmu oraz zasad aktualizacji opłat.**

W umowie ustalono wysokość czynszu najmu w kwocie 606,62 zł brutto, termin jego płatności do 10-tego dnia każdego miesiąca z góry w kasie Urzędu lub na podany rachunek bankowy, zastrzeżenie o możliwości corocznego podwyższenia czynszu o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez Prezesa GUS oraz ponoszeniu przez dzierżawcę kosztów dostarczanych do lokalu mediów, zobowiązanie do utrzymania porządku i czystości lokalu oraz jego otoczenia, obowiązek uiszczania podatku od nieruchomości i innych opłat lokalnych związanych z przedmiotem najmu, a także trzymiesięczny okres wypowiedzenia umowy.

Wynajmujący nie dokonał waloryzacji czynszu.

Na podstawie okazanej kontrolującemu dokumentacji ustalono, że najemcy wywiązali się z obowiązku zgłoszenia obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości.

Przypisu należności z tytułu czynszu najmu dokonywano na podstawie wystawianych comiesięcznie faktur na kontach jednostki: Wn 221 Ma 720, a wpłaty dokonywane w kasie Urzędu ewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 101 Ma 221 (przekazanie środków na rachunek bankowy Wn 141 Ma 101 i Wn 130 Ma 141) zaś wpłaty dokonywane przelewem: Wn 130 Ma 221 (z rozszerzeniem), z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0750.

Kontrolujące dokonały analizy terminowości uiszczania wpłat z tytułu czynszu najmu lokali użytkowych za lata 2014 - 2015 w odniesieniu do opisanych wyżej wybranych umów najmu, a zestawienie danych w tym zakresie zawarto w tabeli, która **stanowi załącznik nr 47 protokołu kontroli.**

Z załączonego zestawienia wynika, że żaden z najemców nie uiszczył żadnej z miesięcznych opłat w wymaganym terminie do 10-tego dnia każdego miesiąca, a od nieterminowych opłat pobrano odsetki z tym, że **nie pobrano odsetek w kwocie 0,73 zł z tytułu nieterminowej wpłaty czynszu za listopad 2014 roku i w kwocie 0,73 zł za grudzień 2014 roku od najemcy nr kartoteki 10040.**

Zaległości z tytułu czynszu najmu lokali użytkowych na 31 grudnia 2014 roku stanowiły kwotę 1.693,59 zł, z czego 10,30 zł to zaległość z lat ubiegłych i dotyczyły trzech najemców, a na 31 grudnia 2015 roku zaległość dotyczyła jednego najemcy i stanowiła kwotę 2.844,33 zł, z czego 1.680,00 zł to zaległość z lat ubiegłych (2014 rok).

Analiza podejmowanych działań egzekucyjnych wykazała, że:

- Gmina Brójce na zaległość obejmującą okres od stycznia 2014 roku do listopada 2014 roku uzyskała nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym XIII GNc 3383/15 z 3 sierpnia 2015 roku bez nadanej klauzuli wykonalności, który w dniu 16 marca 2016 roku został przekazany do egzekucji Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Widzewa,
- w odniesieniu do zaległości obejmującej okres od grudnia 2014 roku do września 2015 roku Gmina Brójce uzyskała nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z klauzulą wykonalności z dnia 30 marca 2016 roku, który w dniu 27 kwietnia został przekazany do egzekucji Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Widzewa.

Do dnia przeprowadzania czynności kontrolnych nie uzyskano wpłat z tytułu powyższej zaległości.

Najem lokali mieszkalnych

Rada Gminy Brójce nie uchwaliła wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, czego wymóg wynikał z uregulowań art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (tekst jednolity z 2005 roku Dz. U. nr 31, poz. 266 ze zm. obecnie tekst jednolity z 2014 roku poz. 150 ze zm.) wobec czego nie określono wielkości i prognozy zmian zasobu mieszkaniowego, planu remontów i modernizacji mieszkaniowego zasobu gminy, planowanej sprzedaży lokali, zasad polityki czynszowej oraz warunków obniżania czynszu oraz nie ustalono źródeł finansowania zasobu mieszkaniowego Gminy i wysokości wydatków z przeznaczeniem na koszty eksploatacji, modernizacji i remontów, a także kosztów zarządu nieruchomościami wspólnymi, co było wymagane zapisami art. 21 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy. **Rada Gminy Brójce nie ustaliła zasad polityki czynszowej oraz zasad stosowania obniżek czynszu w stosunku do najemców o najniższych dochodach będących, zgodnie z zapisami art. 21 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego, elementami wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy. Niepodjęcie przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwały będącej podstawą stosowania obniżek czynszu naliczonego według obowiązujących stawek w stosunku do najemców o niskich dochodach było niezgodne z uregulowaniami art. 7 ust. 2 ww. ustawy.**

Rada Gminy Brójce nie ustaliła zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, do czego zobowiązana była uregulowaniami art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego.

Wobec braku ustaleń w zakresie zasad polityki czynszowej, Wójt Gminy Brójce nie ustalił stawki bazowej czynszu za lokale mieszkalne, czego obowiązek wynikał z uregulowań art. 8 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego.

Czynsz najmu lokali mieszkalnych określano na podstawie **uchwały nr XIV/86/00 Rady Gminy w Brójcach z dnia 28 kwietnia 2000 roku w sprawie wysokości stawki czynszu regulowanego za najem lokali mieszkalnych, podjętej na podstawie ustawy z dnia 2 lipca 1994 roku o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity z 1998 roku, Dz.U. nr 120, poz. 787), która utraciła moc z dniem 10 lipca 2001 roku.** Przedmiotowym uregulowaniem ustalono stawkę bazową **czynszu regulowanego** określając czynniki

obniżające ww. stawkę bazową. **Z ustaleń kontrolujących wynikało, że powyższa stawka 1,20 zł/ m² miesięcznie stosowana była przez Wójta Gminy w odniesieniu do wszystkich lokali mieszkalnych, bez względu na ich położenie, wyposażenie i standard, tj. czynniki obniżające wartość użytkową lokalu uwzględniane przy ustalaniu stawki czynszu określone zarówno ww. uchwałą Rady Gminy Brójce jak również zapisami art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego.**

W zasobie mieszkaniowym Gminy nie wyodrębniono lokali socjalnych i nie ustalono stawki czynszu za lokal socjalny zgodnie z zapisami art. 21 ust. 2 pkt 1 i art. 23 ust. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów (...).

*Kserokopia uchwały nr XIV/86/00 Rady Gminy w Brójcach z dnia 28 kwietnia 2000 roku w sprawie wysokości stawki czynszu regulowanego za najem lokali mieszkalnych stanowi **akta kontroli** strony 106-107.*

Dochody za lata 2014-2015 z tytułu czynszu oraz opłat eksploatacyjnych wynikających z najmu lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Brójce, przedstawiono w poniższej tabeli:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	Wykonanie dochodów
31.12. 2014 rok	100.000,00	100.000,00	101.205,67
31.12.2015 rok	100.000,00	100.000,00	75.132,06

Powyższe dochody pochodziły z najmu czternastu lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Brójce, a wykaz umów najmu obowiązujących w powyższym okresie **zawarto w załączniku nr 48 protokołu kontroli.**

Z ww. zestawienia obowiązujących na dzień 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2015 roku umów najmu lokali mieszkalnych wynika, że na dzień 31 grudnia 2014 roku zawartych było czternaście umów najmu lokali mieszkalnych na łączną powierzchnię 787,77 m², a naliczenie czynszu z tego tytułu wynosiło 945,33 zł miesięcznie, natomiast na dzień 31 grudnia 2015 roku zawartych było trzynaście umów najmu lokali o łącznej powierzchni 729,12 m² z miesięcznym przypisem czynszu 874,95 zł, a powyższa zmiana wynikała z opisanej we wcześniejszej części niniejszego protokołu, sprzedaży lokalu mieszkalnego.

Kontrolujące dokonały analizy procedury oddania w najem lokalu mieszkalnego, którego umowę najmu zawarto w dniu 1 października 2008 roku, tj. pod rządami ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego.

Jak wynika z analizy okazanych dokumentów:

- uchwałą nr XXII/151/2008 z dnia 29 sierpnia 2008 roku Rada Gminy Brójce wyraziła zgodę na wydzierżawienie na okres do 10 lat nieruchomości stanowiącej własność Gminy Brójce, której wykaz określono załącznikiem do uchwały. W treści przedmiotowego załącznika określono wykaz wskazujący adres nieruchomości – miejscowość Pałczew, numer ewidencyjny działki 93 o powierzchni 1,4753 ha stanowiącej grunt zabudowany budynkiem mieszkalnym i budynkami gospodarczymi przeznaczonymi do rozbiórki, przeznaczenie do oddania w dzierżawę w przetargu nieograniczonym w przypadku umowy dzierżawy zawieranej na okres powyżej 3 lat,

- wniosek o wynajem ww. budynku mieszkalnego z dnia 12 sierpnia 2008 roku złożył (...) ¹⁴ (bez potwierdzenia wpływu do Urzędu Gminy),
- pismem z dnia 25 sierpnia 2008 roku złożono do Wójta i Rady Gminy (bez potwierdzenia wpływu do Urzędu) podpisy mieszkańców popierających podanie wnioskodawcy,
- w dniu 1 października sporządzono protokół zdawczo-odbiorczy określający stan techniczny, powierzchnię i strukturę lokalu z załączonym szkicem,
- umowę najmu lokalu mieszkalnego zlokalizowanego na działce nr 93 w Pałczewie 34b obejmującego powierzchnię 64,50 m² wyposażonego w instalację wewnętrzną wodociągową ustalając czynsz w kwocie 77,40 zł, tj. 1,20 zł/m² płatny do 10 tego dnia każdego miesiąca, wskazując, że najemca ponosi koszty związane z korzystaniem z lokalu, tj. energii elektrycznej, ogrzewania lokalu, podgrzania wody użytkowej, wywozu nieczystości płynnych i stałych, ponadto określono obowiązki Najemcy w zakresie bieżącego utrzymania lokalu, jego napraw i konserwacji, a **umowę zawarto na czas określony do dnia 30 września 2018 roku, co pozostawało w sprzeczności z uregulowaniami art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego**, który określa że umowa o odpłatne używanie lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy lub innych jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem lokalu socjalnego lub lokalu związanego ze stosunkiem pracy, może być zawarta wyłącznie na czas nieoznaczony, chyba że zawarcia umowy na czas oznaczony żąda lokator.

*Kserokopia umowy najmu lokalu mieszkalnego w Pałczewie 34 b z dnia 1 października 2008 roku stanowi **akta kontroli** strony 108-112.*

Wskazać należy również, że Wójt Gminy Brójce zawierając umowę najmu lokalu mieszkalnego nie zrealizował dyspozycji organu stanowiącego określonej uchwałą nr XXII/151/2008 z dnia 29 sierpnia 2008 roku, którą Rada Gminy Brójce wyraziła zgodę na wydzierżawienie na okres do 10 lat nieruchomości stanowiącej własność Gminy Brójce.

Przypisu należności z tytułu czynszu najmu dokonywano na podstawie wystawianych comiesięcznie faktur na kontach jednostki: Wn 221 Ma 720, a wpłaty dokonywane w kasie Urzędu ewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 101 Ma 221 (przekazanie środków na rachunek bankowy Wn 141 Ma 101 i Wn 130 Ma 141) zaś wpłaty dokonywane przelewem: Wn 130 Ma 221 (z rozszerzeniem), z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0750.

Kontrolujące dokonały analizy terminowości uiszczania wpłat z tytułu czynszu najmu lokali mieszkalnych za lata 2014 - 2015 w odniesieniu do trzech najemców, a zestawienie danych w tym zakresie zawarto w tabeli, która *stanowi załącznik nr 49 protokołu kontroli.*

Z danych zawartych w ww. tabeli wynikało, że za cały analizowany okres terminowo dokonywał płatności najemca o numerze kartoteki 10018, od nieterminowych wpłat dokonywanych przez najemcę o numerze kartoteki 10016 nie pobrano odsetek: od wpłaty za styczeń 2014 roku dokonanej z 12 - dniowym opóźnieniem - 0,30 zł,

¹⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

dokonanych w dniu 5 sierpnia 2014 roku wpłat czynszu za kwiecień, maj, czerwiec, lipiec 2014 roku, w łącznej kwocie 7,16 zł, od wpłat za wrzesień, październik, listopad i grudzień 2014 roku dokonanych w dniu 14 stycznia 2015 roku, w wysokości 7,18 zł oraz wpłaconych w dniu 7 kwietnia 2015 należności za styczeń, luty, marzec 2015 roku, w wysokości łącznie 2,63 zł, w dniu 2 lipca 2015 roku za czerwiec 2015 roku - 0,34 zł, wpłaty z 4 sierpnia 2015 roku za lipiec 2015 roku - 0,39 zł oraz opłat za wrzesień i październik 2015 roku uiszczonych 12 października 2015 roku - 0,52 zł i wpłaconej 22 grudnia 2015 roku należności za listopad i grudzień 2015 roku - kwota 0,83 zł, odsetki w kwocie 9,99 zł wpłacono w trakcie czynności kontrolnych, a od najemcy o numerze kartoteki 10004, który wpłat nie dokonywał w pełnej należnej kwocie za maj, czerwiec, lipiec i sierpień 2014 roku, nie pobrano odsetek w łącznej kwocie 45,48 zł.

Zaległości z tytułu najmu lokali mieszkalnych na 31 grudnia 2014 roku stanowiły kwotę 93.215,97 zł, z czego 75.2143,48 zł to zaległości z lat ubiegłych i dotyczyły czternastu najemców, a na 31 grudnia 2015 roku zaległość dotyczyła jedenastu najemców i stanowiła kwotę 90.609,14 zł, w tym 80.014,42 zł to zaległość z lat ubiegłych.

Kontrolujące przeanalizowały działania egzekucyjne podejmowane przez Gminę Brójce w stosunku do najemców o najwyższych kwotach zaległości ustalając, że:

- Gmina Brójce na zaległość w kwocie 33.726,42 zł dotyczącą najemcy 10009 - lokal Wola Rakowa 18 m. 12, obejmującą okres od lipca 2011 roku do czerwca 2014 roku uzyskała nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym sygn. akt VIII Nc 7830/14 z dnia 8 stycznia 2015 roku na kwotę 30.441,33 zł, a na zaległość obejmującą okres od lipca 2014 roku do czerwca 2015 roku - nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym VIII Nc 1178/16 z 6 kwietnia 2016 roku (brak klauzuli wykonalności),
- w odniesieniu do dłużnika nr kartoteki 10007 o łącznej zaległości 22.200,10 zł w wyniku złożonego pozwu w postępowaniu nakazowym, Gmina Brójce uzyskała nakaz zapłaty z dnia 1 września 2015 roku sygn. akt VIII NC 5205/15 z dnia 1 września 2015 roku obejmujący kwotę 21.722,30 zł stanowiącą należność za okres od marca 2012 roku do czerwca 2014 roku. Do powyższego nakazu złożono sprzeciw, a na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych nie zapadło orzeczenie.

Jak wynika z wyjaśnienia złożonego przez Skarbnik Gminy, kwota zaległości wykazana jako zaległość z tytułu czynszu za lokale mieszkalne obejmowała również kwoty wynikające z zaliczek na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością wspólną należne od właścicieli lokali.

Wyjaśnienie Skarbnik Gminy w sprawie tytułów zaległości wykazanych jako zaległości w czynszu najmu lokali mieszkalnych *stanowi załącznik nr 50 protokołu kontroli.*

Z powyższego wyjaśnienia wynika, że część ww. zaległości dotyczy należnych od właścicieli lokali zaliczek na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością wspólną oraz kosztów dostarczania mediów do sprzedanych, wyodrębnionych lokali mieszkalnych z okresu administrowania przez Gminę wspólnotą mieszkaniową. Zaległość w kwocie 21.722,30 zł stanowiła należną Gminie kwotę zaliczek na poczet kosztów zarządu nieruchomością wspólną - ul. Tuszyńska 6/8 Wola Rakowa od właściciela lokalu nr 10.

Okazane kontrolującym dokumenty dotyczące naliczania opłat od ww. właściciela lokalu wskazują na **brak prowadzenia przez zarządcę ww. wspólnoty (Urząd Gminy) ewidencji pozaksiegowej kosztów zarządu nieruchomością wspólną oraz zaliczek uiszczanych na pokrycie tych kosztów, a także rozliczeń z innych tytułów na rzecz nieruchomości wspólnej do czego zarząd zobowiązany był zapisami art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 roku o własności lokali (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 1892).**

Z ustaleń zawartych w Protokole zebrania wspólnoty mieszkaniowej i najemców lokali mieszkalnych w budynku w Woli Rakowej przy ul. Tuszyńskiej 6/8 wynika, że w zebraniu wzięli udział **najemcy lokali mieszkalnych stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy, którzy dobrowolnie wyrazili zgodę na ponoszenie opłaty na fundusz remontowy. Powyższe nie jest zgodne z uregulowaniami ustawy z dnia z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego**, która określa zasady kształtowania stawki czynszu w lokalach mieszkalnych stanowiących publiczny zasób mieszkaniowy oraz zawiera definicje opłat niezależnych od właściciela.

2.5. Inne dochody

Opłata adiacencka

Rada Gminy w Brójcach uchwałą nr X/89/2003 z dnia 9 grudnia 2003 roku opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 31 stycznia 2004 roku nr 21, poz. 236 ustaliła wysokość stawki procentowej opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości związanej z budową infrastruktury technicznej oraz wzrostu wartości nieruchomości powstałej wskutek podziału na podstawie zapisów art. 98 ust. 4 i art. 146 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami w zależności od uczestniczenia przez właścicieli w kosztach budowy urządzeń oraz oznaczenia nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego z wyłączeniem nieruchomości przeznaczonych w planie na cele rolne i leśne, w odniesieniu do rodzaju infrastruktury, tj. budowy sieci wodociągowej i infrastruktury drogowej oraz budowy sieci gazowej w wysokości 50% różnicy wartości gruntu przed wybudowaniem tych urządzeń a wartością jaką nieruchomość ma po ich wybudowaniu oraz 50% stawkę w odniesieniu do różnicy wartości między wartością nieruchomości przed i po podziale. W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2014-2015 Gmina Brójce nie uzyskała dochodów z tytułu opłaty adiacenckiej, co potwierdza oświadczenie Skarbnik Gminy Brójce, które **stanowi załącznik nr 51 protokołu kontroli**.

Jak wynikało z wyjaśnienia p.o. kierownika Referatu Pawła Gondzio, opłaty takie naliczano z tytułu budowy sieci gazowej, tj. bezpośrednio po podjęciu ww. uchwały. W okresie późniejszym, **mimo prowadzenia inwestycji umożliwiających naliczenie i pobranie opłat adiacenckich, opłaty te nie były naliczane.**

Renta planistyczna

Powierzchnia Gminy Brójce objęta jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Gminy, a w okresie objętym kontrolą obowiązywało dwadzieścia sześć uchwał Rady Gminy Brójce w sprawie uchwalenia i zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych obszarów, a wykaz uchwał zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 52 protokołu kontroli**.

Na podstawie analizy zapisów wybranych planów miejscowych, tj.:

- uchwały nr XVI/102/2011 Rady Gminy Brójce z dnia 20 grudnia 2011 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Bukowiec,
- uchwały nr XIV/57/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 21 lipca 2015 roku zmieniającej miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący część sołectwa Przypusta ustalony uchwałą nr XXVI/204/2005 Rady Gminy Brójce z dnia 30 listopada 2005 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część sołectwa Przypusta

stwierdzono, że uchwalając miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, ustalano stawkę procentową służącą naliczaniu opłaty z tytułu wzrostu wartości

nieruchomości, odpowiednio: w wysokości 5% dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami 1MN i 2 MN i 0,1% dla terenów oznaczonych 1ZL, 2 ZL i 1KDD oraz w wysokości 5,00%.

W roku 2014 i 2015 Gmina Brójce nie uzyskała dochodów z tytułu renty planistycznej wobec nie naliczenia opłat z tytułu wzrostu wartości nieruchomości, określonych zapisami art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 199 ze zm.), co potwierdza oświadczenie Skarbnik Gminy Brójce **stanowiące załącznik nr 51 protokołu kontroli.**

Jak wynikało z wyjaśnienia złożonego przez inspektora ds. zagospodarowania przestrzennego Pawła Siekierskiego opłaty planistyczne nie były w okresie objętym kontrolą naliczane i pobierane. Powyższe podyktowane było przeprowadzoną analizą opłacalności przeprowadzenia procedury w odniesieniu do uzyskanych dochodów, a przedmiotowe wyjaśnienie **stanowi załącznik nr 53 protokołu kontroli.**

Kontrolującym nie okazano dokumentacji potwierdzającej ustalenie nieruchomości podlegających opłacie planistycznej w analizowanym okresie jak również wyliczeń stanowiących podstawę **zaniechania naliczenia i egzekwowania dochodów Gminy wynikających z zapisów art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**, który to przepis prawa nakłada na wójta (burmistrza, prezydenta) obowiązek pobrania jednorazowej opłaty w określonej planem (w stosunku procentowym do wzrostu wartości nieruchomości) wysokości w przypadku zbycia przez właściciela lub użytkownika wieczystego podlegającej opłacie nieruchomości.

Darowizny

Gmina Brójce w 2015 roku osiągnęła dochody z tytułu darowizny klasyfikowane w § 0960 dział 600 rozdział 60016 w kwocie 60.000,00 zł, którą to wpłatę dokonał przez TRANS-KOP Mariusz Maślanka ul. Żeromskiego 61, Tuszyń 95-080 z przeznaczeniem na infrastrukturę drogową w miejscowości Pałczew, dokumentował wyciąg bankowy nr 067/2015 z dnia 7 kwietnia 2015 roku. Na podstawie PK 394 z 30 czerwca 2015 roku dokonano przypisu zrealizowanych dochodów na kontach Wn 221-1 Ma 720. Jak wynikało z oświadczenia złożonego przez p.o. kierownika Referatu Pawła Gondzio darowizna dokonana została z przeznaczeniem na infrastrukturę drogową, gdyż darczyńca prowadził na terenie miejscowości Pałczew eksploatację kopaliny, co powodowało protesty mieszkańców wynikające z utrudnień powodowanych na drogach tej miejscowości. Przedsiębiorca zobowiązał się tytułem rekompensaty za ww. utrudnienia do dokonania wpłaty na rzecz gminy Brójce, a powyższe oświadczenie **stanowi załącznik nr 54 protokołu kontroli.**

Kontrolującym nie okazano żadnych dokumentów potwierdzających dokonanie opisanych w oświadczeniu ustaleń z właścicielem firmy TRANS-KOP dotyczących przekazanej darowizny.

Wskazać należy, że darowizna w formie pieniężnej na rzecz jednostki sektora finansów publicznych stanowi dochód publiczny i jest ona umową, nie zaś jednostronnym działaniem darczyńcy, zatem wymaga złożenia oświadczenia woli zarówno przez darczyńcę jak i obdarowanego. W przypadku jednostek sektora finansów publicznych wskazane jest aby oświadczenie obdarowanego miało formę pisemną wobec faktu, że w niektórych sytuacjach kodeks cywilny przewiduje konieczność zwrotu przedmiotu darowizny, co może w przyszłości spowodować powstanie zobowiązania pieniężnego, którego źródłem jest umowa darowizny.

VIII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

1. WYDATKI NA ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ - 2015 ROK

1.1. Informacje ogólne

W kontrolowanym okresie kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brójcach była Jadwiga Kaźmierska, zatrudniona przez Wójta Gminy Brójce na podstawie umowy o pracę z dniem 31 lipca 2007 roku.

Z dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że ww. ukończyła specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Zgodnie z wymogami art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 roku, poz. 163), osoba kierująca ośrodkiem jest obowiązana posiadać, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brójcach spełniała wymogi w zakresie stażu pracy oraz w zakresie wymagań kwalifikacyjnych.

1.2. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej

Wykonanie zadań finansowych w 2015 roku

Wyszczególnienie	2015 rok (zł)
Dział 852 Rozdział 85202 (Domy pomocy społecznej)	110.526,72
Dział 852 Rozdział 85204 (Rodziny zastępcze)	7.979,36
Dział 852 Rozdział 85206 (Wspieranie rodziny)	15.000,00
Dział 852 Rozdział 85212 (Świadczenia Rodzinne)	1.209.776,27
Dział 852 Rozdział 85213 (Składki na ubezpieczenie zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia)	12.403,13
Dział 852 Rozdział 85214 (zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego)	216.402,20
Dział 852 Rozdział 85216 (Zasiłki Stałe)	111.806,19
Dział 852 Rozdział 85219 (Koszty utrzymania Ośrodków Pomocy Społecznej) (Świadczenia dla opiekunów za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną lub niepełnosprawną)	330.087,50
Dział 852 Rozdział 85295 (Pozostała działalność)	68.610,80
Dział 854 Rozdział 85415 (Pomoc materialna dla uczniów)	37.939,25
Razem	2.120.531,42

Wykonanie zadań rzeczowych w 2015 roku

Forma pomocy	2015 rok		
	Liczba osób/rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zadania zlecone	630	7.749	1.185.752,67
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	51	51	51.000,00
Zasiłki rodzinne + dodatki	388	5.884	624.324,50
Zasiłki pielęgnacyjne	101	1.124	171.972,00

Świadczenia pielęgnacyjne	16	160	191.960,00
Fundusz alimentacyjny	19	180	65.154,84
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	-	35.398,28
Specjalny zasiłek opiekuńczy	1	8	4.125,40
Świadczenia dla opiekunów za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną lub niepełnosprawną	1	4	1.733,40
Koszty obsługi zasiłków dla opiekuna	-	-	52,00
Składki Emerytalno-Rentowe od św. pielęgnacyjnych	11	109	35.985,15
Składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia	4	36	3.395,29
Składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	1	4	156,01
Karta dużej rodziny	37	189	495,80
Zadania własne	419	12.942	934.778,75
Zasiłki stałe ogółem	24	240	111.806,19
Posiłki dla dzieci i młodzieży	98	11.410	52.411,76
Zasiłki celowe na posiłki w ramach programu wieloletniego	40	95	15.703,24
Zasiłki celowe i w naturze	103	407	131.720,00
Opłata za DPS	7	60	110.526,72
Zasiłki okresowe	44	238	84.682,20
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	-	28.070,70
Rodziny zastępcze (piecza zastępcza)	3	29	7.979,36
Asystent rodziny	7	35	15.000,00
Koszty utrzymania MGOPS	-	-	330.087,50
Składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za osoby pobierające zasiłek stały	21	211	8.851,83
Stypendia i zasiłki szkolne	72	217	37.939,25

Prawidłowość w zakresie udzielania i wypłaty świadczeń przyznawanych w ramach pomocy społecznej skontrolowano na podstawie dokumentacji źródłowej dotyczącej wypłaconych w 2015 roku i I kwartale 2016 roku nw. dziesięciu zasiłków stałych, jako zadań własnych oraz wypłaconych w 2015 roku na podstawie nw. decyzji dziesięciu zasiłków okresowych, finansowanych ze środków własnych Gminy Brójce.

Zasiłki okresowe

Skontrolowano następujące decyzje w sprawie przyznania zasiłków okresowych:

- decyzja nr PS.5101.31.2015 z dnia 18 marca 2015 roku - na wniosek z dnia 2 marca 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej z powodu bezrobocia. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 9 marca 2015 roku, przyznano zasiłek okresowy na czas od dnia 1 marca 2015 roku do dnia 31 marca 2015 roku w wysokości 535,50 zł;
- decyzja nr PS.5101.63.2015 z dnia 19 maja 2015 roku - na wniosek z dnia 7 maja 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej z powodu bezrobocia. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 18 maja 2015 roku, przyznano zasiłek okresowy na czas od dnia 1 maja 2015 roku do dnia 31 maja 2015 roku w wysokości 351,46 zł;
- decyzja nr PS.5101.170.2015 z dnia 17 listopada 2015 roku - na wniosek z dnia 10 listopada 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej ze względu na długotrwałą chorobę. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 10 listopada 2015 roku, przyznano zasiłek okresowy na czas od dnia 1 listopada 2015 roku do dnia 30 listopada 2015 roku w wysokości 314,00 zł;
- decyzja nr PS.5101.36.2015 z dnia 19 marca 2015 roku - na wniosek z dnia 17 marca 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej z powodu bezrobocia. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 17 marca 2015 roku, przyznano zasiłek okresowy na czas od dnia 1 marca 2015 roku do dnia 31 marca 2015 roku w wysokości 271,00 zł;
- decyzja nr PS.5101.85.2015 z dnia 17 czerwca 2015 roku - na wniosek z dnia 5 czerwca 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej ze względu na długotrwałą chorobę. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 9 czerwca 2015 roku, przyznano zasiłek okresowy na czas od dnia 1 czerwca 2015 roku do dnia 30 czerwca 2015 roku w wysokości 735,51 zł;
- decyzja nr PS.5101.46.2015 z dnia 16 kwietnia 2015 roku - na wniosek z dnia 9 kwietnia 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej z powodu bezrobocia. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 9 kwietnia 2015 roku, przyznano zasiłek okresowy na czas od dnia 1 kwietnia 2015 roku do dnia 30 kwietnia 2015 roku w wysokości 271,00 zł;
- decyzja nr PS.5101.89.2015 z dnia 16 lipca 2015 roku - na wniosek z dnia 1 lipca 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej z powodu bezrobocia. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 2 lipca 2015 roku, przyznano zasiłek okresowy na czas od dnia 1 lipca 2015 roku do dnia 31 lipca 2015 roku w wysokości 271,00 zł;
- decyzja nr PS.5101.76.2015 z dnia 17 czerwca 2015 roku - na wniosek z dnia 2 czerwca 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej z powodu bezrobocia. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 16 czerwca 2015 roku, przyznano zasiłek okresowy na czas od dnia 1 czerwca 2015 roku do dnia 30 czerwca 2015 roku w wysokości 396,08 zł;
- decyzja nr PS.5101.35.2015 z dnia 18 marca 2015 roku - na wniosek z dnia 12 marca 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej z powodu długotrwałej choroby. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 12 marca 2015 roku, przyznano zasiłek okresowy na czas od dnia 1 marca 2015 roku do dnia 31 marca 2015 roku w wysokości 572,48 zł;

- decyzja nr PS.5101.119.2015 z dnia 18 sierpnia 2015 roku - na wniosek z dnia 17 sierpnia 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej z powodu bezrobocia. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 17 sierpnia 2015 roku, przyznano zasiłek okresowy na czas od dnia 1 sierpnia 2015 roku do dnia 31 sierpnia 2015 roku w wysokości 271,00 zł.

Zasiłki stałe

- decyzja nr PS.5100.1.555.2016 z dnia 15 stycznia 2016 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 529,00 zł miesięcznie od dnia 1 stycznia 2016 roku bezterminowo oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 11 stycznia 2016 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 12 stycznia roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu wieku stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr PS.5100.8.555.7.2015 z dnia 17 września 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 525,17 zł miesięcznie od dnia 1 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 17 września 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 17 września 2015 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr PS.5100.6.555.5.2015 z dnia 6 sierpnia 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 379,50 zł miesięcznie od dnia 1 sierpnia 2015 roku bezterminowo oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 4 sierpnia 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 4 sierpnia 2015 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu znacznym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr PS.5100.29.555.26.2015 z dnia 13 listopada 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 604,00 zł miesięcznie od dnia 1 listopada 2015 roku bezterminowo oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 10 listopada 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 10 listopada 2015 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu wieku stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr PS.5100.27.555.24.2015 z dnia 23 października 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 604,00 zł od dnia 1 października 2015 roku do dnia 31 października 2017 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 21 października 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 22 października 2015 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu wieku stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr PS.5100.12.555.11.2015 z dnia 14 października 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 218,75 zł od dnia 1 października 2015 roku do dnia 30 listopada 2016 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 2 października 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 2 października 2015 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu

niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;

- decyzja nr PS.5100.10.555.9.2015 z dnia 14 października 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 437,50 zł od dnia 1 października 2015 roku do dnia 31 maja 2018 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 2 października 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 2 października 2015 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu znacznym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr PS.5100.14.2015 z dnia 14 października 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 604,00 zł od dnia 1 października 2015 roku bezterminowo oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 1 października 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 1 października 2015 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu wieku stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr PS.5100.17.555.14.2015 z dnia 14 października 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 604,00 zł od dnia 1 października 2015 roku bezterminowo oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 1 października 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 2 października 2015 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu wieku stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr PS.5100.20.555.17.2015 z dnia 14 października 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 604,00 zł od dnia 1 października 2015 roku bezterminowo oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 2 października 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 2 października 2015 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu wieku oraz niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego.

W wyniku kontroli wymienionych powyżej decyzji o przyznaniu zasiłku stałego i okresowego stwierdzono, co następuje:

- zasiłki okresowe były przyznawane podopiecznym z powodu bezrobocia lub długotrwałej choroby;
- wnioskodawcy, którzy otrzymali pomoc finansową w postaci zasiłku okresowego spełniali wymogi określone w art. 38 ustawy o pomocy społecznej;
- zasiłki stałe wypłacone były zgodnie z art. 37 ust. 1-5 ustawy o pomocy społecznej;
- podstawą do wypłaty zasiłku było wydane orzeczenie o niepełnosprawności ze stopniem umiarkowanym lub znacznym lub dokumenty potwierdzające niezdolność do pracy z powodu wieku;
- wysokość zasiłku stałego uzależniona była od dochodu rodziny;
- w aktach świadczeniobiorców znajdowały się niezbędne dokumenty potwierdzające sytuację materialną i rodzinną (wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego oraz jego aktualizacje, zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia, zaświadczenia z urzędu pracy o pobieraniu zasiłku dla osób

bezrobotnych, odcinki emerytur i rent, dokumenty potwierdzające aktywne poszukiwanie pracy, dokumenty potwierdzające leczenie itp.);

- w aktach podopiecznych będących przedmiotem kontroli nie stwierdzono przypadku; w którym dochód rodziny przekraczałby ustawowe kryterium dochodowe;
- ustalając wysokość zasiłku rozważano rzeczywiste potrzeby rodziny, jak również możliwości finansowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brójcach.

2. WYDATKI OSOBOWE

2.1. Wydatki na wynagrodzenia - 2015 rok

Prawidłowość ustalania i wypłaty wynagrodzeń na rzecz pracowników jednostki

W kontrolowanej jednostce na dzień 31 grudnia 2015 roku przeciętna liczba osób zatrudnionych (z uwzględnieniem osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy) wynosiła 36 pracowników.

Plan i wykonanie wydatków na wynagrodzenia w latach 2014 - 2015 przedstawiały się następująco:

Wydatki na wynagrodzenia				
Dział/rozdział § 401	2014 rok		2015 rok	
	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
750/75011	74.880,00	74.880,00	56.680,00	40.398,00
750/75023	1.345.748,00	1.328.469,91	1.358.021,00	1.343.151,17
801/80101	2.133.146,00	2.132.804,10	2.385.797,00	2.365.889,43
801/80103	439.270,00	438.630,60	389.155,00	379.213,70
801/80106	236.830,00	234.657,57	298.001,00	291.869,33
801/80110	970.000,00	969.918,55	873.580,00	869.810,68
801/80113	310.000,00	307.373,00	310.000,00	281.102,68
801/80150	0,00	0,00	166.100,00	165.062,15
852/85212	41.597,00	39.414,54	44.718,00	43.922,98
852/85219	217.605,00	195.723,64	254.439,00	241.690,73
852/85295	0,00	0,00	245,00	200,00
853/85333	75.000,00	72.430,30	31.900,00	31.593,33
854/85401	55.180,00	51.669,23	79.932,00	68.485,43
RAZEM	5.899.256,00	5.845.971,44	6.248.568,00	6.122.389,61

W kontrolowanym okresie warunki płacy dla Wójta Gminy Brójce stosownie do postanowień art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 1202) ustalała Rada Gminy Brójce. Pozostałym pracownikom w tym Skarbnikowi, wysokość wynagrodzenia wynikającego ze stosunku pracy ustalał Wójt Gminy.

Kontrolą wynagrodzeń z uwzględnieniem stanowisk, kategorii zaszeregowania i składników wynagrodzenia, objęto dokumenty źródłowe (akta osobowe, listy wypłat wynagrodzenia) za miesiące: lipiec, sierpień, wrzesień 2015 roku, dotyczące pracowników administracji samorządowej i pracowników obsługi Urzędu Gminy Brójce zatrudnionych na nw. stanowiskach:

- Wójta,
- Skarbnika,
- Sekretarza,
- Kierownika Biura Organizacyjno-Prawnego,
- Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego,
- inspektora ds. gospodarki gruntami,
- inspektora ds. ewidencji ludności,
- inspektora ds. ochrony środowiska
- podinspektora ds. funduszy unijnych i zamówień publicznych,
- młodszego referenta ds. obsługi sekretariatu,
- pomocy administracyjnej ds. windykacji opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- kierowcy,
- opiekuna dzieci dowożonych,
- pracownika gospodarczego.

W czasie postępowania kontrolnego stwierdzono, że wynagrodzenie w 2015 roku dla Wójta Gminy Brójce wypłacano w wysokości określonej uchwałą Rady Gminy Brójce nr III/6/2014 z dnia 17 grudnia 2014 roku.

Miesięczne wynagrodzenie wypłacane Wójtowi w kontrolowanym okresie z podziałem na poszczególne składniki przedstawia tabela poniżej:

Składniki wynagrodzenia	Kwota
Wynagrodzenie zasadnicze	5.000,00 zł
Dodatek funkcyjny	1.650,00 zł
Dodatek stażowy w wysokości 12% wynagrodzenia zasadniczego	600,00 zł
Dodatek specjalny w wysokości 35% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego	2.327,50 zł
Razem	9.577,50 zł

Ustalona kwota wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego oraz dodatku specjalnego dla Wójta Gminy Brójce była zgodna z postanowieniami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych – załącznik nr 3, tabela nr 1 oraz § 6 rozporządzenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1786). Wynagrodzenie Wójta nie przekroczyło w okresie miesiąca siedmiokrotności kwoty bazowej zgodnie z art. 37 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. nr 110, poz. 1255 ze zm.).

W naliczeniach wynagrodzenia dla Wójta Gminy Brójce nieprawidłowości nie stwierdzono.

Na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych, Wójt Gminy zarządzeniem nr 99/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku wprowadził Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Brójce, który to regulamin określał wymagania kwalifikacyjne, szczegółowe warunki wynagradzania, warunki przyznawania

oraz warunki i sposób wypłacania premii i nagród, dodatku funkcyjnego i specjalnego. Załącznikami nr 1-5 do regulaminu były: tabela minimalnych i maksymalnych miesięcznych kwot wynagrodzenia zasadniczego, warunki przyznawania i wypłacania premii pracownikom zatrudnionym na stanowiskach pomocniczych i obsługi Urzędu Gminy Brójce, tworzenie funduszu nagród i przyznawania nagród dla pracowników Urzędu Gminy Brójce, tabela stawek dodatku funkcyjnego, zasady przyznawania dodatku specjalnego dla pracowników Urzędu Gminy Brójce.

W wyniku kontroli wynagrodzeń wyżej wymienionych pracowników przyjętych do próby, ustalono, co następuje:

- wynagrodzenie zasadnicze wypłacone pracownikom było zgodne z kwotami zawartymi w tabelach załączonych w regulaminie wynagradzania,
- kwalifikacje pracowników zajmujących wymienione stanowiska, były zgodne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z 18 marca 2009 roku,
- dodatek funkcyjny otrzymywali Wójt, Skarbnik, Sekretarz oraz Kierownik Biura Organizacyjno-Prawnego i Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego,
- karty wynagrodzeń odzwierciedlały dane zawarte w angażach oraz umowach o pracę załączonych do akt osobowych,
- skontrolowane listy wypłat wynagrodzeń pracowników z 2015 roku za miesiące: lipiec, sierpień, wrzesień były sprawdzone i zawierały podpisy osób upoważnionych, tj. przez: osobę sporządzającą, osobę sprawdzającą pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym. Listy płac zatwierdzał z upoważnienia Wójta Sekretarz Gminy, które następnie przekazywano do wypłaty za pośrednictwem banku.

W wyniku kontroli stwierdzono, że listy wynagrodzeń nie zawierały dekretacji księgowej, co stanowiło naruszenie przepisów art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym dowód księgowy powinien zawierać co najmniej stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

Wypłata odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

Wypłata odpraw

W 2015 roku wypłacono jedną odprawę w związku z rozwiązaniem stosunku pracy. (...) ¹⁵.

Odnosnie prawidłowości naliczenia kwoty odprawy nie wniesiono zastrzeżeń. W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że lista wypłaty przedmiotowej odprawy została podpisana przez uprawnione osoby: pracownika sprawdzającego pod względem merytorycznym, pod względem formalnym i rachunkowym, osobę sporządzającą listę, oraz Skarbnika i z upoważnienia Wójta przez Sekretarza Gminy. **Wskazać należy, że lista wypłaty nie zawierała dekretacji księgowej, co stanowiło naruszenie przepisów art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym dowód księgowy powinien zawierać co najmniej stwierdzenie sprawdzenia i**

¹⁵ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

Wyplata ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w 2015 roku wypłacono dwa ekwiwalenty za niewykorzystany urlop wypoczynkowy: (...)¹⁶.

Odnosnie prawidłowości naliczenia ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy zastrzeżeń nie wniesiono. Ekwiwalenty naliczono zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 8 stycznia 1997 r. Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. nr 2, poz. 14 ze zm.), z uwzględnieniem wysokości współczynnika ekwiwalentu obowiązującego w 2015 roku. W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że listy wypłat ekwiwalentów zostały podpisane przez uprawnione osoby: pracownika sprawdzającego pod względem merytorycznym, pod względem formalnym i rachunkowym, osobę sporządzającą listę, oraz zatwierdzającą do wypłaty. **W wyniku kontroli stwierdzono, że listy wypłat ekwiwalentów nie zawierały dekretacji księgowej, co stanowiło naruszenie przepisów art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym dowód księgowy powinien zawierać co najmniej stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.**

3. WYDATKI INWESTYCYJNE

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2014 – 2015

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2014 - 2015					
Rozdział	§	2014 rok		2015 rok	
		Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
01010	6050	600 000,00	3 321,00	324 965,00	264 718,96
	6057	-	-	387 994,00	387 994,00
	6059	-	-	356 041,00	356 041,00
60014	6300	100 000,00	100 000,00	179 145,00	179 145,00
60016	6050	-	-	150 000,00	21 549,46
60095	6050	49 000,00	45 534,11	-	-
	6057	40 000,00	40 000,00	-	-
	6059	32 000,00	31 863,98	-	-

¹⁶ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE BRÓJCE
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

70005	6050	-	-	15 000,00	0,00
70095	6050	-	-	17 000,00	0,00
75023	6050	5 000,00	3 126,28	108 000,00	105 713,60
	6060	5 000,00	4 457,00	10 000,00	9 999,99
75411	6300	10 000,00	10 000,00	-	-
75412	6050	181 500,00	165 108,03	158 027,00	106 124,00
	6060	156 000,00	143 403,84	-	-
	6230	-	-	6 530,00	6 530,00
75818	6800	-	-	228 127,00	0,00
80101	6050	-	-	3 999 000,00	3 980 817,88
	6060	-	-	7 260,00	7 257,00
80104	6050	100 000,00	85 288,64	-	-
80106	6050	44 900,00	44 868,70	-	-
	6057	177 542,90	177 542,90	-	-
	6059	31 331,10	31 331,10	-	-
80113	6060	468 600,00	328 686,00	-	-
85195	6050	-	-	572 000,00	563 433,65
85324	6060	-	-	127 000,00	126 497,10
90001	6050	-	-	50 000,00	47 238,78
90015	6050	46 000,00	8 951,18	74 000,00	71 075,32
90095	6050			8 500,00	7 995,00
92109	6057	17 694,00	17 694,00	-	-
	6059	17 306,00	16 656,21	-	-
92195	6050	15 000,00	14 847,08	8 000,00	7 921,31
	6057	277 913,86	277 913,86	-	-
	6059	316 686,14	307 698,19	-	-
Razem		2 691 474,00	1 858 292,10	6 786 589,00	6 250 052,05
Wydatki budżetowe ogółem		19 090 615,30	17 496 185,87	24 653 239,53	23 131 581,19
% udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem		14,10	10,62		27,02

Źródła finansowania realizowanych inwestycji w latach 2014-2015

Źródło finansowania inwestycji	2014 rok	2015 rok
Środki własne z budżetu Gminy	1 449 594,10	829.465,05
Kredyty i pożyczki, emisja obligacji	0,00	3 870 537,00
Dotacje z innych źródeł (Urząd Marszałkowski, Urząd Wojewódzki, PFRON0)	0,00	1 142 416,00
Środki z budżetu Unii Europejskiej	408 698,00	407 634,00

Ewidencja księgową wydatków inwestycyjnych

Wydatki poniesione na realizację zadań inwestycyjnych ewidencjonowane są na kontach analitycznych prowadzonych do konta syntetycznego „080 – środki trwale w budowie (inwestycje)”. Na stronie Wn konta 080 ujmuje się poniesione koszty dotyczące poszczególnych zadań inwestycyjnych (środków trwałych w budowie) realizowanych przez wykonawców jak i we własnym zakresie, a po stronie Ma konta ujmuje się wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych. Na kontach analitycznych do konta 080 prowadzona jest ewidencja kosztów oddzielnie dla każdego zadania zapewniająca wyodrębnienie kosztów środków trwałych poszczególnych inwestycji.

Organizacja procesu inwestycyjnego (planowanie i nadzór)

Zadania inwestycyjne realizowane w okresie objętym kontrolą, zostały zaplanowane przez Radę Gminy Brójce w uchwałach budżetowych na lata 2014 – 2015. Zmian w trakcie roku budżetowego wysokości środków finansowych przeznaczonych na ich realizację dokonywała Rada Gminy Brójce w drodze uchwał.

Zarządzanie procesem przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielanie zamówień publicznych, kontrola kompletności i zgodności z prawem dokumentacji przetargowej, nadzór nad przestrzeganiem ustawy Prawo zamówień publicznych, przypisano podinspektorowi Jackowi Bojanowskiemu zatrudnionemu na samodzielnym stanowisku. Przygotowaniem danych do postępowania przetargowego na wyłonienie wykonawcy planowanej inwestycji zajmują się także pracownicy zatrudnieni na stanowiskach: [1] d/s. gospodarki nieruchomościami i inwestycji – inspektor Paweł Gondzio, [2] d/s. zagospodarowania przestrzennego – podinspektor Piotr Siekierski. Pełnią oni również bezpośredni nadzór nad realizacją robót budowlanych. Dodatkowo w ramach potrzeb zatrudniani są na podstawie umowy inspektorzy nadzoru inwestorskiego dla danej inwestycji, wyłaniany zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych.

Zarządzeniem nr 8/2009 z dnia 10 lutego 2009 roku Wójt Gminy Brójce ustalił w formie regulaminu zasady udzielania zamówień publicznych stosowane do postępowania w sprawach zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych kwoty 14 000 euro. Udzielenie zamówienia poniżej 14 000 euro wymagało posiadania środków finansowych w budżecie gminy na sfinansowanie zamówienia. Dla zamówień, których szacunkowa wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 netto, a nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 7 000 euro, należy skierować co najmniej 2 zapytania do potencjalnych wykonawców telefonicznie, faksem lub drogą elektroniczną. Prowadzący postępowanie dokonuje porównania ofert handlowych, a następnie sporządza notatkę służbową na druku stanowiącym załącznik nr 1 do regulaminu. Dla zamówień publicznych, których szacunkowa wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 7 000 euro, a nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 000 euro należy skierować do wykonawców zapytanie ofertowe w liczbie zapewniającej konkurencję, jednak nie mniejszej niż 2. Wzór formularza oferty stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia. Prowadzący dokonuje porównania złożonych ofert, a następnie sporządza notatkę służbową na druku stanowiącym załącznik nr 1 do regulaminu.

Zarządzeniem Wójta Gminy Brójce nr 5/2013 z dnia 18 lutego 2013 roku wprowadzono zmianę do zarządzenia Wójta Gminy Brójce nr 8/2009 z dnia 10 lutego 2009 roku polegającą na dopuszczeniu stosowania udzielenia zamówienia poprzez umieszczenie zaproszenia do składania ofert (zapytania cenowego) na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Brójce.

Od 6 maja 2014 roku w powyższym zakresie obowiązuje zarządzenie nr 28/2014 Wójta Gminy Brójce, które normuje zasady udzielania zamówień publicznych o wartości nie

przekraczającej kwoty 30 000 euro. Procedury udzielenia zamówień publicznych uregulowano w następującym układzie: [1] Zamówienia o wartości do 5 000 euro, [2] Zamówienia o wartości od 5 001 euro do 20 000 euro, [3] Zamówienia o wartości od 20 001 euro do 30 000 euro. Do zamówień, których wartość szacunkowa nie przekracza kwoty 5.000 euro nie stosuje się przepisów niniejszej procedury. Jedynym wymaganym dokumentem jest faktura (rachunek). Zamówienia o wartości szacunkowej netto od 5 001 euro do 20 000 euro prowadzi pracownik merytorycznie odpowiedzialny za jego realizację na podstawie polecenia służbowego, ponosząc odpowiedzialność w tym zakresie. Zaproszenie do składania ofert oraz ich zebranie zamawiający kieruje telefonicznie lub e-mailem co najmniej do dwóch wykonawców. Wykonawcy składają propozycje cenowe z uwzględnieniem kryteriów zamawiającego, pisemnie, faxem lub mailem. Dopuszcza się możliwość negocjacji ceny oferty.

Nie jest konieczna umowa pisemna dokonania zamówienia, jeżeli zamówienie dotyczy dostaw lub usług. Podstawą udokumentowania takiego zamówienia będzie faktura opisana przez pracownika merytorycznie odpowiedzialnego za udzielenie tego zamówienia lub ewentualna umowa w formie pisemnej. Jeżeli zamówienie dotyczy wykonania roboty budowlanej, podstawą udokumentowania udzielenia zamówienia jest umowa w formie pisemnej zawarta pomiędzy zamawiającym, a wykonawcą, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą.

Przy wyborze oferty handlowej zamawiający może kierować się kryterium ceny albo bilansem ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia, które w danym przypadku mają istotne znaczenie dla zamawiającego, a w szczególności: parametry techniczne, jakościowe i funkcjonalne, koszty eksploatacji, gwarancja, czas realizacji zamówienia.

Jeżeli w postępowaniu zostanie złożona jedna oferta to decyzję o jej wyborze podejmuje Wójt Gminy, po przeprowadzonych negocjacjach. Przeprowadzenie postępowania pracownik dokumentuje na druku stanowiącym załącznik nr 1 do regulaminu.

Prawidłowość przeprowadzenia postępowania oraz wybór najkorzystniejszej oferty potwierdza pracownik merytoryczny oraz zatwierdza Wójt Gminy.

Zamówienia o wartości szacunkowej netto od 20.001 euro do 30.000 euro prowadzi pracownik merytorycznie odpowiedzialny za jego realizację na podstawie polecenia służbowego ponosząc odpowiedzialność w tym zakresie. Zamawiający wszczyna postępowanie, zapraszając do składania ofert taką liczbę wykonawców, która zapewnia konkurencję oraz wybór najkorzystniejszej oferty (nie mniej niż trzech). Zaproszenie do składania ofert zamawiający kieruje na piśmie, drogą pocztową, pocztą elektroniczną, za pomocą faxu lub w drodze bezpośredniego doręczenia.

Ponadto ogłoszenie o możliwości składania ofert na wykonanie usługi, dostawy lub roboty budowlanej można umieścić na stronie internetowej Urzędu Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej, co najmniej przez okres 7 dni przed terminem składania ofert.

Wykonawcy składają oferty w formie pisemnej. Treść oferty musi odpowiadać treści zaproszenia do składania ofert. Przy wyborze oferty handlowej zamawiający może kierować się kryterium ceny albo bilansem ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia, które w danym przypadku mają istotne znaczenie dla zamawiającego, a w szczególności: parametry techniczne, jakościowe i funkcjonalne, koszty eksploatacji, gwarancja, czas realizacji zamówienia. Dopuszcza się możliwość negocjacji ceny oferty. Podstawą udokumentowania udzielenia zamówienia na usługi, roboty budowlane lub dostawy jest umowa w formie pisemnej, podpisana pomiędzy zamawiającym i wykonawcą, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą .

Jeżeli w postępowaniu zostanie złożona jedna oferta to decyzję o jej wyborze podejmuje Wójt Gminy. Przeprowadzenie postępowania pracownik dokumentuje na druku

stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszego regulaminu. Prawidłowość przeprowadzenia postępowania oraz wybór najkorzystniejszej oferty zatwierdza Wójt Gminy.

Dopuszcza się możliwość odstąpienia, za pisemną zgodą Wójta Gminy od zasad opisanych w regulaminie i dokonania zamówienia po negocjacjach tylko z jednym wykonawcą, ze względu na szczególny charakter i rodzaj dostaw, usług lub robót budowlanych w szczególności: z przyczyn technicznych o obiektywnym/specjalistycznym charakterze, związanych z ochroną praw wyłącznych, w zakresie działalności twórczej lub artystycznej lub ze względu na wyjątkową sytuację, której nie można było przewidzieć - awarie, zdarzenia losowe - wymagane jest natychmiastowe wykonanie.

Kontrola realizacji wybranych inwestycji

*Wykaz inwestycji realizowanych w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych w latach 2014 – 2015 stanowi **załącznik nr 55** protokołu kontroli.*

Kontroli poddano dokumentację dotyczącą realizacji następujących inwestycji:

1. *„Roboty budowlane polegające na dobudowie sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu wraz z niezbędną infrastrukturą”*
2. *„Roboty budowlane polegające na przebudowie i rozbudowie budynku Samodzielnego Publicznego ZOZ w Brójcach z siedzibą w Kurowicach przy ul. Pabianickiej 4 – I Etap”*

I. „Roboty budowlane polegające na dobudowie sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu wraz z niezbędną infrastrukturą”

Tryb udzielenia zamówienia publicznego: przetarg nieograniczony o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych (sygnatura sprawy ZaP.271.1.12.2014).

Przedmiot zamówienia – roboty budowlane polegające na dobudowie sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu wraz z niezbędną infrastrukturą.

Etap przygotowania inwestycji

Dokumentację projektową opracowało Przedsiębiorstwo Projektowo-Wykonawcze „ARCON BUD”, ul. Północna 36a 91-425 Łódź. Kosztorys inwestorski sporządził Zdzisław Jakubowski, z datą opracowania czerwiec 2014 roku. Wartość kosztorysowa robót została ustalona na kwotę 3 383.541,60 zł netto. Decyzją Starosty Łódzkiego Wschodniego nr 63/14 z dnia 31 lipca 2014 roku zatwierdzono projekt budowlany i udzielono pozwolenia Gminie Brójce na budowę w zakresie rozbudowy budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu o sale lekcyjne i przedszkole wraz z instalacjami wewnętrznymi.

Ustalenia wartości szacunkowej dokonano w dniu 14 czerwca 2014 roku. Wartość zamówienia ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego wynosiła 3 383.541,60 zł, co stanowi równowartość 800.857,20 euro. Wartość zamówienia oszacowano na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw z 2013 roku poz. 1692.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że Wójt Gminy nie powołał komisji przetargowej. Na podstawie protokołu postępowania stwierdzono, że czynności w

postępowaniu przetargowym wykonywali pracownicy Urzędu Gminy w Brójcach – Jacek Bojanowski i Paweł Gondzio oraz osoba spoza Urzędu – (...) ¹⁷. W związku z powyższym inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi poddali dodatkowej kontroli dokumentację, na podstawie której osoba spoza Urzędu uczestniczyła w pracach dotyczących przedmiotowego postępowania przetargowego. Z dokumentów przedłożonych na wniosek kontrolujących wynika, że Wójt Gminy Brójce Władysław Głubowski w dniu 1 lipca 2014 roku zawarł z (...) ¹⁸ umowę zlecenie nr 28/2014. Przedmiotową umową zlecono „wykonanie w sposób samodzielny bez nadzoru i kierowania ze strony zlecniodawcy następujących prac: pomoc przy procedurach zamówień publicznych dla potrzeb Gminy Brójce”. Za wykonanie prac ustalono wynagrodzenie w wysokości 2.100,00 zł miesięcznie. Zgodnie z umową wynagrodzenie zostanie wypłacone zleceniobiorcy po odebraniu wykonanej pracy na podstawie rachunku wystawionego przez zleceniobiorcę. Termin wykonania prac strony ustaliły od dnia 1 lipca 2014 roku do 31 października 2014 roku.

Kontrolujące zauważają, że w zleceniu przedmiotowych prac osobie spoza Urzędu nie określono szczegółowego zakresu tych prac, redagując jedynie w sposób lakoniczny zapis, zgodnie z którym zleceniobiorca zobowiązany był do świadczenia „pomocy przy procedurach zamówień publicznych”. Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej nie mieli podstaw do stwierdzenia, jakie czynności wykonał zleceniobiorca w ramach „pomocy przy procedurach zamówień publicznych” w niżej opisanym postępowaniu. W dokumentacji przedłożonej do kontroli nie odnaleziono bowiem dokumentu potwierdzającego odebranie przez zlecniodawcę prac wykonanych przez zleceniobiorcę, do czego zobowiązywały zapisy § 2 pkt. 2 umowy zlecenia nr 28/2014 z dnia 1 lipca 2014 roku. Ponadto brak jest uzasadnienia dla powierzenia osobie, która nie jest pracownikiem Urzędu, zakresu prac, które wykonywał pracownik Urzędu – podinspektor ds. funduszy unijnych i zamówień publicznych Jacek Bojanowski. Biorąc pod uwagę fakt, iż w okresie obowiązywania przedmiotowej umowy zlecenia (od 1 lipca do 31 października 2014 roku), zgodnie z przedłożonym kontrolującym wykazem zamówień publicznych udzielonych w 2014 roku przez Gminę Brójce przeprowadzono jedynie dwa postępowania w zakresie inwestycji – to dodatkowe wydatkowanie kwoty w wysokości 8.400,00 zł (2.100,00 zł miesięcznie) na realizację zadań, których wykonanie wraz z wyszczególnieniem prac nie było potwierdzone żadnym dokumentem, w ocenie kontrolujących było nieuzasadnione. Powyższe narusza przepisy art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Ponadto wskazać należy, że z przeprowadzonych przez kontrolujące czynności kontrolnych wynika, iż Gmina Brójce w okresie od 15 lipca 2013 roku do 31 grudnia

¹⁷ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

2015 roku powierzyła zleceniobiorcy (...) ¹⁹ „*pomoc przy procedurach zamówień publicznych*”, (której zakresu prac nie potwierdzono jakimkolwiek dokumentem) zawierając następujące umowy zlecenia:

- umowa zlecenie nr 26/2013 z dnia 15 lipca 2013 roku zawarta na okres od 15 lipca do 31 grudnia 2013 roku. Za wykonanie pracy ustalono wynagrodzenie w wysokości 2.100,00 zł miesięcznie;
- umowa zlecenie nr 1/2014 z dnia 2 stycznia 2014 roku zawarta na okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2014 roku. Za wykonanie pracy ustalono wynagrodzenie w wysokości 2.100,00 zł miesięcznie;
- umowa zlecenie nr 28/2014 z dnia 1 lipca 2014 roku zawarta na okres od 1 lipca do 31 października 2014 roku. Za wykonanie pracy ustalono wynagrodzenie w wysokości 2.100,00 zł miesięcznie;
- umowa zlecenie nr 61/2014 z dnia 31 października 2014 roku zawarta na okres od 1 listopada do 30 listopada 2014 roku. Za wykonanie pracy ustalono wynagrodzenie w wysokości 2.100,00 zł miesięcznie;
- umowa zlecenie nr 83/2014 z dnia 8 grudnia 2014 roku zawarta na okres od 9 grudnia do 31 grudnia 2014 roku. Za wykonanie pracy ustalono wynagrodzenie w wysokości 2.100,00 zł miesięcznie;
- umowa zlecenie nr 1/2015 z dnia 2 stycznia 2015 roku zawarta na okres od 1 stycznia do 31 marca 2015 roku. Za wykonanie pracy ustalono wynagrodzenie w wysokości 2.100,00 zł miesięcznie;
- umowa zlecenie nr 18/2015 z dnia 31 marca 2015 roku zawarta na okres od 1 kwietnia do 30 czerwca 2015 roku. Za wykonanie pracy ustalono wynagrodzenie w wysokości 2.100,00 zł miesięcznie;
- umowa zlecenie nr 36/2015 z dnia 30 czerwca 2015 roku zawarta na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2015 roku. Za wykonanie pracy ustalono wynagrodzenie w wysokości 2.100,00 zł miesięcznie.

Łączna wysokość wydatkowanych na przedmiotowy cel środków publicznych stanowiła kwotę 61.950,00 zł.

Przedłożone kontrolującym rachunki wystawione przez zleceniobiorcę nie zawierały adnotacji o zatwierdzeniu do wypłaty przez osobę upoważnioną, co było sprzeczne z zapisami rozdziału III załącznika nr 2 do zarządzenia nr 4/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce.

Ponadto należy wskazać, że zawieranie ww. umów z tym samym podmiotem następowało z pominięciem obowiązującego w jednostce regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości 14 000 euro, wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy Brójce nr 8/2009 z dnia 10 lutego 2009 roku, zaś od dnia 6 maja 2014 roku regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza

¹⁹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro, wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy Brójce nr 28/2014 z dnia 6 maja 2014 roku.

*Kserokopie umów zlecenia zawartych ze zleceniobiorcą (...) ²⁰ w latach 2013-2015, rachunków wystawionych przez zleceniobiorcę w latach 2013-2015 wraz z listami płac potwierdzającymi wypłatę oraz zakresu czynności podinspektora ds. funduszy unijnych i zamówień publicznych stanowią **akta kontroli** strony 113-196.*

Prawidłowość stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych

Ogłoszenie o zamówieniu, którego przedmiotem były „Roboty budowlane polegające na dobudowie sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu wraz z niezbędną infrastrukturą” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 2 października 2014 roku numer ogłoszenia 326320 - 2014. Ogłoszenie o zamówieniu zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Brójce w dniach 2 października – 17 października 2014 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.brojce.pl w dniu 2 października 2014 roku.

W ogłoszeniu o zamówieniu zawarto informacje określone w art. 41 ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym m.in.:

- określenie przedmiotu oraz zakresu zamówienia: roboty budowlane polegające na dobudowie sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu wraz z niezbędną infrastrukturą,
- rodzaj zamówienia – roboty budowlane,
- tryb postępowania - przetarg nieograniczony,
- kryteria oceny i wyboru ofert – cena – 90%; gwarancja na roboty budowlane – 10%,
- termin wykonania zamówienia – 31 lipca 2015 roku,
- wymagania dotyczące wadium – 70.000,00 zł,
- termin składania ofert: do dnia 17 października 2014 roku do godz. 8:00,
- warunki udziału w postępowaniu,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu ostatecznego terminu składania ofert.

*Kserokopia ogłoszenia o zamówieniu na zadanie pn. „Roboty budowlane polegające na dobudowie sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu wraz z niezbędną infrastrukturą” stanowi **akta kontroli** strony 197-204.*

Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził Wójt Gminy Brójce w dniu 2 października 2014 roku. Zamawiający udostępnił specyfikację na stronie internetowej: www.brojce.pl w dniu 2 października 2014 roku, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Specyfikacja zawierała w formie załączników: formularz ofertowy, oświadczenia wykonawców o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, wzór umowy, przedmiar robót, specyfikację techniczną wykonania i odbioru robót. W treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia podano m.in.:

²⁰ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- opis przedmiotu zamówienia: roboty budowlane polegające na dobudowie sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu wraz z niezbędną infrastrukturą (rozbudowa przyłącza wodociągowego, budowa zewnętrznej instalacji kanalizacyjnej ze zbiornikiem bezodpływowym na ścieki, budowa zewnętrznej instalacji c.o., budowa drogi wewnętrznej i parkingu, budowa miejsc postojowych, budowa chodników i opasek przy budynku oraz budowa placu zabaw). Szczegółowy zakres robót określono w dokumentacji projektowej, przedmiarze robót oraz STWiOR i BIOZ,
- miejsce i termin składania ofert – w siedzibie zamawiającego w Urzędzie Gminy w Brójcach, do dnia 17 października 2014 roku do godz. 8:00,
- termin realizacji zamówienia – 31 lipca 2015 roku,
- gwarancja – minimum 36 miesięcy,
- kryteria oceny ofert – cena – 90%; gwarancja na roboty budowlane – 10%,
- wymagania dotyczące wadium – 70.000,00 zł,
- opis sposobu obliczenia ceny,
- opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu terminu składania ofert - zgodnie z art. 85 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 10 % ceny ofertowej brutto,
- warunki udziału w postępowaniu oraz wykaz oświadczeń i dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia tych warunków.

We wskazanym przez zamawiającego terminie wpłynęły następujące oferty:

Nr oferty	Nazwa oferenta	Kwota (brutto)
Oferta nr 1	„Projekt-Bud” Sp. z o.o. Firma Handlowo-Uslugowa 97-200 Tomaszów Mazowiecki, ul. Siedmiodomki 13	4 343.395,35 zł
Oferta nr 2	„BUDMAR” Sp. z o.o. 97-200 Tomaszów Mazowiecki, ul. Krańcowa 31-33a	4 428.000,00 zł
Oferta nr 3	Przedsiębiorstwo Budowlano-Uslugowe „ANDROPEX”	4 673.470,15 zł
Oferta nr 4	Konstruktor Professional & Profit Center Piotr Wężyk 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Wronia 65	3 899.850,30 zł
Oferta nr 5	„CEHINI” Marcin Gil 95-100 Zgierz, ul. Chopina 1	4 072.289,34 zł
Oferta nr 6	Przedsiębiorstwo Handlowo-Budowlane „ZAMBUD II” Bartłomiej Biniek 98-200 Sieradz, ul. Oksińskiego 62	3 949.061,73 zł

Bezpośrednio przed otwarciem ofert, jak wynika z protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia, zamawiający poinformował, że na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 4.430.000,00 zł brutto. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 17 października 2014 roku o godz. 8:15. Osoby wykonujące czynności w postępowaniu oraz Wójt Gminy Brójce w dniu 17 października 2014 roku złożyli, na podstawie art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych, na drukach ZP-1 oświadczenia o braku istnienia okoliczności powodujących wyłączenie ich z udziału w postępowaniu.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynikało, że oferta złożona przez „CEHINI” Marcin Gil 95-100 Zgierz, ul. Chopina 1 nie spełniała warunków udziału w postępowaniu określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Pismem z dnia 22 października 2014 roku zamawiający wezwał oferenta, który w określonym terminie nie

złożył, zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, wymaganych przez zamawiającego dokumentów do uzupełnienia oferty. Zamawiający wezwał w nieprzekraczalnym terminie do dnia 24 października 2014 roku do godz. 12:00 do przedłożenia brakujących dokumentów.

Kserokopia wezwania z dnia 22 października 2014 roku do uzupełnienia brakujących dokumentów stanowi akta kontroli strony 205-209.

Z przedłożonych kontrolującym dokumentów wynika, że ww. podmiot przesłał w wyznaczonym przez zamawiającego terminie pismo informujące, że „wykonawca nie posiada wymaganych przez zamawiającego referencji na kwotę 2 mln zł”. W związku z powyższym zamawiający działając na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy Prawo zamówień publicznych wykluczył z postępowania wykonawcę „CEHINI” Marcin Gil, gdyż pomimo wezwania wykonawcy do uzupełnienia oferty w trybie art. 26 ust. 3 ustawy, oferent nie przedstawił dokumentów potwierdzających spełnienie warunku udziału w postępowaniu.

Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w przetargu nieograniczonym o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art.11 ust. 8 Prawo zamówień publicznych sporządzony został na druku ZP-PN zgodnym z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku. Zamawiający wybrał ofertę złożoną przez Konstruktor Professional & Profit Center Piotr Wężyk 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Wronia 65 za cenę ofertową brutto – 3 899.850,30 zł. Protokół postępowania został zatwierdzony i podpisany przez Wójta Gminy Brójce.

Kserokopia protokołu postępowania o udzielenie zamówienia stanowi akta kontroli strony 210-215.

Zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający w dniu 27 października 2014 roku przesłał faksem oferentom zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty wraz z uzasadnieniem. W dniu 27 października 2014 roku zamawiający zamieścił ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty na własnej stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy w Brójcach, zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W dniu 5 listopada 2014 roku (zachowując termin wynikający z art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych nie krócej niż 5 dni od daty przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty) Gmina Brójce reprezentowana przez Władysława Glubowskiego Wójta Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z firmą Konstruktor Professional & Profit Center reprezentowaną przez właściciela Piotra Wężyka umowę nr 53/PN/2014 na realizację zadania pn. „Roboty budowlane polegające na dobudowie sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu wraz z niezbędną infrastrukturą”. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 3.899.850,30 zł brutto. W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: 31 lipca 2015 roku,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w wysokości: 3 899.850,30 zł brutto (wynagrodzenie ryczałtowe),
- rozliczenie nastąpi w następujących okresach: I rata wynagrodzenia płatna nie wcześniej niż 28 lutego 2015 roku po wykonaniu wszystkich robót fundamentowych, w wysokości 10% wynagrodzenia całkowitego brutto; II rata wynagrodzenia płatna po wykonaniu stanu surowego otwartego, w wysokości 20% wynagrodzenia całkowitego brutto; III rata wynagrodzenia płatna po wykonaniu stanu surowego zamkniętego, w wysokości 20% wynagrodzenia całkowitego brutto; IV rata wynagrodzenia w wysokości 48% całkowitego wynagrodzenia brutto płatna po finalnym zakończeniu robót i spisaniu protokołu odbioru końcowego robót; V rata

wynagrodzenia w wysokości 2% wynagrodzenia całkowitego brutto płatna po uzyskaniu pozytywnego protokołu kontroli obowiązkowej zakończenia budowy obiektu budowlanego, sporządzonego przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego,

- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 61 miesięcy.

Kontrolujące zauważają, że w zapisach umowy nie zawarto regulacji dotyczącej kwestii zabezpieczenia należytego wykonania umowy pomimo, iż w specyfikacji istotnych warunków zamówienia zamawiający wymagał złożenia przedmiotowego zabezpieczenia w wysokości 10% ceny ofertowej brutto.

Ponadto należy wskazać, iż w § 10 ust. 10 pkt 2 umowy z wykonawcą zawarto zapis stanowiący, że zamawiającemu przysługuje prawo odstąpienia od umowy w sytuacji ogłoszenia upadłości, likwidacji lub rozwiązania firmy wykonawcy. Powyższe narusza art. 83 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jednolity z 2009 roku, Dz. U. nr 175, poz. 1361 ze zm.), który stanowi, że nieważne są postanowienia umowy zastrzegające na wypadek ogłoszenia upadłości zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest upadły.

*Kserokopia umowy nr 53/PN/2014 z dnia 5 listopada 2014 roku na wykonanie zadania pn. „Roboty budowlane polegające na dobudowie sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu wraz z niezbędną infrastrukturą” stanowi **akta kontroli** strony 216-230.*

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 5 listopada 2014 roku (numer ogłoszenia 366524-2014).

Wybór inspektora nadzoru

Udzielenie zamówienia publicznego na pełnienie funkcji inspektora nadzoru budowlanego nastąpiło w trybie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. W dniu 20 listopada 2014 roku przesłano do czterech podmiotów drogą elektroniczną zaproszenie do składania ofert na prowadzenie nadzoru inwestorskiego nad inwestycją pn. „Roboty budowlane polegające na dobudowie sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu wraz z niezbędną infrastrukturą”. W odpowiedzi wpłynęły oferty:

- oferta nr 1) – Zakład Projektowo-Wykonawczy „FORMA” s.c. 26-400 92-318 Łódź, ul. Piłsudskiego 133d – cena wykonania zamówienia 53.061,00 zł brutto,
- oferta nr 2) – Przedsiębiorstwo Projektowo-Wykonawcze „ARCONBUD” 91-425 Łódź, ul. Północna 36a – cena wykonania zamówienia 36.900,00 zł brutto,
- oferta nr 3) – „EL-BUD PROJEKT” s.c. 94-057 Łódź, ul. Tomaszewicza 3 – cena wykonania zamówienia 73.800,00 zł brutto.

Z przedłożonego do kontroli protokołu o wyborze najkorzystniejszej oferty wynika, że wybrano ofertę nr 2. Cena zaproponowana przez wykonawcę była najniższa spośród złożonych ofert. W dniu 26 listopada 2014 roku zawarto umowę nr 55/2014 pomiędzy Gminą Brójce reprezentowaną przez Wójta Władysława Głubowskiego a Zbigniewem Pietroniem prowadzącym działalność pod nazwą „ARCONBUD” Przedsiębiorstwo Projektowo-Wykonawcze - na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania pn. „Roboty budowlane polegające na dobudowie sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu wraz z niezbędną infrastrukturą”. Zgodnie z treścią przedmiotowej umowy wykonawca zobowiązany został do pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w czasie trwania robót i dokonania odbioru końcowego. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 36.900,00 zł brutto. Umowę kontrasygnował Skarbnik Gminy.

Z tytułu realizacji umowy inspektor nadzoru wystawił następujące faktury VAT:

- faktura VAT nr 6/02/2015 z dnia 27 lutego 2015 roku na kwotę 3.690,00 zł,
- faktura VAT nr 4/04/2015 z dnia 24 kwietnia 2015 roku na kwotę 18.450,00 zł,
- faktura VAT nr 7/10/2015 z dnia 7 października 2015 roku na kwotę 14.760,00 zł.

Niniejsze faktury były zgodne z kwotą wynikającą z zawartej umowy.

Realizacja inwestycji

Przekazanie terenu budowy wykonawcy nastąpiło protokołem z dnia 5 listopada 2014 roku.

Protokołem z dnia 21 lipca 2015 roku przystąpiono do odbioru inwestycji. Z zapisów protokołu wynika, że roboty zostały wykonane zgodnie z umową nr 53/2014 zawartą w dniu 5 listopada 2014 roku oraz dokumentacją projektową i przedmiarami robót. Jakość wykonanych robót oceniono jako dobrą. Komisja nie stwierdziła usterek.

Kserokopia protokołu odbioru końcowego robót z dnia 21 lipca 2015 roku stanowi akta kontroli strony 231-232.

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca wystawił następujące faktury VAT:

- faktura VAT nr 6/2015/02 z dnia 27 lutego 2015 roku na kwotę 389.985,03 zł,
- faktura VAT nr 1/2015/04 z dnia 3 kwietnia 2015 roku na kwotę 779.970,06 zł,
- faktura VAT nr 1/2015/05 z dnia 4 maja 2015 roku na kwotę 779.970,06 zł,
- faktura VAT nr 3/2015/08 z dnia 3 sierpnia 2015 roku na kwotę 1.871.928,14 zł,
- faktura VAT nr 3/2015/10 z dnia 19 października 2015 roku na kwotę 77.997,01 zł.

Pod względem merytorycznym ww. faktury opisali: podinspektor ds. zamówień publicznych potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodne z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodne z protokołem odbioru wykonanych robót; Skarbnik Gminy sprawdził faktury pod względem formalno – rachunkowym. Sekretarz Gminy z upoważnienia Wójta zatwierdził faktury do wypłaty. Do faktur załączono protokół odbioru robót wykonanych podpisany przez inspektora nadzoru oraz wykonawcę. Ustalono, że należności wynikające z ww. faktur zapłacone zostały z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie.

Rozliczenie kosztów inwestycji

Ogółem wartość zrealizowanych nakładów inwestycyjnych w 2014 i w 2015 roku wyniosła 4.044.106,52 zł.

Na podstawie dokumentu OT 48/2015 z dnia 17 listopada 2015 roku przyjęto na stan środków trwałych „Rozbudowę budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego o sale lekcyjne i przedszkole” o łącznej wartości 4.044.106,52 zł.

Szczegółowe rozliczenie kosztów inwestycji o przedłożone do kontroli dokumenty przedstawia tabela poniżej:

LP	NAZWA	ROK WYDATKU BRUTTO	KWOTA WYDATKU	DATA ZAPŁATY	NR I DATA DOWODU DOSTAWY	DOSTAWCA-WYKONAWCA
1	2	3	4	5	6	7
1	WYKONANIE MAPY DO CELÓW PROJEKTOWYCH W BUKOWCU	2014	1.845,00	21.02.2014	F-RA 10/02/2014 Z DNIA 14.02.2014	PUG-K „GEO-NORD” JERZY SAGAŃSKI

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE BRÓJCE
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

2	DOKUMENTACJA PROJEKTOWO-KOSZTORYSOWA	2014	59.040,00	26.06.2014	F-RA 1/P/06/2014 Z DNIA 16.06.2014	PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO WYKONAWCZE „ARCONBUD”
3	KOPIA MAPY, OPŁATA POCZTOWA	2014	9,90	22.07.2014	OPŁATA ADMINISTRACYJNA 3-9/2014 Z DNIA 22.07.2014	POWIATOWY OŚRODEK DOKUMENTACJI GEODEZYJNEJ I KARTOGRAFICZNEJ
4	WYPIS Z REJESTRU GRUNTÓW, OPŁATA POCZTOWA	2014	52,50	22.07.2014	OPŁATA ADMINISTRACYJNA 3-8/2014 Z DNIA 22.07.2014	POWIATOWY OŚRODEK DOKUMENTACJI GEODEZYJNEJ I KARTOGRAFICZNEJ
5	OPŁATA ZA PRZYŁĄCZENIE W GR IV	2014	4.257,52	29.07.2014	F-RA 6611403426 Z DNIA 16.07.2014	PGE DYSTRYBUCJA
6	LAKIER	2014	20,00	17.09.2014	F-RA 286/2014 Z DNIA 16.09.2014	GMINNA SPÓŁDZIELNIA „SAMOPOMOC CHŁOPSKA”
7	WYPIS Z REJESTRU GRUNTÓW, OPŁATA POCZTOWA	2014	52,90	17.09.2014	DOKUMENT OBLICZENIA OPŁATY 3-78/2014 Z DNIA 16.09.2014	POWIATOWY OŚRODEK DOKUMENTACJI GEODEZYJNEJ I KARTOGRAFICZNEJ
8	REJESTRACJA DZIENNIKA BUDOWY	2014	6,10	06.11.2014	KP 002567 Z DNIA 05.11.2014	STAROSTWO POWIATOWE W ŁODZI
9	DZIENNIK BUDOWY	2014	29,52	06.11.2014	F-RA 2676/0/14 Z DNIA 05.11.2014	GRAF-SYSTEM
10	WYCINKA DRZEW	2014	19.975,20	06.11.2014	F-RA FV/112/14 Z DNIA 22.10.2014	ZAKŁAD USŁUG KOMUNALNYCH
11	NADZÓR INWESTORSKI	2015	3.690,00	20.03.2015	F-RA 6/P/02/2015 Z DNIA 27.02.2015	PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO WYKONAWCZE „ARCONBUD”
12	ROBOTY BUDOWLANE	2015	389.985,03	20.03.2015	F-RA FV/6/2015/02 Z DNIA 27.02.2015	KONSTRUKTOR PROFESJONAL PIOTR WĘŻYK
13	ROBOTY BUDOWLANE	2015	779.970,06	16.04.2015	F-RA FV/1/2015/04 Z DNIA 3.04.2015	KONSTRUKTOR PROFESJONAL PIOTR WĘŻYK
14	NADZÓR INWESTORSKI	2015	18.450,00	06.05.2015	F-RA 4/P/04/2015 Z DNIA 23.04.2015	PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO WYKONAWCZE „ARCONBUD”
15	ROBOTY BUDOWLANE	2015	779.970,06	21.05.2015	F-RA FV/1/2015/05 z dnia 23.04.2015	KONSTRUKTOR PROFESJONAL PIOTR WĘŻYK
16	ELEMENTY OGRODZENIA (SŁUPEK, PANEL)	2015	8.862,86	03.08.2015	F-RA FU/2015/07/027 Z DNIA 27.07.2015	PRZEDSIĘBIORSTWO „KONSPORT”
17	CZYNNOŚCI KONTROLNE W ZWIĄZKU Z ODBIOREM	2015	48,27	07.08.2015	DECYZJA 878/285/ZNS/2015 Z DNIA 04.08.2015	PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
18	GAŚNICE	2015	856,45	07.08.2015	F-RA 453/15/FVS Z DNIA 04.08.2015	PPHU „ILONA”
19	ROBOTY	2015	1.871.928,14	21.09.2015	F-RA	KONSTRUKTOR

	BUDOWLANE			15.10.2015 17.11.2015	FV/3/2015/08 Z DNIA 03.08.2015	PROFESJONAL PIOTR WĘŻYK
20	WYKONANIE PRZYŁĄCZA DO SIECI ELEKTRYCZNEJ	2015	12.300,00	07.09.2015	F-RA FV/4/2015/08 Z DNIA 12.08.2015	KL-INSTAL
21	NADZÓR INWESTORSKI	2015	14.760,00	29.10.2015	F-RA 2/P/10/2015 Z DNIA 7.10.2015	PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO WYKONAWCZE „ARCONBUD”
22	ROBOTY BUDOWLANE	2015	77.997,01	17.11.2015	F-RA FV/3/2015/10 Z DNIA 19.10.2015	KONSTRUKTOR PROFESJONAL PIOTR WĘŻYK
RAZEM			4.044.106,52			

Zabezpieczenie środków w budżecie

Zadanie pn. „Budowa przedszkola w Bukowcu” zostało wprowadzone do budżetu na 2014 rok uchwałą Rady Miejskiej nr LI/273/13 z dnia 30 grudnia 2013 roku w dziale 801, rozdział 80104, § 6050 w kwocie 100.000,00 zł. W 2014 roku uchwałą nr LVII/303/2014 z 10 czerwca 2014 roku dokonano zmiany nazwy zadania z „Budowa przedszkola w Bukowcu” na „Dobudowa sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu”, natomiast uchwałą nr LXIII/333/2014 również dokonano zmiany nazwy zadania z „Dobudowa sal lekcyjnych i przedszkola do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu” na „Rozbudowa budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego o sale lekcyjne i przedszkole”. W 2015 roku uchwałą nr V/17/2015 z dnia 27 stycznia 2015 roku zabezpieczono środki na zadanie „Rozbudowa budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego o sale lekcyjne i przedszkole” w kwocie 3.950,000 zł. dział 801, rozdział 80101, § 6050. Uchwałą nr XVIII/78/2015 z dnia 27 listopada 2015 roku dokonano ponownie zmiany nazwy zadania z „Rozbudowa budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego o sale lekcyjne i przedszkole” na „Dobudowa sal lekcyjnych i przedszkola dla potrzeb Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bukowcu wraz z niezbędną infrastrukturą” nie zmieniając zakresu rzeczowego zadania. Zmiany dokonywane w budżecie Gminy Brójce w zakresie przedmiotowego zadania obrazuje poniższa tabela:

LP.	UCHWAŁA	PLAN	ZWIĘKSZENIE	ZMNIJSZENIE	PLAN PO ZMIANIE
ROK 2013					
1	UCHWAŁA NR LI/273/2013 Z DNIA 30 GRUDNIA 2013 ROKU 801, 80104, § 6050	100.000,00			100.000,00

ROK 2015					
1	UCHWAŁA NR V/17/2015 Z DNIA 27 STYCZNIA 2015 ROKU 801, 80101, § 6050	3.950.000,00			3.950.000,00
2.	UCHWAŁA NR X/35/2015 Z DNIA 29 KWIETNIA 2015 ROKU 801, 80101, § 6050	3.950.000,00	12.000,00		3.962.000,00
3.	UCHWAŁA NR XVIII/77/2015 Z DNIA 27 LISTOPADA 2015 ROKU 801, 80101, § 6050	3.962.000,00	1.000.000,00		4.962.000,00
4.	UCHWAŁA NR XVIII/78/2015 Z DNIA 27 LISTOPADA 2015 ROKU 801, 80101, § 6050	4.962.000,00		1.000.000,00	3.962.000,00

Zabezpieczenie środków w budżecie w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową

Przedsięwzięcie pn. „Rozbudowa budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego o sale lekcyjne i przedszkole” – wykazano w załączniku nr 2 do WPF w roku 2014 – uchwała Rady Gminy Brójce nr LXII/330/2014 z dnia 25 września 2014 roku z łącznymi nakładami finansowymi 4.530.000,00 zł (limit wydatków: rok 2014 – 100.000,00 zł i rok 2015 - 4.430.000,00 zł.).

W 2015 roku uchwałą Rady Gminy Brójce nr V/16/2015 z dnia 27 stycznia 2015 roku wprowadzono zmiany limitów wydatków i łącznych nakładów. Nakłady i limity WPF na wymienioną inwestycję przedstawia poniższa tabela:

LP	NR UCHWAŁY	KLASYFIKACJA	ŁĄCZNE NAKLĄDY FINANSOWE	LIMITY WYDATKÓW W LATACH				LIMITY ZOBOWIĄZAŃ
				2014	2015	2016	2017	
2014 ROK								
1	UCHWAŁA NR LXIII/330/2014 Z DNIA 25 września 2014 roku	801/80104	4.530.000,00	100.000,00	4.430.000,00	-	-	4.430.000,00
2015 ROK								
1	UCHWAŁA NR V/16/2015 Z DNIA 27 STYCZNIA 2015 ROKU	801/80101	4.015.277,00	3.950.000,00	-	-	-	4.496.000,00
2.	UCHWAŁA NR XI/40/2015 Z DNIA 18 MAJA 2015 ROKU	801/80101	4.015.277,00	3.962.000,00	-	-	-	0,00

Rozliczenie całkowite inwestycji

Koszt całkowity zrealizowanego zadania wynosił **4.044.106,52 zł** i sfinansowany został ze środków własnych Gminy Brójce w kwocie 3.044.106,52 oraz dotacji z budżetu państwa w wysokości 1.000.000,00 zł.

II. „Roboty budowlane polegające na przebudowie i rozbudowie budynku Samodzielnego Publicznego ZOZ w Brójcach z siedzibą w Kurowicach przy ul. Pabianickiej 4 – I Etap”

Tryb udzielenia zamówienia publicznego: przetarg nieograniczony o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych (sygnatura sprawy ZaP.271.1.9.2015).

Przedmiot zamówienia – przebudowa i rozbudowa budynku Samodzielnego Publicznego ZOZ o klatkę schodową wraz z windą, część komunikacyjną, przebudowę wewnętrznej instalacji wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej, rozbudowę i przebudowę wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania oraz przebudowę istniejącego układu pomieszczeń. I etap obejmuje – rozbudowę budynku o klatkę schodową wraz z windą, przebudowę i rozbudowę instalacji wewnętrznych w granicach zakresu określonego w dokumentacji projektowej oraz przedmiarze robót.

Etap przygotowania inwestycji

Dokumentację projektową opracowała Pracownia Architektury „FORMAT” s.c. 90-009 Łódź, ul. Sienkiewicza 48. Kosztorys inwestorski sporządzili: Elżbieta Lipecka, Jerzy Ziarek, Bartosz Bobrukiewicz z datą opracowania 27 maja 2015 roku. Wartość kosztorysowa robót została ustalona na kwotę 3.383.541,60 zł netto. Decyzją Starosty Łódzkiego Wschodniego nr 36/15 z dnia 1 lipca 2015 roku zatwierdzono projekt budowlany i udzielono pozwolenia Gminie Brójce na budowę w zakresie przebudowy i rozbudowy budynku Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Brójcach z siedzibą w Kurowicach wraz z instalacjami wewnętrznymi: wodno-kanalizacyjną, c.o. i elektryczną, działki nr ewid. 1404/2 i 1405/1.

Ustalenia wartości szacunkowej dokonano w dniu 25 maja 2015 roku. Wartość zamówienia ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego wynosiła 452.771,10 zł, co stanowi równowartość 107.167,29 euro. Wartość zamówienia oszacowano na podstawie Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw z 2013 roku poz. 1692.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że Wójt Gminy nie powołał komisji przetargowej. Na podstawie protokołu postępowania stwierdzono, że czynności w postępowaniu przetargowym wykonywali pracownicy Urzędu Gminy w Brójcach – Jacek Bojanowski i Paweł Gondzio oraz osoba spoza Urzędu – (...) ²¹. W związku z powyższym inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi poddali dodatkowej kontroli dokumentację, na podstawie której osoba spoza Urzędu uczestniczyła w pracach dotyczących przedmiotowego postępowania przetargowego. Z dokumentów przedłożonych na wniosek kontrolujących wynika, że Wójt Gminy Brójce Radosław Agaciak w dniu 30 czerwca 2015 roku zawarł z (...) ²² umowę zlecenie nr 36/2015. Przedmiotową umową zlecono „*wykonanie w sposób samodzielny bez nadzoru i kierowania ze strony zlecniodawcy następujących prac: pomoc przy procedurach zamówień publicznych dla potrzeb Gminy Brójce*”. Za wykonanie prac ustalono wynagrodzenie w wysokości 2.100,00 zł miesięcznie. Zgodnie z umową wynagrodzenie zostanie wypłacone zleceniobiorcy po odebraniu wykonanej pracy na podstawie rachunku wystawionego przez zleceniobiorcę. Termin wykonania prac strony ustaliły od dnia 1 lipca 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku.

Wskazać należy, że analogicznie jak w postępowaniu opisanym we wcześniejszej części protokołu, w zleceniu przedmiotowych prac osobie spoza Urzędu nie określono szczegółowego zakresu tych prac, redagując jedynie w sposób lakoniczny zapis, zgodnie z którym zleceniobiorca zobowiązany był do świadczenia „*pomocy przy procedurach zamówień publicznych*”. Kontrolujące nie miały podstaw do stwierdzenia, jakie czynności wykonał zleceniobiorca w ramach „*pomocy przy procedurach zamówień publicznych*” w niżej opisanym postępowaniu. W dokumentacji przedłożonej do kontroli nie odnaleziono bowiem dokumentu potwierdzającego odebranie przez zlecniodawcę prac wykonanych przez zleceniobiorcę, do czego zobowiązywały zapisy § 2 pkt 2

²¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

umowy zlecenia nr 36/2015 z dnia 30 czerwca 2015 roku. Biorąc pod uwagę fakt, iż w okresie obowiązywania przedmiotowej umowy, czynności w zakresie prowadzenia postępowań przetargowych przypisane były pracownikowi Urzędu - podinspektorowi ds. funduszy unijnych i zamówień publicznych Jackowi Bojanowskiemu, niezrozumiałym jest dodatkowe wydatkowanie środków publicznych na ten sam cel tj. „*pomocy przy procedurach zamówień publicznych*”. Kontrolujące zauważają, że zgodnie z przedłożonym kontrolującym wykazem udzielonych w 2015 roku zamówień publicznych w okresie obowiązywania ww. umowy jednostka prowadziła tylko jedno postępowanie przetargowe w zakresie inwestycji, wydatkując dodatkowo co miesiąc na przedmiotowy cel („*pomoc przy procedurach zamówień publicznych*”) kwotę w wysokości 2.100,00 zł, co w okresie obowiązywania umowy stanowiło łącznie 12.600,00 zł.

Powyższe narusza przepisy art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Ponadto należy wskazać, że zawarcie ww. umowy nastąpiło z pominięciem obowiązującego w jednostce regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro, wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy Brójce nr 28/2014 z dnia 6 maja 2014 roku.

Z wyjaśnień złożonych przez Wójta Gminy Brójce Radosława Agaciaka wynika m.in., że „...umowy zlecenia zawarte w dniu 2 stycznia 2015 roku oraz 1 lipca 2015 roku z Panem (...)”²³ były kontynuacją dotychczasowych zasad współpracy określonych przez poprzedniego Wójta Gminy Brójce. Zgodnie z umowami Pan (...)”²⁴ organizował zamówienia publiczne na potrzeby Gminy Brójce. Powyższe, jak dowiedziałem się od Sekretarza Gminy Pana Pawła Piasty wynikało z faktu, iż żaden z zatrudnionych pracowników nie posiadał wystarczającej wiedzy i umiejętności do przeprowadzenia postępowań przetargowych. Jednocześnie informuję, że z dniem 31 grudnia 2015 roku zakończyłem współpracę z Panem (...)”²⁵ i nie zamierzam jej kontynuować.”

Wyjaśnienie Wójta Gminy Brójce Radosława Agaciaka w sprawie przesłanek zawarcia umów zlecenia z (...)”²⁶ stanowi załącznik nr 56 protokołu kontroli.

²³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁵ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁶ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Prawidłowość stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych

Ogłoszenie o zamówieniu, którego przedmiotem były „Roboty budowlane polegające na przebudowie i rozbudowie budynku Samodzielnego Publicznego ZOZ w Brójcach z siedzibą w Kurowicach przy ul. Pabianickiej 4 – I Etap” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 27 lipca 2015 roku numer ogłoszenia 190752 - 2015. Ogłoszenie o zamówieniu zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Brójce w dniach 27 lipca – 12 sierpnia 2015 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.brojce.pl w dniu 27 lipca 2015 roku.

W ogłoszeniu o zamówieniu zawarto informacje określone w art. 41 ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym m.in.:

- określenie przedmiotu oraz zakresu zamówienia: przebudowa i rozbudowa budynku Samodzielnego Publicznego ZOZ o klatkę schodową wraz z windą, część komunikacyjną, przebudowę wewnętrznej instalacji wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej, rozbudowę i przebudowę wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania oraz przebudowę istniejącego układu pomieszczeń. I etap obejmuje – rozbudowę budynku o klatkę schodową wraz z windą, przebudowę i rozbudowę instalacji wewnętrznych w granicach zakresu określonego w dokumentacji projektowej oraz przedmiarze robót,
- rodzaj zamówienia – roboty budowlane,
- tryb postępowania - przetarg nieograniczony,
- kryteria oceny i wyboru ofert – cena – 90%; gwarancja na roboty budowlane – 10%,
- termin wykonania zamówienia – 30 listopada 2015 roku,
- wymagania dotyczące wadium – 10.000,00 zł,
- termin składania ofert: do dnia 12 sierpnia 2015 roku do godz. 8:00,
- warunki udziału w postępowaniu,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu ostatecznego terminu składania ofert.

*Kserokopie ogłoszenia o zamówieniu na zadanie pn. „Roboty budowlane polegające na przebudowie i rozbudowie budynku Samodzielnego Publicznego ZOZ w Brójcach z siedzibą w Kurowicach przy ul. Pabianickiej 4 – I etap” oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia stanowią **akta kontroli** strony 233-281.*

Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził Wójt Gminy Brójce w dniu 27 lipca 2015 roku. Zamawiający udostępnił specyfikację na stronie internetowej: www.brojce.pl w dniu 27 lipca 2015 roku, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Specyfikacja zawierała w formie załączników: formularz ofertowy, oświadczenia wykonawców o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, wzór umowy, przedmiar robót, specyfikację techniczną wykonania i odbioru robót. W treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia podano m.in.:

- opis przedmiotu zamówienia: przebudowa i rozbudowa budynku Samodzielnego Publicznego ZOZ o klatkę schodową wraz z windą, część komunikacyjną, przebudowę wewnętrznej instalacji wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej, rozbudowę i przebudowę wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania oraz przebudowę istniejącego układu pomieszczeń. I etap obejmuje – rozbudowę budynku o klatkę schodową wraz z windą, przebudowę i rozbudowę instalacji wewnętrznych w granicach zakresu

określonego w dokumentacji projektowej oraz przedmiarze robót. Szczegółowy zakres robót określono w dokumentacji projektowej, przedmiarze robót oraz STWiOR i BIOZ,

- miejsce i termin składania ofert – w siedzibie zamawiającego w Urzędzie Gminy w Brójcach, do dnia 12 sierpnia 2015 roku do godz. 8:00,
- termin realizacji zamówienia – 30 listopada 2015 roku,
- gwarancja – minimum 36 miesięcy
- kryteria oceny ofert – cena – 90%; gwarancja na roboty budowlane – 10%,
- wymagania dotyczące wadium – 10.000,00 zł,
- opis sposobu obliczenia ceny,
- opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu terminu składania ofert - zgodnie z art. 85 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 10 % ceny ofertowej brutto,
- warunki udziału w postępowaniu oraz wykaz oświadczeń i dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia tych warunków.

Wskazać należy, że analiza opisu przedmiotu zamówienia wykazała przypadki opisywania elementów przedmiotu zamówienia poprzez nieuzasadnione wskazywanie producentów lub nazw rodzajowych związanych z konkretnym producentem w treści dokumentacji projektowej zamieszczonej na stronie internetowej zamawiającego, stanowiącej integralny element siwz, zawierający szczegółowy opis przedmiotu zamówienia. W opisie technicznym wykonania robót budowlanych w zakresie budowy ścian w części nowoprojektowanej wskazano, że: „Projektuje się ścianki działowe w systemie suchej zabudowy wewnątrz firmy LAFARGE GIPS”, natomiast w opisie technicznym doboru windy wskazano, że: „Zaprojektowano windę elektryczną firmy WINDPOL 630 BM z maszynownią wbudowaną w szyb dźwigowy”. Kontrolujące zauważają, że stwierdzone przypadki użycia do opisu przedmiotu zamówienia nazw producentów nie znajdowały uzasadnienia w specyfice przedmiotu zamówienia, ze względu na wielość oferowanych na rynku materiałów służących do budowy ścianek działowych oraz wind elektrycznych z maszynownią wbudowaną w szyb dźwigowy.

Powyższe stanowi naruszenie art. 29 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym przedmiotu zamówienia nie można opisywać przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, chyba że jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia i zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy "lub równoważny". W orzecznictwie i doktrynie wskazuje się, iż wyjątkowa możliwość użycia przy opisie przedmiotu zamówienia znaków towarowych, patentów lub pochodzenia dotyczy sytuacji, gdy zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, a także gdy jest to nadmiernie trudne i nieracjonalne. Co najistotniejsze, zamawiający ma obowiązek ową trudność i nieracjonalność wykazać. Zamawiający nie wykazał, aby przedmiot zamówienia był na tyle specyficzny, że odpowiednim sposobem jego opisu jest skorzystanie z regulacji zawartej w art. 29 ust. 3 Prawa zamówień publicznych. Należy zauważyć, że w przypadku zamówień, których przedmiotem zamówienia jest

dobór ścianek działowych, czy dobór windy elektrycznej istnieje możliwość opisanie przedmiotu zamówienia bez konieczności odwoływania się do znaków towarowych, nazw handlowych i marek produktów w sposób bezpośredni. Zatem wskazywanie w specyfikacji istotnych warunków zamówienia w sposób bezpośredni marki projektowanych urządzeń i ich dystrybutora jest niedopuszczalne, bowiem nie zachodzą przesłanki niemożności opisanie przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń. Przedmiotowego naruszenia przepisów art. 29 ust. 3 ustawy nie zmienia fakt dopuszczenia przez zamawiającego w zapisach siwz produktów równoważnych.

We wskazanym przez zamawiającego terminie wpłynęła jedna oferta firmy Konstruktor Professional § Profit Center Piotr Wężyk, 97-300 Piotrków Trybunalski ul. Wronia 65 – za cenę 552.270,00 zł brutto.

Bezpośrednio przed otwarciem ofert, jak wynika z protokołu postępowania o udzielenie zamówienia, zamawiający poinformował, że na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 572.000,00 zł brutto. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 12 sierpnia 2015 roku o godz. 8:15. Osoby wykonujące czynności w postępowaniu oraz Wójt Gminy Brójce w dniu 12 sierpnia 2015 roku złożyli, na podstawie art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych, na drukach ZP-1 oświadczenia o braku istnienia okoliczności powodujących wyłączenie ich z udziału w postępowaniu.

Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w przetargu nieograniczonym o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art.11 ust. 8 Prawa zamówień publicznych sporządzony został na druku ZP-PN zgodnym z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku. Zamawiający wybrał ofertę złożoną przez Konstruktor Professional & Profit Center Piotr Wężyk 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Wronia 65 za cenę ofertową brutto – 552.270,00 zł. Protokół postępowania został zatwierdzony i podpisany przez Wójta Gminy Brójce.

Kserokopia protokołu postępowania o udzielenie zamówienia stanowi akta kontroli strony 282-287.

W dniu 17 sierpnia 2015 roku zamawiający zamieścił ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty na własnej stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy w Brójcach, zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W dniu 19 sierpnia 2015 roku (zachowując termin wynikający z art. 94 ust. 2 pkt 1a ustawy Prawo zamówień publicznych) Gmina Brójce reprezentowana przez Radosława Agaciaka Wójta Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z firmą Konstruktor Professional & Profit Center reprezentowaną przez właściciela Piotra Węzyka umowę nr 54/PN/2015 na realizację zadania pn. „Roboty budowlane polegające na przebudowie i rozbudowie budynku Samodzielnego Publicznego ZOZ w Brójcach z siedzibą w Kurowicach przy ul. Pabianickiej 4 – I Etap”. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 552.270,00 zł brutto. W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: 30 listopada 2015 roku,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w wysokości: 552.270,00 zł brutto (wynagrodzenie ryczałtowe),
- rozliczenie nastąpi jednorazowo po całkowitym zakończeniu robót i spisaniu bezusterkowego protokołu odbioru końcowego robót i uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie,
- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 61 miesięcy.

Należy wskazać, iż w § 10 ust. 10 pkt 2 umowy z wykonawcą zawarto zapis stanowiący, że zamawiającemu przysługuje prawo odstąpienia od umowy w sytuacji ogłoszenia upadłości, likwidacji lub rozwiązania firmy wykonawcy. Powyższe narusza art. 83 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jednolity z 2009 roku, Dz. U. nr 175, poz. 1361 ze zm.), który stanowi, że nieważne są postanowienia umowy zastrzegające na wypadek ogłoszenia upadłości zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest upadły.

*Kserokopia umowy nr 54/PN/2015 z dnia 19 sierpnia 2015 roku na wykonanie zadania pn. „Roboty budowlane polegające na przebudowie i rozbudowie budynku Samodzielnego Publicznego ZOZ w Brójcach z siedzibą w Kurowicach przy ul. Pabianickiej 4 – I Etap” stanowi **akta kontroli** strony 288-301.*

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 24 sierpnia 2015 roku (numer ogłoszenia 218164-2015).

Wybór inspektora nadzoru

Udzielenie zamówienia publicznego na pełnienie funkcji inspektora nadzoru budowlanego nastąpiło w trybie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z zarządzeniem nr 28/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 6 maja 2014 roku do zamówień, których wartość szacunkowa nie przekracza kwoty 5.000 euro nie stosuje się przepisów procedury udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty netto 30.000 euro. Jedynym wymaganym dokumentem jest faktura (rachunek).

Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynika, że w dniu 28 sierpnia 2015 roku zawarto umowę nr 57/2015 pomiędzy Gminą Brójce reprezentowaną przez Wójta Radosława Agaciaka a Bernardem Berskim prowadzącym działalność pod nazwą „Techniczna Realizacja Procesu Budowlanego” z siedzibą: 95-070 Aleksandrów Łódzki, Rąbień AB ul. Jaskółcza 10 - na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania pn. „Roboty budowlane polegające na przebudowie i rozbudowie budynku Samodzielnego Publicznego ZOZ w Brójcach z siedzibą w Kurowicach przy ul. Pabianickiej 4 – I Etap”. Zgodnie z treścią przedmiotowej umowy wykonawca zobowiązany został do pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w czasie trwania robót i dokonania odbioru końcowego oraz uczestniczenia w kontroli obowiązkowej przeprowadzanej przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 6.765,00 zł brutto. Umowę kontrasygnował Skarbnik Gminy.

Z tytułu realizacji umowy inspektor nadzoru wystawił fakturę VAT nr 10/2016 z dnia 7 kwietnia 2016 roku na kwotę 6.765,00 zł. Niniejsza faktura była zgodna z kwotą wynikającą z zawartej umowy.

Realizacja inwestycji

Przekazanie terenu budowy wykonawcy nastąpiło protokołem z dnia 20 sierpnia 2015 roku.

W dniu 30 listopada 2015 roku wykonawca zawiadomił zamawiającego o zakończeniu prac budowlanych i zgłosił gotowość odbioru inwestycji. Protokołem z dnia 15 grudnia 2015 roku przystąpiono do odbioru robót. Z zapisów protokołu wynika, że prace budowlane zostały wykonane zgodnie z umową nr 55/PN/2015 zawartą w dniu 19 sierpnia 2015 roku oraz dokumentacją projektową i przedmiarami robót. Stwierdzono wady i usterki w zakresie: [1] uchwyty biegów poręczy balustrady, [2] mocowań ościeży w szybie windowym, [3] tynku mozaikowego nad wejściem do budynku, [4] nieoczyszczonych z farby wysięgników oprawy oświetleniowej światła zewnętrznego, [5]

niwelacji terenu przyległego wykorzystywanego na cele budowy, [6] zamykania rozdzielni elektrycznej. Termin usunięcia usterek wyznaczono do dnia 29 grudnia 2015 roku. Protokołem z dnia 29 grudnia 2015 roku przystąpiono do odbioru robót usterkowych. Z zapisów protokołu wynika, że usterki i braki zostały usunięte. Jakość wykonanych robót w zakresie usterek oceniono jako dobrą.

Kserokopia protokołu odbioru końcowego robót z dnia 15 grudnia 2015 roku oraz protokołu odbioru końcowego robót usterkowych z dnia 29 grudnia 2015 roku stanowi akta kontroli strony 302-305.

Z tytułu realizacji umowy, za wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca wystawił fakturę VAT nr 7/2015/12 z dnia 29 grudnia 2015 roku na kwotę 552.270,00 zł. Pod względem merytorycznym ww. fakturę opisał: inspektor ds. inwestycji Paweł Gondzio potwierdzając wykonanie robót pod względem merytorycznym; inspektor Barbara Mielcarz sprawdziła fakturę pod względem formalno – rachunkowym. Sekretarz Gminy z upoważnienia Wójta zatwierdził fakturę do wypłaty. **Kontrolujące zauważają, że należność wynikająca z ww. faktury zapłacona została w dniu 31 grudnia 2015 roku z naruszeniem zapisów § 8 ust. 1 umowy nr 54/PN/2015 z dnia 19 sierpnia 2015 roku, zgodnie z którym: „strony postanawiają, że rozliczenie robót objętych przedmiotem zamówienia nastąpi jednorazowo po całkowitym zakończeniu robót i spisaniu bezusterkowego protokołu odbioru końcowego robót i uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego decyzją nr 14/U/2016 udzielił Gminie Brójce pozwolenia na użytkowanie przebudowanego obiektu w dniu 18 marca 2016 roku. Zatem złożenie faktury przez wykonawcę w dniu 29 grudnia 2015 roku i wypłata zobowiązania wynikającego z przedmiotowej faktury przez Gminę Brójce w dniu 31 grudnia 2015 roku nastąpiły przed uzyskaniem wymaganego pozwolenia na użytkowanie, co było sprzeczne z zapisami zawartymi w ww. umowie.**

Kserokopia faktury nr 7/2015/12 z dnia 29 grudnia 2015 roku stanowi akta kontroli strony 306-307.

Z wyjaśnienia złożonego w dniu 18 kwietnia 2016 roku przez Sekretarza Gminy Pawła Piastę wynika, że: „Fakturę 7/2015/12 z dnia 29 grudnia 2015 roku zatwierdziłem do wypłaty w dniu 31 grudnia 2015 roku, ponieważ została prawidłowo opisana i posiadała wszystkie niezbędne podpisy pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym, zgodnie z obowiązującą Instrukcją sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku”.

Wyjaśnienie z dnia 18 kwietnia 2016 roku złożone przez Sekretarza Gminy Pawła Piastę w sprawie zatwierdzenia faktury do wypłaty stanowi załącznik nr 57 protokołu kontroli.

Rozliczenie kosztów inwestycji

Ogółem wartość zrealizowanych nakładów inwestycyjnych w 2015 i w 2016 roku wyniosła 570.613,29 zł.

Na podstawie dokumentu OT 77/2016 z dnia 13 kwietnia 2016 roku przyjęto na stan środków trwałych „Przebudowę i rozbudowę budynku SPZOZ w Brójcach z/s w Kurowicach” o łącznej wartości 570.613,29 zł.

Szczegółowe rozliczenie kosztów inwestycji o przedłożone do kontroli dokumenty przedstawia tabela poniżej:

LP	NAZWA	ROK WYDATKU BRUTTO	KWOTA WYDATKU	DATA ZAPŁATY	NR I DATA DOWODU DOSTAWY	DOSTAWCA-WYKONAWCA
----	-------	--------------------	---------------	--------------	--------------------------	--------------------

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE BRÓJCE
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

1	2	3	4	5	6	7
1	WYKONANIE AKTUALIZACJI DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ	2015	11.070,00	03.08.2015	F-RA VAT NR 44/15 Z DNIA 27.07.2015	FORMAT S.C. ŁÓDŹ UL. SIENKIEWICZA 48 LOK. U6
2	DZIENNIK BUDOWY	2015	12,90	21.08.2015	F-RA VAT NR 0179/15/FVS Z DNIA 17.08.2015	FIRMA „B&B” MICHAŁ STOSZEK, UL. TUSZYŃSKA 13, ADNRESPOL
3	REJESTRACJA DZIENNIKA BUDOWY	2015	6,10	21.08.2015	DOWÓD WPŁATY NR 003224 Z DNIA 17.08.2015	STAROSTWO POWIATOWE, UL. SIENKIEWICZA 3 ŁÓDŹ
4	WYKONANIE KOPII DOKUMENTACJI, SKŁADANIE	2015	74,65	30.11.2015	F-RA VAT 5978/15 Z DNIA 27.11.2015	DRUKARNIA CUK S.C., PIOTR SZMIDT TERESA SZMIDT UL. TUWIMA 20 ŁÓDŹ
5	ROBOTY BUDOWLANE	2015	552.270,00	31.12.2015	F-RA FV/7/2015/12 Z DNIA 29.12.2015	„KONSTRUKTOR PROFESJONAL & PROFIT CENTER PIOTR WĘŻYK”, UL. WRONIA 65, 97-300 PIOTRKÓW TRYBUNALSKI
6	OPŁATA SANITARNA	2016	48,27	01.02.2016	DECYZJA NR 48/16NS/2016 Z DNIA 22.01.2016	PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ŁODZI
7	NAKLEJKI BHP, KLEJ ITP.	2016	98,68	11.02.2016	F-RA NR 12261/8063/2016 Z DNIA 10.02.2016	CASTORAMA POLSKA SP.Z.O.O., UL. WYDAWNICZA 13 CASTORAMA ŁÓDŹ
8	NAKLEJKI BHP (FOLIA)	2016	11,94	11.02.2016	F-RA NR 920160210015952 Z DNIA 10.02.2016	SUPER HOBBY MARKET BUDOWLANY SP.Z.O.O., UL. ROKICIŃSKA 192 ŁÓDŹ
9	OPŁATA ZA DOZÓR TECHNICZNY	2016	255,75	23.02.2016	RACHUNEK NR 14301680 Z DNIA 12.02.2016	URZĄD DOZORU TECHNICZNEGO UL. NOWA 38, ŁÓDŹ
10	NADZÓR INWESTORSKI	2016	6.765,00	13.04.2016	F-RA NR 10/2016 Z DNIA 7.04.2016	TECHNICZNA REALIZACJA PROCESU BUDOWLANEGO BERNARD BERSKI, RĄBIEŃ AB UL. JASKÓŁCZA 10, 95-070 ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI
RAZEM			570.613,29			

Zabezpieczenie środków w budżecie

Zadanie pn. „Modernizacja budynku SPZOZ w Brójcach z/s w Kurowicach” zostało wprowadzone do budżetu w 2015 roku uchwałą Rady Gminy nr X/35/2015 z dnia 29 kwietnia 2015 roku w dziale 851, rozdział 85195, § 6050 w kwocie 15.000,00 zł. W dniu 30 czerwca 2015 roku uchwałą nr XIII/45/2015 zmieniono nazwę zadania na „Przebudowa i rozbudowa budynku SPZOZ w Brójcach z siedzibą w Kurowicach” zwiększając jednocześnie środki o kwotę 500.000,00 zł. Zmiany dokonywane w budżecie Gminy Brójce w zakresie przedmiotowego zadania obrazuje poniższa tabela:

LP.	UCHWAŁA	PLAN	ZWIĘKSZENIE	ZMNIJSZENIE	PLAN PO ZMIANIE
-----	---------	------	-------------	-------------	-----------------

LP.	UCHWAŁA	PLAN	ZWIĘKSZENIE	ZMNIJSZENIE	PLAN PO ZMIANIE
ROK 2015					
1.	UCHWAŁA NR X/35/2015 Z DNIA 29 KWIEŚNIA 2015 ROKU 851, 85195, § 6050	15.000,00	-	-	15.000,00
2.	UCHWAŁA NR XIII/45/2015 Z DNIA 30 CZERWCA 2015 ROKU 851, 85195, § 6050	15.000,00	500.000,00	-	515.000,00
3.	UCHWAŁA NR XIV/55/2015 Z DNIA 21 LIPCA 2015 ROKU 851, 85195, § 6050	515.000,00	57.000,00	-	572.000,00
4.	UCHWAŁA NR XVI/68/2015 Z DNIA 29 WRZEŚNIA 2015 ROKU 851, 85195, § 6050	572.000,00	150.000,00	150.000,00	572.000,00
5.	UCHWAŁA NR XVII/72/2015 Z DNIA 29 PAŹDZIERNIKA 2015 ROKU 851, 85195, § 6050	572.000,00	100.000,00	100.000,00	572.000,00
ROK 2016					
1.	UCHWAŁA NR XXI/101/2016 Z DNIA 28 STYCZNIA 2016 ROKU 851, 85195, § 6050	290.000,00	-	-	290.000,00

Zabezpieczenie środków w budżecie w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową

Przedsięwzięcie pn. „Przebudowa i rozbudowa budynku SPZOZ w Brójcach z siedzibą w Kurowicach” – wykazano w załączniku nr 2 do WPF w roku 2015 – uchwała Rady Gminy Brójce nr XIV/56/2015 z dnia 21 lipca 2015 roku z łącznymi nakładami finansowymi 1 112.000,00 zł (limit wydatków: rok 2015 – 572.000,00 zł i rok 2016 - 540.000,00 zł.). Nakłady i limity WPF na wymienioną inwestycję przedstawia poniższa tabela:

LP	NR UCHWAŁY	KLASYFIKACJA	ŁĄCZNE NAKLADY FINANSOWE	LIMITY WYDATKÓW W LATACH			LIMITY ZOBOWIĄZAŃ
				2015	2016	2017	
2015 ROK							
1	UCHWAŁA NR XIV/56/2015 Z DNIA 21 LIPCA 2015 ROKU	851/85195	1.112.000,00	572.000,00	540.000,00	-	1.100.000,00
2	UCHWAŁA NR XVIII/79/2015 Z DNIA 27 LISTOPADA 2015 ROKU	851/85195	1.112.000,00	572.000,00	540.000,00	-	540.000,00
2016 ROK							
1	UCHWAŁA NR XXI/100/2016 Z DNIA 28 STYCZNIA 2016 ROKU	851/85195	1.112.000,00	-	290.000,00	250.000,00	540.000,00

Rozliczenie całkowite inwestycji

Koszt całkowity zrealizowanego zadania wynosił **570.613,29 zł** i sfinansowany został ze środków własnych Gminy Brójce.

IX. EWIDENCJA MAJĄTKU GMINY. INWENTARYZACJA

1. ZASADY EWIDENCJI SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (EWIDENCJA ILOŚCIOWA, ILOŚCIOWO-WARTOŚCIOWA)

Zasady prowadzenia ewidencji składników majątkowych w urządzeniach księgowych wynikały z obowiązujących w jednostce uregulowań, tj. zasad prowadzenia rachunkowości określonych załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 104/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami Wójta Gminy Brójce: nr 3/2011 z dnia 12 stycznia 2011 roku, nr 36/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku i zarządzeniem nr 55/2014 z dnia 25 września 2014 roku, obejmujących w szczególności Zakładowy plan kont, w tym wykaz i zasady funkcjonowania kont dla jednostki budżetowej-Urzędu Gminy Brójce a także „Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy Brójce” stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 60/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 września 2011 roku, zasad prowadzenia ewidencji gruntów stanowiących własność, współwłasność lub będących w użytkowaniu wieczystym gminy oraz Skarbu Państwa określonych zarządzeniem nr 89/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 grudnia 2011 roku ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 8/2016 Wójta Gminy Brójce. Ponadto zasady dokumentowania operacji księgowych w zakresie majątku trwałego, gospodarki magazynowej, likwidacji składników majątkowych oraz dokumentowania inwentaryzacji określono zapisami zarządzenia nr 92/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2015 roku oraz poprzedzającego je zarządzenia nr 4/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 12 stycznia 2011 roku.

Powyższe regulacje w zakresie odnoszącym się do kont zespołu 0 – majątek trwały obejmowały opis i zasady funkcjonowania kont: 011, 013, 020, 071, 072 i 080.

Majątek kontrolowanej jednostki stanowiły środki trwałe, pozostałe środki trwałe, wartości niematerialne i prawne oraz środki trwałe w budowie. Stan wymienionych składników majątkowych odzwierciedlały niżej wymienione konta:

Konto 011 „Środki trwałe” przeznaczone do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością jednostki, które nie podlegają ujęciu na koncie 013.

Na stronie Wn konta 011 ujmuje się w szczególności: przychody nowych lub używanych środków trwałych pochodzących z zakupu gotowych środków trwałych (w korespondencji z kontem 130, 201 lub 080), przychody z zakończonej i rozliczonej inwestycji według kosztów wytworzenia na podstawie dowodu OT, zwiększenie wartości początkowej środka trwałego - koszty ulepszenia (w korespondencji z kontem 080), przychody środków trwałych nowo ujawnionych (Ma konta 240), nieodpłatne przyjęcie środków trwałych oraz zwiększenia wartości początkowej środków trwałych dokonywane na skutek aktualizacji ich wyceny (Ma konta 800). Na stronie Ma konta 011 ujmuje się: wycofanie środków trwałych z używania na skutek ich likwidacji z powodu zniszczenia lub zużycia do wysokości dotychczasowego umorzenia (Wn konta 071) i w wartości nie umorzonej według ceny ewidencyjnej (Wn konta 800), sprzedaż oraz nieodpłatne przekazanie, ujawnione niedobory środków trwałych, zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych dokonywane na skutek aktualizacji ich wyceny. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 011 przy użyciu programu komputerowego metodą ilościowo-wartościową od wartości powyżej 3.500,00 zł z podziałem na grupy rodzajowe według obowiązującej klasyfikacji środków trwałych, powinna umożliwić: ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów środków trwałych, ustalenie osób lub komórek organizacyjnych, którym powierzono środki trwałe a także należyte obliczenie

umorzenia i amortyzacji. Konto 011 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków trwałych według ich wartości początkowej.

Konto 013 „Pozostałe środki trwałe” – służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej pozostałych środków trwałych wydanych do używania na potrzeby działalności podstawowej jednostki lub działalności finansowo wyodrębnionej, które podlegają umorzeniu w pełnej wartości w miesiącu wydania do używania. Na stronie Wn ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu i wartości początkowej pozostałych środków trwałych znajdujących się w używaniu, z wyjątkiem umorzenia ujmowanego na koncie 072. Na stronie Wn konta 013 ujmuje się w szczególności: zakup pozostałych środków trwałych (w korespondencji z kontem 130, 101, 201), pozostałe środki trwałe przyjęte do używania z inwestycji (Ma konta 080), nieodpłatne otrzymanie (Ma konta 072) oraz ujawnione nadwyżki pozostałych środków trwałych w używaniu (Ma konta 240). Na stronie Ma konta 013 ujmuje się w szczególności: wycofanie z używania na skutek likwidacji, zniszczenia, zużycia, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania (Wn 072, 760) oraz ujawnione niedobory środków trwałych w używaniu (Wn konta 240). Ewidencję analityczną do konta 013 stanowią księgi rachunkowe prowadzone metodą ilościowo-wartościową dla pozostałych środków trwałych o wartości powyżej 1.000,00 zł według grup KST prowadzone przy użyciu programu komputerowego, zaś pozostałe środki trwałe o wartości poniżej 1.000,00 zł księgowane są bezpośrednio w koszty zużycia materiałów na cele działalności podstawowej urzędu. Konto 013 może wykazywać saldo Wn, które wyraża wartość środków trwałych znajdujących się w używaniu w wartości początkowej.

Konto 020 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych. Na stronie Wn konta 020 ujmuje się zwiększenia, a w szczególności zakup wartości niematerialnych i prawnych umarzanych stopniowo (Ma konta 080) oraz jednorazowo (Ma konta 101, 130, 201) oraz nieodpłatne otrzymanie, darowizny wartości niematerialnych i prawnych umarzanych stopniowo otrzymanych od innych jednostek na podstawie decyzji administracyjnej (Ma konta 071, 800) i z tytułu darów (Ma konta 800), zaś umarzanych jednorazowo otrzymanych od jednostek budżetowych (Ma konta 072, 760) i od innych jednostek i osób prawnych (Ma konta 760). Po stronie Ma konta 020 ewidencjonuje się zmniejszenia stanu wartości początkowej ww. składników majątkowych – rozchód wartości niematerialnych i prawnych (wartość nieumorzona Wn konta 800, umorzenie Wn konta 071 lub 072). Ewidencja szczegółowa do konta 020, prowadzona przy użyciu programu komputerowego, umożliwić winna należyte obliczenie umorzenia wartości niematerialnych i prawnych, podział według ich tytułów lub osób odpowiedzialnych. Konto 020 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan wartości niematerialnych i prawnych w wartości początkowej.

Konto 071 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają umorzeniu według stawek amortyzacyjnych określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych. Odpisy umorzeniowe są dokonywane w korespondencji z kontem 400 na koniec roku obrotowego. Na stronie Ma konta 071 ujmuje się zwiększenia, w szczególności: naliczenie umorzenia za dany okres (Wn konta 400), umorzenie dotychczasowe oraz urzędowe zwiększenie umorzenia wartości początkowej środków trwałych w związku z aktualizacją środków trwałych podlegających stopniowemu umorzeniu (Wn konta 800), a na stronie Wn – zmniejszenie umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wycofanych z używania na skutek likwidacji, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania lub ujawnionych niedoborów (Ma konta 011, 020) oraz zmniejszenie umorzenia wartości początkowej środków trwałych na skutek aktualizacji wartości (Ma konta 800). Ewidencję szczegółową do konta 071 prowadzi się oddzielnie dla poszczególnych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i

prawnych, która może być połączona ze szczegółową ewidencją prowadzoną do kont 011 i 020. Konto 071 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Konto 072 służy do ewidencji zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do używania. Umorzenie księguje się w korespondencji z kontem 401. Na stronie Ma konta 072 ujmuje się odpisy umorzenia nowych, wydanych do używania środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz **zbiorów bibliotecznych** (który to zapis nie znajduje odniesienia w zakresie kont przewidzianych do ewidencjonowania majątku Gminy) obciążających odpowiednie koszty, dotyczące nadwyżek pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych a także dotyczące środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie oraz na podstawie decyzji administracyjnej od innej jednostki (Wn 401, 013, 020), a na stronie Wn - umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz **zbiorów bibliotecznych** zlikwidowanych z powodu zużycia lub zniszczenia, sprzedanych, przekazanych nieodpłatnie oraz zdjętych z ewidencji syntetycznej, a także stanowiących niedobór lub szkodę (Ma 013, 020, 240). Konto 072 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości początkowej środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz **zbiorów bibliotecznych** umorzonych w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do używania.

Konto 080 służy do ewidencji kosztów środków trwałych w budowie oraz do rozliczenia kosztów środków trwałych w budowie na uzyskane efekty inwestycyjne. Do inwestycji zalicza się koszty poniesione na wytworzenie, nabycie i montaż własnych nowych środków trwałych lub koszty poniesione w związku z ulepszeniem (którego wartość przekracza 3.500,00 zł) już istniejących własnych środków trwałych oraz koszty związane z ulepszeniem obcych środków trwałych w celu dostosowania do potrzeb jednostki, a także wartości niematerialne i prawne, które sfinansowano ze środków na inwestycje. Na stronie Wn konta 080 ujmuje się w szczególności koszty związane z: nabyciem gruntów i przygotowaniem terenu pod budowę wraz z opłatami, opracowaniem dokumentacji projektowej, pomiarami geodezyjnymi i badaniami geologicznymi, nadzorem autorskim i inwestorskim, wykonawstwem robót i usług, ubezpieczeniem majątkowym środków trwałych w budowie, odsetkami i prowizjami od kredytów, niepodlegającym odliczeniu podatkiem vat, a także koszty ulepszenia środka trwałego, tj. przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja, modernizacja, które powodują zwiększenie wartości użytkowej środka trwałego. Na stronie Ma konta 080 ujmuje się wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych, w szczególności: środków trwałych (Wn 011), pozostałych środków trwałych (Wn 013), wartości niematerialnych i prawnych (Wn 020) oraz wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych w budowie (Wn 800), odpisanie kosztów inwestycji niepodjętej lub zaniechanej (Wn 800). Na koncie 080 można księgować również rozliczenie kosztów dotyczących zakupów gotowych środków trwałych. Ewidencję szczegółową do konta 080 prowadzi się dla poszczególnych zadań inwestycyjnych w sposób zapewniający ustalenie kosztów nabycia lub wytworzenia z podziałem na poszczególne rodzaje uzyskanych efektów inwestycyjnych oraz wycenę poszczególnych obiektów środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Konto 080 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość kosztów środków trwałych w budowie i ulepszeń (inwestycji niezakończonych). Jednostka ubezpieczyła posiadany majątek: budynki i budowle, wyposażenie, środki transportu, sprzęt elektroniczny stacjonarny i przenośny od ognia i innych zdarzeń losowych, kradzieży z włamaniem, rabunku, zaś sprzęt elektroniczny również w zakresie dewastacji.

Dane w zakresie ubezpieczenia majątku Gminy zawarto w tabeli stanowiącej załącznik nr 58 protokołu kontroli.

Kontrolę przeprowadzono z wykorzystaniem testu, który stanowi załącznik nr 59 protokołu kontroli.

2. EWIDENCJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH – KONTO 011, 013.

2.1. Urządzenia księgowo

Obowiązujące w Urzędzie Gminy Brójce zasady prowadzenia ewidencji składników majątkowych w urządzeniach księgowych wynikały z obowiązujących w jednostce, opisanych powyżej, uregulowań wewnętrznych, tj. w szczególności z obowiązującego w jednostce zakładowego planu kont w zakresie odnoszącym się do kont zespołu 0 – majątek trwały, który to zespół obejmował konta 011, 013, 020, 071, 072 i 080.

Ewidencję syntetyczną środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzono w programie komputerowym - „BUDŻET” na kontach 011, 013 i 020.

W okresie objętym kontrolą ewidencję analityczną środków trwałych (**011**) prowadzona była przez inspektor Iwonę Makucką – **stanowisko ds. komunikacji gminnej, która, jak wyjaśniła, czynności powyższe wykonywała na ustne polecenie Wójta Gminy, zaś zakres czynności ww. pracownika pochodzący z daty 20 października 2002 roku określał, iż wykonuje ona obowiązki dotyczące Gminnego Zakładu Komunikacji**, tj. gospodarstwa pomocniczego zlikwidowanego z dniem 31 grudnia 2010 roku zarządzeniem nr 55/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 6 września 2010 roku w sprawie likwidacji gospodarstwa pomocniczego o nazwie „Gminny Zakład Komunikacji - Gospodarstwo Pomocnicze Urzędu Gminy w Brójcach”.

Ewidencję prowadzono z wykorzystaniem programu komputerowego ŚRODKI TRWAŁE firmy SPUTNIK z podziałem na poszczególne grupy rodzajowe środków trwałych obejmując dziewięć grup: grupa „0” – grunty, grupa „1” – budynki i lokale, grupa „2” – obiekty inżynierii lądowej i wodnej, grupa „3” – kotły i maszyny energetyczne, grupa „4” – maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego stosowania, grupa „5” – maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne, grupa „6” – urządzenia techniczne, grupa „7” – środki transportu, grupa „8” – narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie. Powyższe nie było zgodne z zapisami zarządzenia nr 89/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie zasad prowadzenia ewidencji gruntów stanowiących własność, współwłasność lub będących w użytkowaniu wieczystym gminy oraz Skarbu Państwa zmienionego zarządzeniem nr 8/2016 z dnia 12 lutego 2016 roku, które określały że ewidencja analityczna gruntów winna być ona prowadzona przez Zespół ds. Gospodarki Przestrzennej Urzędu Gminy Brójce z wykorzystaniem programu „Mienie 2+EWOPIS4 konwerter” na zasadach określonych ww. zarządzeniem. Jak wynikało z ustaleń obowiązującego w kontrolowanym okresie *Regulaminu organizacyjnego*, w skład ww. Zespołu wchodziły stanowiska: ds. gospodarki przestrzennej, ds. gospodarki nieruchomościami oraz ds. geodezji, a powołane powyżej zapisy zarządzenia określającego zasady ewidencjonowania majątku Gminy nie były spójne z zakresami czynności osób wykonujących zadania z zakresu gospodarki gruntami, tj. inspektora Eugeniusza Wszędybyła – stanowisko ds. gospodarki gruntami, inspektora ds. gospodarki nieruchomościami i inwestycji Pawła Gondzio oraz Piotra Siekierskiego – inspektora ds. zagospodarowania przestrzennego, zaś stanowisko ds. geodezji w okresie objętym kontrolą nie funkcjonowało w Urzędzie Gminy Brójce.

Kontrolującym nie okazano ewidencji analitycznej gruntów prowadzonej przez Zespół ds. Gospodarki Przestrzennej w sposób i na zasadach określonych zarządzeniem nr 89/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 grudnia 2011 roku. Z ustnego wyjaśnienia Skarbnik Gminy oraz okazanej kontrolującym dokumentacji wynikało, że ewidencja analityczna gruntów prowadzona była w ramach ewidencji

środków trwałych w programie komputerowym ŚRODKI TRWAŁE przez inspektor Iwonę Makucką – stanowisko ds. komunikacji gminnej, a analiza okazanych kontrolującym zapisów wykazała, że przedmiotowa ewidencja **nie zawierała wszystkich danych wymaganych powołanym wyżej zarządzeniem nr 89/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 grudnia 2011 roku ze zm.**, w szczególności tytułu władania, rodzaju użytku.

Zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi dotyczącymi zasad prowadzenia ewidencji składników majątkowych w urządzeniach księgowych, ewidencja szczegółowa powinna umożliwiać ustalenie wartości początkowej poszczególnych środków trwałych, należyte obliczenie umorzenia i amortyzacji oraz ustalenie osób lub komórek organizacyjnych, którym powierzono środki trwałe. Na podstawie zapisów prowadzonej przez jednostkę ewidencji środków trwałych kontrolujące ustaliły, że w księgach, w ramach poszczególnych grup wyszczególniono dane dotyczące poszczególnych środków trwałych obejmujące numer inwentarzowy, nazwę środka trwałego, bilans otwarcia (wartość początkową), stawkę amortyzacyjną, zmiany wartości początkowej, aktualną wartość, a indywidualne kartoteki prowadzone dla każdego środka trwałego zawierały ponadto dane dotyczące podstaw i daty nabycia, zasad umorzenia oraz jego naliczenie. W okresie objętym kontrolą numer inwentarzowy środka trwałego ustalano poprzez oznaczenie grupy, rodzaju oraz wskazanie kolejnego numeru nadawanego przez pracownika na podstawie prowadzonej ręcznie książki środków trwałych z tym, że stwierdzono brak jednolitości w nadawaniu numerów inwentarzowych, pracownik merytoryczny nie był w stanie wyjaśnić zasad ustalania numerów inwentarzowych w latach wcześniejszych, **nie wynikały one z uregulowań wewnętrznych i nie zachowano w nich żadnej systematyki. Opisywana ewidencja analityczna nie umożliwia zidentyfikowania osób lub komórek organizacyjnych, którym powierzono środki trwałe, co nie było zgodne z zasadami funkcjonowania ewidencji analitycznej prowadzonej do konta 011 określonymi zakładowym planem kont dla jednostki budżetowej** ustalonym zarządzeniem nr 104/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości ze zmianami.

Ewidencję analityczną pozostałych środków trwałych wydanych do użytkowania (**konto 013**) w latach 2014-2015 prowadzono w formie elektronicznej, a zapisami uregulowań wewnętrznych wskazano, że dla pozostałych środków trwałych o wartości powyżej 1.000,00 zł prowadzona winna być jako ewidencja ilościowo-wartościowa, z tym że przedmioty o okresie użytkowania dłuższym niż rok lecz o wartości jednostkowej poniżej 1.000,00 zł należało objąć ewidencją pozabilansową ilościową prowadzoną ręcznie umożliwiającą identyfikację każdego przedmiotu, miejsce jego użytkowania oraz osoby odpowiedzialne. Prowadzona przez jednostkę ewidencja analityczna nie wskazywała osób lub komórek organizacyjnych, w których znajdują się środki trwałe w użytkowaniu.

Ewidencja analityczna wartości niematerialnych i prawnych (**konto 020**) prowadzona w formie elektronicznej obejmowała programy komputerowe i licencje, określała datę zakupu i przyjęcia do użytkowania, dokument zakupu, wartość początkową i umorzenie ewidencjonowane na kontach 072 i 071 (od 2015 roku zastosowano rozszerzenia -2) z tym, że nie umożliwia ustalenia komórek organizacyjnych lub osób, którym wartości te przekazano do użytkowania.

Zasady prowadzenia ewidencji analitycznej w zakresie środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych nie były zgodne z zapisami zarządzenia nr 104/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości, gdzie w części *Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego* określono (pkt 5.4), że ewidencja analityczna środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzona jest ręcznie w księgach inwentarzowych, zaś powyższe było niespójne z zapisem pkt 3 *Wykaz i technika prowadzenia ksiąg rachunkowych* załącznika

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 01.01.2015 rok	Zwiększenia środków trwałych	Zmniejszenie środków trwałych	Stan na 31.12.2015 rok
Środki trwałe zaewidencjonowane na koncie 011					
1	Grunty-grupa „0”	12.827.564,52	10.748.444,00	-	23.576.008,52
2	Budynki-grupa „1”	3.450.180,15	4.267.606,67		7.717.786,82
3	Budowle-grupa „2”	11.507.088,37	1.198.458,65	253.742,70	12.451.804,32
4	Kotły (...)-grupa „3”	66.710,63	-	-	66.710,63
5	Maszyny i urządzenia-grupa „4”	371.872,14	17.994,99		389.867,13
6	Specjalistyczne maszyny (...)-Grupa „5”	16.428,00	-	-	16.428,00
7	Urządzenia techniczne – grupa „6”	141.099,11	-	-	141.099,11
8	Środki transportu-grupa „7”	2.320.705,83	275.520,00	161.701,36	2.434.524,47
9	Narzędzia, przyrządy (...)-grupa „8”	99.763,80	-	-	99.763,80
	Ogółem	30.801.412,55	16.508.024,31	415.444,06	46.893.992,80
Środki trwałe (programy i licencje) zaewidencjonowane na koncie 020					
		64.884,89	-	-	64.884,89
	Razem (konto 011, 020)	30.866.297,44			46.958.877,69
Pozostałe środki trwałe - konto 013					
		226.890,62	18.984,69	4.595,38	241.279,93

nr 1 do powyższego zarządzenia, którym określono, że księgi rachunkowe prowadzone są techniką komputerową.

Dane wykazane w ewidencji analitycznej w odniesieniu do opisanych wyżej kont corocznie uzgadniano z ewidencją syntetyczną, której to czynności nie dokumentowano pisemnie, a jej wykonywanie potwierdza oświadczenie Skarbnik Gminy Brójce **stanowiące załącznik nr 60 protokołu kontroli.**

2.2. Udokumentowanie obrotów na kontach (zwiększenia, zmniejszenia) - 2015 rok

Strukturę majątku trwałego Gminy Brójce ustaloną na podstawie ewidencji księgowej za 2015 rok, według wartości brutto obrazuje poniższa tabela:

W 2015 roku nastąpił wzrost wartości majątku Gminy Brójce w stosunku do 2014 roku poprzez zakup nowych środków trwałych, przyjęcie środków trwałych pochodzących z zakończonych inwestycji oraz **wprowadzenie do ewidencji gruntów stanowiących własność Gminy Brójce nabytych w latach poprzednich w wyniku dokonanych zakupów oraz decyzji komunalizacyjnych**, co szerzej opisano w dalszej części niniejszego protokołu. Zwiększenia wartości środków trwałych za 2015 rok na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 16.508.024,31 zł i zaewidencjonowano je na kontach jednostki: Wn 011-1 Ma 080 (z rozszerzeniem) i Wn 011 Ma 800, natomiast zmniejszenia odnotowano na kwotę 415.444,06 zł. Zwiększenia stanu środków udokumentowano wystawieniem dowodu OT, natomiast zmniejszeń dokonywano dowodem PT (przekazanie środka trwałego) oraz LT- likwidacja środka trwałego (co ewidencjonowano Wn 800-2 Ma 011-1) oraz Wn 071 Ma 400. Powyższe zasady były

zgodne z *Zasadami prowadzenia rachunkowości* określonymi zarządzeniem nr 104/2010 Wójta Gminy Brójce ze zm.

Wydruk - obroty konta 011 - zestawienie zwiększeń i zmniejszeń środków trwałych w 2015 roku stanowi akta kontroli strony 308-310.

W celu sprawdzenia dokumentacji stanowiącej podstawę dokonywania zapisów dotyczących zwiększeń i zmniejszeń wartości majątku w 2015 roku, skontrolowano sześć największych kwotowo operacji zestawienie danych w tym zakresie przedstawiając w formie tabelarycznej. Tabelę z analizy dokumentacji dotyczącej wybranej próby zawarto *w załączniku nr 61 protokołu kontroli.*

Analiza opisanej wyżej dokumentacji wykazała, że:

- przyjęcia na stan składników majątkowych, pochodzących z zakupu bądź z zakończonych inwestycji, dokonywano na podstawie dowodu OT (przyjęcie środka trwałego). Podstawę wystawienia dowodów OT stanowiły faktury dotyczące zakupu bądź wytworzenia środka trwałego. Kontrolujące stwierdziły przypadki: **przyjęcia środków trwałych na podstawie dowodów OT niezawierających wszystkich wymaganych drukiem danych (brak podpisów osoby, której powierzono pieczę nad przyjętym środkiem trwałym OT nr 54/2015, OT nr 06/2015, OT nr 8/2015); sporządzenia dowodu OT z naruszeniem terminów określonych pkt. 2 rozdziału IV Dokumentowanie operacji księgowych w zakresie majątku trwałego Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce, tj. dowód OT 8/2015 wystawiono w dniu 26 czerwca 2015 roku, co nie było zgodne z terminem przekazania do użytkowania „Budowy oświetlenia ulicznego w Brójcach” określonym protokołem odbioru na 7 kwietnia 2015 roku, a powyższe miało wpływ na termin zaewidencjonowania środka trwałego i kwotę naliczonego umorzenia, dowód OT 54/2015 przekazania z inwestycji „Przebudowy garażu na budynek kontroli pojazdów”, którą zakończono w 2013 roku zgodnie z zawiadomieniem o zakończeniu budowy z dnia 17 grudnia 2013 roku i potwierdzeniem przyjęcia zawiadomienia o zakończeniu budowy z dnia 30 grudnia 2013 roku, sporządzono 8 grudnia 2015 roku. Wskazać należy, że zakres robót inwestycyjnych „Przebudowa garażu na budynek kontroli pojazdów” nie był zgodny z nazwą przyjętego środka trwałego, gdyż obejmował budowę (a nie przebudowę) budynku garażowego z kanałem i częścią socjalną, wobec czego rozliczone zadanie inwestycyjne nie stanowiło podwyższenia wartości istniejącego środka trwałego, lecz w jego wyniku powstał odrębny środek trwały, zaś dwuletnie opóźnienie w rozliczeniu i wprowadzeniu na stan środków trwałych przedmiotowego obiektu skutkowało nie naliczaniem za ten okres, tj. za rok 2014 i 2015 umorzenia w rocznej wysokości 5.222,57 zł. W trakcie czynności kontrolnych dokonano korekty naliczenia umorzenia za 2015 rok w odniesieniu do „Budowy oświetlenia ulicznego w Brójcach”,**

Kserokopie dokumentów dotyczących przekazania do użytkowania „Budowy oświetlenia ulicznego w Brójcach” i przekazania z inwestycji „Przebudowy garażu na budynek kontroli pojazdów” stanowią akta kontroli strony 311-329.

- zmniejszenia wartości środków trwałych dokonywano na podstawie dowodów LT sporządzonych przez komisję likwidacyjną w składzie zgodnym z zarządzeniem nr 23/2008 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 maja 2008 roku, która w oparciu o stosowne dokumenty określone uregulowaniami wewnętrznymi sporządziła protokoły likwidacji z tym, że stwierdzono, iż **dowody LT stanowiące podstawę dokonania zapisów w ewidencji księgowej nie zawierały wszystkich danych określonych wzorem dokumentu, tj. dowód LT nr 4 zatwierdzony został przez Wójta Gminy bez wskazania daty zaakceptowania wniosku komisji likwidacyjnej, w**

LT 1/2015 nie określono daty sporządzenia tego dokumentu przez komisję likwidacyjną oraz daty zatwierdzenia przez kierownika jednostki, zaś operację w oparciu o ww. dokument z 28 maja 2015 roku wprowadzono do kartoteki środka trwałego z dniem 31 grudnia 2015 roku, co wskazywało na nieterminowe ewidencjonowanie rozchodu (zmniejszenie wartości środka trwałego),

- nowo przyjęte środki trwałe były grupowane zgodnie z obowiązującą Klasyfikacją Środków Trwałych,
- zmiany w stanie analizowanych składników majątkowych zaewidencjonowano w ujęciu syntetycznym i analitycznym,
- na koniec każdego roku dokonywano uzgodnień ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną, której to czynności nie dokumentowano pisemnie, a co potwierdza oświadczenie Skarbnika Gminy **stanowiące załącznik nr 60 protokołu kontroli.**

Naliczenie umorzenia środków trwałych sporządzano ręcznie (równoległe do danych zawartych w karcie każdego środka trwałego) w odniesieniu do każdego środka trwałego z tym, że kontrolujące stwierdziły:

- brak naliczenia umorzenia za 2015 rok środka trwałego o numerze ST 7/744/67 Autobus MERCUS przyjętego do ewidencji środków trwałych w dniu 9 kwietnia 2015 roku, które za wymagany okres stanowiło kwotę 36.736,00 zł,
- nie naliczenie umorzenia za okres od 1 lipca 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku w kwocie 727,36 zł w odniesieniu do środka trwałego ST 2/210 „Budowa oświetlenia ulicznego w Brójcach” z tym, że faktyczne przekazanie tego środka trwałego do użytkowania nastąpiło z dniem 7 kwietnia 2015 roku, wobec czego umorzenie naliczone winno być za okres od 1 maja do 31 grudnia 2015 roku i wynieść 969,82 zł.

a w trakcie czynności kontrolnych jednostka dokonała naliczenia umorzenia w odniesieniu do autobusu MERCUS 906BB5 MB SPRINTER przyjętego dowodem OT06/2015 z 9 kwietnia 2015 roku oraz środka trwałego „Budowa oświetlenia ulicznego w Brójcach”,

- **nieterminowe wprowadzenie na stan środków trwałych „Przebudowy garażu na budynek kontroli pojazdów” skutkujące nie naliczeniem umorzenia za rok 2014 i 2015 w rocznej wysokości 5.222,57 zł.**

W oparciu o ww. wyliczenie sporządzano zestawienie zbiorcze umorzenia środków trwałych w podziale na poszczególne grupy określone klasyfikacją środków trwałych, co kontrolujące stwierdziły na podstawie zestawień według stanu na 31 grudnia 2015 roku. W zestawieniu zawarto dane: wartość początkową, umorzenie na 1 stycznia 2015 roku, przychód - zwiększenie wartości środków trwałych (zakup, przejęcie z inwestycji), rozchód (sprzedaż, likwidacja, przekazanie), umorzenie przekazanych środków trwałych, wartość umorzenia naliczonego za dany rok i łączną wartość umorzenia na ostatni dzień roku kalendarzowego. Na podstawie dokonanych wyliczeń sporządzano dokument PK stanowiący podstawę dokonania zapisów na koncie 071, co ustalono na podstawie naliczenia umorzenia środków trwałych za 2015 rok i dowodu PK 796 z dnia 31 grudnia 2015 roku stanowiącego podstawę dokonania zapisów w ewidencji księgowej: na kontach Wn 400-1 Ma 071-1 w kwocie stanowiącej naliczone umorzenie (860.680,19 zł) i na kontach Wn 071-1 Ma 800-2 w kwocie stanowiącej wartość umorzenia przekazanych środków trwałych (164.873,14 zł).

W trakcie trwania czynności kontrolnych dokonano korekty naliczenia umorzenia środków trwałych w odniesieniu do opisanych wyżej pozycji środków trwałych tj. ST 2/210/145 i ST 7/744/67, co stanowiło podstawę sporządzenia korekty naliczenia umorzenia, a powyższą operację zaewidencjonowano na podstawie dowodu PK z 12 kwietnia 2016 roku, z datą 31 grudnia 2015 roku.

Wobec znacznego wzrostu wartości środków trwałych Gminy Brójce w 2015 roku w zakresie gruntów, która na 31 grudnia 2014 roku wynosiła 12.827.564,52 zł i została zwiększona na dzień 31 grudnia 2015 roku do 23.567.008,52 zł, tj. o 10.748.444,00 zł

kontrolujące zweryfikowały dokumentację stanowiącą podstawę dokonywania zapisów na koncie 011 w zakresie grupy 0. Wobec **braku zapisów na stronie Ma konta 011 mimo dokonywania sprzedaży nieruchomości** (co opisano w części *Dochody z majątku* niniejszego protokołu) sprawdzono jedynie dokumentację wybranych pozycji stanowiących podstawę przyjęcia na stan gruntów:

- w miejscowości Stefanów na kwotę 2.075.954,00 zł na podstawie PK 768/1 z 31 grudnia 2015 roku zaewidencjonowanego w dniu 31 grudnia 2015 roku na kontach Wn 011-1 Ma 800-2 na podstawie dowodów OT od numeru 101 do numeru 141, w których **w odniesieniu do wszystkich nieruchomości wskazano datę zakupu i przyjęcia do użytkowania na 31 grudnia 2015 roku,**
- w miejscowości Wardzyń na kwotę 2.483.873,00 zł na podstawie PK 763/1 z 31 grudnia 2015 roku zaewidencjonowanego w dniu 31 grudnia 2015 roku na kontach Wn 011-1 Ma 800-2 na podstawie dowodów OT od numeru 56 do numeru 88, **w których wskazano datę zakupu i datę przyjęcia do użytkowania na 18 grudnia 2015 roku,**
- w miejscowości Wola Rakowa na kwotę 3.121.397,00 zł na podstawie PK 772/1 z 31 grudnia 2015 roku zaewidencjonowanego w dniu 31 grudnia 2015 roku na kontach Wn 011-1 Ma 800-2 na podstawie dowodów OT od numeru 143 do numeru 180, **w których wskazano datę zakupu i datę przyjęcia do użytkowania na 31 grudnia 2015 roku**

na wybranej próbie dziewięciu operacji, dane w tym zakresie zestawiając w tabeli **stanowiącej załącznik nr 62 protokołu kontroli.**

Z przeprowadzonej analizy wynikało, że:

- podstawę wprowadzenia do ewidencji księgowej działek gruntu stanowiły dokumenty OT podpisane przez zespół przejmujący z tym, że brak w nich wskazania i podpisu osoby odpowiedzialnej za przyjęty środek trwały,
- dokumenty OT sporządził inspektor Paweł Gondzio w oparciu o wydruk z programu komputerowego EWOPIS zawierający dane dotyczące podstawy wpisu, daty jego dokonania, dane dotyczące działki, tj. obręb, numer ewidencyjny, powierzchnię, wartość 1 m², cenę, rodzaj użytku, formę władania,
- spośród dziewięciu zweryfikowanych operacji trzy dotyczyły działek nieujętych w *Informacji o stanie mienia komunalnego Gminy Brójce za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku* i których **nie wykazano również w *Informacji o stanie mienia komunalnego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku*, zaś pozostałe sześć działek gruntu wprowadzonych do ewidencji majątku Gminy Brójce w 2015 roku wykazano w *Informacji o stanie mienia komunalnego Gminy zarówno za 2014 jak i za 2015 rok,***
- analiza dokumentacji źródłowej stanowiącej podstawę dokonania zapisów w ewidencji analitycznej oraz syntetycznej (Wn 011-1 Ma 800-2) środków trwałych z datą 31 grudnia 2015 roku, wykazała:
 - dowodem OT 180/2015 z 31 grudnia 2015 roku **przyjęto działkę w obrębie Wola Rakowa o numerze ewidencyjnym 656 o pow. 540 m² stanowiącą własność Skarbu Państwa, tj. grunt do którego Gmina nie miała tytułu prawnego,** a powyższe zapisy skorygowano w trakcie czynności kontrolnych,
 - dowodem OT 179/2015 z dniem 31 grudnia 2015 roku **przyjęto na stan środków trwałych działkę w obrębie 15 Wola Rakowa o numerze 643 o pow. 13.273 m² na podstawie decyzji komunalizacyjnej, która stała się ostateczna z dniem 28 sierpnia 1997 roku,**
 - dowodem OT 175/2015 z dniem 31 grudnia 2015 roku **przyjęto na stan środków trwałych działkę w obrębie 15 Wola Rakowa o numerze 598 o pow. 5.788 m² na podstawie decyzji komunalizacyjnej, która stała się ostateczna z dniem 17 marca 2004 roku,**

- dowodem OT 164/2015 z dniem 31 grudnia 2015 roku **przyjęto na stan środków trwałych działkę w obrębie 15 Wola Rakowa o numerze 181 o pow. 10.200 m² nabytą na podstawie aktu notarialnego rep. A 405/2008 z 17 stycznia 2008 roku – umowa darowizny,**
- dowodem OT 140/2015 z dniem 31 grudnia 2015 roku **przyjęto na stan środków trwałych działkę w obrębie 11 Stefanów o numerze 381/2 o pow. 593 m² na podstawie decyzji GP/G.II-7097/7/91 z 4 kwietnia 1991 roku o przekazaniu gruntów Państwowego Funduszu Ziemi,**
- dowodem OT 130/2015 z dniem 31 grudnia 2015 roku **przyjęto na stan środków trwałych działkę w obrębie 11 Stefanów o numerze 204 o pow. 2.242 m² na podstawie decyzji komunalizacyjnej, która stała się ostateczna z dniem 22 września 2004 roku,**
- dowodem OT 68/2015 z dniem 31 grudnia 2015 roku **przyjęto na stan środków trwałych działkę w obrębie 12 Wardzyn o numerze ewidencyjnym 126 o pow. 2.874 m² nabytą na podstawie aktu notarialnego rep. A 136/2009 z 9 stycznia 2009 roku przeniesienia własności za cenę 26.000,00 zł. Koszt nabycia poniesiony przez Gminę wyniósł 1.023,72 zł. Wyceny działki dokonano bez uwzględnienia ceny nabycia i poniesionych kosztów, co było niezgodne z zasadami określonymi zarządzeniem nr 104/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku Wójta Gminy Brójce w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości, zarządzeniem nr 89/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie zasad prowadzenia ewidencji gruntów stanowiących własność, współwłasność lub będących w użytkowaniu wieczystym gminy oraz Skarbu Państwa ze zm. oraz zasadami wyceny środków trwałych określonymi uregulowaniami art. 28 ust. 1 pkt 1 i 1a ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którymi wartość nabytej nieruchomości należało ustalić na podstawie ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów zakupu,**
- dowodem OT 76/2015 z dniem 31 grudnia 2015 roku **przyjęto na stan środków trwałych działkę w obrębie 12 Wardzyn o numerze ewidencyjnym 301 o pow. 10.006 m² na podstawie decyzji komunalizacyjnej Wojewody Łódzkiego GP/G.III-8220/I/C/91 z 2 października 1991 roku nie zaopatrzonej w klauzulę ostateczności,**
- dowodem OT 87/2015 z dniem 31 grudnia 2015 roku **przyjęto na stan środków trwałych działkę w obrębie 12 Wardzyn o numerze ewidencyjnym 779 o pow. 43.139 m² na podstawie aktu notarialnego rep. A 5122/2005 z 23 listopada 2005 roku przeniesienia własności za cenę 24.000,00 zł, a poniesione przez Gminę koszty nabycia stanowiły 1.346,00 zł. Wyceny działki dokonano bez uwzględnienia ceny nabycia i poniesionych kosztów, co było niezgodne z zasadami określonymi powołanymi wyżej uregulowaniami wewnętrznymi oraz uregulowaniami art. 28 ust. 1 pkt 1 i 1a ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którymi wartość nabytej nieruchomości należy ustalić na podstawie ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów zakupu,**

z czego wynika, że **księgi rachunkowe Urzędu Gminy Brójce prowadzono z naruszeniem zasad wynikających z uregulowań art. 24 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, którymi określono, że księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco**, a księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty, zaś księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie

obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych. **Prowadzona ewidencja analityczna i syntetyczna środków trwałych w zakresie gruntów nie odzwierciedlała faktycznego stanu majątku Gminy Brójce.**

*Kserokopie dokumentacji stanowiącej podstawę wprowadzenia do ewidencji majątku Gminy opisanych wyżej gruntów stanowią **akta kontroli** strony 330-382.*

Dane zawarte w ewidencji księgowej syntetycznej i analitycznej były zgodne z danymi z bilansu jednostki sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku. W bilansie składniki majątkowe środków trwałych (konto 011) ujęto według wartości netto, tj. pomniejszonej o umorzenie.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku stan konta 013 „Pozostałe środki trwałe” wynosił 241.279,93 zł. Zwiększenia wartości pozostałych środków trwałych w okresie objętym kontrolą następowały z tytułu zakupu sprzętu i wyposażenia niezbędnego do funkcjonowania Urzędu Gminy, co udokumentowano fakturami. Łączna wartość przyjętego w 2014 roku na stan wyposażenia wynosiła 18.984,69 zł. Zmniejszenia (na łączną kwotę 4.595,38 zł) następowały w wyniku likwidacji pozostałych środków trwałych w związku utratą ich przydatności do użytkowania na podstawie dokumentów LT sporządzonych przez komisję likwidacyjną działającą w składzie zgodnym z zarządzeniem nr 23/2008 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 maja 2008 roku, na podstawie protokołu likwidacji.

Zwiększenia (przyjęcie na stan) i zmniejszenia wartości pozostałych środków trwałych zostały odnotowane w księgach inwentaryzacyjnych pozostałych środków trwałych z tym, że w prowadzonej w systemie komputerowym ewidencji **nie odnotowano miejsca użytkowania i osoby bądź komórki, której powierzono dany element majątku, czego wymóg wynikał z uregulowań wewnętrznych, a termin wprowadzenia do ewidencji określono na 31 grudnia 2015 roku, co było niezgodne z datami zakupu, zaewidencjonowania operacji w urządzeniach księgowych oraz wprowadzenia do ewidencji prowadzonej równoległe w formie papierowej.**

Stwierdzono, że we wszystkich pomieszczeniach Urzędu znajdują się wykazy ze spisem inwentarza, a wszystkie sprzęty stanowiące wyposażenie o cechowano numerem inwentarzowym oprócz pomieszczenia sekretariatu, pomieszczenia socjalnego i korytarza, gdzie powyższe spisy uzupełniono w trakcie trwania czynności kontrolnych.

*Zestawienie zwiększeń i zmniejszeń pozostałych środków trwałych w 2014 i 2015 roku (konto 013) stanowi **akta kontroli** strony 383-390.*

W celu sprawdzenia podstaw zaewidencjonowania operacji dokonanych na koncie 013 w 2015 roku przeanalizowano dokumentację będącą podstawą zapisów w odniesieniu do czterech największych kwotowo operacji dotyczących zwiększeń oraz dwóch zmniejszeń wartości pozostałych środków trwałych.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że:

- wszystkie zakupione pozostałe środki trwałe zaewidencjonowano w książce inwentarzowej konta 013, w której zawarto informacje dotyczące danego środka trwałego (nazwa, data przychodu bądź rozchodu, nr dowodu, na podstawie którego został przyjęty na stan ewidencji księgowej lub zdjęty ze stanu),
- zakupione pozostałe środki trwałe ewidencjonowano według cen zakupu i przekazywano bezpośrednio do używania,
- przyjęcie na stan zakupionych składników majątkowych ewidencjonowano na kontach syntetycznych Wn 013 i na tronie Ma konta 072,
- zmniejszenia wartości środków trwałych dokonano poprzez wykreślenie z księgi inwentarzowej środków zlikwidowanych na podstawie dowodów LT zatwierdzonych

- bez określenia daty przez Wójta Gminy i protokołu likwidacji, a operacje zaewidencjonowano na podstawie dowodu PK na kontach Wn 072 Ma 013,
- faktury stanowiące podstawę dokonania wpisu w książce pozostałych środków trwałych posiadały datę i numer wpływu do Urzędu Gminy, **oprócz faktury 129/25 z 15 grudnia 2015 roku** (na podstawie której dokonano zapisów dotyczących zaewidencjonowania mebli), której wpływu nie odnotowano, co nie było zgodne z zapisami § 40 i 42 ust. 2 w związku z § 7 ust. 6 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych. Dowody księgowo spełniały wymogi określone uregulowaniami wewnętrznymi, tj. zostały zweryfikowane pod względem merytorycznym przez osoby do tych czynności umocowane, sprawdzone pod względem formalnym i rachunkowym, potwierdzone za zgodność z planem finansowym, a ich zatwierdzenia dokonał Wójt lub Sekretarz Gminy. W jednym przypadku, tj. faktury VAT 15/FV/2015 z 16 stycznia 2015 roku, zapłaty dokonano 10 dni po upływie terminu płatności,
 - umorzenia pozostałych środków trwałych bez względu na ich wartość dokonywano w 100% w chwili zakupu ewidencjonując tę operację na stronie Wn konta 072,
 - stwierdzono przypadki **wprowadzenia do ewidencji środków trwałych w używaniu (konto 013) drukarek, co nie było zgodne z zapisami uregulowań wewnętrznych,** tj. zarządzenia nr 60/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 września 2011 roku, w którego załączniku nr 1 w §1 pkt 15 określono, że wszystkie urządzenia wchodzące w skład zestawów komputerowych ewidencjonuje się, bez względu na wartość, na koncie środków trwałych (011),
 - na koniec każdego roku dokonywano uzgodnień ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną poprzez zsumowanie poszczególnych składników pozostałych środków trwałych (analityka), zaewidencjonowanych w poszczególnych działach, porównując je z ewidencją syntetyczną - saldem konta 013.

Szczegółowe zestawienie danych z analizy dokumentacji zwiększeń i zmniejszeń pozostałych środków trwałych zestawiono w **tabeli stanowiącej załącznik nr 63 protokołu kontroli.**

W 2014 i 2015 roku nie odnotowano zmian w zakresie wartości niematerialnych i prawnych **(020)**, a ewidencja analityczna wartości niematerialnych i prawnych prowadzona była w formie komputerowej.

Wydruk z ewidencji księgowej w zakresie obrotów konta 020 za 2014 i 2015 rok stanowi akta kontroli strony 391-393.

2.3. Prawidłowość stosowanych odpisów umorzeniowych - 2014 rok

W kontrolowanej jednostce metody wyceny aktywów i pasywów opisano w uregulowaniach wewnętrznych ustalonych zarządzeniami Wójta Gminy Brójce: nr 60/2011 z dnia 30 września 2011 roku w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku wewnętrznego instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie, nr 104/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości ze zm., nr 89/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie prowadzenia ewidencji gruntów stanowiących własność, współwłasność lub będących w użytkowaniu wieczystym gminy oraz Skarbu Państwa ze zm., nr 4/2011 z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce i obowiązującym od 1 stycznia 2015 roku zarządzeniem nr 92/2014 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Brójce.

Zgodnie z ww. regulacjami, środki trwałe umarza się wg stawek amortyzacyjnych ustalonych w ustawie z dnia 20 listopada 1999 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 851 ze zm.), a stosownych zapisów dokonuje się na koncie 071.

Kontroli poddano prawidłowość zastosowania stawek umorzeniowych w odniesieniu do wybranej próby środków trwałych zaklasyfikowanych do:

- grupy 1 - Budynki i lokale oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego i spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego - 4 pozycje,
- grupy 2 - Obiekty inżynierii lądowej i wodnej- 4 pozycje,
- grupy 3 - Kotły i maszyny energetyczne – 2 pozycje,
- grupy 4 - Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania – 4 pozycje,
- grupy 5 - maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne 1 pozycja,
- grupy 6 - urządzenia techniczne - 3 pozycje,
- grupy 7 - środki transportu – 3 pozycje,
- grupy 8 - narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane – 2 pozycje.

Ogółem sprawdzono prawidłowość zastosowania stawek umorzeniowych do 23 pozycji z ośmiu grup rodzajowych środków trwałych, a wyniki analizy przedstawiono w formie tabelarycznej **w załączniku nr 64 protokołu kontroli.**

Analiza dokumentacji w zakresie zastosowania stawek amortyzacyjnych oraz wysokości wyliczonej kwoty umorzenia dla środków trwałych zaszeregowanych do każdej z ośmiu grup rodzajowych, dla wybranych pozycji wykazała, że:

- **jako odrębne środki trwałe o numerach ST 1/105/56 i ST1/105/57 zaewidencjonowano na podstawie OT 8/2013 remont pomieszczeń w budynku Urzędu Gminy (sala ślubów) na kwotę 25.475,99 zł i OT 7/2013 remont pomieszczeń Urzędu Gminy o wartości 6.378,08 zł, co nie było zgodne z zasadami określonymi zarządzeniem nr 60/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 września 2011 roku, z którego § 1 pkt 5 wynika, że powyższe zadania inwestycyjne winny zostać rozliczone jako podwyższenie wartości środka trwałego numer ewidencyjny 144-1 – budynek biurowy Urzędu Gminy w Brójcach. Ponadto powyższy sposób zaewidencjonowania nakładów na ulepszenie środka trwałego nie był zgodny z zasadami funkcjonowania kont jednostki: 011 i 080 określonymi uregulowaniami wewnętrznymi oraz załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, które określały, że konto 080 służy do ewidencji kosztów środków trwałych w budowie oraz ich rozliczenia na uzyskane efekty inwestycyjne: na stronie Wn konta 080 ujmuje się, między innymi, poniesione koszty ulepszenia środka trwałego (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja), które powodują zwiększenie wartości użytkowej środka trwałego, na stronie Ma konta 080 ujmuje się wartość uzyskanych efektów, zaś konto 011 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością jednostki, a na jego stronie Wn ujmuje się zwiększenia (na stronie Ma – zmniejszenia) stanu i wartości początkowej środków trwałych. Na stronie Wn konta 011 ujmuje się w szczególności przychody nowych lub używanych środków trwałych pochodzących z zakupu gotowych środków trwałych lub inwestycji oraz wartość ulepszeń zwiększających wartość początkową środków trwałych, zaś ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 011 powinna umożliwić ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów środków trwałych. System komputerowy dokonywał**

- naliczenia umorzenia od poszczególnych, ww. środków trwałych, zaś ręcznie sumowano wartość opisanych pozycji środków trwałych dokonując naliczenia umorzenia,
- nieprawidłowo wyliczono kwoty umorzenia środków trwałych: Budowa Świetlicy Wiejskiej w Bukowcu numer ewidencyjny ST/1/109/67 o wartości początkowej 778.502,59 zł według prawidłowej stawki 2,50% **naliczono w kwocie 77.850,24 zł zawiązując odpis o 58.388,00 zł** i Budowa sceny z zapleczem Wola Rakowa nr ST1/109/67 o wartości 450.661,87 zł według prawidłowo przyjętej stawki 2,50% **naliczono w kwocie 20.279,76 zł zawiązując odpis o 9.013,21 zł,**
 - do obliczania odpisów umorzeniowych stosowano stawki amortyzacyjne zgodne z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 851 ze zm.) z tym, że **stwierdzono niewłaściwe zaklasyfikowanie:**
 - **środka trwałego „centralne ogrzewanie” o numerze ewidencyjnym 314/20/2008 314/20/2008** do grupy 3 kotły i maszyny energetyczne, podgrupa 31 kotły grzewcze i parowe, co nie było zgodne z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 roku w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz.U. nr 242, poz. 1622), gdyż z okazanych kontrolującym dokumentów wynikało, że przedmiotowy środek trwały to wewnętrzna instalacja centralnego ogrzewania w budynku OSP Stefanów, wobec czego winien on być zaklasyfikowany w grupie 2 podgrupa 21 rodzaj 211-rurociągi sieci rozdzielczej zimnej i gorącej wody, pary i sprężonego powietrza ze stawką 4,5% z odpisem 898,73 zł, **co wskazuje na zawiązenie odpisu o 499,26 zł,**
 - **obiektu określonego jako „nagrobek” przyjętego do ewidencji na podstawie dowodu OT 37/2013** do grupy 8 narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane, podgrupa 80 - narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane, rodzaj 808 pozostałe narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane, podczas gdy z dokumentów źródłowych i informacji udzielonej przez merytorycznego pracownika, powyższy obiekt stanowi posadowiony na cmentarzu obelisk poświęcony pamięci żołnierzy. Zaklasyfikowanie ww. środka trwałego nie było zgodne z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 roku w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych, w załączniku do którego *Klasyfikacja Środków Trwałych* określono, że pomniki ujmują się w grupie 2 Obiekty inżynierii lądowej i wodnej. Powyższy obiekt zaklasyfikowany winien być do podgrupy 29 rodzaj 291 ze stawką umorzenia 4,50%, a nieprawidłowe zaklasyfikowanie przedmiotowego środka trwałego skutkowało zastosowaniem stawki umorzeniowej 20% i naliczeniem umorzenia w kwocie 1.900,00 zł, prawidłowe naliczenie to kwota 427,50zł, tj. **odpis zawiązano o kwotę 1.472,50 zł,**
 - **stwierdzono brak naliczenia umorzenia za 2015 rok w odniesieniu do:**
 - **ST/104/71 wodociąg w Bukowcu,** wobec zaewidencjonowania przyjęcia środka trwałego z datą 31 grudnia 2015 roku, co nie było zgodne z datą przyjęcia środka trwałego OT 09/2015 z dnia 29 lipca 2015 roku,
 - **urządzenia chłodniczego ST 485/18/201** wobec określonej na 31 grudnia 2015 roku daty przyjęcia do użytkowania, podczas gdy z dokumentacji źródłowej wynikała data zakupu – 20 listopada 2015 roku,a w trakcie czynności kontrolnych jednostka dokonała korekty naliczenia umorzenia, naliczając je w prawidłowej stawce i prawidłowo naliczonej wysokości, odpowiednio, za okres od sierpnia do grudnia 2015 roku i za grudzień 2015 roku,
 - odpisy umorzeniowe w ujęciu analitycznym za 2015 rok zostały obliczone dla każdego środka trwałego i przedstawione w tabelach amortyzacyjnych z uwzględnieniem podziału na poszczególne grupy środków trwałych,

- umorzenie ewidencjonowano na podstawie poleceń księgowania w odniesieniu do poszczególnych grup, na kontach jednostki: Wn 400 Ma 071, stwierdzono, opisane wyżej przypadki nie naliczania umorzenia począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku, po dokonanych przez jednostkę w trakcie kontroli korektach, saldo strony Ma konta 071 wynosiło 8.815.865,17 zł z tego: umorzenie środków trwałych w wys. 8.798.016,31 zł (stosowane od 2015 roku rozszerzenie 071-1) oraz umorzenie wartości niematerialnych i prawnych w wys. 17.848,86 zł (071-2).

Ewidencja analityczna prowadzona do konta 020 umożliwiała należyte naliczenia umorzenia wartości niematerialnych i prawnych na zasadach określonych zapisami zarządzenia nr 104/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości ze zmianami. Kontrolujące stwierdziły, że **za lata 2014 i 2015 nie dokonywano odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych i prawnych.** Na podstawie polecenia księgowania nr 804 sporządzonego bez daty, pod datą 31 grudnia 2015 roku zaewidencjonowano umorzenie wartości niematerialnych i prawnych za lata 2013-2015 na łączną kwotę 17.848,86 zł zgodną w zakresie lat 2014 i 2015 z ewidencją analityczną, a powyższą operację ujęto na kontach jednostki: Wn 400-2 Ma 071-2.

Pozostałe środki trwałe zakupione przez kontrolowaną jednostkę bezpośrednio po zakupie przekazywane były do używania i umarzane w 100%.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku saldo konta 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych” wynosiło Ma 286.579,22 zł, na co składała się wartość umorzenia pozostałych środków trwałych (241.279,93 zł) zgodna z saldem Wn konta 013 oraz umorzonej części wartości niematerialnych i prawnych w kwocie 45.299,29 zł.

Testy z zakresu ewidencjonowania środków trwałych oraz pozostałych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych stanowią załącznik nr 65 protokołu kontroli

3. INWENTARYZACJA

3.1. Instrukcja inwentaryzacyjna. Terminy przeprowadzania inwentaryzacji

Zagadnienia związane z przeprowadzeniem inwentaryzacji uregulowano w *Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie* stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 60/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 września 2011 roku oraz zarządzenia nr 90/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku Wójta Gminy Brójce w sprawie wprowadzenia instrukcji regulującej zasady gospodarki kasowej i poprzedzającej ją *Instrukcji* określonej załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 107/2010 Wójta Gminy Brójce z dnia 31 grudnia 2010 roku ze zm.

Powyższe uregulowania ustalały zasady ogólne i cel przeprowadzania inwentaryzacji oraz: zasady i metody przeprowadzania inwentaryzacji w odniesieniu do poszczególnych rodzajów składników majątkowych, terminy i częstotliwość przeprowadzania inwentaryzacji, jej etapy z opisem czynności przygotowawczych, właściwych, rozliczeniowych i poinwentaryzacyjnych. W zakresie organizacji inwentaryzacji określono zasady powołania komisji inwentaryzacyjnej i jej przewodniczącego, obowiązki i uprawnienia przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej, zasady powoływania oraz obowiązki członków zespołów spisowych bez określenia zasad i konieczności powołania przewodniczących. Ponadto ustalono zasady przeprowadzania czynności inwentaryzacyjnych i ich dokumentowania w odniesieniu do inwentaryzacji przeprowadzanej techniką spisu z natury, uzgodnienia sald, drogą porównania stanów ewidencyjnych z dokumentacją oraz w zakresie ustalenia, weryfikacji i rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych.

Wzory dowodów dokumentujących przeprowadzenie inwentaryzacji zawarto w załącznikach do *Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie*.

Opisana dokumentacja zawierała podstawowe informacje niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia inwentaryzacji, a mianowicie:

- określała terminy inwentaryzowania składników majątkowych,
- wskazywała metody inwentaryzacji jakie należy zastosować do poszczególnych rodzajów składników majątkowych,
- ustalała obowiązki komisji inwentaryzacyjnej, w tym jej przewodniczącego, a także zasady pracy zespołów spisowych,
- odnosiła się do sposobu opracowywania dokumentów inwentaryzacyjnych, w tym możliwości i sposobu poprawiania ewentualnych pomyłek w dokumentach,
- precyzowała zasady inwentaryzacji doraźnej, w tym zdawczo – odbiorczej,
- określała wzory, w których zawarto informacje wymagane dokumentacją inwentaryzacyjną,
- opisywała zasady przeprowadzania inwentaryzacji w odniesieniu do poszczególnych metod,
- określała zasady ustalania, weryfikacji i rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych oraz weryfikowania i zatwierdzania wyników inwentaryzacji.

Zapisami § 6 *Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie* określono, że:

- na ostatni dzień każdego roku obrachunkowego należy przeprowadzić inwentaryzację:
 - środków pieniężnych w kasie, papierów wartościowych, druków ścisłego zarachowania, rzeczowych składników aktywów obrotowych, środków trwałych w budowie znajdujących się na terenie niestrzeżonym,
 - środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, kredytów i pożyczek oraz należności, w tym udzielonych pożyczek,
 - aktywów i pasywów nieobjętych spisem z natury lub uzgodnieniem, tj. gruntów stanowiących mienie gminy, środków trwałych trudno dostępnych oglądowi, należności spornych i wątpliwych, należności i zobowiązań z tytułów publiczno-prawnych oraz wobec osób nie prowadzących ksiąg rachunkowych a także środków trwałych w budowie, których spis z natury jest niemożliwy,oraz składników majątku będących własnością innych jednostek i składników majątkowych ujętych wyłącznie w ewidencji ilościowej,
- raz w ciągu dwóch lat inwentaryzuje się:
 - zapasy materiałów i towarów objętych ewidencją ilościowo-wartościową, znajdujących się na terenie strzeżonym,
- raz w ciągu czterech lat inwentaryzacji podlegają:
 - środki trwałe, pozostałe środki trwałe, środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne i prawne znajdujące się na terenie strzeżonym,

zaś terminy i częstotliwość przeprowadzenia inwentaryzacji uważa się za dotrzymane jeżeli inwentaryzację składników majątkowych za wyjątkiem środków pieniężnych, papierów wartościowych i materiałów rozpoczęto nie wcześniej niż trzy miesiące przed końcem roku obrotowego i zakończono do 15 dnia następnego roku a ustalenie stanu nastąpiło poprzez dopisanie lub odpisanie dokonanych od dnia dokonania inwentaryzacji, zwiększeń i zmniejszeń. Jak określono zapisami § 7 *Instrukcji*, do obowiązków komisji inwentaryzacyjnej należało ustalenie harmonogramu inwentaryzacji, którego wzór określono załącznikiem nr 7 *Instrukcji*. Przedmiotowym wzorem określono wymóg szczegółowego wskazania: przedmiotu inwentaryzacji; obiektu zinwentaryzowania; terminu przeprowadzenia inwentaryzacji; rodzaju, formy, metody i techniki inwentaryzacji.

3.2. Prawdliwość przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji

Ostatnią inwentaryzację pełną przeprowadzono na podstawie zarządzenia nr 115/2015 Wójta Gminy Brójce z dnia 16 grudnia 2015 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych na dzień 31 grudnia 2015 roku **objętych ewidencją** w Urzędzie Gminy Brójce. Wskazać należy, że powyższy zapis ogranicza dokonanie inwentaryzacji jedynie do składników znajdujących się w ewidencji księgowej jednostki, co nie było zgodne z celem inwentaryzacji, którym jest ustalenie rzeczywistego stanu aktywów i pasywów, uzgodnienie zapisów księgowych ze stanem rzeczywistym, w szczególności wyjaśnienie i rozliczenie różnic między stanem rzeczywistym a stanem wykazanym w księgach rachunkowych.

Ww. zarządzeniem Wójt Gminy Brójce:

- zarządził przeprowadzenie przez komisję inwentaryzacyjną inwentaryzacji składników majątkowych objętych ewidencją w Urzędzie Gminy a znajdujących się w jednostkach gminnych (Urzędzie Gminy, Gminnym Ośrodku Kultury, pomieszczeniach AA oraz ochotniczych strażach pożarnych), **drogą spisu z natury** w terminie od 28 grudnia 2015 roku do 15 stycznia 2016 roku zgodnie z *Instrukcją* według harmonogramu inwentaryzacji. Wskazać należy, że zapis zawężający zadania komisji inwentaryzacyjnej do przeprowadzenia spisu z natury nie był zgodny z § 7 *Organizacja inwentaryzacji* pkt 4 *Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie*, w którym określono obowiązki komisji inwentaryzacyjnej a także zapisami harmonogramu i terminarza inwentaryzacji na rok 2015,
- wyszczególnił osoby wchodzące w skład komisji inwentaryzacyjnej wskazując jej przewodniczącego,
- ustalił składniki majątkowe podlegające inwentaryzacji metodą spisu z natury, potwierdzenia sald i weryfikacji sald, wskazując dokonanie spisu z natury w odniesieniu do: środków trwałych i pozostałych środków trwałych w używaniu, wyposażenia objętego ewidencją ilościową oraz materiałów w magazynach, środków pieniężnych w kasie i druków ścisłego zarachowania. **Poprzez uzyskanie potwierdzenia sald należało zinventaryzować rozrachunki z pracownikami i rozrachunki publicznoprawne oraz należności i zobowiązania w odniesieniu do należności, który to zapis nie był spójny z *Harmonogramem inwentaryzacji* oraz uregulowaniami ogólnymi określonymi *Instrukcją***, którymi określono przeprowadzanie inwentaryzacji w zakresie rozrachunków z pracownikami i rozrachunków publiczno-prawnych poprzez weryfikację sald, zaś zobowiązania i należności o charakterze publiczno-prawnym, skierowane na drogę sądową, od osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, rozrachunki z pracownikami należało zinventaryzować poprzez porównanie stanu faktycznego ze stanem wynikającym z ksiąg rachunkowych w drodze weryfikacji dokumentów z zapisami księgowymi, którą to metodą należało dokonać również inwentaryzacji funduszy własnych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz gruntów i środków trwałych trudno dostępne oglądowi. Pożyczki, kredyty, środki pieniężne na rachunkach bankowych podlegały inwentaryzacji w drodze potwierdzenia sald,
- wyznaczył zespół do przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych w drodze potwierdzenia sald wskazując, że skład zespołów spisowych do przeprowadzenia spisu z natury ustalony zostanie na wniosek przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej,

a załącznikiem nr 1 podpisanym przez Wójta Gminy bez wskazania daty określił harmonogram i terminarz inwentaryzacji, zaś kontrolującym nie okazano dokumentów potwierdzających wywiązanie się przez komisję inwentaryzacyjną z obowiązków określonych w § 7 pkt 4 tiret pierwsze *Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie* oraz

zarządzenia nr 109/2015 Wójta Gminy Brójce z dnia 2 grudnia 2015 roku, tj. ustalenia harmonogramu inwentaryzacji i zakresu spisu z natury.

*Kserokopia zarządzenia nr 115/2015 Wójta Gminy Brójce z dnia 16 grudnia 2015 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych na dzień 31 grudnia 2015 roku stanowi **akta kontroli** strony 394-397.*

Zarządzeniem nr 109/2015 z dnia 2 grudnia 2015 roku, Wójt Gminy Brójce powołał stałą komisję inwentaryzacyjną w składzie zgodnym z wnioskiem z dnia 30 listopada 2015 roku złożonym przez Skarbnika Gminy Brójce, jako przewodniczącego komisji wskazując Sekretarza Gminy Pawła Piastę, zaś na podstawie wniosku podpisanego przez przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej, Wójt Gminy Brójce zarządzeniem nr 117/2015 z dnia 23 grudnia 2015 roku powołał sześć zespołów spisowych określając dla każdego z nich pola spisowe podlegające spisowi z natury.

Z okazanej kontrolującym dokumentacji przeprowadzonej według stanu na 31 grudnia 2015 roku inwentaryzacji wynikało, że:

- nie udokumentowano przeprowadzenia przez przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej szkolenia inwentaryzatorów,
- przewodniczący komisji inwentaryzacyjnej w księdze druków ścisłego zarachowania potwierdził pobranie druków arkuszy spisu z natury o numerach od 1 do 40 oraz od 41 do 78, tj. 78 szt, zaś zwrot 22 szt arkuszy (od numeru 57 do numeru 78) odnotowano jako przychód. Kontrolujące ustaliły, że z rozliczenia poszczególnych zespołów spisowych z pobranych arkuszy wynikało wykorzystanie 55 arkuszy, tj. arkuszy od numeru 1 do 55, co wobec zapisów księgi druków ścisłego zarachowania **wskazuje na nierozliczenie arkusza spisu z natury o numerze 56.** W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że **powyższy arkusz, na którym nie odnotowano pola spisowego, został wykorzystany przez zespół spisowy nr 5 do sporządzenia spisu z natury środków trwałych (znaki, tablice, pacholki).** Jako osoba materialnie odpowiedzialna arkusz spisowy, jak również oświadczenie wstępne i końcowe podpisała pracownik Zakładu Usług Komunalnych, a na powyższym arkuszu nie odnotowano miejsca przeprowadzenia spisu i nie został on uwzględniony w złożonym przez zespół spisowy nr 5 w rozliczeniu arkuszy spisowych oraz zestawieniu zbiorczym arkuszy spisu z natury,
- osoby odpowiedzialne za powierzone im składniki majątkowe złożyły oświadczenia wstępne (wg. wzoru określonego załącznikiem nr 3 do *Instrukcji*) **oprócz inspektorów Jana Sabeli, Bogumiła Ciepluchy, Anny Ciepluchy oraz (...)²⁷ – magazynier), którzy złożyli wyłącznie oświadczenia końcowe,** a oświadczenia końcowe złożyły wszystkie osoby wskazane w arkuszach spisowych jako materialnie odpowiedzialne za spisane składniki majątkowe, oprócz **osób wskazanych jako materialnie odpowiedzialne i podpisanych na arkuszach spisowych nr 25 (Elżbieta Popławska GOK), nr 24 Bogumił Nawrocki (arkusz bez określenia pola spisowego),**
- protokoły weryfikacji sald sporządził, na drukach zgodnym ze wzorem określonym załącznikiem nr 10 do *Instrukcji*, zespół weryfikacyjny w składzie zgodnym z zarządzeniem nr 115/2015, co potwierdzały protokoły weryfikacji sald kont: 231, 229, 225, 240, **080 nie zawierający podpisów zespołu weryfikacyjnego, Skarbnika Gminy oraz osoby zatwierdzającej 221, 310, 020, do którego nie**

²⁷ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- załączonego wymienionego w treści wydruku obrotów i sald konta, 011 w zakresie środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, tj. dróg i placów oraz sieci wodociągowych i urządzeń wodociągowych, budowli, sieci energetycznych i oświetlenia ulic i terenów publicznych a także gruntów. Przedmiotowe protokoły zostały podpisane przez członków zespołu weryfikującego, Skarbnika Gminy i zatwierdzone przez Wójta Gminy z tym, że **żaden z tych dokumentów nie został opatrzony datą sprawdzenia i zatwierdzenia**, zaś daty sporządzenia nie zawierały protokoły weryfikacji sald kont: 231, 229, 225, co uniemożliwiało stwierdzenie wywiązania się z terminu przeprowadzenia weryfikacji określonego *Harmonogramem* stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 115/2015,
- w odniesieniu do konta 310 sporządzono protokół weryfikacji (nr 5) na podstawie danych z przeprowadzonego spisu z natury w magazynie oraz stanu paliwa z tym, że **nie udokumentowano przeprowadzenia ustaleń w zakresie faktycznego stanu paliwa w autobusach, samochodzie osobowym i dystrybutorze**, a jego wartość ustaliła inspektor Iwona Makucka. Jak wynika z okazanych dokumentów i wyjaśnienia merytorycznego pracownika **stan paliwa w dystrybutorze oraz poszczególnych pojazdach ustalono na podstawie kart drogowych, a okazana kontrolującym dokumentacja nie potwierdzała dokonania rozliczenia paliwa. Wskazać należy, że zgodnie z treścią załącznika nr 1 *Harmonogram i terminarz inwentaryzacji na rok 2015* do zarządzenia nr 115/2015 Wójta Gminy Brójce, materiały w magazynach podlegały spisowi z natury,**

Kserokopia protokołów weryfikacji konta 020, 080, 231 i 229 i protokołu weryfikacji nr 5 saldo konta 310- materiały z załącznikami stanowi akta kontroli strony 398 -409.

- protokołem weryfikacji nr 3 środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony w zakresie gruntów, przeprowadzonej w dniach 11-13 stycznia 2016 roku, ustalono ich stan wg. ewidencji księgowej na 23.576.008,52 zł załączając ich wykaz. W treści protokołu stwierdzono, że w trakcie weryfikacji ustalono, iż powierzchnia gruntów jest niezgodna z ewidencją prowadzoną przez Starostwo Powiatowe, a uzgodnienie stanu ewidencji gruntów będzie możliwe kiedy wszystkie grunty będą przyjęte na stan oraz zdjęte ze stanu grunty sprzedane. Załącznikiem do protokołu był wykaz gruntów na wskazaną wyżej wartość o powierzchni 116,9125 ha, co nie było zgodne z powierzchnią gruntów, do których przysługuje jednostce prawo własności określonych na 232,5418 ha. Do protokołu weryfikacji stanu gruntów nie sporządzono zestawienia różnic inwentaryzacyjnych, tj. zestawienia gruntów, do których zgodnie z posiadaną przez jednostkę dokumentacją ma ona tytuł własności, a których wartości nie wprowadzono do ewidencji księgowej syntetycznej i analitycznej. Powyższe, jak również stwierdzony przez kontrolujące, opisany we wcześniejszej części protokołu, przypadek ujęcia w ewidencji analitycznej gruntu, do którego Gmina nie miała tytułu własności a także nie wprowadzenie do ewidencji analitycznej gruntów nabytych i zakupionych przez Gminę (co potwierdzały, m.in., akty notarialne) wskazuje na nieprzeprowadzenie weryfikacji posiadanej przez jednostkę dokumentacji w odniesieniu do zapisów księgowych, tj. czynności wymaganej zapisami *Instrukcji* stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 60/2011 z dnia 30 września 2011 roku, w której § 10 określono zasady przeprowadzania inwentaryzacji drogą porównania stanów ewidencyjnych z dokumentacją, gdzie określono, że aktywa i pasywa niepodlegające inwentaryzacji w drodze spisów z natury lub uzgodnienia sald są inwentaryzowane metodą weryfikacji dokumentowej. Metoda ta polega na ustaleniu realności aktywów i pasywów w drodze porównania stanów księgowych istniejących w księgach rachunkowych lub inwentarzowych z

danymi w dokumentach źródłowych lub wtórnych, rejestrach, kartotekach. W przypadku rozbieżności koryguje się odpowiednio stany ewidencyjne. Ponadto wskazać należy, że w Urzędzie Gminy Brójce od 1 stycznia 2012 roku obowiązują uregulowania określone zarządzeniem nr 89/2011 roku Wójta Gminy Brójce z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie zasad prowadzenia ewidencji gruntów stanowiących własność, współwłasność bądź będących w użytkowaniu wieczystym gminy oraz Skarbu Państwa ze zm. Z powyższych ustaleń wynika, że **kontrolowana jednostka, w zakresie środków trwałych z grupy 0-grunty nie dokonała rozliczenia inwentaryzacji przeprowadzonej według stanu na 31 grudnia 2015 roku, czego wymóg wynikał z zapisów art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości**, który stanowi, że ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazanym w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.

Kserokopia protokołu weryfikacji nr 3 środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony oraz informacji o stanie mienia komunalnego na 31 grudnia 2015 roku stanowi akta kontroli strony 410-443.

- protokół zgodny ze wzorem określonym załącznikiem nr 9 do *Instrukcji* potwierdzał przeprowadzenie inwentaryzacji aktywów i pasywów w drodze potwierdzenia sald w zakresie stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku środków pieniężnych na rachunkach bankowych (stanowiących kwotę 3.005.489,97 zł), kredytów (na kwotę 5.735.031,00 zł) i pożyczek (w kwocie 213.625,00 zł). Do protokołu załączono bankowe potwierdzenia sald, a **protokół sporządzono, zweryfikowano i zatwierdzono bez wskazania daty przeprowadzenia tych czynności**,
- przeprowadzenie inwentaryzacji kasy potwierdzał sporządzany przez zespół spisowy nr 3 i podpisany przez osobę materialnie odpowiedzialną, protokół inwentaryzacji kasy o treści zgodnej z drukiem określonym załącznikiem nr 8 do *Instrukcji*, a weryfikacji i zatwierdzenia tego dokumentu nie odnotowano,
- stanowiące dokumentację przeprowadzonej inwentaryzacji arkusze spisu z natury sporządzono zgodnie z ustaleniami § 7 *Instrukcji* z tym, że stwierdzono, iż: do protokołu inwentaryzacji magazynu sporządzonego przez zespół spisowy nr 5 podpisanego tylko przez jego przewodniczącego **załączono arkusz spisu z natury (nr 56) nie określający pola spisowego, a arkusz powyższy jako osoba materialnie odpowiedzialna podpisała pracownik Zakładu Gospodarki Komunalnej, określenia pola spisowego nie zawierały również arkusze: nr 55, 54, 52, 44 (w którym nie dokonano wyceny wartości majątku), nr 30, 27, 26, 24, 19, 17, 15, a powyższe wymagane było zapisami § 8 ust. 6 tiret 5 *Instrukcji***,
- arkusze spisowe od numeru 33 do numeru 43 wykorzystane do spisu z natury majątku Gminy znajdującego się w poszczególnych jednostkach OSP **jako osoby materialnie odpowiedzialne wskazywały imiennie osoby niebędące pracownikami Urzędu bez określenia stanowiska, zasad odpowiedzialności, a osoby te nie złożyły oświadczeń wstępnych ani oświadczeń końcowych**, zaś spisu sprzętu OSP dokonał zespół spisowy nr 6 powołany do dokonania spisu środków trwałych poza urzędem, podczas gdy do dokonania spisu OSP Wójt Gminy wyznaczył zespół spisowy nr 5,
- zespoły spisowe sporządziły sprawozdania opisowe z przebiegu spisu z natury według wzoru określonego załącznikiem nr 5 *Instrukcji*,
- sporządzone **bez daty** przez inspektor Iwonę Makucką zestawienie zbiorcze spisów z natury nie zawierało arkusza nr 56, na którym dokonano inwentaryzacji składników majątkowych znajdujących się w magazynie, których wartość ustalono na 33.625,09

zł, zaś ww. zestawieniu w odniesieniu do arkusza nr 44 wpisano wartość nieujęta na arkuszu nie określając pola spisowego,

- nie sporządzono zestawienia zbiorczego zinwentaryzowanych składników majątkowych określonego załącznikiem nr 12 do *Instrukcji*, zaś rozliczenie inwentaryzacji środków trwałych na dzień 31 grudnia 2015 roku sporządziła, bez daty, inspektor Iwona Makucka, a wartość zinwentaryzowanego poprzez spis z natury majątku 33.625,09 zł – materiały w magazynie, została uwzględniona w protokole weryfikacji salda konta 310-materiały,
- zestawienie różnic inwentaryzacyjnych z dnia 15 stycznia 2016 roku sporządzone na druku zgodnym ze wzorem określonym załącznikiem nr 11 do *Instrukcji* zawierało jedną pozycję o wartości 4.728,28 zł. Na podstawie protokołu weryfikacji różnic inwentaryzacyjnych sporządzonego przez komisję inwentaryzacyjną w dniu 18 stycznia 2016 roku, na druku zgodnym ze wzorem określonym załącznikiem nr 6 do *Instrukcji* w oparciu o oświadczenie z dnia 12 stycznia 2016 roku podpisane imiennie przez osobę fizyczną a dotyczące stanu technicznego samochodu strażackiego ŻUK komisja stwierdziła, że różnice inwentaryzacyjne stwierdzone w OSP Leśne Odpadki (osoba odpowiedzialna (...))²⁸ bez określenia funkcji i zasad odpowiedzialności), tj. niedobór w kwocie 4.728,28 zł należy uznać za niezawiniony. Powyższe po zaopiniowaniu przez Skarbnika Gminy i radcę prawnego zostało zatwierdzone przez kierownika jednostki,
- protokół komisji inwentaryzacyjnej sporządzony na zakończenie inwentaryzacji w dniu 18 stycznia 2016 roku **stwierdzał przeprowadzenie inwentaryzacji w dniach 4-11 stycznia 2016 roku na 55 arkuszach inwentaryzacyjnych**, co nie było zgodne z ilością i numeracją wykorzystanych arkuszy, zawierał ustalenia w zakresie różnic inwentaryzacyjnych z tym, że nie odniesiono się do nierozliczonych protokołem weryfikacji nr 3 różnic w zakresie gruntów, został podpisany przez członków komisji inwentaryzacyjnej, **nie zawierał podpisu głównego księgowego**, czego wymóg wynikał ze wzoru druku, został zaopiniowany przez radcę prawnego i zatwierdzony w dniu 19 stycznia 2016 roku przez Wójta Gminy Brójce.

Kserokopia protokołu inwentaryzacji magazynu z załączonym arkuszem inwentaryzacyjnym nr 56, protokołu komisji inwentaryzacyjnej sporządzonego na zakończenie inwentaryzacji, protokołem rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych wraz z oświadczeniem oraz sporządzonych zestawień zbiorczych spisów z natury i rozliczenia inwentaryzacji środków trwałych oraz przykładowych arkuszy inwentaryzacyjnych stanowią akta kontroli strony 444-468.

Analiza opisanej wyżej dokumentacji w odniesieniu do obowiązujących w jednostce uregulowań wewnętrznych oraz przepisów art. 26 i 27 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości wykazała, że:

- inwentaryzację przeprowadziła komisja, zespoły spisowe, zespół weryfikujący w składach zgodnych z uregulowaniami wewnętrznymi,
- **nie udokumentowano przeprowadzenia inwentaryzacji w terminie określonym uregulowaniami wewnętrznymi** zgodnie z obowiązującym *Harmonogramem* (brak dat sporządzonych dokumentów)

²⁸ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- **nie sporządzono wszystkich wymaganych § 12 Instrukcji dokumentów** (przypadki braku wskazanych wyżej oświadczeń wstępnych, końcowych, brak zestawienia zinventaryzowanych składników aktywów i pasywów zawierającego informacje określone wzorem stanowiącym załącznik nr 11), **stwierdzono przypadki wypełnienia stosownych druków niezgodnie z uregulowaniami Instrukcji** (nieprawidłowo wypełnione druki arkuszy spisu z natury),
- protokołem komisji inwentaryzacyjnej sporządzonym na zakończenie inwentaryzacji oraz rozliczeniami sporządzonymi przez poszczególne zespoły spisowe nie rozliczono wszystkich pobranych arkuszy spisowych,

oraz nie przeprowadzono weryfikacji stanu majątku trwałego jednostki zgodnie z wymogami § 10 Inwentaryzacja drogą porównania stanów ewidencyjnych z dokumentacją Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie określonej załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 60/2011 Wójta Gminy Brójce z dnia 30 września 2011 roku, z czego wynika, że inwentaryzacja majątku Gminy Brójce w zakresie środków trwałych – grunty przeprowadzona została z naruszeniem zasad określonych zapisami art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, którymi określono, że ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.

X. ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE USTAW ORAZ POROZUMIEŃ Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ. POMOC FINANSOWA

POMOC FINANSOWA UDZIELANA INNYM JEDNOSTKOM SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – 2014 - 2015

Zgodnie z art. 220 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być udzielona innym jednostkom samorządu terytorialnego pomoc finansowa w formie dotacji celowej lub pomoc rzeczowa. Podstawą udzielenia pomocy jest umowa zawarta między jednostkami samorządu terytorialnego.

Wykaz udzielonej pomocy finansowej przez Gminę Brójce w 2014 roku przedstawia tabela poniżej:

L.p	Podmiot, któremu udzielono pomocy finansowej	Uchwała, na podstawie której wyrażono zgodę na udzielenie pomocy finansowej	Umowa w sprawie udzielenia pomocy finansowej	Kwota udzielonej pomocy finansowej
1.	powiat łódzki wschodni	uchwała nr LI/273/2013 Rady Gminy Brójce z dnia 30.12.2013	Umowa nr 32/2014 z dnia 07.03.2014 w sprawie udzielenia pomocy finansowej na dofinansowanie zadań z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej	54.540,00
2.	powiat łódzki wschodni	uchwała nr LIV/287/2014 Rady Gminy Brójce z dnia 26.03.2014	Umowa nr 49/2014 z dnia 27.03.2014 w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla powiatu łódzkiego wschodniego w 2014 roku na realizację zadania	100.000,00

			inwestycyjnego pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 2922E Kalino-Stefanów”	
3.	powiat łódzki wschodni	uchwała nr LIV/287/2014 Rady Gminy Brójce z dnia 26.03.2014	Umowa nr 127/2014 z dnia 31.07.2014 w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla powiatu łódzkiego wschodniego w 2014 roku na dofinansowanie zadania inwestycyjnego „Zakup samochodu ratownictwa ekologicznego z wyposażeniem przeznaczony dla KP PSP powiatu łódzkiego wschodniego z/s w Koluszkach”	10.000,00

Wykaz udzielonej pomocy finansowej przez Gminę Brójce w 2015 roku przedstawia tabela poniżej:

L.p.	Podmiot, któremu udzielono pomocy finansowej	Uchwała, na podstawie której wyrażono zgodę na udzielenie pomocy finansowej	Umowa w sprawie udzielenia pomocy finansowej	Kwota udzielonej pomocy finansowej
1.	powiat łódzki wschodni	uchwała nr V/17/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 27.01.2015	Umowa nr 81/2014 z dnia 14.04.2015 w sprawie udzielenia pomocy finansowej na dofinansowanie zadań z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej	54.540,00
2.	powiat łódzki wschodni	uchwała IX/28/015 Rady Gminy Brójce z dnia 24.03.2015 (zm. uchwała nr XVI/68/2015 z dnia 29.09.2015, nr XX/93/2015 z dnia 29.12.2015)	Umowa nr 94/2015 z dnia 30.04.2015 w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na zadanie „Przebudowa drogi powiatowej nr 2923E z Wardzyna w kierunku Dalkowa. Aneks nr 1/2015 z 29.10.2015r. Aneks nr 2/2015 z 29.12.2015r.	179.145,00

Szczegółową kontrolą objęto umowę dotyczącą udzielenia pomocy finansowej w 2015 roku dla powiatu łódzkiego wschodniego na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 2923E z Wardzyna w kierunku Dalkowa”.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli dotyczących udzielenia pomocy finansowej przez Gminę Brójce w 2015 roku ustalono, co następuje:

Rada Gminy Brójce podjęła uchwałę nr IX/31/2015 z dnia 24 marca 2015 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej powiatowi łódzkiemu wschodniemu na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 2923E na odcinku z Wardzyna w kierunku Dalkowa” w kwocie 150.000,00 zł”. Z zapisów niniejszej uchwały wynika, że warunki przekazania środków finansowych określi umowa zawarta pomiędzy powiatem łódzkim wschodnim a Gminą Brójce. Ww. uchwałę zmieniono:

- uchwałą nr XVI/71/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 29 września 2015 roku, w której dokonano zmiany wysokości udzielonej pomocy finansowej na kwotę 200.000,00zł,
- uchwałą nr XIX/90/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 10 grudnia 2015 roku, w której dokonano ostatecznej zmiany wysokości udzielonej pomocy finansowej na kwotę 179.145,00 zł. Zmniejszenie wysokości udzielonej pomocy finansowej wynikało z powstałych oszczędności po przeprowadzonym przez powiat postępowaniu w sprawie udzielenia zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego.

Środki finansowe na przedmiotowy cel zabezpieczono uchwałą nr IX/28/2015 Rady Gminy Brójce z dnia 24 marca 2015 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Brójce na 2015 rok - na kwotę 150.000,00 zł - dział 600 rozdział 60014. Zmian wysokości kwoty zabezpieczenia dokonano uchwałą nr XVI/68/2015 z dnia 29 września 2015 roku - zwiększając kwotę do 200.000,00 zł oraz uchwałą nr XX/93/2015 z dnia 29 grudnia 2015 roku - zmniejszając kwotę na 179.145,00 zł.

W dniu 30 kwietnia 2015 roku zawarto umowę nr 94/2015 pomiędzy powiatem łódzkim wschodnim reprezentowanym przez Zarząd, w imieniu którego działali Andrzej Opala - Starosta oraz Ewa Gładysz - Wicestarosta a Gminą Brójce, w imieniu której działał Radosław Agaciak - Wójt Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika. Gmina Brójce zobowiązała się do udzielenia pomocy finansowej powiatowi łódzkiemu wschodniemu w formie dotacji celowej ze środków budżetu Gminy z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 2923E na odcinku z Wardzyna w kierunku Dalkowa”. Zgodnie z zapisami umowy pomoc udzielona zostanie w wysokości 150.000,00 zł. Powiat łódzki wschodni zobowiązał się przeznaczyć otrzymane środki od Gminy Brójce wyłącznie na ww. cel oraz zapewnił udział w komisji przetargowej i odbiorowej przedstawicielom Gminy Brójce. Z zapisów zawartych w umowie wynika, że środki finansowe zostaną przekazane przelewem na konto powiatu łódzkiego wschodniego w ciągu 14 dni od przesłanego do Gminy zapotrzebowania na środki wraz z kserokopią dokumentów źródłowych. **Zastrzeżenia budzi brak w umowie zapisów dotyczących terminu i sposobu rozliczenia udzielonej pomocy finansowej, pomimo dokonania sprawdzenia pod względem prawnym przez radcę prawnego zapisów umowy. Zgodnie z art. 250 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zarząd jednostki samorządu terytorialnego udzielając dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych zawiera umowę, która określa w szczególności termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji.**

W dniu 29 października 2015 roku strony zawarły aneks nr 1 do umowy nr 94/2015 zawartej w dniu 30 kwietnia 2015 roku, w związku ze zmianą wartości pomocy finansowej dla zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 2923E na odcinku z Wardzyna w kierunku Dalkowa”. Wartość pomocy finansowej określono na kwotę 200.000,00 zł. W dniu 10 grudnia 2015 roku do Urzędu Gminy Brójce wpłynęło pismo informujące, iż całkowity koszt zadania inwestycyjnego wyniesie 358.290,00 zł. W związku z tym udział środków Gminy Brójce ulegnie zmniejszeniu z kwoty 200.000,00 zł na kwotę 179.145,00 zł. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w dniu 21 grudnia 2015 roku powiat łódzki wschodni poinformował pisemnie o dokonaniu końcowego odbioru robót budowlanych związanych z realizacją zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 2923E na odcinku z Wardzyna w kierunku Dalkowa”. Jednocześnie powiat łódzki wschodni wystąpił o przekazanie kwoty pomocy finansowej w wysokości 179.145,00 zł, w załączeniu przekazując kopie dokumentów źródłowych. Z przedłożonego do kontroli wyciągu bankowego z dnia 23 grudnia 2015 roku wynika, że Gmina Brójce przekazała przedmiotową kwotę poleceniem przelewu w dniu 23 grudnia 2015 roku. W dniu 29 grudnia 2015 roku zawarto aneks nr 2 do umowy nr 94/2015, w którym zmieniono brzmienie § 1 ust. 2 umowy, zmieniając ostatecznie wartość pomocy finansowej na kwotę 179.145,00 zł. **Wskazać należy, że jednostka**

zawarła przedmiotowy aneks do umowy dopiero w dniu 29 grudnia 2015 roku, podczas gdy przekazanie pomocy finansowej na rachunek powiatu łódzkiego wschodniego nastąpiło w dniu 23 grudnia 2015 roku. W ocenie kontrolujących wniosek o płatność powinien zostać zrealizowany dopiero po zawarciu aneksu do umowy nr 94/2015 z dnia 30 kwietnia 2015 roku, na podstawie którego strony ostatecznie określiły kwotę pomocy finansowej.

*Kserokopie: umowy nr 94/2015 z dnia 30 kwietnia 2015 roku; pisma powiatu łódzkiego wschodniego z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie wypłaty pomocy finansowej na rzecz powiatu; wyciągu bankowego nr 250 z dnia 23 grudnia 2015 roku oraz aneksu nr 2 do umowy z dnia 30 kwietnia 2015 roku zawartego w dniu 29 grudnia 2015 roku stanowią **akta kontroli** strony 469-487.*

XI. INNE USTALENIA

Wynagrodzenia nauczycieli

W związku z nałożonym na regionalne izby obrachunkowe obowiązkiem kontroli osiągnięcia wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego (art. 30b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela), w kontrolowanej jednostce analizie poddano zagadnienia związane z poniesionymi wydatkami na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń osiągniętych w 2014 roku.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Brójce sporządzone zostało z datą 15 stycznia 2015 roku i przesłane do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w dniu 16 stycznia 2015 roku, tj. w terminie wynikającym z art. 30a ust. 4 ustawy Karta nauczyciela.

Wysokość średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Brójce, z uwzględnieniem kwoty różnicy, o której mowa w art. 30 a ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela kształtowała się następująco:

Stopień awansu zawodowego	Średnie wynagrodzenie 1.01-31.08.2014	Średnioroczna liczba etatów 1.01-31.08.2014	2x3	Średnie wynagrodzenie 1.09-31.12.2014	Średnioroczna liczba etatów 1.09-31.12.2014	5x6	4+7	Wykonane wydatki na wynagrodzenia w 2014 roku	9-8
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
nauczyciel stażysta	2.717,59 x 8 = 21.740,72	1,08	23.479,98	2.717,59 x 4 = 10.870,36	3,47	37.720,15	61.200,13	63.859,40	2.659,27
nauczyciel kontraktowy	3.016,52 x 8 = 24.132,16	12,76	307.926,36	3.016,52 x 4 = 12.066,08	12,49	150.705,34	458.631,70	484.780,16	26.148,46
nauczyciel mianowany	3.913,33 x 8 = 31.306,64	10,84	339.363,98	3.913,33 x 4 = 15.653,32	13,32	208.502,22	547.866,20	553.738,86	5.872,66
nauczyciel dyplomowany	5.000,37 x 8 = 40.002,96	34,17	1 366.901,14	5.000,37 x 4 = 20.001,48	34,83	696.651,55	2 063.552,69	1 973.249,08	<u>-90.303,61</u>
Ogółem							3 131.250,72	3 075.627,50	-55.623,22

Analiza danych zawartych w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, wykazała, że Gmina Brójce zobowiązana była do wypłacenia jednorazowego dodatku uzupełniającego nauczycielom dyplomowanym w kwocie 90.303,61 zł.

*Kserokopia sprawozdania z dnia 15 stycznia 2015 roku z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządową stanowi **akta kontroli** strona 488.*

Kontrolą objęto osiągnięcie wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, z uwzględnieniem art. 30a ust. 3, co do nauczycieli dyplomowanych. Wysokość wypłaconych z budżetu Gminy Brójce w 2014 roku wynagrodzeń dla nauczycieli dyplomowanych wyniosła 1.973.249,08 zł.

Analizie poddano prawidłowość sporządzenia sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli dla stopnia awansu zawodowego – nauczyciele dyplomowani, dla których kwota różnicy należna do wypłaty wyniosła 90.303,61 zł.

Średniomiesięczne zatrudnienie w 2014 roku dla stopnia awansu zawodowego – nauczyciele dyplomowani obrazuje tabela poniżej:

Lp.	Nazwa placówki oświatowej	Liczba etatów za okres I – VIII 2014 rok	Liczba etatów za okres IX – XII 2014 rok
1.	Zespół Szkół w Kurowicach	28,05	28,32
2.	Zespół Szkolno - Przedszkolny w Bukowcu	6,12	6,51
Średnio miesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem:		34,17	34,83

Z powyższych tabeli wynika, że do ustalenia wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli dla stopnia awansu zawodowego - nauczyciel dyplomowany w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Brójce, przyjęto prawidłowy wskaźnik średniorocznej struktury zatrudnienia. Średnioroczna liczba etatów ustalona dla okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych dla przedmiotowej grupy nauczycieli wyniosła:

- w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2014 roku – 34,17;
- w okresie od 1 września do 31 grudnia 2014 roku – 34,83.

Szczegółowej kontroli poddano średniomiesięczne zatrudnienie w 2014 roku dla stopnia awansu zawodowego nauczyciele dyplomowani – w Zespole Szkół w Kurowicach prowadzonym przez Gminę Brójce. Wyliczenia dokonane przez kontrolującą obrazuje tabela poniżej:

Lp.	Nr identyfikacyjny	Okres 2014 rok	Okres zatrudnienia w podokresie (w miesiącach)		Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin w przeliczeniu na pełne etaty		Etat za okres I-VIII	Okres 2014 rok	Okres zatrudnienia w podokresie (w miesiącach)		Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin w przeliczeniu na pełne etaty		Etat za okres IX-XII
			Okres pracowany	Ilość miesięcy w okresie	Godziny pracowane	Pełny etat			Okres pracowany	Ilość miesięcy w okresie	Godziny pracowane	Pełny etat	
1.	Nauczyciel 1	I-VIII	8	8	18	18	1	IX-XII	3,9	4	18	18	0,98
2.	Nauczyciel 2	I-VIII	8	8	18	18	1,00	IX-XII	4	4	18	18	1
3.	Nauczyciel 3	I-VIII	8	8	18	18	1	IX-XII	4	4	18	18	1
4.	Nauczyciel 4	I-VIII	8	8	18	18	1,00	IX-XII	4	4	18	18	1

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE BRÓJCE
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

5.	Nauczyciel 5	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1
6.	Nauczyciel 6	I-VIII	8	8	30	30	1,00						
								IX-XII	4	4	30	30	1
7.	Nauczyciel 7	I-VIII	8	8	22	22	1						
								IX-XII	4	4	22	22	1
8.	Nauczyciel 8	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1
9.	Nauczyciel 9	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1
10.	Nauczyciel 10	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1
11.	Nauczyciel 11	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	4	4	18	18	1
12.	Nauczyciel 12	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1
13.	Nauczyciel 13	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	4	4	18	18	1
14.	Nauczyciel 14	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	4	4	18	18	1
15.	Nauczyciel 15	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	4	4	18	18	1
16.	Nauczyciel 16	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	4	4	18	18	1
17.	Nauczyciel 17	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	4	4	18	18	1
18.	Nauczyciel 18	I-VIII	7,33	8	18	18	0,92						
								IX-XII	4	4	18	18	1
19.	Nauczyciel 19	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	4	4	18	18	1
20.	Nauczyciel 20	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	4	4	18	18	1
21.	Nauczyciel 21	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	4	4	18	18	1
22.	Nauczyciel 22	I-VIII	5	8	18	18	0,62						
								IX-XII	4	4	18	18	1
23.	Nauczyciel 23	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	2,73	4	18	18	0,67
24.	Nauczyciel 24	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	3,9	4	18	18	0,98

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE BRÓJCE
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

25.	Nauczyciel 25	I-VIII	7,47	8	18	18	0,93						
								IX-XII	4	4	18	18	1
26.	Nauczyciel 26	I-VIII	8	8	6	30	0,20						
								IX-XII	4	4	6	30	0,20
27.	Nauczyciel 27	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	4	4	18	18	1
28.	Nauczyciel 28	I-VIII	8	8	6	18	0,33	IX-XII					
			8	8	1	22	0,05	IX-XII	4	4	8	18	0,44
29.	Nauczyciel 29	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	4	4	18	18	1
30.	Nauczyciel 30	I-VIII	8	8	18	18	1						
								IX-XII	4	4	18	18	1
Ogółem w okresie I-VIII							28,05	Ogółem w okresie IX-XII					28,32
Średniomiesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem							28,05	Średniomiesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem					28,32

Analizie poddano prawidłowość wyliczeń jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli dyplomowanych. Próbie poddano 12 nauczycieli dyplomowanych zatrudnionych w Zespole Szkół w Kurowicach. W wyniku kontroli akt osobowych nauczycieli dyplomowanych stwierdzono, że w 2014 roku wysokość wypłaconych z budżetu Gminy Brójce wynagrodzeń dla przedmiotowej grupy nauczycieli ustalona została w oparciu o art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, tj. bez uwzględnienia świadczeń z ZFŚS oraz dodatków specjalnych wymienionych w art. 54 powyższej ustawy (nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego, dodatku tzw. „wiejskiego”).

W oparciu o przedłożone dokumenty źródłowe przedstawione do kontroli (listy płac, akta osobowe oraz dokumentację potwierdzającą czas pracy) wybranych do kontroli próby nauczycieli dyplomowanych dokonano ustalenia:

- osobistych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli dyplomowanych,
- sumy osobistych stawek wszystkich nauczycieli dyplomowanych w wybranej szkole,
- wysokości jednorazowych dodatków uzupełniających dla objętej kontrolą placówki, z przeznaczeniem dla nauczycieli dyplomowanych.

Ustalenie osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego proporcjonalnie do okresu zatrudnienia oraz wyznaczenie wysokości jednorazowego dodatku uzupełniającego przy sumie $S_j = 1\ 283.120,04$ zł (ustalonej przez Gminę Brójce) dla nauczycieli dyplomowanych obrazuje tabela poniżej:

Lp	Nr identyfikacyjny	Okres 2014 rok	A Stawka wynagrodzenia zasadniczego na pełnym etacie	B (kol 5/ kol 6) Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin w przeliczeniu na pełne etaty		C (kol 7/ kol 8) Okres zatrudnienia		Sj (A*B*C)	Sj Suma roczna	Dj nałeżny	Wypłacony dodatek uzupełniający	Różnica	Uwagi
				Godziny przepracowane	Pełny etat	Okres przepracowany	Rok						

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE BRÓJCE
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
NAUCZYCIELE DYPLOMOWANI													
ZATRUDNIENI W ZESPOLE SZKÓŁ w KUROWICACH													
1.	Nauczyciel 1	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	2.625,67	2.625,67	0	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
2.	Nauczyciel 2	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	2.625,67	2.625,67	0	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
3.	Nauczyciel 3	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	2.625,67	2.625,67	0	-
		IX-XII	3.109,00	18	18		12	1.025,97					
4.	Nauczyciel 4	I-VIII	3.109,00	30	30	8	12	2.083,03	37.308,00	2.625,67	2.625,67	0	-
		IX-XII	3.109,00	30	30	4	12	1.025,97					
5.	Nauczyciel 5	I-VIII	3.109,00	22	22	8	12	2.083,03	37.308,00	2.625,67	2.625,67	0	-
		IX-XII	3.109,00	22	22	4	12	1.025,97					
6.	Nauczyciel 6	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	2.625,67	2.625,67	0	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
7.	Nauczyciel 7	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	2.625,67	2.625,67	0	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
8.	Nauczyciel 8	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	2.625,67	2.625,67	0	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
9.	Nauczyciel 9	I-VIII	3.109,00	18	18	5	12	1.305,78	27.981,00	1.969,25	1.969,25	0	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
10.	Nauczyciel 10	I-VIII	3.109,00	6	30	8	12	416,61	7.461,60	525,13	525,13	0	-
		IX-XII	3.109,00	6	30	4	12	205,19					
11.	Nauczyciel 11	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	2.625,67	2.625,67	0	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
12.	Nauczyciel 12	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	2.625,67	2.625,67	0	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					

Wyliczenia dodatku uzupełniającego dokonano wg wzoru:

$Dj = 90.303,61 \text{ zł} \times (Sj / : 1 283.120,04 \text{ zł})$, gdzie:

90.303,61 zł – kwota różnicy dla nauczycieli dyplomowanych (art. 30a KN),

Sj – osobista stawka wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela (suma roczna),

1 283.120,04 zł – suma osobistych stawek wynagrodzenia zasadniczego roczna(Sj) nauczycieli dyplomowanych

(...)²⁹

Kontrola przeprowadzona na podstawie przedłożonych list wypłat dodatków uzupełniających w poszczególnych placówkach oświatowych Gminy Brójce wykazała, że wypłaty przedmiotowych dodatków dla wszystkich nauczycieli dyplomowanych kontrolowana jednostka dokonała w dniu 30 stycznia 2015 roku tj. zgodnie z art. 30a ust.3 ustawy – Karta Nauczyciela, który przewiduje wypłatę do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalonego proporcjonalnie dla okresu zatrudnienia oraz osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela.

Gospodarka odpadami – kontrola koordynowana

Zgodnie z uregulowaniami art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku poz.1399 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku poz. 250), z dniem 1 lipca 2013 roku Gmina Brójce zorganizowała system odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy.

W budżetach Gminy Brójce na lata 2013, 2014 i 2015 w dziale 900 rozdział 90002 § 0490 planowano wpływy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatki bieżące, związane z realizacją ww. zadań, ujęte w dziale 900 rozdział 90002 § 4300.

Dane dotyczące planowanych i zrealizowanych wpływów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi za II półrocze 2013 roku, 2014 i 2015 rok oraz wydatków za ww. okres związanych z realizacją zadania „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych” zawarto w tabeli nr 1 *stanowiącej załącznik nr 66 protokołu kontroli.*

Przedmiotowe zadanie Gmina w analizowanym okresie realizowała poprzez zlecenie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych wykonawcy wyłonionemu zgodnie z dyspozycją art. 6d. ust. 1 ww ustawy, w trybie przetargowym.

W latach 2013, 2014 i 2015 corocznie wyłaniano wykonawcę zadania przeprowadzając postępowania w trybie przetargów nieograniczonych na podstawie art. 39 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych.

Ogólne dane dotyczące przeprowadzonych przez Wójta Gminy Brójce przetargów na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w latach 2013, 2014 i 2015 zawarto w tabelach 2-2013, 2-2014 i 2-2015 *stanowiących załącznik nr 67 protokołu kontroli.*

Z wyłonionymi w wyniku przeprowadzonych postępowań wykonawcami zawarto umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych obejmujące okresy roczne z wynagrodzeniem ryczałtowym, tj.:

- umowę nr 28/PN/2013z dnia 25 czerwca 2013 roku na okres od 1 lipca 2013 roku do 30 czerwca 2014 roku z REMONDIS Sp. z o.o., ul. Zawodzie 16, 02-981 Warszawa Oddział Łódź, ul. Zbąszyńska 6, 911-342 Łódź,
- umowę nr 29/PN/2014 z dnia 26 czerwca 2014 roku na okres od 1 lipca 2014 roku do 30 czerwca 2015 roku z REMONDIS Sp. z o.o., ul. Zawodzie 16, 02-981 Warszawa Oddział Łódź, ul. Zbąszyńska 6, 911-342 Łódź,

²⁹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- umowę nr 41/PN/2015 z dnia 1 lipca 2015 roku na okres od 1 lipca 2015 roku do 30 czerwca 2016 roku z REMONDIS Sp. z o.o., ul. Zawodzie 16, 02-981 Warszawa Oddział Łódź, ul. Zbąszyńska 6, 911-342 Łódź.

Zestawienia informacji dotyczących postępowań przetargowych na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych zorganizowanych przez Gminę Brójce w latach 2013, 2014 i 2015, ujęto w tabelach 3-1 do tabeli 2-2013, tabeli 2-2014 i tabeli 2- 2015 *stanowiących załącznik nr 68 protokołu kontroli.*

XII. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI.

Protokół zawiera 194 ponumerowane i zaparafowane strony. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli strona 17 pod pozycją 4/2016.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

1. Radosław Agaciak – Wójt Gminy Brójce,
2. Barbara Stoszek – Skarbnik Gminy Brójce,
3. Paweł Piasta – Sekretarz Gminy Brójce,
4. Krzysztof Brandenburg – Kierownik Biura Organizacyjno-Prawnego,
5. Jolanta Płuciennik – inspektor Referatu Finansów,
6. Anna Cieplucha – inspektor Referatu Finansów,
7. Barbara Mielczarz - inspektor Referatu Finansów,
8. Violetta Wójt - inspektor Referatu Finansów,
9. Małgorzata Muszyńska - inspektor Referatu Finansów,
10. Paweł Gondzio – inspektor ds. gospodarki nieruchomościami i inwestycji,
11. Małgorzata Kardasz – inspektor ds. kadr i gospodarki odpadami komunalnymi,
12. Iwona Makucka – inspektor ds. Komunikacji gminnej,
13. Jacek Bojanowski – podinspektor ds. funduszy unijnych i zamówień publicznych,
14. Piotr Siekierski - inspektor ds. zagospodarowania przestrzennego,
15. Jakub Młynarski – inspektor ds. ochrony .

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. *Protokół kontroli kasy Urzędu Gminy Brójce przeprowadzonej 18 maja 2016 roku.*
2. *Zestawienie jednostek organizacyjnych funkcjonujących w Gminie Brójce w okresie objętym kontrolą.*
3. *Wykaz pełnomocnictw udzielonych kierownikom gminnych jednostek organizacyjnych.*
4. *Oświadczenie Skarbnika Gminy o bieżącym zapoznawaniu z obowiązującymi w jednostce procedurami w zakresie kontroli finansowej pracowników pionu finansowego.*
5. *Wyjaśnienie Sekretarza Gminy w sprawie realizacji ustaleń w zakresie kontroli zarządczej i wewnętrznej oraz dokumentowania realizacji procedur kontroli.*
6. *Wykaz szkoleń, w których uczestniczyli w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku pracownicy pionu finansowego.*
7. *Dane w zakresie realizacji obowiązujących procedur w zakresie weryfikacji dowodów księgowych oraz terminowości regulowania zobowiązań.*
8. *Oświadczenie Skarbnika Gminy o nie płaceniu przez Gminę odsetek od nieterminowych płatności.*
9. *Test z zakresu funkcjonowania wewnętrznych procedur kontroli.*
10. *Zestawienie kontroli zewnętrznych dotyczących gospodarki finansowej przeprowadzonych od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku w Urzędzie Gminy Brójce.*

11. Wyjaśnienie Skarbnik Gminy dotyczące szacowania wartości zamówienia na obsługę bankową budżetu.
12. Zestawienie danych w zakresie zaciągniętego w 2015 roku kredytu i pożyczki.
13. Oświadczenie Skarbnika Gminy o nie korzystaniu przez Gminę Brójce w 2015 roku z kredytu na finansowanie przejściowego deficytu budżetu, nie zaciąganiu w 2015 roku przez Gminę Brójce zobowiązań na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, nie udzielaniu poręczeń i gwarancji, nie emitowaniu w latach 2014-2015 oraz latach poprzednich przez Gminę Brójce papierów wartościowych, nie posiadaniu przez Gminę Brójce akcji i udziałów w spółkach prawa handlowego oraz nie udzielaniu w latach 2014-2015 przez Gminę Brójce pożyczek innym podmiotom.
14. Specyfikacja zadłużenia Gminy Brójce wg. stanu na 31 grudnia 2014 i 2015 roku oraz na 30 czerwca 2015 roku.
15. Oświadczenie złożone przez Skarbnik Gminy Brójce o nie zapłaceniu odsetek od zobowiązań wymagalnych wykazanych na dzień 31 grudnia 2014 roku.
16. Oświadczenie o nie posiadaniu przez Gminę Brójce zobowiązań mających wpływ na poziom długu publicznego określonych § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 roku.
17. Szczegółowe dane w zakresie dokonywanych przez Gminę Brójce spłat wybranych rat kapitałowych i odsetkowych w latach 2014-2015.
18. Zestawienie danych dotyczących ciągłości sald rachunków bankowych.
19. Test w zakresie ewidencji operacji w księgach rachunkowych.
20. Wyjaśnienie inspektor Jolanty Płuciennik dotyczące niezgodności danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-27S za 2015 rok z saldem konta 901.
21. Dane dotyczące sporządzonych przez kontrolujące wyliczeń finansowych skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby fizyczne za 2014 rok.
22. Wyliczenia skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby prawne za 2014 rok w wybranych do analizy grupach.
23. Dane dotyczące skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości w wybranych do analizy grupach osoby fizyczne za 2015 rok.
24. Wyliczenia skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby prawne za 2015 rok w wybranych do analizy grupach.
25. Wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby fizyczne w odniesieniu do wybranych kategorii przedmiotów opodatkowania za 2014 i 2015 rok sporządzone przez kontrolujące.
26. Wyliczenie skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby prawne za 2014 i 2015 rok.
27. Wyjaśnienie inspektor Jolanty Płuciennik dotyczące różnic w wyliczeniu skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby fizyczne za 2015 rok.
28. Wyliczenie niewykazanych przez jednostkę skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby prawne za 2014 i 2015 rok sporządzone na podstawie deklaracji złożonych przez Gminę Brójce.
29. Wyjaśnienie dotyczące wartości środków trwałych wykazanych w bilansie Urzędu za 2014 rok złożone przez inspektor Jolantę Płuciennik.
30. Wyjaśnienie inspektor Jolanty Płuciennik dotyczące salda Ma konta 240-1 i wartości wykazanej w pozycji C.II.5 pasywów bilansu Urzędu za 2014 rok.
31. Oświadczenie Skarbnika Gminy Barbary Stoszek dotyczące niedokonywania wypłat zaliczek pracownikom na poczet wynagrodzenia oraz nieudzielania zaliczek jednorazowych.
32. Zestawienie podstawowych danych określonych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi uchwalonymi w latach 2014 i 2015.
33. Dane w zakresie dynamiki planowanych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi dochodów i wydatków bieżących w latach 2014-2017.
34. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy dotyczące wielkości dochodów bieżących oraz wydatków przyjętych zapisami Wieloletnich Prognoz Finansowych.
35. Sporządzone przez kontrolujące wyliczenie wysokości wynikających z harmonogramów spłat rat kredytów i pożyczek oraz kosztów obsługi długu Gminy Brójce.
36. Dane dotyczące daty doręczenia decyzji podatkowej oraz wysokości podatku za lata 2014-2015.

37. Oświadczenie Skarbnik Gminy Brójce o nieudzielaniu w latach 2014-2015 ulg w spłacie należności cywilnoprawnych przypadających Gminie Brójce i jej jednostkom organizacyjnym.
38. Oświadczenie Skarbnika Gminy Brójce o nie nabywaniu w latach 2014-2015 nieruchomości do zasobów Gminy.
39. Wyjaśnienie Skarbnik Gminy w sprawie braku zaewidencjonowania nabycia i zbycia środków trwałych – gruntów stanowiących gminny zasób nieruchomości.
40. Rzeczowe i finansowe wykonanie dochodów ze sprzedaży nieruchomości za lata 2014- 2015.
41. Oświadczenie złożone przez p.o. kierownika Referatu Pawła Gondzio o nie oddawaniu w latach 2014-2015 gruntów Gminy w trwałe zarząd, użytkowanie oraz użytkowanie wieczyste, sprzedażach i przekształceniach prawa użytkowania wieczystego oraz obowiązujących umowach użyczenia.
42. Wykaz użytkowników wieczystych na dzień 31 grudnia 2014 i 31 grudnia 2015 roku wraz z danymi dotyczącymi umów o oddanie w tę formę władania.
43. Zestawienie terminowości dokonywania wpłat opłat z tytułu użytkowania wieczystego.
44. Zestawienie umów dzierżawy obowiązujących w latach 2014-2015.
45. Zestawienie terminowości dokonywania wpłat czynszu dzierżawnego za rok 2014 i 2015.
46. Zestawienie umów najmu lokali użytkowych obowiązujących na 31 grudnia 2014 i 31 grudnia 2015 roku.
47. Zestawienie terminowości uiszczania wpłat z tytułu czynszu najmu lokali użytkowych za lata 2014 – 2015.
48. Wykaz umów najmu lokali mieszkalnych obowiązujących w latach 2014-2015.
49. Terminowość uiszczania wpłat z tytułu czynszu najmu lokali mieszkalnych za lata 2014 – 2015.
50. Wyjaśnienie Skarbnik Gminy w sprawie tytułów zaległości wykazanych jako zaległości w czynszu najmu lokali mieszkalnych
51. Oświadczenie Skarbnik Gminy dotyczące nie uzyskiwania przez Gminę Brójce w latach 2014-2015 dochodów z tytułu opłaty adiacenckiej i planistycznej.
52. Wykaz obowiązujących w analizowanym okresie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Brójce.
53. Oświadczenie złożone przez inspektora ds. zagospodarowania przestrzennego Pawła Siekierskiego dotyczące nie pobierania opłat planistycznych.
54. Oświadczenie p.o. kierownika Referatu Pawła Gondzio dotyczące darowizny dokonanej przez TRANS-KOP.
55. Wykaz inwestycji realizowanych w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych w latach 2014 – 2015.
56. Wyjaśnienie Wójta Gminy Brójce Radosława Agaciaka w sprawie przesłanek zawarcia umów zlecenia z (...) ³⁰.
57. Wyjaśnienie z dnia 18 kwietnia 2016 roku złożone przez Sekretarza Gminy Pawła Piasta w sprawie zatwierdzenia faktury do wypłaty.
58. Zestawienie danych dotyczących ubezpieczenia majątku Gminy Brójce
59. Test z zakresu ewidencji składników majątkowych.
60. Oświadczenie Skarbnik Gminy Brójce dotyczące uzgadniania analityki z syntetyką w zakresie sald kont 011, 013 i 020.
61. Zestawienie danych z przeprowadzonej analizy dokumentacji stanowiącej podstawę dokonywania zwiększeń i zmniejszeń wartości majątku w 2015 roku w zakresie konta 011.
62. Dane z przeprowadzonej analizy dokumentacji stanowiącej podstawę dokonywania zwiększeń wartości majątku w 2015 roku w zakresie konta 011 w odniesieniu do grupy 0.
63. Zestawienie danych z analizy zwiększeń i zmniejszeń pozostałych środków trwałych w 2015 roku (konto 013 – wybrane pozycje).
64. Wyniki analizy prawidłowości zastosowania stawek umorzeniowych.
65. Testy z zakresu ewidencjonowania środków trwałych i pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.
66. Dane dotyczące planowanych i zrealizowanych wpływów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi za II półrocze 2013 roku, 2014 i 2015 rok oraz wydatków za ww. okres związanych z realizacją zadania „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych” (tabela nr 1 kontroli koordynowanej).

³⁰ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

67. *Ogólne dane dotyczące przeprowadzonych przez Wójta Gminy Brójce przetargów na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w latach 2013, 2014 i 2015 (tabele 2-2013, 2-2014 i 2-2015 kontroli koordynowanej).*
68. *Zestawienia informacji dotyczących postępowań przetargowych na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych zorganizowanych przez Gminę Brójce w latach 2013, 2014 i 2015 (tabela 3-1 do tabeli 2-2013, tabeli 2-2014 i tabeli 2-2015 kontroli koordynowanej).*
69. *Zestawienie akt kontroli.*

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisano **w dniu 27 lipca 2016 roku**. Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Gminy w Brójcach.

Kierownika jednostki i Skarbnika poinformowano o przysługującym mu prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy.

Kontrolujący:

Jednostka kontrolowana:

.....
(Ewa Chojka)

.....
(Wioletta Zubowicz)

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

.....
(data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej)